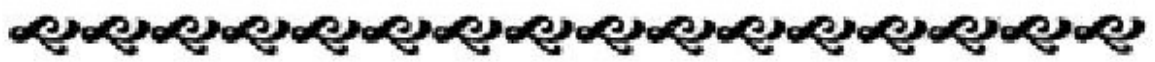

જ્ઞાની ધર્માત્મા પૂજ્ય બેન શાન્તાબેન

જીવન ઝરમર

પૂજ્ય શ્રી કાનજીસ્વામી સ્મારક ટ્રસ્ટ અંતર્ગત
જ્ઞાની ધર્માત્મા પૂજ્ય બેન શાન્તાબેન

જીવન ઝરમર

હસ્તાક્ષરની ડાયરીમાંથી

પોતાના હૃદયના ઉદ્ગારો

મનુષ્ય જીવનને સાર્થક બનાવવા માટે જ્ઞાની ધર્માત્માના અનુભવ સહિત સમ્યક્દર્શનની પ્રાપ્તિનો સરળ ઉપાય તથા જીવનમાં અનેક પ્રકારે આવેલી અનુકૂળતામાં - પ્રતિકૂળતામાં સમતારૂપી રસાસ્વાદનને કરાવતી બિજી ડાયરી વાંચી વિચારી જીવન સાર્થક બનાવશો.

જૈન મુમુક્ષુ મહિલા મંડળ - દેવલાલી

તથા

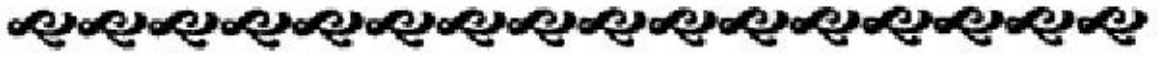
બાલુબેન ડામદાર પરિવાર

-: પ્રકાશક :-

પૂજ્ય શ્રી કાનજીસ્વામી સ્મારક ટ્રસ્ટ

કહાનનગર, દેવલાલી - ૪૨૨ ૪૦૧

प्राप्तिस्थानः

श्री सीमंथर भगवान द्विगंबर जिन मंदिर
173/175 मुम्बादेवी रोड, मुंबई - 400 002
फोन नंबर : 23425241 / 23446099

पूज्य श्री कान्होस्वामी स्मारक ट्रस्ट
कलान नगर, देवलाली
फोन नंबर : 95253-2491044

प्रतः १,०००

★ वीर सं. २५३३, विक्रम सं. २०६३, ई.स. २००७
पूज्य जेन शांताजेननी लट्मी जन्मजयंति - इगण सुद्ध-११ निमित्ते

★ मात्र स्वाध्याय

दाईप सेटींग :

समीर पारेष - डिअेटीव पेज सेटर्स
३४, कावसख पटेल स्ट्रीट,
१७, बाभागुी टेरेस, इोर्ट,
मुंबई - १
फोन : 2282 57 84

मुद्रण :

निलेश पारेष - पारस प्रिन्टर्स
१०५, शंकावा ईन्डस्ट्रीअल अेस्टेट,
यूरी वाडी, ओङ्क आरे रोड,
गोरेगाम (ई), मुंबई - ६३
फोन : 98210 15079

પંચ પરમીયર ભગવાનની ભક્તિરૂપ.

આજના મુખને આત્માર છે મુખનાં છે
સ્વભાવરૂપ છે આનંદરૂપ છે. આજનાં
ગુણરૂપ છે આજના પદોને પરમા ભક્તિ
છે ભક્તિરૂપ છે પદોને છે પરમા ભક્તિ
તે આજનાં ગુણરૂપ છે પદોને પદોના ગુણ-
-વર્ણ મરુર છે પરમા પરમા ભક્તિરૂપ સ્વભાવ
રૂપ છે ન સ્વભાવ ભક્તિરૂપ રૂપને ભક્તિરૂપ
સ્વભાવ આનંદ ઉદય છે

તેમ ક્રમ ભગવાન ભક્તિરૂપ છે પદોને છે
સ્વભાવ ભક્તિરૂપ ભક્તિરૂપ તેમ આ આજના પદો
ભક્તિરૂપ છે મરુર છે ભક્તિરૂપ ભક્તિરૂપ
છે આજનાં ભક્તિરૂપ ભક્તિરૂપ ન છે

જ્ઞાયકદેવ આત્મા તરફ ઉપયોગ આરુઢ થાય છે
ત્યારે જ્ઞાયક તરફ ઉપયોગ લીન થતાં એકદમ
પરથી ઉપયોગ ખેંચાયને પોતાના જ્ઞાયકમાં લીન
થાય છે, ત્યારે અનંત ગુણ ઉછળે છે,
અનંત આનંદ તરંગો ઉછળે છે. ચૈતન્યદેવ
ચમત્કારી છે તે સાક્ષાત અનુભવાય છે.

શ્રી યુ. પ્રકાશભાઈ જીવાણી અને શ્રી યુ. પ્રકાશભાઈ
સહુભાઈ જીવાણી યાદી યોગીશીલકાલ
મુ. ૨

શ્રી સહીદર ભાણી અને
અને ભણીશીલકાલ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ.

શ્રી પ્રકાશભાઈ જીવાણી સહીદર
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ છે.

૧૯૮૨ માં ગાંધીજીની યુ. પ્રકાશભાઈ
સહુભાઈ અને સહીદર
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ

અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ
અને ભણીશીલકાલ અને સહુભાઈ

કચ્છે નબલ દેવે પતેરી પતેરી દાખા રચે
 ને સીમાસુખાં સુભા દાખા, યાચીયો પો
 ભીદાવાના સારા સુખા દાખા કીલ પો
 કયાલ યાન પુ. ગુરુદેવ યાચીયો
 કડી ભીપો ને કયામિંગ સુખા ઉપર જ
 ઉભારા દાખા.

રજવૃત્ત સુરુચીસ લોક રચુ ભાં
 પો સુખે પુ. ગુરુદેવ યાચીયો લોક
 ભીદા રહ્યા દાખા. પુ. ગુરુદેવ યાચીયો
 સુખાવાના સુખામોગ્યાસુ પદાજી જની
 દાખા. પુ. ગુરુદેવ કડી લી નેવું ભીદાવા
 આ સુખાને જાલો કીમ પ્રાપ્ત થાવ નેજા
 જાંચાલ રહ્યા કરતા દાખા, રામ દાખા
 નેજા લોક રહ્યા કરતા દાખા.

પુ. ગુરુદેવ યાચીયો નેજા સુખા.
 લોક ભાવે ^{લોક} નેજા સુખા પો ઉભાર
 ભીદા દાખા. પુ. ગુરુદેવ સુખે સુખે
 સુખા સુખા સુખા લી સુખે પુ.
 ગુરુદેવ સુખે ભીદાવા પો
 સુખાવાલો કડી સુખે ભીદાવા
 પ્રાપ્ત કરતા લી. સુખે સુખાને
 ભીદાવા ભીદાવા રહ્યા દાખા.

ત્યાં સમગ્ર જા સુગ્રહમણિ સમગ્રજાણ
 પણ સુખી હતા. તે સમગ્રમણિ નવન
 ની સેવાઓનું સુખ હતા. સુગ્રહમણિ
 સુખીથી પણ સુખી હતા. યુગ્મજીવની
 વધુની નવનજાણની ઉદ્ધારણે હતા
 સુગ્રહમણિ નવનજાણ મુજ હતા.

ત્યાં સમગ્ર જા સુગ્રહમણિ યુગ્મજાણ
 પણ યુગ્મજીવને જાણવામાં હતા
 ત્યાં સમગ્ર જાણમાં યુગ્મજીવને
 જાણે જાણવામાં હતા ત્યાં યુગ્મજીવની
 સુખીથી પણ જાણે જાણવામાં હતા
 ત્યાં સમગ્ર જાણને સુખીથી સુખીથી
 સુખી જાણે જાણવામાં સુખીથી
 સુખીથી સમગ્ર જાણે જાણવામાં સુખીથી
 સુખીથી સુખીથી સુખીથી સુખીથી
 સુખીથી સુખીથી સુખીથી સુખીથી
 સુખીથી સુખીથી સુખીથી સુખીથી
 સુખીથી સુખીથી સુખીથી સુખીથી
 સુખીથી સુખીથી સુખીથી સુખીથી

૧૯૮૭ માં ડૉ. પ્રકાશભાઈ સુબ્રહમણ્યમ
 નીરવિદ્યેશ્વર શાસ્ત્રી નામી વાણી સમીતી દ્વારા
 ડૉ. પ્રકાશભાઈ વાણી સમીતીમાં મોટી
 સમિતિ નીમણી જાણી જાણી વાણી સમીતી
 જાણી વાણી જાણી ની નીમણી જાણી
 જાણી જાણી સમીતી સમીતી સમીતી જાણી
 જાણી. નામી નીમણી જાણી જાણી.

ડૉ. પ્રકાશભાઈ વાણી ની નામી વાણી
 સમીતી જાણી. સમીતી જાણી વાણી જાણી
 જાણી જાણી સમીતી જાણી જાણી જાણી
 જાણી જાણી.

૧૯૮૮ માં નામી ડૉ. પ્રકાશભાઈ
 સુબ્રહમણ્યમ શાસ્ત્રી. નામી વાણી ડૉ. પ્રકાશભાઈ
 વાણી સમીતી વાણી સમીતી સમીતી જાણી
 જાણી પ્રકાશભાઈ જાણી સમીતી સમીતી
 સમીતી જાણી વાણી સમીતી જાણી જાણી
 જાણી જાણી જાણી જાણી જાણી.

વાણી. વાણી વાણી સમીતી સમીતી સમીતી
 સમીતી જાણી સમીતી જાણી સમીતી
 સમીતી જાણી જાણી જાણી.

૨૬-૮ જાનિ ૨૦૧૭ રાજકોટ

૨. ઉચ્ચતરફ અભ્યાસ કરવું.

૩. નીચેના ૨. જોડા સંખ્યા

સામગ્રીના વાળને રાજકોટ અભ્યાસ

કરવા માટે ૨૦૧૭. ૨. નીચેના જોડા

સામગ્રીની સંખ્યા ની ૨. ઉચ્ચતરફ

સંખ્યાના આ કારણે નીચે આ

માટે જોડા કરવા માટે સંખ્યા

સંખ્યા ની આટલી બધી પ્રકાર

કરવા સામગ્રીના વાળ કરવા માટે

બધી સંખ્યા ની આટલી અભ્યાસ

૨. ઉચ્ચતરફ સામગ્રી કરવા માટે

આવવા સંખ્યાની બધી નીચે

સામગ્રીના વાળ કરવું બધી.

૨. જોડા સંખ્યા ની નીચે

૨. ઉચ્ચતરફ આ સંખ્યા કરવા

કરવા કરવા ની આ સંખ્યાની

વધારા કરવા ની નીચે આ

બધી આટલી કરવા કરવું.

૨. ઉચ્ચતરફ આટલી આટલી

કરવા કરવા આટલી આ સંખ્યા ની

બધી ની આટલી ઉચ્ચતરફ કરવા

બધી આટલી ૨. જોડા

નામ ૨ બાદ ૧૯-૬૦ જે સુધી સુધારા
 ૫. ૧૯૨૦થી સુધી સુધારા સુધી
 નામ સુધારામાં ૫. બેચાડા સુધી
 નામ, ના બેચાડા બાદ બેચાડા સુધી
 સુધારા સુધી સુધારા સુધી
 સુધી.

નામ ૨ ના સુધારા સુધી સુધારા સુધી
 સુધારા સુધી બાદ બેચાડા સુધી
 સુધારા સુધી. સુધારા સુધી બેચાડા
 સુધી સુધી. નામ ૫. બેચાડા નામ સુધી
 બેચાડા સુધી સુધી સુધી સુધી
 સુધી નામ ૨ ના બેચાડા સુધી
 નામ ૫. બેચાડા નામ ૨ ના બેચાડા
 સુધી સુધી સુધી સુધી સુધી
 સુધી બેચાડા સુધી સુધી સુધી
 નામ ૫. બેચાડા સુધી સુધી સુધી
 સુધી.

નામ ૫-બેચાડા
 નામ ૫-બેચાડા સુધી સુધી સુધી
 નામ સુધી સુધી નામ સુધી
 નામ સુધી સુધી સુધી

પરમ પુણ્ય અદ્વૈત ઉપદેશ મુંડાનમ
 ને અમલસુરુ પ્રવેશ્ય તેને પોતે જાને રસેય
 સમ્યક્ માગે પોતે આજા બાજને અભાવનાર
 પરમ પુણ્યવર્ણી જે કોઈ અદ્વૈત અમલસુરુપત્તિ
 જાણ તરી મુખમાળીને સમભવનાર જગત ઉદ્ધાર
 હે આ સદ્ગુણેય આપને મારી આયંત આયંત
 ભક્તિયા અરંધાર નમસ્કાર હો નમસ્કાર હો
 સર્વે પરમ પ્રાણ હો શુભેય! આપને જ હો
 અને વિશેષાં હો પરમ કૃપાળુ પ્રભુ આ!
 આપે મારા ઉપર અધાન ઉપજાર તરી આજા
 તાવને પામેલ સ્વરૂપજાના સ્વરૂપદેવના
 આપના પ્રાપ્તિ ભક્તિયાં એવા આ બહેનજાની
 સમભાવ તરીકે તેજા તે બહેનજાના ઉદ્યોગને
 તદ્દન જાણી જાણે સમભાવ આ આપનાં અમુક
 ભાગ દેવે છે.

પરમ કૃપાળુ બહેનજા પરમાર્થદર્શિતવૈ મરુ
 કૃપા તરીકે નિરંતર ભાગ આપનાં અધાન ઉપજાર
 તરીકે છે તે બહેનજા સમ્યક્ દશામાં પુષ્ટા તરીકે
 સમભાવે ભિક્ષા રહ્યા છે

~~એક સહિત આપણીને ઉપકારકી આ~~
~~આપણા સહજરૂપે ^{સહજરૂપે} ^{સહજરૂપે} ^{સહજરૂપે}~~
છે.

અર્થ નામને સમજાવવા જે કૃપાળુ
બુદ્ધિ છે! આપને મારી આપણ આપણ
જે જગતના વારંવાર નમસ્કાર જે નમસ્કાર જે
જે કૃપાળુ પ્રણામ પ્રણામ આ આપણા
સેવક ના એક રૂપ જે જાણીતા નહીં નહીં
સમજાવવા જે સૌથી પ્રથમ નામને મને જે
પરમ નામને મારી. તે સહી સુધી પ્રણામ!
આપણ પ્રણામ મારી. સહી પ્રથમ આપણને
પ્રણામ છે

આ સહજરૂપે પ્રણામ નામને પ્રણામ આપણને
આપણ છે
જે આ સહજરૂપે આપણે મારી પરમ જગતના
આપણ આપણ વંદન જે વંદન જે

સાલ ૧૯૯૦ શ્રી રામકૃષ્ણ મંદિર અયુર્વેદિક સમાજ મિશન

અષાઢ વધી અભાસને શુદ્ધપણે સંબંધે પરમ પુનઃ જન્મ શ્રી
 કૃષ્ણ અદ્યત્ન ઉપદેશક શ્રી આચાર્ય મુળ સ્વરૂપ સમગ્રપણા હતા
 તે વખતે શ્રી ગુરુજી કૃષ્ણ અયુર્વેદ શુદ્ધપણે આભાસના સ્વરૂપનું
 લજ્જ વધુ આકસ્મિક આ બાલનું છે તેમ બિશંકિત આવા
 વધારે આભાસનું સાબ અને દરમિયાને અભાસ વધતાં વધતાં
 આવતો વધારો શોધ નો શુદ્ધપણે રાત્રે દરમિયાન રાઈમો લગાવે
 પરમ પુનઃ જન્મ શ્રી આ સમાધિ તેજા કૃષ્ણ અદ્યત્ન
 શુદ્ધપણે શ્રી સ્વરૂપ કૃષ્ણ અયુર્વેદ મહાત્મા પડે.

“આજ ઉપદેશ પોતાના સ્વસ્વરૂપ સરુ બાલતાં વળતાં સ્વરૂપને ગડવણ
 ભાષાને ઉપદેશ વધારે “શુદ્ધ” સ્વસ્વરૂપનાં વળા પોતાનું સ્વરૂપ
 “બિશંકિત” સ્વરૂપ આજીવનનું તે વખતે ચૈતન્ય પ્રત્યુ જાણવડે માત્ર
 બલોના સ્વરૂપે “એકલા” પોતાના બિન સ્વરૂપનાં રાત્રે રહ્યા હતા
 “બિશંકિત” ડોલા રહ્યા હતા. “ઉપદેશ” રહ્યા હતા”

પણ વધુ તે સ્વરૂપ નો કૃષ્ણ અદ્યત્ન
 તે સ્વરૂપ કૃષ્ણ અદ્યત્ન મહાત્મા આવી છે પણ આજ સ્વરૂપ નો તેમ છે
 બિશંકિત તેમ છે

આ જાણવી શ્રી આચાર્ય કૃષ્ણ અદ્યત્ન છે

સુભદ્રા બૃહિની પ્રાણ સમજાવતી તે આ સમજાવતી એવી કૃષિ સર્જન સંબંધ પત્રો છે.
 જે છે આજના અને આ સમજાવતી તે બંને ગુણ પ્રયોજી જ્યાં બૃહિની રાજ્યના
 પરમાણુ ઘણા ઘણાવાર એક સાથે એક સરખા સમુદાય પ્રકારે પ્રેરતી છે,
 તેમ કૃષિના કૃષિજાતિના ^{બાલકાલ} પાલ, ઉદ્યોગ એક સમ સરખાને તે એક સાથે પ્રગટ
 કરે છે. તેમ ઉદ્યોગ પ્રકારમાં પણ ઘણા ઘણાવાર પરમાણુ સાથે
 ઉદ્યોગ એક સાથે તે એક સાથે પ્રગટ કરે છે તેમ પરમાણુમાં લાગે
 આ સંબંધ આ કૃષિ સાથે ઉપજાય છે. =૨૯૯૨=

તથાંતરમાં પણ જ્યાં જ્યાં બંને આજના સાથે સાથે સાદુ ધરમ
 વધારી સાથે સાથે કૃષિજાતિના પાલ સાથે સાથે મૌઠુ જ શું
 તેમ આ આજના સર્જનપદો કહી છે તે તેમજ બંને સાથે છે

૨૯૯૨

જે વખતે આત્મ ઉપયોગ પરલક્ષથી છૂટી
 પોતાના જ્ઞાયકમાં એકાકાર નિર્વિકલ્પ ઉપયોગે
 પ્રણમે છે. ત્યારે જ ખરો આનંદ અનુભવાય છે.
 ઉપયોગનું નિર્વિકલ્પપણે પ્રણમવું અને આનંદનું
 અનુભવવું તે બંને એકસાથે જ થાય છે. તેમાં
 કાળનું અંતર કંઈ જણાતું નથી.

આ સમુદાયને ગણતરી કરી સરકારને જણાવવા
 વિનય કરવા સહાય કરવા ગણતરી
 વધુ વધુ સરકારને જણાવવા સહાય કરવા
 આ સમુદાયને ગણતરી કરવા ગણતરી કરી
 સરકારને જણાવવા વિનય કરવા સરકારને
 જણાવવા વિનય કરવા ગણતરી કરી આ સમુદાયને
 વિનય કરવા સરકારને જણાવવા વિનય કરી
 ગણતરી કરવા વિનય કરવા સરકારને જણાવવા
 ગણતરી કરી ગણતરી કરી વિનય કરવા સરકારને
 સરકારને જણાવવા વિનય કરી ગણતરી કરી

ગુજરાત સરકારને જણાવવા, ગુજરાત સરકારને જણાવવા
 ગુજરાત સરકારને જણાવવા ગણતરી કરી ગણતરી કરી

ગુજરાત સરકારને જણાવવા ગણતરી કરી ગણતરી કરી
 ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી
 ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી
 ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી
 ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી ગણતરી કરી

અભાગર સુધા અભાગરુ રૂં
 જી અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા
 અભા અભા અભા અભા અભા

જું સુરુપ સમજાવું - સીદ્ધ ભાવના

જું સુરુપ સમજાવું. મુનિવરનું સુરુપ
સમજાવું, ગુરુદેવનું સુરુપ સમજાવું.

૨. ગુરુદેવની વધારે ઉપકાર સૌમ્ય શબ્દ
જે પછે ૨. ગુરુદેવની આત્મ સુત્ર કહી શકે
તે તે સમજાવું જોઈએ તે દેવ સમજાવું
અભાવનાની પ્રવૃત્તિ કરવા નહીં પણ
સૌંદર્ય સંદર્ભેના ભાવના ભાવના દેવ
કોઈ મુક્તિ ન હોવાનું સ્પષ્ટ કરવું, તે
દેવ સમજાવું સુરુપ ભક્તિ આત્મ
મોક્ષની માર્ગ સૌંદર્ય સૌંદર્ય સૌંદર્ય
મોક્ષની માર્ગ દેવનાં આત્મ ભવે.

જે બેભાનને કહ્યું કે તમારું આત્મજીવ
સુરુપ પણ મને સમજાવું, તમને સંભવ
સુત્ર કહી શકે તે મને દેવ સમજાવું.

એ સૌને નિદેશના વાન, સૌંદર્ય આત્મ
આત્મ ભક્તિ આત્મ પ્રવૃત્તિની દેવ
સૌંદર્ય સૌંદર્ય સૌંદર્ય વાન.

પ્રવૃત્તિની દેવ દેવનાં આત્મ
એકલે ઉપકારને સુરુપનાં ભાવ કરવાની
પ્રવૃત્તિ સૌંદર્ય વાન. નિદેશના વાન. આત્મ
ભક્તિ આત્મ પણ દેવનાં ભવે ભવે
આત્મ વાન જોઈને તેના ઉપકારને

સુરુઆમાં જાન કરવાનો પ્રયત્ન કરવા
 મારી જાણવા માટે તે રાત દાવસ સમજ
 વાપરે તે જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 વધી જવા જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું

જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું

જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું
 જાણવું જાણવું જાણવું જાણવું

જો પુરુષાર્થીજન સમ્યક્દર્શિ
પ્રાપ્તવાયું તે સૌજન વિશીષ્ણ
મૂલક પ્રાપ્તવાયું હો જો સમ્યક્
દર્શિજન કુલમાં કુવલચાન પ્રાપ્ત
વશી સૌજન અપ્રસિદ્ધ લઘુ સો
સમ્યક્દર્શિ પ્રાપ્તવાયું હો.

અનંતગુણો ધારી તું દેવ છો,

જ્ઞાનદષ્ટિથી પ્રત્યક્ષ દેવ છો.

ચૈતન્ય રસથી તું તરબોળ છો,

આતમ રસની ઊઠે રેલમછેલ રે...

ચૈતન સ્વભાવી તું તો દેવ છો...

રહી છે. કુલ્યસમાધિના સુખના
 રહી છે તે સ્વા-શીવના ભાવના
 બેદરશી વૈજ્ઞાન્ય રહી છે. જાનિશુદ્ધ
 પ્રકૃતિ કુલ્ય દેશ પ્રાપ્તિ ભવન વદ
 જાનિશુદ્ધ સદા પણ સ્વા-શીવના
 વચનના છે પણ.

પ્રકૃતિ કુલ્યનામના અગ્રિય
 બધા રહી છે. પ્રાણના કર્મ કર્મ
 પ્રકૃતિ બાજુના સર્વોદ દેશ પણ
 જરૂર વૈજ્ઞાન્ય સુખમાં જ પ્રાપ્ત
 વદ જરૂર. સૌંદર્ય સંપત્તિ
 કુલ્યકુલ્ય સુખી છે.

૨. ગુરુદેવે પણ સમાધિ બંને
 બંધના બધા પ્રકારે પ્રકારે વચન
 કરા. પણ કુલ્ય ગુરુદેવના પણ
 વિષયને સમર્થન ભક્તિના સમર્થકરણે
 ૧૯૯૦ જે સુવચન પ્રકૃતિ કરાને
 વૈજ્ઞાન્ય ભાગ કરાને ૨. ગુરુદેવ
 ૧૯૯૧ માં સર્વે સૌંદર્ય
 વચન

પૂજ્ય બેને દુધીબેન ઉપર લખેલા પત્રોની કોપી બ્ર. હરિભાઈ પાસે કરાવી છે

શનિવાર

સતપુરુષોના ચંક્રાચ્છેદનને નિરંતર ઈચ્છનાર જ્ઞેન દુધીબેન (મુંબઈ)
વાંકાનેરથી સી. શાન્તાના સ્વાયોગ્ય.

એક મહિનો થયા હું તથા પુ. જ્ઞેનશ્રી નામનગરથી અહીં વાંકાનેર
આવ્યા છીએ. પરમ પુન્ય કૃપાપુદ્યે પપા અહીં વાંકાનેર હતા. અહીં અગીયાર
દિવસ રહી મહારાષ્ટ્ર જીવને દિવસે અહીંથી વિદાય કરી થાન પધાર્યા છે,
અને ત્યાંથી આનંડલામાં મોટીલા પધાર્યો. તમારો પ્રવર્ધથી લખેલ
કાગળ નામનગર કુસ્તુરજેન ઉપર હતો તે કાગળ ગઈકાલે અહીં
આમને મળ્યો છે. કુસ્તુરજેન પપા પુન્યશ્રાના દર્શને આવ્યા હતા. અંક-
વાડિયા થયા હતા અહીં છે. બીજું જ્ઞેન તમને ઘણું ન પુશાલી
સાથે લાખવાનું છે નામનગરથી ગામડે પુ. સારેલ પધાર્યો હતા
ત્યાં હું ત્યાં પુ. જ્ઞેનશ્રી ગયા હતા અને ત્યાં ફેટલીક પુન્ય
સારેલ સાથે વાતચીત થઈ તેમાં પુ. સારેલે એકવાલ એવી કરી
કે નોરાવરનગર ગામ અને બરાબર અનુકૂળ ભાગનું નથી
કારણકે નોરાવર સાથે વહેવળા અને કાંચ તે બંને ગામમાં
સ્થાનકવાસીનો મોટો જથ્થો તેને લઈને નોરાવરમાં શાંતિ ન
રહી. અને તે જો મોટા શહેરમાં કેટલાક સાધુ આરજાને દુઃખનું
કારણ થાય. મોટું ક્યું ગામ અનુકૂળ કેવાય; એમ પુ. સારેલે
અમને વાત કરી એટલે અમને વિચારતાં એમ. લાગ્યું કે
પ્રભુ સોનગઢ ગામ બંધ રીતે અનુકૂળ છે કારણકે ત્યાં આગળ પાછળ
કોઈ સ્થાનકવાસીનું મોટું ગામ નથી તેમ તે ગામમાં પપા કોઈ ધર
સ્થાનકવાસીનું નહિ, તેમ વાત તે ગામના દલાખાણી પપા ધાણ સારા
અને સ્થાનકવાસી કોઈ ત્યાં નહિ એટલે શારીરીક અને માનસીક
બધી રીતે શાંતિવાનું ગામ તે સોનગઢ ગણાય. અને તમે મને
પહેલાં વાત કરી હતી તે વાત પપા મેં સારેલને કહી કે દુધીબેન

એકવાર કહેવા લાગે કે મારા ભાઈ એમ કહેવા પતા કે જો પુ. સારેલ
અહીં પધારે તો એમને આપણા ઘર રહેવા આપીએ. અહીં રીતે દુધીલેન
એકવાર એ કહેવા લા. આ બધી બાલ કરવાની પુ. સારેલને એમ લખ્યું
કે તે સોનગઢ ગામ આપણે માટે બધી રીતે લખ્યાં તો અનુકૂળ છે. ત્યાં મિત્ર
વિનમનું આશ્રમ છે એટલે બધી રીતે શાંકે છે. તેમ જાણી પુ. સારેલે
સોનગઢ તંરકે જ્યાં વિચાર નક્કી કરી તે તરફ વિદાય કર્યું છે. બંધબાણી
મગનભાઈ દાસભાઈ ને તંબડભાઈ અહીં જોતજોવાર આવી ત્યાં એમને
બંધબાણી પુ. સારેલને પધારવા ઘણી મિત્રતા કરી કે સારેલ તેમજ
નવિ તો કાંપ પાસે એક દુધરેજ ગામ છે ત્યાંનું, જોતજોવાર પુ. સારેલે
તે લોકોને જા પાડી ને સોનગઢનું જ લાલ લો નક્કી કર્યું છે.
હવે ચોટીલાથી લીંધીયા અને ત્યાંથી ઉમથાના યાત્રને સોનગઢ
પધારશે ત્યાં પધારતાં જુગાભગ મલિનોડે તો રહેને ઘર
જશે. હવે મગનભાઈ અહીં આપવા લાલ લેખને મને જમારે
એમ વાતચીત થઈ કે પુ. સારેલને ત્યાં પધારવા ભલે મલિનોડે લાગે
ખા આપણે તે પહેલાં મકાન બિગરેની સગવડ રાખવી જોઈએ.
તો મગનભાઈએ કહ્યું કે આઠદશ દિવસમાં આપણે બધા તૈયારી
રાખવી અને ઉમથાના પુજ્યસ્વા પધારે ત્યાં આપણે બધા પ્રવર
આપવા કે સારેલ સોનગઢમાં બધા તૈયારી મકાન બિગરેની છે.
હવે તમને જુગાભવાનું એ છે કે તમારા ભાઈનું મકાન
છે તે બધા ગૃહસ્થોના મકાનની સાથેસાથે મકાન છે કે
એકાંતમાં છે સ્થલા તો તે મકાનમાં પુ. સારેલ બેઠાં
વારમહિના અગર તો વરસ બે વરસ કે અમુક વરસો
કદાચ રહે તો તમારા ભાઈને કાંઈખા અડચણ નથી ને!
જોકે કુરસો રાઈમ તે મકાનમાં રહેવું તે કાંઈ લાલ લો
નક્કી નથી. લખ્યાં તો જોતજોવાર મલિનોડે માટે જોઈએ છે. ખા આ તો
તમારા ભાવ શું છે તે જુગાભા માટે લખ્યું છે. તમારા ભાઈ

તેમના મહાનમાં પ્રાચીનને રહેવાની શી પાઠે તેમ કોઈ પણ રીતે (3)
 માન પ્રાપ્ત્યું ન જોઈએ ઉચ્ચાર્યુકિ ભૂમિતી તે તે મહાનમાં રહેવાની
 પાઠના હોય તો જ આપણે તે મહાન જોઈએ, નહિતર હોય તો તે મહાન
 હોવાની પણ અગત્ય જઈ જાય. મહાન કોઈની અગત્યમાં તે તે
 જોવા માટે મહાનમાં હોય મહાનમાં અધ્યાત્મિક પદો સમગ્ર અગત્યમાં
 છે તે તે તે પુસ્તક જ રોમાં અગત્યમાં જાય. તેમ જોઈ પણ
 શિખાની ભૂમિતી મહાન થઈ છે તે અગત્ય હોવાને હોય અગત્ય છે,
 આ ભાગ તે મહાનમાં પુસ્તક જે તેમાં કોઈને હોય તે તે તે
 તમારા ભાગને જાણવાનો અને તે જોઈને તમારા ભાગ પણ રોમાં હોય
 તે પણ સાથે એમ અને હોય છે. માટે અગત્યમાં કોઈને મહાન મહાન હોય
 ગોઈને ભૂમિતી તે રોમાં આવી કોઈને તે પાઠને અગત્યમાં પણ જાય, અગત્ય
 સાથે નહિ પણ તે મહાનમાં અને તે જાય સાથે પ્રાચીન તે
 સોલગઢમાં જ કોઈને કરો કે કેમ તે કોઈ હોય તે જોઈ પણ તે
 તે પાઠનાં જ નહીં છે. તેમ અગત્યમાં પ્રાચીન અગત્યમાં રહે છે તે
 જોઈ પણ નહીં થશે, અહીંથી હું તથા પ્રાચીન અગત્યમાં
 રોમાં અગત્યમાં જાણવાની અને તેમ જોઈને અગત્યમાં છે. અને
 પેલા એમ થાયું હતું કે અગત્યમાં જોઈ અગત્યમાં કોઈને અને
 રોમાં તે જોઈ આ જોઈ કોઈમાં અગત્યમાં કોઈને પણ તેમ જોઈ તે તેમ
 કોઈને પણ મહાન તે આ કોઈને જોઈને હોય તેમ જોઈ કરી
 તમારા ભાગને જોઈને તેમ કોઈને રોમાં આપણે અગત્યમાં
 અગત્ય છે કે કેમ તે હોય વિગતવાર પણ અગત્યમાં મારા સૌરનારે
 પુસ્તકને જાણવાનો. તમારા કોઈને અગત્યમાં મારે મહાનમાં
 કોઈને જાણવાનો. તેમ સોલગઢ આપણે પણ અગત્યમાં કે કોઈને
 તમારા જોઈ કોઈને અને તે તમારા જાણવાનો કોઈને જોઈને
 તમારા હોય અગત્યમાં ન જાય તો કોઈને તમારા અગત્યમાં કોઈને
 ન રોકે તેથી. મને તમારા અગત્યમાં કોઈને તેથી મને તમારે જાણવાનો.
 તમારે અને મારે અગત્યમાં તે કોઈને વાતચીત થઈ ન હતી પણ
 પેલા તેમ મને વાત કરી હતી તે મને જોઈવાનો કોઈને જાણવાનો

(૪)

કેં કે આલેખને કહ્યું એ તમારા પુન્ય ખીલ્યા. અને ભાવન્યું પરિણામ.
આવવાને કાળ આવી ત્યો. એરલે આ બધું સરખું ઉતરી ગયું છે. તમારા
પુન્યને કાકો આ બધું બન્યું એરલે આ હાથથી તમને કાગળ લખાય છે
નહિ તો આત્મદેશાને કાકો આવી કાંઈ પ્રવૃત્તી થતી તથા.
મારી તથા પુ. જ્ઞેનશ્રીની શારીરિક સ્થિતિ સંધારણ સાધાયા રહી છે
લદન સંદુરસ્ત નથી. કે. આકાગળમાં જેરલા જ્યાલ માગ્યા છે
તેમાંથી કાંઈપણ નહિ જુલતા વિચારોને લાઈને પુછીને બધો વિગતવાર
જ્યાલ અમરેલી પુસ્તક લખાયો.

અમરેલી

૯: સદગુરુનો શીષ્ય

અમરેલીનું શીશ્યાનું

અપીમાલ નેમંદ

ગિરમ લાપાવાલા

પુ: અમરેલી

શાન્તાને આપકો

તે પ્રમાણે

પોસ્ટકાર્ડ
 મોસ્કો મિત્રો 10 MAR 55

સમરેલી રવિવાર

સતપુત્રવેની સેવાને સંઘ દર્શનનાર નડતીવંતવેન દુધીકહેન
 તમારો કાગળ ઉમરપાથી સ્ત્રીન પાયાપ્રી સમિતે મળ્યો હતો. ૩-
 પરમ ઉમરથી દુઃખાણુ ગુણસાલેન શુઃ અગર સનિવારે સંઘ
 ગઠ પધારવાના હ્યા તો કવે પુ. પ્રમુક્તી ત્યાં સોલગઠ સુખ
 સાંતીથી પલોંચી ગયા હશે. ત્યાં સોલગઠમાં દેવેલી સ્થિરતા
 હી તે જાપાવશો અને પુ. પ્રમુક્તીવા સરીરે લે સમીરે
 સુખસાંતિ હશે. જાણી તે સમવાર હોમ તો
 જાપાવશો. જાણી સંતિભરંગ કહેઓ કે અહીં સ્થાને
 જ્યાં વિગતવાર ખબર સામે તમારા જાપવામાં જે
 આલુકું હોમ તે જાપાવશો. ત્યાં કોલેલી સ્થિરતા
 છે અને જાણી વિભર કમીને કયા પધારવાના છે
 અને તવીમત પ્ર. સાલેલી કોમ છે વિરે લક્ષીકત
 જાપાવશો. અહીં પુ. કુમણુ હેન સ્ત્રીની તવીમત
 સારી છે. આ સ્થિરે મપા સારું રહે છે.

પુ. પ્રમુક્તીને સમમ્ય સ્થિતિએ વેદન લે વેદન લે.
 મતલો જાણ કરેત જ આપશો પ્રમુક્તી ત્યાં પધારવી
 હે હે મું તે જાપાવશે સુખ

બી: બેન માનના પધારોમ વેદન

(તે વખતે પોસ્ટકાર્ડમાં ૩ વેલા (સાતો મળ્યો) યેડીટ લાગતી)

Handwritten text in a rectangular box at the top left of the page.

Handwritten text at the top right of the page.

Main body of handwritten text in Odia script, consisting of several lines of prose.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or a concluding line.

(2)

ମନି ଆଦି ସମସ୍ତେ ସାଧୁ ସନ୍ଥଙ୍କ ସମ୍ମୁଖରେ, ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତେ
ମନିଆ ଶୁଣିବା ପାଇଁ ଯାଆନ୍ତି, ସେଠାରେ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ
ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ, ଯେଉଁଠି
ଏହି ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ

ଶୁଣିବା ପାଇଁ ସମସ୍ତେ ଯାଆନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ,
ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ, ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ
ଯେଉଁଠି ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ, ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ
ଏବଂ ସମସ୍ତେ ଶୁଣିବା ପାଇଁ

માનવતાની લક્ષણો જુઓને
 આપણે જા. જિન મળી ત્યાં આત્માના ધરૂન સીધા જોઈએ.
 એ આપને સ્વરૂપમાં જેવા આપણે જિવન સ્વરૂપે લખ્યું હતું તે જાણ્યું
 હશે. આપણે મહાત્મા સાહેબ આપણે જાણ્યું હતું જિવનને જોઈએ કે
 જુના મહાત્મા સાહેબની તબીયત આપણે જાણ્યું હતું જાણે તેમ જાણ્યું હતું
 પાંચ ૬ દિવસ વધારે જમ રહી ત્યાંથી જીવન જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 ગમી છે. આપણે તે તબીયત તદ્દન આપણે જાણ્યું છે પણ આપણે જાણ્યું
 મળી જાણ્યું હતું તેથી આપણે જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 જુના આપણે જાણ્યું છે. આપણે જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 હતા. એ તે તબીયત તદ્દન આપણે જાણ્યું છે, એ જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 વિદાર કરી લઈએ પથરો, વઢવાણ પથરો ત્યાં જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 ત્યાં જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું ત્યાં જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 સંગઠનાએ રસોડા કરી રહેલા વિચાર છે. આપણે જાણ્યું હતું જાણ્યું હતું
 વઢવાણ જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું કરી રહેલું ત્યાં જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું
 હરકત નથી. જુ. કૃપાનિધિની આજ્ઞા છે. જુ. કૃપાનિધિ ^{ગુજરાત} વઢવાણ
 ખેંચ્યા પછી કૃષ્ણ તરફ જાણ્યું તે જાણ્યું થશે. પણ તે વઢવાણ
 રાજકોટ જાણ્યું તેમ જાણ્યું છે તે જાણ્યું વઢવાણ ગયા પછી જાણ્યું
 જાણ્યું થશે. પ્રેમમંદલાપા મુખજલાપા ત્યાં જાણ્યું કૃષ્ણ તે જાણ્યું
 જાણ્યું દેશમાં છે. કૃષ્ણ વધે જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું છે જે કૃષ્ણ
 વધે જાણ્યું જાણ્યું જાણ્યું છે જે જાણ્યું દેશમાં જાણ્યું છે.
 જુ. સાહેબને વઢવાણ જાણ્યું પરોચ્યાના જાણ્યું હતા પણ વરસે
 ઠંડી જાણ્યું પડવાથી તબીયતના કારણે આપણે જાણ્યું જાણ્યું થયા
 પધાર્યા છે. હવે પંદર દિવસ સ્થિરતા છે. એ જુ. કૃપાનિધિની
 તબીયત તદ્દન આપણે જાણ્યું છે જાણ્યું એ કૃષ્ણ રિહત કરવા
 જાણ્યું જાણ્યું. આપણે આપણી તબીયત સારી હશે.

૬: શાન્તા

ललितबन्त वल्लेन दुधीबेनेन

लभारो पर गामो. श्री कुंभायु कुसुमेना जेयनुं परिचरित ३५ लेका
सामकार तमे नमस्कारा ते नमो कानंर धार्ये. परमपुण्य कृपायु
देन सुमयालीमां जिराणा एवो. तेमोयाने जामारा अर्चना लडिनाये
वंदन नमस्कार परीमे. तमे तथा एरुपिंडलाय पुण्य साहेबना आरा
प्रभापो परीत अयो हो ते धनुं साइं बे, लालइय दे एनु का लेन-
वर्तन राभुं ते विद्योष लालइय दे.

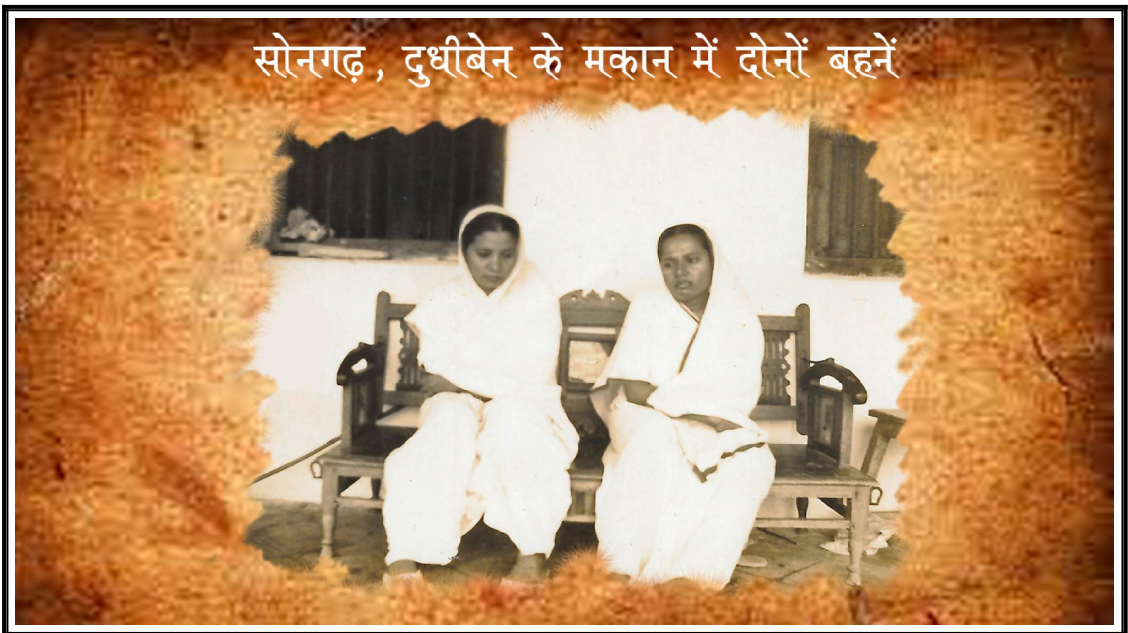
पुण्य कुसुसाहेब कथां मुधा जियुनीमां ररे दे ने क्यअण
वांनयुं शरे क्यो ते नमोपरो

गोसो मां डोळोण धरेने जार्ये दे ते नमोपरो.

एरुपिंडलाय विगोरे पुण्य साहेब ज्ये प्रेम लडिथी सासेनाय
वसि दे तो खोजपने माटे सत्पुरुषो ज्ये प्रेम लजि लालमु क
होय ते वस्तुस्थिति हे.

शेजारा जेनेनी वनीमत साधारण ररे दे. नपीत के डोळोणे
ते नमोपरो. पु. साहेबनी शारीरिक स्थिति सारी हवे.
परिवर्तन आंतियुर्विक बध गयुं ते धनुं साइं धनुं दे. येन.

ता. सननी धांया एरुपुवर
जेन शान्ताना रकीयोज्य.

જો ૨૨૬૬
 ૧૧. 7 MAY ૨૬
 વાંકાનેર

ભાઈશ્રી શંતિલાલભાઈ
 તમારો જન્મ મળ્યો. વધેલી સમાચાર નાજુલ.
 પરમ ભક્તીથી મુખ સમાધાનમાં વિવાદના દ્યો લોકોની શક્તિશીલ
 સિદ્ધિ સારી બાબતે.
 તેઓશ્રીને અગામી અવસાન અવસાન ભક્તિભાવે વારંવાર મેદન તમચકાવવેલો.
 શાનીઓની ઠાકામાં રહેવારૂપ ગુરુ કૃપાને કૃંકે સનચામાં ચેડા બનવારૂપ
 બાબતે હલકાસ આપે છે.
 મુખ્ય મુદ્દાની નોંધણી પરિવર્તિ થયું ત્યારે અતે સમાચાર પત્રી પત્રી
 સોનગરમાં લો શંતિ ન રહી છે તેવા સમાચાર નાજુલામાં અભ્યાસ
 આને કારણ છે.
 જોકે ઠાકામાં મુદ્દા આજુમાણુ થયું સ્થિતિ છે, પરંતુ ત્યાં શંકિતે
 લે મુ. મુદ્દાની મુદ્દાનો ન ચતાપ છે.
 આમોને ત્યાં આખા કિષે જરૂરે આજ્ઞા કીધેલ્યારે નાજુલામાં સેન.
 વાંકાનેરથી ના. બંને જીલ્લાઓના ચકીયાઓ.
 ઘડી જલ્દને લખેલ સમાચાર નાજુલા. ક્ષી સહગુરુદેવના સુખ શંતિપુરના
 સમાચાર નાજુલા રહેશે.
 ના. ૩. ભાઈશ્રી વનીચંદ ભાઈ મળ્યા હતા. તેમને ત્યાં નાજુલા
 કહું હું કે મુ. મહારાજશ્રીને મારાવતી સુખલાલા પુછશો ને હું
 જેઠ સુધીલા-શ્રીઓમાં ત્યાં સોનગરે સળીરૂલ તેમ તેમ સોનગરે પણ
 લખો ત્યારે મારાવતી લખશો તેમ તેમને કહું હું. અને તે
 મુ. સારેલ પાસે આવી ગયા હાલ આગામી જ્યાના છે તેમ તે કહેતા
 હતા. અહીં વનીચંદભાઈ કોઈકીઈ વાર આપે છે પ્રશ્નચર્ચા કીધે છે
 તે સેન.

[ઈ.સ. 1935]

૧૯૬૧ના કાલે પદ ધારી રૂ.
૭૩૨૦૬૫ સુધી સીલબ પદમાં
શ્રી ૭૩૨૦૬૫ સંતર માસના નો
ઈન્ડિયા રાજ્ય ધારી નક્કી કરી છે જે
ઈન્ડિયામાં જ રાખી થઈ છે.
અભિયોગો તેજ ધારી રાખી રાખી
છે અને નોંધપત્રો આ મુજબ
રાખી મોકલવામાં છે નો
અને નોંધપત્રો આ ઈન્ડિયા મુજબ
જ રાખી છે.

શ્રી મોરારી જીવણી રાજકોમી ડેપુટી
કોર્ટ અધ્યક્ષ થઈ છે નામ નોંધપત્રો

શ્રી ૭૩૨૦૬૫ સંતર માસના નો
ઈન્ડિયા રાજ્ય ધારી નક્કી કરી છે જે
ઈન્ડિયામાં જ રાખી થઈ છે.
અભિયોગો તેજ ધારી રાખી રાખી
છે અને નોંધપત્રો આ મુજબ
રાખી મોકલવામાં છે નો
અને નોંધપત્રો આ ઈન્ડિયા મુજબ
જ રાખી છે. એથી શ્રી ૭૩૨૦૬૫નો
દા નોંધપત્રો દરમિયાન તેમને રાખી
પદમાં આજ નો મુજબ તેમને
પદમાં આજ સીલબમાં સીલબ રૂ. ૨૩૬
૧૩૦૫ મુજબ મુજબ નોંધપત્રો
ના નોંધપત્રો દરમિયાન તેમને મુજબ
પદમાં તેમને "મુજબ રૂ."
નોંધપત્રો પદ "ઈન્ડિયા ધારી"
અભિયોગો નક્કી કરી. આથી
સંકલનને મુજબ રૂ. ૨૩૬ નો
પદમાં આજ મુજબ ૭૩૨૦૬૫ નો
કર રૂ.

મિત્રોને પુસ્તક સુધારાને ભાગ્યે જ જોવા સાર
 થઈને સુધાર કરવા અને સમજાવવા કેટલા
 કરવા હવે તમારે જો આ પંચમકાલમાં આ
 ભાગ્યે જ સુધારાને જોવા આ સુધારાને
 પ્રકાર સુધાર જ હવે, સુધારા મોટાભાઈ
 આ પ્રકાર નથી

આ વચ્ચે પ્રકાર સુધારા પ્રકારે
 પ્રકારે આ સુધારાને સુધારવામાં જે
 સુધારાને ભાગ્યે જ જોવા તે સુધારાને
 સુધારાને ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 જેવા ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 પ્રકારે ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 હવે તે આ સુધારાને સુધારવામાં
 વચ્ચે પ્રકારે હવે તે સુધારાને સુધારવામાં
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં

આ પ્રકારમાં ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં
 ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને સુધારવામાં

સુધારાને આ સુધારાને ભાગ્યે જ જોવા સુધારાને

ગુરુદેવે પૂછેલા પાંચ પ્રશ્નોની કોપી

પુસ્તક ગુરુદેવશ્રીએ બંને ભેનોને પૂછેલા
પાંચ પ્રશ્નો તેઓશ્રીના
ધરનાજીએ

૧૯૮૩

સદન ૐ શિદાનંદ

૧. અગર તુમની વ્યાખ્યા શી રીતે કરી શકી છે?
૨. જ્ઞાન સાવકલ્પ છે તો અનુભવ વખતે સર્વાકલ્પ કઈ રીતે છે તેની ઘટના કઈ રીતે છે.
૩. સર્વજ્ઞની વ્યાખ્યા તમારી ભાષામાં કેવી રીતે થઈ શકાય છે.
૪. જ્ઞાન વેદાંતાદિ ક્ષેત્રો જીવનુ જુદાવજી મુખ્ય મુદા સહીત શું માન્યતામાં છે.
૫. આત્મ જ્ઞાનંદ અને નિર્વીકલ્પતામાં ભેદ અથવા કાણનું જ્ઞાનંદ શું છે.
તે પ્રશ્ન પાંચો તરવ નવાબ આંપ ન સજવા
સર્વાકલ્પ પણ તમારી ભાષામાં કઈ રીતે કરી છે.
જનને એ જુદ જુદ સમજું.

પરમ ગુરૂવ ક્ષી સદ્ગુરૂ ^{સુખાચાર્યજી} ની સાથે જીવે છે તે સર્વોચ્ચની વાચના ઉપર જ રહે છે. પરમ ગુરૂવ ક્ષી સદ્ગુરૂદેવને અને તેમના પરમ ઉપરને વરંવાર બોલે છે.

૧૯૯૭ માસવાર માસ
સાત્તીજી

આ પ્રકારે વાંચતે તમારું જીવન સુખાચાર્યજી સાથે વાંચતે જીવન સુખાચાર્યજી સાથે તેમને સુખાચાર્યજી આ પ્રકારે બોલે છે.

તે વાચતે આત્મઉપદેશ પરબ્રહ્મણુ દુઃખ નીવારણુ સુખમાં સર્વોચ્ચ નિવર્તિત ઉપદેશ પ્રાપ્તિ છે તે વાચતે જ ખરી આનંદ અનુભવે છે.

ઉપદેશનું નિવર્તિતપણું પ્રાપ્તિને આનંદનું અનુભવનું તે જોઈ એવું સુખ જોઈ છે તેમાં પ્રાપ્તિ વાંચતે જોઈ જાણવું નથી.

આત્મઉપદેશ જ્યારે નિવર્તિતપણું રહે છે ત્યારે જ ખરી આનંદ નો ખરું સુખ વેદાયે છે તે ખરી આનંદને ખરું સુખ ત્યારે જો જ્યારે આત્મઉપદેશ નિવર્તિતપણું રહે ત્યારે.

રૂઠી તેમાં ભેદ નો રૂંડ રૂઠીયો: પણ તેના સુખાચાર્ય ભેદ સર્વોચ્ચ ભેદ જોઈ તે જોઈ રાજીવ.

જાણી તે આનંદ સર્વોચ્ચ પ્રાપ્તિ તેમાં ભેદ નો રૂંડ રૂઠીયો.

(આને આ
આ આને છે)

અનુભવ ધરાવે જ્ઞાન સંવિગ્ધતા જેવી રાતે છે.

તેથી ઉત્પન્ન :- આત્મના નિર્ધારિત અનુભવ ધરાવે
 સાધ્ય સાધ્યસ્વરૂપે પ્રગટ ઉપલબ્ધિને સુદા પરીક્ષા
 છે તે ધરાવે જ્ઞાતા પ્રલયમાં પ્રગટ થઈ ગીઈ " અર્થાત્
 ને અનુભવતાએ" જુદા જુદા જાતના અવસ્થા સ્વરૂપે
 જુદા જુદા અવસ્થાના જુદા જુદા તરંગો ને જુદા જુદા
 રમત સ્વરૂપે ગીઈ " અનુભવતાએ" આના પ્રલય પ્રકાશ
 રહ્યું છે તે જાદા અવસ્થાને અવસ્થા ને તરંગોને જ્ઞાન
 જાણે છે તે જ્ઞાનની સંવિગ્ધતા છે. અંતર મુગ્ધતા
 અનુભવ સ્વભાવમાં સાધ્ય પ્રલયમાં ઉપર લખ્યા મુજબ
 જુદા જુદા જાતના અવસ્થાને તરંગો કાઢે કાઢે પ્રકાશ
 છે તે જાદા અવસ્થા જાણ્ય સ્વરૂપે જ્ઞાનમાં જ્ઞાનની
 ને જાદા જાદા અવસ્થા સુદા પ્રકાશ છે તે જ્ઞાનની
 સંવિગ્ધતા. જ્ઞાનની અવસ્થા ને જાન જાદા જુદાને
 અવસ્થા એવી સુધે ન પ્રકાશ છે.

અનુભવમાં ગતી ક્રિયા ને ગતી ને પોતાના હોતીમાં
 જ્ઞાનગુણનું પરીક્ષણ થઈને તે જ્ઞાનની જાદા
 અવસ્થા સુધે ગઈ આને છે તે પણ જ્ઞાનની સંવિગ્ધતા
 છે. પોતાના જ્ઞાનની જાદા અવસ્થા ને જાન ગુણોની
 જાદા અવસ્થા જાણ્યા સુધે ને જ્ઞાનનું ગઈ આને છે તે
 જ્ઞાનની સંવિગ્ધતા છે.

ત્રીજી આ પ્રશ્ન હાજરો છે.

સર્વજ્ઞતા વ્યાખ્યા

જ્ઞાન ઉપલોભનું પર હકી પરીભાગ સર્વજ્ઞ સર્વજ્ઞ
પ્રકારે પૂરતી જ્ઞાન ઉપલોભનું જ્ઞાન ઉપલોભની અર્થ
સુદૃઢ પ્રગટ પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપે પ્રભાત જન્ય તે સર્વજ્ઞપણું
અર્થજ્ઞ જ્ઞાનવ્યાપક જ્ઞાન સ્વરૂપે અર્થજ્ઞ જ્ઞાન દ્રવ્યને
તેજ સર્વ જ્ઞાનને પ્રાદુરભૂત એકીસાથી પ્રગટપણી
જ્ઞાન-અનુભવપણું સુદૃઢ જ્ઞાન ઉપલોભનું પ્રભાત
તે સર્વજ્ઞતા.

ત્રીજી પ્રશ્ન આ હાજરો છે.

જ્ઞાન ઉ દ્રવ્યને માન્ય રાખે છે તે તેજ નિમિત્ત
નિમિત્ત સંબંધી જ્ઞાનને પણ માન્ય રાખે છે ત્યારે
વેદાંત એજ ન દ્રવ્યને માન્ય છે તે એજ ન દ્રવ્યને
જ્ઞાન નિમિત્ત નિમિત્ત સંબંધી જ્ઞાનને નિષેધ
પણ ન ભવ છે તેજ નિષેધ થતાં નિમિત્તરૂપ ની
દ્રવ્યને સ્વભાવ તેજ નિષેધ થાય છે તે જ્ઞાનને
નિષેધ થતાં દ્રવ્ય વસ્તુને નિષેધ થાય છે એટલી
જ્ઞાન અભિપ્રાયમાં વસ્તુ દ્રવ્યનું અર્થ અસ્તિત્વ
રહે છે ત્યારે વેદાંતમાં અભિપ્રાય પ્રમાણે દ્રવ્યને

સ્વાધિકારના વાજીરે ભણું ઉપા નવે છે એટલે
 પશુ સ્વભાવના કુંઈ પણ સ્વભાવને મર્યાદા રહીને
 મનના તેમ પરક્રમણું વિધિને મનના આભાસ રૂપના
 પદ્ધતિ વિગતરૂપે પ્રભાસે છે તેને પણ વેદાંત
 મનાવે નથા તે વિગતને અવિગતરૂપે માને છે
 એટલે અવિગત પદ્ધતિરૂપે પ્રભાસવાને તેને પુરુ
 પદ્ધતિ ઉપર શુભને નથા એટલે તેના આભાસ રૂપે પ્રભાસે
 તેને સંપૂર્ણ ગ્રાહીશક્તિ પણ શુભને નથા તે તે સંપૂર્ણ
 શુભને અનુભવ પણ શુભને નથા.

અને જો પરક્રમણું વિધિને આભાસ રૂપના
 જોન તે જેટલા અંકે વિગત પદ્ધતિ થતા છે તે મનને
 તેને માને રાખે છે એટલે અવિગત પદ્ધતિ પ્રભાસવાને
 તે તેને પુરુપદ્ધતિ ઉપર શુભે છે એટલે તે સર્વ
 ગ્રાહીશક્તિને પદ્ધતિ શુભે છે તે તે સંપૂર્ણ શુભને અનુ-
 ભવ પણ શુભે છે માટે જોને આભાસ રૂપના છે
 તે વેદાંતને આભાસ રૂપે તે સર્વ નથા આ શાને
 વેદાંત તે જોને અનુભવ પુત્રે છે. વેદાંત આભાસને
 સર્વથા શુભ માને છે તે જોને પણ સ્વભાવરૂપે સર્વથા
 શુભ માને છે એટલે તે અધિકુશને સ્વાભાવે જાતે

એક એ છે તેમ કરી શકાય, પણ વેદાંત સુદ્ધ
માને છે તે સુદ્ધનું વ્યાપી સ્વરૂપ સમજવા વગર
સુદ્ધ માને છે એટલે તેને છે તે સુદ્ધનું વ્યાપી સ્વરૂપ
સમજાવે સુદ્ધ માને છે એટલે તે રાતે પણ તેને અને
વેદાંત ગુણ પો છે.

પાંચમી આ પ્રકાર સમજાવે છે.
પેલી પ્રકાર અનુરૂપણી છે તેને ઉત્તર:-
દ્રવ્યના જે રાગા જુદા સ્વરૂપે પદોદિ પ્રકારે છે હાનિ
પણ તે મુખ સ્વરૂપે રાગા જુદા સ્વરૂપે નથી થતાં તેમાં જે
એકજવસ્તુ ઉભુ છે તે અનુરૂપ સમાપ્ત.
જ્યાં અનુરૂપ સમાપ્તના વિશેષ સ્વરૂપ વ્યાખ્યા
વ્યા તરફ જુદા પદોદિનું નથી. અનુભવમાં રાગા
સમિત્વ તથા પ્રકારે છે તેના જે વ્યાખ્યા આપા છે
તેમાં અનુરૂપ સમાપ્તના વ્યાખ્યા સમાપ્ત છે પણ
તેમાંજ અનુરૂપ સમાપ્તના વ્યાખ્યા વિશેષ સ્વરૂપ
જુદા પદવ્યા તરફ જુદા પદોદિનું નથી.
આ પાંચ પ્રકારના ઉત્તર આ સ્વરૂપ પ્રકારે જે
દ્રવ્યરૂપ પ્રકારે સમાપ્ત છે.

૧૯૮૪ માં યુ. બી. જી. એલ. ની જાહેરાતો -
 રૂબરૂ રૂ. ૨૫૦૦૦. યુ. બી. જી. એલ. ની જાહેરાતો રૂ. ૨૫૦૦૦
 ની વિશેષ કિંમતે વ્યાજવહી આપવામાં આવી હતી.
 બીજા યુ. બી. જી. એલ. ની આધારે આપવામાં આવી હતી.
 આધારે આપવામાં આવી હતી જેથી યુ. બી. જી. એલ.
 ની જાહેરાતો સમીક્ષામાં લેવા દેવા
 થઈ રહી હતી. આથી આપણે આપણી જાહેરાતો
 યુ. બી. જી. એલ. ની આધારે આપવામાં આવી હતી.

૧૯૮૪ના વર્ષે મુશ્કેલી ની આગળ
 ઈલાકા સરકાર આપણે જે જે મુશ્કેલી કિંમતો
 જે આગળ મુશ્કેલી આપણે જે જે આગળ
 ની આગળ સરકારમાં આપવા.

ની આગળ મુશ્કેલી ઈલાકા યુ. બી. જી. એલ.
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ
 આગળ આપણે જે જે આગળ આગળ આગળ

મહાભારત અને રામાયણ બંનેની નીચે બહુબહેન
 અને સુભદ્રા. જે મનુ-વંશને પોતાની સુભદ્રા
 સુભદ્રા કૃષ્ણને બે સુભદ્રા-સુભદ્રા બધી બે
 બે મનુ-વંશને બધી મહાભારત બે ને
 બહુબહેન અને સુભદ્રા.

કૃષ્ણને બહુબહેન રામાયણ સુભદ્રાને જાણી
 કૃષ્ણને બધી કૃષ્ણને જાણી બધી રામાયણ
 મનુને જાણી મને કૃષ્ણને કૃષ્ણને કૃષ્ણને
 મનુને કૃષ્ણને કૃષ્ણને કૃષ્ણને જાણી
 ને કૃષ્ણને સુભદ્રાને જાણી મને કૃષ્ણને કૃષ્ણને
 જાણી કૃષ્ણને કૃષ્ણને મનુને જાણી
 અને બહુબહેન મનુને જાણી જાણી
 સુભદ્રા કૃષ્ણ. કૃષ્ણને મનુને જાણી
 અને બહુબહેન મનુને જાણી જાણી
 સુભદ્રા કૃષ્ણ. કૃષ્ણને અને બહુબહેનને
 મનુને જાણી જાણી સુભદ્રા કૃષ્ણ. મનુ
 કૃષ્ણને રામાયણ અને કૃષ્ણને કૃષ્ણને
 સુભદ્રાને સુભદ્રાને સુભદ્રા કૃષ્ણને કૃષ્ણને
 કૃષ્ણને કૃષ્ણને સુભદ્રાને અને મનુને
 મનુને કૃષ્ણને મનુને મનુને બધી બધી કૃષ્ણને
 બધી કૃષ્ણને કૃષ્ણને સુભદ્રાને સુભદ્રાને કૃષ્ણને
 મનુને કૃષ્ણને મનુને જાણી કૃષ્ણને
 મનુને કૃષ્ણને સુભદ્રાને સુભદ્રાને કૃષ્ણને
 સુભદ્રાને મનુને મનુને રામાયણ સુભદ્રાને
 જાણી.

૧૯૯૪ ના સુધાનિ સુધાનિ
નંદરના સુધાનિ પણ પ્રગુરુદેવ
સુધાનિનિધનિ વિરોધન.

૧૯૯૫ નિ પ્રગુરુદેવ સંદર્ભન
સુધાનિ નાથન સુધાનિ પદાન
સુધાનિ સુધાનિ જીવન મુદ્દત
ભાષા ભાષા સુધાનિ, ભાષા પદાન
નિ જીવનિ સુધાનિ દાન
નંદરના ભાષાન દરિય પ્રય
અને દરિય પ્રય અને ભાષા ભાષા
સુધાનિ ભાષા પણ જી સુધાનિ
સુધાનિ ભાષાન નિ ભાષા
પદાન પણ સુધાનિ સુધાનિ
ભાષા પ્રયન દરિય પણ ભાષા,
નિ સુધાનિ ભાષા પ્રગુરુદેવ પદાન
નિ પ્રયન પ્રયન ભાષા ભાષા
ભાષા.

અને ભાષા ભાષા પ્રયન ભાષા
વિદ્યા અને નિ પ્રયન સુધાનિ
દરિય સુધાનિ ભાષા પ્રયન
સુધાનિ વિદ્યા (અને સુધાનિ સુધાનિ)
ભાષા ભાષા સુધાનિ ભાષા પ્રયન

સંબંધ વિદ્યુત્ત આપે, કોઈ એ વિદ્યુત્ત ઊંચ
 સંબંધ આપે, કોઈ વિદ્યુત્ત શાસ્ત્ર સંબંધ
 આપે, કોઈ આત્માના ગુણોના વિચાર
 કરતાં કોઈએ તે તેના વિદ્યુત્ત આપી તે
 દાખા દાખાવાર સૌ જ સારો બંને બંને
 તે વિદ્યુત્ત સારો જ આપે, કોઈ આત્મા
 ના દાખા સંબંધ વિદ્યુત્ત આપે તે દાખા
 તે દાખાવાર સારો જ આપે. આ બંને
 પ્રકારની સૌને જ કોઈ સુખી છે કે દાખા
 દાખાવાર આપું બંને છે, બંને છે,
 દાખાવાર ^આ બંને બંને શાસ્ત્ર વાંચના
 કોઈએ તે આના બાબતું તેના દાખા
 આપીને તેના બાબતું આના દાખા
 આપી આપું તે કોઈ બંને બંને બંને જ
 આપી છે. તે કોઈ આ બંને બંને પ્રકારના
 સંબંધના સુખી છે.

શાસ્ત્ર સ્વાધ્યાય અને વૈરાગ્યથી શ્રવણ કરતા
 મિથ્યાત્વના રસ મંદ પડે છે,
 જેમ બને તેમ શાસ્ત્ર સ્વાધ્યાય-ભક્તિ
 તથા વૈરાગ્યનો રસ ખૂબ વધારવો.

૧૯૯૫ માં રાજકોટમાં યુ. પ્રજા દોલત
 સંસ્થાના સભ્ય તરીકે નિમંત્રિત થઈને જાણી
 વીર જયપુરમાં રાજકોટ સંસ્થામાં કા
 જિનાંદોરના મિલમાંથી ખાસ સારા
 સંસ્થામાં જોડાઈને જિનાંદોર બંધારણ
 તરીકે નીચે ઉલ્લેખિત મુદ્દા જાણી રહ્યાં
 ૧૯૯૬ માં રાજકોટના સંસ્થાના કુલ
 કાર્યકર્તા યુ. પ્રજા દોલત સંસ્થાના વહીવટ
 દ્વારા નીચેના મુદ્દામાં જુનાબંધારણ તરીકે
 યાજના તરીકે યાજના તરીકે સંસ્થાના
 યુ. પ્રજા દોલત તરીકે વહીવટી યાજના
 તરીકે યાજના કરી. આ તરીકે કાર્યકર્તા
 નીચેના મુદ્દામાં જાણી રહ્યાં
 વહીવટી મુદ્દા તરીકે યાજના યાજના યાજના
 યાજના કરી યુ. પ્રજા દોલત સંસ્થાના
 યાજના દ્વારા યુ. પ્રજા દોલત વહીવટી
 યાજના તરીકે યાજના યાજના યાજના
 દ્વારા યાજના યાજના યાજના યાજના
 યાજના યુ. પ્રજા દોલત સંસ્થાના દ્વારા
 સંસ્થાના યુ. પ્રજા દોલત યાજના યાજના
 યાજના યાજના યાજના યાજના
 યાજના યુ. પ્રજા દોલત યાજના તરીકે
 યાજના યાજના યાજના યાજના

સુક્રાત નાચીર હોય. જાનરો હોયને
તે વાદ પડ્યો છે પણ જાનરો ભય.
જો પુસ્તકો વિષિત જાનરો પ્રતિભાવ
તે હોયને પણ અંતમાં અંત વેદ
પુસ્તકના અંત સંતોષ વધે.

પુ. પુસ્તકો પણ પ્રતિભાવને
તે હોયને વૈજ્ઞાનિક અંતો ગામ તે સેતો
ભય અંતો જે બાદ! જાનરો નાર
પુસ્તકો બાદ! પુ. પુસ્તકોના ઉદગારો
જોતો જે હોયને! નાર સુક્રાત
દરિયાને વાદ પડ્યો! પણ
નાર પ્રતિભાવ દરિયા સંતોષ
માન્યું. અને અંતમાં કરોતો
નાર સુક્રાત દરિયા માન્યું.

નાર ભય સંતોષ અંતે ભયને
વૈજ્ઞાનિક વધ અને પુસ્તકો
જોતો જાનરો ભયને સંતોષ
ભયને અંતે સંતોષ પ્રતિભાવ
ભયને ભયને મંદોમાં વિજ્ઞાન
વધ. ૧૯૯૭ જાનરો પુસ્તકોના

ભયને વૈજ્ઞાનિક વધ
નાર અને ભયને ભયને અને
પુ. પુસ્તકોને સંતોષ ભય. અંતે

કુલિ જે ભણે સુધુ નોખાનો
કુલિજી વાન કુલિ ની ભાષા ઉભરો
નિલ ભાષા ઉભરુ દુભ.

જાણે જા મંદરોગની નોખાનો વાન-
રુભ દુભ નાણે વાન નાણે વાન
કુલિજી વાણે નોખાનો વાણે!
કુલિજી યુ. ગુરુજીને સુભ ભાષા સુભ
જે જા મંદરોગની વાણે જા સુભર
નોખાનો વાણે દુભ નોખાનો સુભ
સુભરો નાણેજી સુભ વાણેજી
સુભ સુભરો સુભ સુભ ભાષા
જે વાણે મોર ની સુભર રુભ
સુભરો જા સુભર નોખાનો સુભ-
મોરો વાણેજી વાણે યુ. ગુરુજી
ની નોખાનો જાણે ભાષા સુભ દુભ.

કુલિજી યુ. ગુરુજીને નોખાનો
વિરુ ભાણે કુલિ ની ભાષા નોખાનો
નોખાનો દુભ

નોખાનો જાણેજી સુભરો નોખે
જે સુધુ નોખાનો સુભરો વાણે
નોખેજી સુધુ નોખાનો ની
વાણે સુભ ભાષા સુભરો દુભ ની
સુભરો દુભ.

૩. ગુરુદેવ વાચનામાં સમગ્ર
 પ્રવાસના સમયમાં વંચાવિગ્રહ
 સમગ્ર વંચાવનના પ્રવાસમાં
 મીઠાના પ્રવાસ સમગ્ર પ્રવાસ ગુરુદેવ
 સિદ્ધિદેવ . સમગ્ર પ્રવાસ પ્રવાસ
 વંચાવનના વંચાવનના સમગ્ર પ્રવાસ
 ના સમગ્ર પ્રવાસ છે તે સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસ છે. તે સમગ્ર પ્રવાસ
 વંચાવન છે તે વાચના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસ છે સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસ છે સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસ સમગ્ર પ્રવાસ વાચના
 સમગ્ર પ્રવાસ સમગ્ર પ્રવાસ છે સમગ્ર
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 ૩. ગુરુદેવના સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ
 ૩. ગુરુદેવના સમગ્ર પ્રવાસના સમગ્ર પ્રવાસ

જાણી સમુદાયે આ પ્રકારે સુધારા વાચ-
નાના ભાષણને સ્વીકારી લીધું.

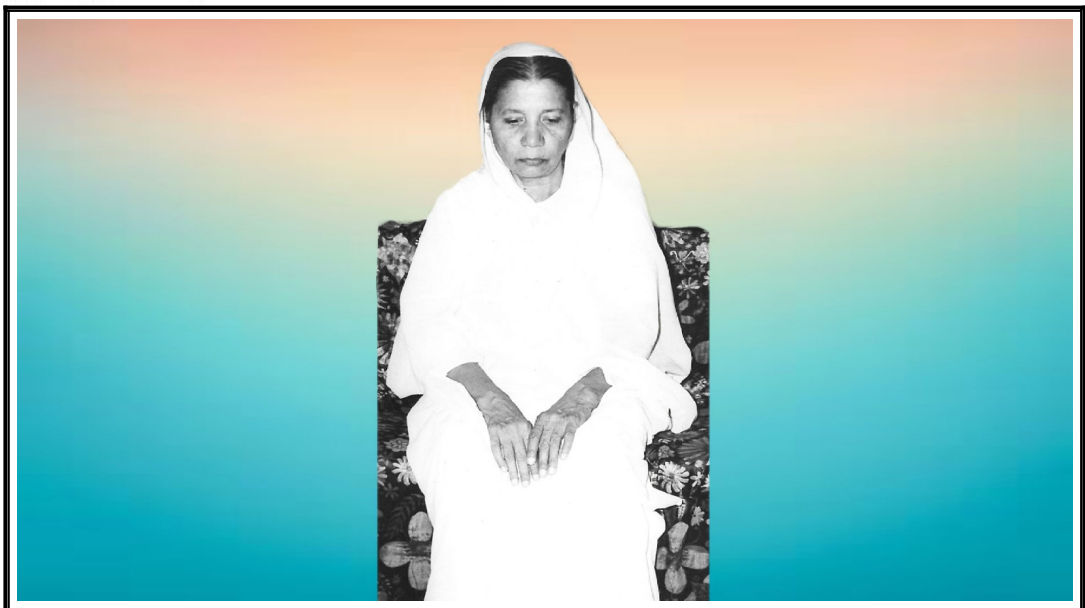
આ પ્રકારે સુધારા પ્રકારે આ આ
ભાષણને જે ભાષણે આ સુધારા ભાષણે
દેખાતા સમાજના સમાજે જે ભાષણે આ
સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે

સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે

સુધારા પ્રકારે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે
આ આ સુધારા ભાષણે આ આ સુધારા પ્રકારે

જોઈને સુખ ન દોષ તેમને સુખ પ્રસાદ
 ભર્યો! જોઈ જોઈ સુખ્યત્વે જાન વધાર
 દો તેમ તેમ સુખ્યતા તરુણ વન નવ
 દો સુખ્યતા તરુણ તોજ પ્રસાદ
 ભર્યો છે. ભુવનના વધ સુખ્યતા મંદિર
 ને બેઠાએ બેઠો ભર્યો નો સુખ્યતા
 વધાર વધ નવ છે. સુખ્યત્વે જાન
 સુખ્યતા વધ નવન છે.

ભુવનના મંદિર પ્ર- પ્રસાદ વધાર
 સુખ્યતા સુખ્યતા બેઠા સુખ્યતા સુખ્યતા
 મંદિરને બેઠાએ બેઠો. ભર્યો ભુવનને
 સુખ્યતા જાન વધ નવન છે. પ્રસાદ
 દોષને ભુવનને સુખ્યતા વધાર ભુવનને
 સુખ્યતા વધાર વધાર સુખ્યતા સુખ્યતા
 જાન વધ નવન છે.

૫૨મ યુગે કૃપાયુ ગુરુદેવના ૫૨મ
 યુગે શુદ્ધાનુભવ શ્રી સમૈતજીનાર
 ના યાત્રા પુષ્ટિ થવાથી ૫૯ યુગ ગુરુદેવ
 સુધી પુષ્ટિ યાત્રા શુદ્ધાનુભવ ભવિષ્ય ૫૯
 ને શુદ્ધાનુભવ દર્શન થતાં રીમરોડે
 ઉપર જતાં હતા. ત્યારે જી કોઈ સિદ્ધ
 ભાવાનુભવમાં આવ્યા હોઈએ એવી
 ઉપર આવતો હતો. ત્યારે જી સાક્ષાત્
 સિદ્ધ ભાવાનુભવ દર્શન થતાં હોઈ
 એવું જાણ્યું હતું. ત્યારે જી સારી
 ગૌર સિદ્ધ ભાવાનુભવ જિરણનાં હોય
 એવું દરેક હોવાનું હતું.

સિદ્ધિ ભાવેના યાત્રા કરતાં ત્યારે
 જી સિદ્ધ ભાવાનુભવ દર્શન થતા
 એવું જાણ્યું ત્યારે ત્યારે જી મુનિવરનો
 દર્શન થતાં એવા ભાવે ભાવેના
 થતા હતા. વળ-જંગલ હોવાને
 મુનિવર યાદ આવે એવું અનુભવે
 એવા દરેક ગુરુદેવ યાત્રા પુષ્ટિ
 એવી ઉપરથી જુદા ૫૯ થઈ
 અનુભવમાં જાન થઈને
 સંવત્સર યાત્રા કરીને વળ
 જંગલમાં અનુભવેના સુધારે

એવાં ઉપર સુખાસર કુચર
સુચરે નમ કુચરે સુખ સુખ
સુખ નમ સુચરે કુચર વચ છે.

૨૦૨૬ ના સુખાસર કુચરો
ઉપર સુચરો સુખાસર કુચરો
ને ઉપરના સુખાસર કુચરો
સુખાસર સુચરો કુચરો
પુખાસર વચ છે.

કુચરો સુચરો ઉપરના
સુખાસર વચ સુખાસર સુખાસર
સુખાસર કુચરો સુખાસર વચ
છે. ઉપર ઉપર કુચરો
સુખાસર સુખાસર કુચરો
કુચરો

આ આત્મનાં પદોલખા સૌભાગ્ય
 ને સુખે સુખે જે સુખે સુખે લાવે
 વરને અને અને અને અને અને
 વાલેવર વરુ. મેં ૨. બેલકાને
 વાલેવર જે આમ વાલેવર હો,
 તે ૨. બેલકાને કલુ જે ૨. ભાગ
 વાલેવર હો અને વાલેવર
 વાલે ૨. બેલકાને કલુલખા મને
 વાલેવર જે ૨. બેલકાને સમરકાને
 વાલે અને વાલેવર જે જે અને
 વાલેવર વાલેવર હો.

- આ આત્મને -
 - જે સુખે સુખે સુખે સુખે હો
 ને સુખે સુખે સુખે સુખે હો
 અને સુખે સુખે સુખે સુખે
 વાલે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે
 સુખે સુખે સુખે સુખે સુખે

୧୦ ଉପରୋକ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ
ଅନୁଗ୍ରହଣ ଓ ଉପାୟ ସମ୍ପର୍କ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ମିତ୍ରତା ଉପାଦାନ

୧୦ ଉପରୋକ୍ତ ଯୁଦ୍ଧ ମଧ୍ୟ
ମଧ୍ୟ ଉପରୋକ୍ତ ଉପାଦାନ ଉପରୋକ୍ତ
ଅନୁଗ୍ରହଣ ଓ ଉପାୟ ଋଷି ସମ୍ପର୍କ
ମିତ୍ରତା ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ
ଋଷି ସମ୍ପର୍କ ଉପାଦାନ ଉପାଦାନ

2029 સુધીમાં રજાના સુલભ
 કરવામાં પણ, ઘણાં જ સુવર્ણો
 ઉદ્યોગ, બહારનાં સુલભ પણ નો
 ઉદ્યોગ વગર પણ સુવર્ણ ભાવનો
 સમતુલ્ય - સુવર્ણ સુલભનો
 પુલ્કણનો પાથનો, સુવર્ણ ભાવનો
 સુવર્ણ ભાવ - આ સુવર્ણ હોવા
 પ્રભુનો ભાવને સુવર્ણ સુલભ
 રજાનો રૂબો, પુલ્કણનો પાથનો રૂબો.
 ઉદ્યોગ ઉદ્યોગ જામ કરુ, ઉદ્યોગ નો
 પરદેશ હો નો સુવર્ણ જામ કરુ
 સુલભ ભા, સુવર્ણનો પાથનો પાથનો
 ભાવનો જામ કરુ નો સુલભ આ સુલભ
 સુલભનો સુલભ સુલભનો
 ભાવ પુલ્કણનો
 સુવર્ણ બહારનો ઉદ્યોગ રૂબો
 નો સુલભ સુલભ પરદેશનો
 ઘણું જ ભાવનો જામ કરુ રૂબો હો
 સુલભનો પણ મોટા મોટા
 સુલભ સુલભ સુલભનો ભાવનો
 બહારનો ઉદ્યોગ સુલભ રૂબો નો
 સુવર્ણનો સુવર્ણ સુલભ નો
 જામ કરુ સુલભ ભા, પરંતુ

ନି ସଂସାରୀ ଧର୍ମୀ ସମାଜରେ ସାଧ୍ୟ
ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ସାମ୍ୟତାରେ ସଂସାର
ସମାଜରେ ସାମ୍ୟତାରେ ସଂସାର
ସମାଜରେ ସାଧ୍ୟତାରେ ସଂସାର
ସମାଜରେ ସାଧ୍ୟତାରେ ସଂସାର

ଓଡ଼ିଆ ଶାସ୍ତ୍ର ଓ ଶାସ୍ତ୍ରୀ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ

ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ

ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ
ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ ନିଜେ

ਪਰ ਉਹਦੀ ਸ਼ਰਮਤਾ ਨੀ ਕਠਿਰੀ,
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਹੈ.

ਹੈ ਪਰ ਸੁਖ ਪੁਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ

ਮਿਤੀ ਤੇ ਸੁਖ ਸੁਖ - ਸੁਖ ਸੁਖ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ

ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ,
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ, ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ, ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ,
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ.

ਮਿਤੀ ਨੀ ਤੇ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ

ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ
ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ ਕਰੀ

સામાજિક વ્યવસ્થા સુધારવા માટે સરકાર
સરકાર પ્રયત્ન કરે છે

સામાજિક-વ્યવસ્થા-સુધારા પ્રયત્નો વધારી વધુ
સુધારાઓ અને સુવ્યવસ્થા પ્રદાન કરવા સરકાર
વર્તે છે

સરકાર સુધારાઓ અને સુવ્યવસ્થા સુધારા સુધારા
કરે છે. આના સુધારાઓ, સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારા
અને સરકાર સુધારાઓ કરે છે

સરકાર સુધારાઓ અને સરકાર પ્રયત્ન કરે છે
સુધારાઓ અને સુધારાઓ કરે છે.

સુધારાઓ અને સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારાઓ
સુધારાઓ અને સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારાઓ
સુધારાઓ અને સુધારાઓ કરે છે

સરકાર સુધારાઓ અને સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારાઓ
સુધારાઓ અને સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારાઓ
સરકાર પ્રયત્ન કરે છે સુધારાઓ

૨૦૨૦

આ સુધ્ધિ સુધ્ધિ પરિણામ
બરાબર પ્રોપર્ટી પ્રોપર્ટી
સુધ્ધિ પ્રોપર્ટી બરાબર
મોબાઇલ નંબર નોંધાયેલ
પ્રોપર્ટી છે

નોંધાયેલ બરાબર પ્રોપર્ટી
નંબર છે

આ સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ
પ્રોપર્ટી પ્રોપર્ટી સુધ્ધિ છે

આ સુધ્ધિ આ સુધ્ધિ
સુધ્ધિ પ્રોપર્ટી છે નોંધ
સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ
સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ આ
સુધ્ધિ સુધ્ધિ પ્રોપર્ટી
નંબર છે નોંધ સુધ્ધિ છે
સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ
સુધ્ધિ સુધ્ધિ સુધ્ધિ
સુધ્ધિ આ સુધ્ધિ સુધ્ધિ
સુધ્ધિ પ્રોપર્ટી છે નોંધ સુધ્ધિ છે

2021 ભાદ્રપદ

શુક્રવાર જન્મીલા ઈતિ
સમભક્ષ્યુષી વૈદ્ય ઈ
સમભક્ષ્યુષીનો શુક્ર
શુક્ર ઈ
શુક્ર શુક્ર ઈતિ સમભ
શુક્ર ઈ
શુક્ર શુક્ર ઈતિ પ્રભાત
શુક્ર ઈ પ્રભાત શુક્ર
ઈતિ શુક્ર શુક્ર ઈ
શુક્ર શુક્ર ઈતિ નારાયણ
શુક્ર વૈદ્ય ઈ
શુક્ર શુક્ર ઈતિ ઈતિ
શુક્ર ઈ
શુક્ર શુક્ર ઈતિ સમભ
શુક્ર ઈ સમભ શુક્ર
વૈદ્ય ઈતિ શુક્ર શુક્ર

2032 ના સુભ

ગૌં માસમાં આ શરાર પડા
 જાણના કાળ પાળના દાડકામાં કુંડેર
 વચું ની પાળું આપરશીન પણ વચું
 ની વખતે પાળના પાળના બીજા વખતે
 ની વખતે પાળના પાળના બીજા વખતે
 વીજા વખતે વચું "પાળકુદી" પાળી
 દાજરા દાજરા જાગતી દાજી તીમાં
 દાજરા દાજરા સુખતું જ વીજા સુખ
 દાજરા દાજરા જ સાળમાં તરવરતી
 દાજી તીમાં કોળાવાર તી પાળતી.
 વખતે પણ રીતી જીતી.
 આમાં પાળી આશરાર હી તી
 આશરારપણું જ આશી હીજાણુ દાજ
 પ્રવતી તી તાતી આશરાર વચું જ
 હી શરાર મખાણું જ આજ પાળ
 રીતે જ્યાં આખાંતી જ હી
 શરારતી આજ હી ત્યાં સુદા
 ની ઉદય દોય તી આવી.
 આપરશીનમાં કુંડેર શરારમાં આજ
 આજાઈ વહ જાળ દાજ તી શરાર
 કુંડેર કુંડેર પણ આજ આજ પણ
 આજાણુ દાજ તી શરાર કુંડેર તીતી
 આજ જરા પણ જીતી

રાજા રાજી સંચારી દુર, આ ભાગે
 પ્રથમ રાજા રાજી હો પાત્રી તો કુલ
 સ્વરૂપે શાસ્ત્રના હો ગ્યાં સુધા
 રાજા રાજાંદ સ્વભાવના પ્રભાવના
 પ્રાપ્તિ જ્યાં પણ ત્યાં સુધા ભાગો
 હો તો મુદતી સુધા તો હો ભાગ
 મુદતી તો હો ભાગ પણ સ્વભાવ
 હો રાજા રાજાંદ સ્વભાવે અનંત પ્રભા
 વના પ્રભાવે કરીને સુધા પણ
 રાજા રાજાંદ સુધા સુધા સુધા
 પાત્રીના અનંત પ્રભાવે કરીને કરી
 તો ભાગ ભાગ હો
 આ ભાગે હો અનો આ સુધા
 ભાગે પરમ મુદતી તો ૨૬ પ્રાપ્ત
 સુધાની ભાગે ભાગે ભાગે ભાગે
 સુધાના સુધાના હો

૨૦૩૫ના સુલભ યુ. ગુરુદેવના
 એ સંવેદન પર દાખા કરેલા દાના
 એ સંવેદનને નિમિત્તે દાખા
 ઉપરના મુદ્દાઓને ધરાવે જાય
 પદ્મચી દા. યુ. ગુરુદેવના સારના
 એ સંવેદન મારી દાખા કરેલા દાના,
 ઉપરના નાણાં દા. કરેલા દા. દા.
 કે જેને પણ સુભાગી સુભાગી છે.
 બીજી બીજી દાખા સુભાગી કરેલા
 દા. દા. બી. યુ. એ સંવેદન
 પર દાખા કરેલા દા.

ઉપર ૨૦૩૭ના સુભાગી
 કે જેને એ સુભાગી ની સુભાગી
 ઉપરના સુભાગી એ સુભાગી યુ. ગુરુદેવ
 દા. એ સુભાગી સુભાગી દા. દા.
 દા. દા. દા. દા. દા. દા. દા. દા.
 એ સંવેદન યુ. ગુરુદેવના સુભાગી
 દા. યુ. ગુરુદેવ દા. દા. મુ. દા.
 પદ્મચી સુભાગી એ સંવેદન પર

મુલ્ય વધેલા નમુને ૧૨ દર ૧૨૫ સુ
 વધુ પ્ર. કાળ દાખલામાં ૬૦ દરની
 ની વધુની પ્ર. કાળના અનુભવ
 દર્શાવે તે સુધી મુલ્ય વધેલા
 નીવડે પ્ર. ગુણવત્તાની અનુભવ
 દર્શાવે પ્ર. ગુણવત્તાની દોષ દૂર
 રહેવા જ દાખલા અંગે સંતોષ
 વધુ અનુભવ જે મુને અનુભવ અનુભવ
 નામ કરવાથી છે. નમુને તે સુધી
 પ્ર. ગુણવત્તાની દર્શાવે તેમ વધેલા
 ની પ્ર. ગુણવત્તાની તે સુધી સુધી
 વધુની કરવા જે અનુભવ મુને સુધી
 કરવાથી છે અનુભવ અનુભવની નામ
 કરવાથી છે અનુભવ પ્ર. ગુણવત્તા
 સુધી અનુભવ અનુભવ અનુભવ
 કરવા અનુભવ અનુભવ અનુભવ
 " જ્યાં દોષ કરવા ગુણવત્તાની "

અનુભવ ગુણવત્તાની અનુભવ મુને
 ની અનુભવ અનુભવ.

જો અનુભવ, અનુભવ, અનુભવ.

૨૦૨૭ • અસહ્યમસ

ભાઈ રમ !

ભાઈ અભાઈ જુદાસુ વધારણ
દાલના-સાલના ગમીને કામના
પ્રવૃત્તિમાં પણ સો ભક્ત રાજકુ'ડી
આ કુલની બધારહું રાસર વા વાય
હો કુલની ભીમાં જાણનાર છું.
જો બધાને જાણા કરી હો જો
જાણનાર ભાવ કું છું. સૌમ વારં-
વાર વિચારી કરું.

૫. ગુરુદેવે જ્ઞાન દ માં વા
કીલ સરસ બોલ આપણને
સંભાળવા દુભ કો સુખ્યવ્યવે
રક્ષા વ્યવેષા વા. વગેરે (૧૭)
બોલ બધુ સરસ હો ભી વારંવાર
પાદ કુલ. ભાઈ રાસર કામ
કામના પ્રવૃત્તિમાં દીવ ભી ભીવણાં
પોર અભા ભી અવા વિચાર
કરારકી હો.

સત્ય સત્ય નભસ સુખી એ
 દુરા સત્ય કી પ્રકાશ દુખની ભયની
 સત્યની ની નભસ સુખીએ સત્ય
 એમ કવો. પ્રજ્ઞા ઓર કલ્યાણ
 ભાવના સિંહા પદા પીત્તલ દીપ
 એમ સત્ય માત્ર એ સત્ય ભીષ
 એ સત્ય સંપ્રદાય કવો કવો.
 પ્રજ્ઞા ઓર કલ્યાણ ની સીમા
 સત્યના માત્ર ભુ સત્ય
 ભભભ સત્ય છે.

સમસ્યા ભરત મંત્ર
 પ્રજ્ઞા-પ્ર. ઓર કલ્યાણ કલ્યાણ પ્રજ્ઞા
 કી "સમસ્યા સમસ્યા કી દીપત્ય
 સમસ્યા સુખ ભય
 કલ્યાણ સંપ્રદાય
 સત્ય એમ સત્ય સત્ય
 સમસ્યા સુખી એ દુરા સમસ્યા
 સત્ય ભીષ કી સત્ય સત્ય સત્ય

ଅନୁରୋଧ ଫଳ ଅର୍ଥାତ୍
 ଚାହିଁବା ସମୟରେ ନିଜର ଚିନ୍ତା
 ଉପରେ ଚାହିଁବା ସମୟରେ ଅନୁରୋଧ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ସମୟରେ ଅନୁରୋଧ
 ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ ଚିନ୍ତା
 ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ

ଫଳାଫଳ ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ
 ଚିନ୍ତା ଉପରେ ଚାହିଁବା ଫଳାଫଳ ସମ୍ପର୍କରେ

આપણી જાતને પણ આપણે જાણી
તે સમજાવે આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી

આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી
આપણે જાણી આપણે જાણી આપણે જાણી

મુઠ્ઠી જાણુ છે, સુભાગ્યવાન
 સુભાગ્યવાન વાન છે સુભાગ્ય
 જે સુભાગ્ય સુભાગ્યવાન સુભાગ્ય
 લાભવાન તે જ મીઠું મુઠ્ઠી છે.
 ગુરુદેવનું સ્વરૂપ પણ આત્મા
 જ્ઞાનની જાણની જાણ છે
 ગુરુદેવ જે મીઠું મુઠ્ઠી કરી છે
 તે પણ આત્મા જ્ઞાનની વહીવટ
 મીઠું મુઠ્ઠી સુભાગ્યવાન જાણુ છે.
 જાણુ છે દેવ ગુરુ ભગવાનના
 જાણુ છે સુભાગ્યવાન દેવની.

શ્રી દેવ-શાસ્ત્ર - ગુરુનું સ્વરૂપ પણ
 યથાર્થ રીતે ગુરુદેવ બતાવી ગયા છે,
 જેથી આત્માર્થને સહેલું થઈ ગયું છે,
 ગુરુદેવે કહેલા તત્ત્વને સમજવા પ્રયત્ન કરવો
 તે ગુરુદેવનું સ્મરણ છે.

અધ્યાય ૧૬ અમામ

અપદ્મદેવના ને અર્ચ્ય દિવસ

સર્વ પરમ પ્રજા મહાલક્ષ્મી દુસ્માચારીની મમદી.
 આમ આમની સંભાળવા મારી રૂચ
 પૂજા ભેદદાર માત્ર કરી તો આત્મદેવ
 સંદેશા જન્મ વાર રહી જ નહી.
 રૂચ આત્મદેવને પૂજા આગર આવીએ
 તો આત્મદેવ સંદેશા જન્મ વાય જ.
 મારી સહી સુમુક્ત જીવિતો આત્મદેવ રૂચ
 પૂજા જ પદારથા જીવિતો છે.

આત્મદેવ જન્મ વાય સંદેશ તો
 સંદેશ આત્મદેવ તો પાર ન રહી. જાણી
 સંદેશ આત્મદેવ તો સંદેશ આત્મદેવ
 જાણી તો જાણી દેવ. પરજા જાણી
 જાણી જાણી જાણી અર્ચ્ય તો આત્મદેવ.
 તો સંદેશ પ્રાણી જન્મ જ છે
 સંદેશ સંદેશ જાણી જ.

સુદે ઉપચાર પ્રાણ વાય તો સુદે
 ઉપચારમાં પરવાર જાણી કરવાની વેળા
 છે તો સુદે ઉપચાર જાણી કરવા કરવા
 જાણી.

બેટા રમ્યા આપણું સુખ સખાંદ
 સુરુષ હો તો વારંવાર વાદ કરવું
 કે સારાના તો સારાના મદુન
 જીવો છું તો સુર હા કરવા
 કરવું, સુખે ગુરુ દોષના વડુવા
 નો જો પ્રાપ્ત દોષ તેને વારંવાર
 વાદ કરવા સારું નથી જુ સુરુષ
 વાસારું આ સોધનનું સુરુષ
 વાસારું મદુ મુના પોતે સાર
 પર વિપરીત સુખી હો હમ
 સુખનાં દોષ જાન દોષ હો
 તોમદુ મુના સુખના દરમુ
 સુખી કરવું.

રૂપે ગદ્ય સુરુષ રહી
 પ્રાપ્ત વાદ તેજ સુરુષ
 જીવ સુરુષ તેજ મુખ
 મદુવાર કરવા

જીવ મુરુષ

શ્રી ગુરુવંદન

અને અર્ચના સુસંસ્કૃતિ દર્શકે સુભ
 સિદ્ધિ અર્થે રાત્રી ગુણે જરાતે ભુવનના મુખ-
 -રુપ અને પ્રભુદેવ મુખરુપે નેત્ર સુસંસ્કૃતિ
 રામ જરાતે અર્ચે નેત્રે અર્ચકે અર્ચક
 શિષ્યા પ્રતિ નેત્રે અર્ચકે શિષ્યે શ્રીગુરુવંદન
 નિઃ સુસંસ્કૃતિ છે

હવે છે તે અર્ચના સુસંસ્કૃતિ દર્શકે અર્ચકે મુખરુપ
 સિદ્ધિ અર્થે મુખરુપ, અર્ચકે અર્ચકે અર્ચક
 અર્ચકે પ્રભુ પ્રભુ અર્ચકે અર્ચકે શ્રીગુરુવંદન
 નિઃ અર્ચકે પ્રભુ પ્રભુ

હવે છે તે શ્રીગુરુવંદન અને અર્ચકે
 અર્ચકે અર્ચકે અર્ચકે અર્ચકે પ્રભુ
 પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ
 પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ
 પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ
 પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ
 પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ પ્રભુ

શ્રી ગુરુ ગણેશાય નમઃ શિવે શિવે ભગવાને શૌર્યે
 પીપ્પલા પુષ્ટિ સુદામ પાપે પુરુ ન નો
 કુલ કુલ વસુ ભેદને વરંવાર ભસ્મકરણે દી
 વાસુદેવે શિવેશ્વરે સુધુ ભગવાતે પદે
 પીપ્પલા પુષ્ટિ સુદામને ભગ્ય પદે રા
 ભુવે ભેદને પદે વરંવાર ભસ્મકરણે
 એ સુધુ પદે પીપ્પલા સુદે સુદામને
 સુદામને પુરુષે પીપ્પલા સુદામને
 સુદામને પુષ્ટિ ભગ્ય પુષ્ટિ સુદામને
 પીપ્પલા સુદામને સુદામને ભગ્યે
 ભગ્યે સુદામને સુદામને પીપ્પલા
 પીપ્પલા સુદામને પીપ્પલા સુદામને
 ભગ્યે સુદામને ભગ્યે સુદામને
 સુદામને સુદામને ભગ્યે સુદામને

પૂજ્ય ગુરુદેવના કહેલા વચનો વાંચવા થાક કરવા
 અને શ્રી દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુની શોભા વધારવી,
 બ્રહ્મચર્યનું અખંડ રીતે પાલન કરવું
 સાથે ભેદજ્ઞાનના વિચાર પણ કરવા.

૧૯૯૨ સુધી ૫૬-૧૨-૨૧૦૧૫૨
સાંખ્યા ૨૦૦૫૨ કુલાં પરમ પુજ્ય ગુરુદેવને આપેલ
ભવિષ્યના નામગુર.

૨૫
ગોરપુત્રી સુધી સ્થાન કુલાં જુદાકા
આપને મેં ગાતો વચ લખ્યો છે તે આપને આજી સખાટે
મળી ગયો હશે આપનો ગુરુપારને લખેલ વચ આજી સખાટે
બધી મળ્યો છે. ગોઈ સખાલના ગુરુને ગઈગાલે આપની વચ
આજી ન મળ્યો તેમ જાણાયે છે.

આપના રાજી સુખાકા વલે છે નહીં પરજીગામમાં
રાંધા વઈ છે. આ રાજીરમાં છાત્રમાં રુપે ગાંઈ વિષેશ ઉદે
વધા પુરા અસુખાની ઉદે તે હજુ સુધી ગુરુ છે ભવિષ્યમાં
વિષેશ અસુખા રુપે વધા જાણાના જાગ સાલવામાં થઈ
ધૈરુ સુદેસરીમાંથી ધરમાં આસી અપસી અપાની રુપાટે છે
કૌરુ છે ઘરે ઘરે રુપા અવધા સંભવ જાણાયે છે
જોઈ રહે છે અને ઉદે રૂમ પ્રવલે છે તે બગુની ક્રમી રૂં ધરે?
આરભું લખ્યા વધા નખ્યા ભો સોગું જો નખવામાં

સુદેસની રુપાકા આજી થઈ છે ધૈરુ ગુરુને આ રુપાકા
ઘરે ઘરે સખાલઈ આજી જવા યોર જાણાયે છે બગુ તો
બધુ ઉદે અધાન ન છે તેમાં રૂં. પોતે તો જાણુ
રુપાકા બગુમાં સ્થાર ઉભે ઉદેને જોયા ગુરુ છે.
જાણ લખાયે છે તે સાથે ન છે ગુરુ પરમાણુ ના
ને તે રુપાકા છે તે અશાતાના ઉદે મું

સામે આપણા પોલીસને સરખા સ્વરૂપે સમાજના પાત્રો આપે
પણ પ્રશ્ન છે તેજ આને હો અને વિશેષ વિશેષ
સ્વરૂપ સ્વરૂપ સ્થાન મળે તે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
અહીં આજીવનનાં જે સુખના પોષણનો કોય છે
જે મેળવે તે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
તે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
ધન્ય છે જે આપણને બહુ લગુ વિશેષ પોલીસ સુખ
વિશેષ પોલીસ વિશેષ સ્વરૂપે પોલીસ પ્રશ્ન છે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
બહુ ઉપરો સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
સ્વરૂપે પ્રશ્ન જે "મહા" આને તે ભોળો છે તેવા
આપણને ધન્ય છે વારંવાર ધન્ય છે.

તેવા આપણને જોમને દર્શન છે તેમને સુખ
ધન્ય છે તેજ સ્વરૂપ સ્થાન દર્શન આને ધન્ય
અહીં અહીં મુજબને નમુ નમો મુજબને મુજબને
અમારું જાણ દાન દાનને જોઈ ૫૪ જુગ ભેર છે
કા સ્વરૂપે સ્વરૂપે પ્રશ્નને ધન્ય છે.

જાણના સ્વરૂપે સ્વરૂપે તેવા સ્વરૂપે સ્વરૂપે
વધ છે જે સ્વરૂપે સ્વરૂપે આ પાત્ર ઉપર અન્ય
કરી છે. અહીં સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે
સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે સ્વરૂપે

17. પરમ પરમ ઉપદેશ તા ગુરુદેવને પરમ ભક્તિયા
નમસ્કાર.

કૃપાળુ તા (ભૂદેવશ્રી)

અંબવના દુસ્તાકારના પત્ર દરિને દુનુ સુધા થયાં બધા

સુશાલાને પત્ર મળ્યો છે તેમા અબરે ભરેલા છે કાંઈકી

તે બંધ છે

પરમ પૂજ્ય ગુરુશાસ્ત્ર સુખશાંતામાં જિરાજી છે

ભાગ્યા આનંદ.

સૌથી તા દુનુ પૂજ્ય ત્યાં સુખશાંતામાં રુશી અપબી

કોઈ પણ પ્રકારે બહારથી પણ કોઈ અગપડતા અપદતા બધા

દોષ અપબા શરારે પણ સુખશાંતા ન રુશી. અપબી સર્વ

પ્રકારે સુખશાંતા ન રુશી તેવા સમાચાર બાપબાબા ભાવબા છે

તે તે અપબી કૃપાયા નાગાશે.

અહીં વાંચનામાં સમયસાર ચાલે છે મોડુમાગી પ્રકારે ન

દુનુ નરા પણ વાંચાળુ બધા. કારણ કે સમયસાર પ્રકારે

પૂર્વે વાંચના તેમાં તો ઘણે રંગ અબી છે તેવા તે ભરુધા

ભૂત છુટા મોડુમાગી પ્રકારે વાંચવા ભણી કૃષ્ણજી વાપા

વળું બધા. સમયસારના અંગે રાહબા રહસ્ય ઉપર હુબા

મુજાં નાજી તેમા ઘણા ઘણા રહસ્ય અપરવે બધા હોય

તેમ ભાસે ન રુશી છે.

૧૯૬૩ નીચે લખેલું છે

જાણી શકાય તેવા રીતે જણાવવામાં આવેલું છે
પરમ પરમ ભગવાનના નામથી.

પરમ પુત્ર પરમ ભગવાનના રાજ્ય રચના કરવામાં આવેલું છે
ત્યાંથી રવાના થયા બાદ મહા શાંતિથી પહોંચી
છે શરીરને ખાસ કરીને ગાંધી વિદ્યાથી રુદ્રાદિ અભવ
નથી. આપણા શરીરે સુખાનુભવ કરી.

પરમ પુત્ર પરમ ભગવાન પુત્ર અગ્રસરોત
સુખશાંતિમાં વિરાજમા કરી. અનુભવ પ્રકારે એવ
વ્યવસ્થામાં પુરો થવા આવેલી હશે અભવકોષ
શું આવી છે તે મારવાન વાંચના પછી શક્ય નથી
જાણી નવો પ્રથમ વ્યવસ્થામાં શું શક્ય થાય છે તે
વ્યવસ્થામાં તે જાણવામાં આવે.

અનુભવ પ્રકારમાં અનુભવજી રુદ્રાદિ ધાર્મિક
સરસ આવડુ છે તેમ જ છે તેમ જ વ્યવસ્થા ધાર્મિક સુ
અભવ છે. અગ્રે સાંસારમાં ધરી ધરી પાર ભવે
છે તે શક્ય સાંભળવા અનુભવમાંથી પ્રસાર થી

આવે તેમ જ છે તે ઉપરથી અનુભવ પર
વિદ્યાથી કરીને પ્રાપ્તમાંથી છે તેમાં ગ્રાંધીવાર
ઉપરથી લદન નીચેથી ઉપરથી પ્રાપ્ત છે તે
ગ્રાંધીવાર સવિદ્યા સ્વાસ્થ્ય વિદ્યાથી આવે છે
તે જ અનુભવ અભવની રીતે સ્વાસ્થ્ય ન

આ પ્રકારના હોય છે અને પણ અમલ થાય તે પો
 ઉરલીગવાર વિવેકને વાલમનું ગારણ અને અમલ
 સંસ્કૃતિ સમાજના પરિપાતન અમલમાં
 ધન્ય છે વારંવાર ^{મમકાર} ~~કેમકે~~ છે પણ તેમને જે
 અમલ સમીક્ષા અમલમાં રૂપે જે અમલમાં અમલ
 અમલ અમલમાં તે પણ વારંવાર ધન્ય છે,
 અને ઉપરની ઉપરનાને વારંવાર પૂરું
 છે.

અમલમાં ઉપરનાને અમલને સેવક દુઃખમાં જે
 અમલ અમલ છે વિવેકને કાંઈ અમલ અમલ જે વિવેક
 અમલ અમલને અમલને અમલ અમલ
 અમલ આ અમલને અમલના અમલ
 અમલના અમલ વારંવાર અમલ
 અમલને અમલ

૩૪
૨૪ પચ્ચ પુન્ય આ ગુરુદેવના ચરણ સીવા નારાંતર
તદ્દન સમગ્ર હો એજ ભાવના.

પચ્ચ પુન્ય પરમ ડાહ્યા સ્વરૂપે સ્થિત પરોક્ષમા ગુ-જીવ
ગણનાએ આપનો કૃપા પત્ર મળ્યો આપને લખેલા નવ્ય
રૂડીગત જાણા. તે પછે ૨ જા હોત્રી રાજા સ્વરૂપે ઘડીલા
સરળ પ્રણામી રમુજી સંજો નરકાં ઉભા છે તેને ઉદ્દેવના
નિમિત્તે જો અમુજ અંશો અસ્થિર પ્રણામી ઉભા છે તે
અસ્થિર સહુજ સ્થાનને અસર નજા કરી રહ્યો તે વાત
સત્ય છે ખરીખર સાચે છે ને તે તેમજ છે.

મની છાતાના ભાંસ આજા ન હતા કુ:ખાપો દેઈ
જ્ય છે તેજા જાતનો કુ:ખાપો દેઈ જઈ ગદો રૂતો તે
ગાડાજી રૂડાને લઈને તે જી દિવસ રહ્યો દુષ્ટે છે દુષ્ટ
જો દિવસ થકા તે તદ્દન સારું છે.

ત્યાં પુન્ય ગુરુદેવ જાપીરના પાંચ જામા પ્રામદ
ગુજ યંદ્ર પાંચરો તે જાહ્યું. ગુદાં ત્યાંનું જાંત વાતવરણ
ને ગુદાં અરૂંનું ઘમાલુ વાતવરણ. સંપુર્ણીયએ આત્મા
આત્મા ની આત્મા જા જીઈએ છાએ. જાનું ગાંઈ જાંઈ જીઈ
જા જા જાને ગુદાં દુષ્ટિ આપવા ગમાત પાંજ નદા ઉભ
ઉદ્દેવના ગારાને જાદા ગીદા ઘાદ પાંજ છે.
સવશિ સમાધિ થાય ત્યારેજ સઘી રીતે જાંત
ઘકા ઘાંક છે

અમુક અંશ સમાધિ દીધા છતાં જ્યાં સુધી તેની સમાધિ
 ન થાય ત્યાં સુધી સંતોષ ગ્રીષ્ઠ યજ્ઞ પ્રકારે યાદ લેમ નહીં
 વચ્ચેન ખાસ વિશેષ આપેલે અર્થ થયું નહીં
 અર્થેન શરારનું સ્થાન ઊંચ છે તે જોઈ હોય તેમ જ
 જાગવવા દુખ

સ્થાનગુણસ્થાન મહારાજ ત્રણ મારવાણા જે ત્યાં
 આપ્યા હતા તે અર્થ આને આપ્યા છે.
 પરમ દુખાળુ સુખ્ય ગુરુરાજ પરમ સુખરજ્જનામ
 ધિરાજના હશે તેમની અમારા ભગવાનાને વંદન હો
 તેમની શરીર પ્રકૃતિ સારી હશે તેમની શરીર પ્રકૃતિ સારી
 રીતે સ્વસ્થ રશે એમ અંતરમાં ખુબ ગંજના યાદ છે.
 લા. લીલરાગ આદિ સ્ત્રીપુરુષોના સેવુના
 પરમ ભગવાનાને વંદન હો.

૨૨મ ફેબ્રુઆરી માનનાથ ગુરુદેવને નમસ્કાર

બાંજાનેર

પરમ પુન્ય પરમ ઉપજારી સ્વરૂપે સદૃશ સ્થાન ફેબ્રુઆરી જીવંત
 આપની કૃપા પર આજે સોનગઢ માનનાથ ગુરુદેવને આજે
 યદી. આપણા અહીં સોમવારે આપણી જાણ વિશેષ આજે
 થયો. પરમ ફેબ્રુઆરી આ સદૃશ ગુરુદેવ પરમ સુખશાંતમાં
 બિરાજે છે. પૂ. ગુરુદેવના વ્યાખ્યાનમાં હજી પ્રામદ વંચાદ છે.
 આજે તેજાશમાં પરસનો ઉપદેશ લક્ષ્મી સનાતન સુચીત-
 ની જે પર છે તેની ઉપલે ભગ વદાવ્યાનમાં વંચાણે છે.
 સ્વ સ્વજાતરૂપે ધનું સ્વરૂં થનું રાતું. તાપ્ત અશાતાના ઉદ્ધ
 વાજને વાદી વિશેષ નમસ્કારને હોય છે તે જાણીની સ્થાતા છે
 તે અશાતાનો ન્યેય આપણે જો પ્રગટે ગૃહીત દુરા તે પ્રગટે
 પ્રામદમાં આવી છે ની સ્વજાતરૂપે પણ તેજ પ્રગટે પૂ.
 સદૃશ ગુરુદેવ રૂપ.

આપણા દરજી નહી વાદ તેમ ભાવના વાદી રહે છે.
 આપણે સોમવારે આપણનું જાણ પરિપામમાં શાંતા વાદે છે
 આપણે આં જવાંવા મોટા જીવ વિગેરેને શાંતાનું કારણ મધુ
 રૂપે. મોટા જીવ વિગેરે જાણને સોમવારે અહીં આપણનું
 શાંતું તે સ્વરૂં રૂપે. પૂ. ભાવનાને જાણ ગઈકાલે અહીં જાણને
 હતો. આપણા શરીરે સ્વરૂં રૂપે.

સોન તા. સદૃશ સોન મારા શરીરે સ્વરૂં છે.

દુખાણુ કા રાજ ઘડી આપના રુસ્તાગુરુના પલ દરમિ
 વધુ હો સાંચા ગામંદ ઘડી હો
 મરુ શરીરે સારું છે.
 પરમ ગુણે દુખાણુ ગુરુસારી જ સુખજીવનમાં નિષ્ઠ
 ધિરજાળના રૂડી સેમને પરમ ભક્તનામાંથી વંદન પડ્યો
 ઉદયને લઈને ગુણે ગુરુદેવના વદાવવાનમાં સમયસાર
 વાણુ સાંભળવાની પણ ખંડ પડ્યો ઉદય ત્યાં શું વાદ?
 આપ સમી જે ^{મરુ} સામ લઈ રહ્યા છો ઘડી છો તે ગળાશીને.
 એજ સા. આ સંત શાબ્દના પરમ ભક્તનામાંથી વંદ
 વારંવાર વંદન બમસ્કાર હો.
 મરુશ આપને તથા આ ગુરુદેવને વાદ રહન થઈ
 શુભને નજા રૂડી સે એજ કુણા પણ વારુ ન પડે એજુ ન
 સેમ વારંવાર ભાવના થઈ આવી હો મારી સેમ નરુર થયો ન

દેવે તે અમણે બહુ જાણ કર્યું છે.
અમણે કીર્તના અમણે જાણ કર્યું છે.
તેણે છે.

અમણે તારા બહુ જાણ કર્યું છે.
અમણે તારા છે તે અમણે જાણ કર્યું છે.
અમણે તે અમણે અમણે અમણે
અમણે કર્યું છે.

દેવે તે અમણે જાણ કર્યું છે તે તેણે કર્યું
અમણે જાણ કર્યું છે.

અમણે તારા બહુ જાણ કર્યું છે અમણે
અમણે જાણ કર્યું છે અમણે છે.

અમણે કીર્તના તેણે તેણે તેણે તેણે
અમણે અમણે તેણે તેણે તેણે.

અમણે અમણે તેણે તેણે તેણે તેણે
અમણે તેણે તેણે તેણે તેણે છે.

તે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે

અમણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે

તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે

અમણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે છે.

અમણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે
તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે તેણે છે.

ਪ੍ਰਭੂ ਜੀ ਦੇ ਦਰਸਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਵਾਲਾ ਮਨ
ਅਗਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਜਿਹਦੇ
ਦੀ ਪੜ੍ਹ ਪੜ੍ਹਾਈ ਤੇ ਸਮਝਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ
ਮਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੇ ਹੋਣੇ ਸਹੀ ਹੋਣੇ। ਤੇ ਅਗਿਆਨ
ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹਦੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੇਕੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਗੁਣੇ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੰਗੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਨੂੰ ਨੇਕੀ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਹਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ।
ਪ੍ਰ. ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਨੇਕੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਹੋਣ ਵਾਲੇ! ਤੇ ਅਗਿਆਨ ਨੂੰ ਚੰਗੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਨੇਕੀ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ, ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ
ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਨੇਕੀ ਨੂੰ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਅਨੁਸਾਰ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ
ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ ਚੰਗੇ

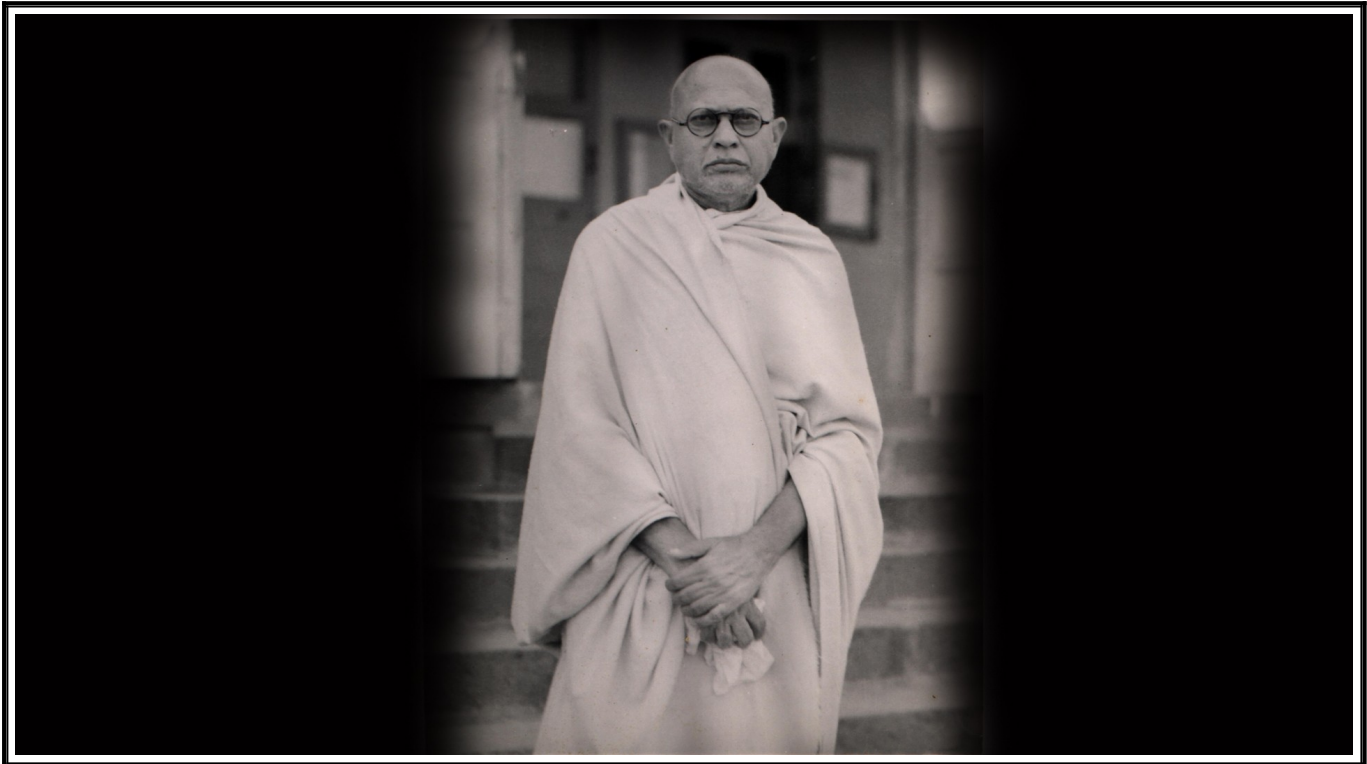
પ્રતિમાનું પ્રવેશ પુરાવવા નવા દુકાને દિવસે

મહાશુદ્ધિ બાજને દિવસે સવારમાં છૂટું સવાળમાં નવું દેરાસર પણ ઘણું સુંદર
સોનાના ઝાંડા વાળું આણું ને પામે એક મોટું ^{દેરાસર} મોટું દેરાસર જેવું હોવાનું હતું.
મહાશુદ્ધિ ત્રાજને દિવસે એવું સવાળ આણું કે પ્રતિમાનું સૌંદર્ય હોવા
નવચે ધારી જ્યાં સૌંદર્યને ગદા ત્યાં તે સોનાબના સૌંદર્યમાં મોટું નબરનસા
દેરાસર હતું ને દેરાસરના રચના કૌંઠ દાબ રચના દત્તા સોના પિત્તેના કૌંઠ
દાબ નવુસા ને ^{સોનાને ઇમારેશન થા ધા સર રચના હતી} મોટું નબરું કે દેરાસર હતું ને નવચે ને ઉપર ધણા પ્રતિમાનું
હતા તે ત્યાં આપણે બધા ભગવાનને ગામમાં પ્રવેશ પુરાવવા ગયા હતા
એટલે ત્યાં સમી પુણ્ય કે સામંધર ભગવાનની સમી સહી સૌંદર્યમાં રાખ્યા
હતા ને કુદા ગદા ને ત્યાંથી કૌંઠ એ કુણ્ય કે સામંધર ભગવાન ઉપર મેડી
ઉપર ^{મંદીરમાં ગોખમાં} ખિરાને છે સમી કુણ્ય સમચે ગમ પ્રવેશ ભગવાનની આજી પુરાવવા
છે તે ત્યાંથી કૌંઠ એ જવાબ આપ્યો હતો મંદીર સહીત પ્રભુને તમે
તેંઈ જાણ. પણ મંદીર સહીત પ્રભુને ગામ તરફ પ્રવેશ થવા જાયો. બસ પણ જાગી
તેંઈ જાણવું. સવાળમાં દેરાસર જેવું તેવું દેરાસર બાજી કુદાંર જેવું નવચા કૌંઠ દા
રચના. કૌંઠ દેવાનું દેરાસર હતું.

મહાશુદ્ધિ સાતમ આઠમમાં એવું સવાળ આણું કે સામંધર મળુ શાંતનાથ
ને પ્રમ પ્રભુ ને મળી ભગવાન સ્વાધ્યાય મંદીર માંથી એમના બાજી સ્વાતંત્ર્ય ^{તેમની} પ્રતિમા
જા સવાળને નિજ મંદીરમાં એમના આસને બેસા ગયા ને નોતનાથ પ્રભુ ઉપર
એમના બાજી એમને સ્થાને બેસા ગયા.

ને દિવસે સાતમ આઠમમાં ઉપરનું સવાળ તને આણું તેજ દિવસે.
પુંજીન માને એવું સવાળ આણું કે રત્નાના પ્રતિમાંક આજી સૌંદર્યી ભવે
છી.

આવી આવી જુવો હોય તમારા આ જુવો જે સેવે
 તમારો આંગણ સીદી
 તમારો શા જુવે સન્માન - તમારો શા જુવે ઉપમાન
 તમારો આંગણ સીદી
 તમે હોય તમારો આંગણ - જુવો હોય સીદી આંગણ
 તમારો આંગણ સીદી
 તમારો પાદ પડ શા જુવે - તમારો જે જામ હોય તમારો
 તમારો મુખે આંગણ - તમારો આંગણ જે જામ આંગણ
 તમે હોય જે જામ આંગણ - આંગણ જે જામ આંગણ
 આંગણ જે જામ આંગણ - આંગણ જે જામ આંગણ
 જે જામ આંગણ - જે જામ આંગણ જે જામ આંગણ
 જે જામ આંગણ જે જામ આંગણ - જે જામ આંગણ જે જામ આંગણ
 જે જામ આંગણ જે જામ આંગણ - જે જામ આંગણ જે જામ આંગણ

આ કૃપાય ૩૩૩૩૦૦ કૃષ્ણે જે નહીં બેલ પાંચમાં ગુપ્તકથા
 વાળા છે અને નહીં બંધે દેવ વાળા છે એવો
 સારીજ એવે સમયે જે અને બંધે દેવ વાળે સમયના
 પાંચે સમયના દાસે અને સમયના સમગ્ર અને જે દેવ
 ઉભા દાસે. દેવેણું શરીર પિતૃવે દાસ્યે સેવકના રૂપે.

૨૬૬

જે અને પુસ્તક બંધે, બંધે બંધે દેવ તેમાં સમયના કોઈ નાંબના
 મહાસમયે સમયે જેણે સમયે સમયે સમયે રૂપે, બંધે અને જે
 અને બંધે નામુ સમયેને બંધે સમયના દેવ પાંચે ગુપ્તકથા રૂપે

આં નામુના આ કૃષ્ણે દેવેણું દેવ નામુના જોઈને મુખપાંચી
 પાંચી અને સમયના બંધેણા સમગ્ર સમયના સમયના દાસે
 રૂપે કરાવે ઉભા રૂપે, સમયના બંધેણા રૂપે કરાવે રૂપે તેના
 સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે
 નહીં સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે સમયે
 નામુના સમયના કૃષ્ણે દેવેણું મુખ બંધેણે સમયે મુખ પાંચી સમયે
 સમયે સમયે સમયે સમયે

પરમ દુષાણુ ત્રી રાજગુરુ દીને નામરૂપે

શાન્તમ બેન

૨૯૯૭ ના નાદરવામાં અદવા આશીમાં આપેલ સ્વરૂપ

કું પુરા કું એમ પુરુષદેવું સ્વરૂપ આપેલું

આપેલું. ઘરે કુદીલું મીમાળ આપેલા રૂપ તો જાણ રૂપ

મારા ના જાપ તિમને વાજા જાણ રૂપ તો ઘરમાં ની

દારમાં કું પણ ઉભા રૂપ મોટું જાણ મુજબ રૂપ

મારા ના જાપ મોટા ઘણાજ ગરુદ્ધ દી ની કું તિમને

દારમાં કું

મા જાપ જાણેનું શરીર ઘણું મોટું રૂપ આ રીતે

સ્વરૂપ આપેલ રૂપ

૨૯૯૦ ના સુલમાં વસ્તુસ્થાન પામ્યા પરીલાં

લગભગ તો રાઇમમાં એમ સ્વરૂપ આપેલું કું કું વાજાગણ

દશીન કુરુવ. જાપ ધું અને મને વિજરાગણ દશીન દેવ

અને કુવલા સામાન્યતા ટીલા અને જગ મુનાયોના

ટીલાના મેં દશીન કુદા આવી રીતે અજવાર ઉપરાઉપર

સ્વરૂપ આપેલ રૂપ

૨૯૯૨માં એક વખત ભવિષ્યનું સ્વરૂપ લિખ આપેલ

કું ની પૂજ્ય બેન પૂજ્ય ગુરુદેવ સાને ઉભા દારી

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની ૯૨મી જન્મ જયંતી વખતે પૂજ્ય બેને બોલેલા શબ્દો

આજ પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવની પાવન જન્મ દિવસ, પાવન મંગલ જન્મ દિવસ છે. ગુરુદેવની જન્મ તો અપર્યાપ્ત અપ્રમાની કલ્યાણ રૂપી નિવડ્યો છે.

ગુરુદેવ તો અપર્યાપ્ત ઉપર પરમ પરમ ઉપકાર કર્યો છે ગુરુદેવના ઉપકારનું પરોન તો કૌઈ શીતો થઈ શકી નોમ નવના

નમો અસાહ્યતામાં આ મંડાનો કૌવલકાણ પ્રપલ કરી આ ત્યાં સુધાનો બધો ઉપકાર

ગુરુદેવની જ છે ગુરુદેવની ઉપકાર તો અપર્યાપ્ત અપ્રમાની કૌવલકાણ પામે કરીશું ત્યાં સુધા ગુરુદેવની ઉપકાર ભૂલાય નોમ નવના.

દર વર્ષે તો અપર્યાપ્ત પૂજ્ય ગુરુદેવની નમો જમંભી નોમના કૌવલકાણ ઉજવવા દાન નોમના આશ્રમમાં ઉલ્લાસ થતો હતો.

આજે અપર્યાપ્ત પૂ. શ્રી નો જન્મજમંભી નોમના ગૌરશાનશ્રમમાં ઉજવવો હવે નોમના આશ્રમ પસમી ભાગે છે. નોમના પૂજ્ય ગુરુદેવના પાણી કૌવલકાણ

ભરીલા છે તે સાંભળ્યો હવે ત્યારે કોઈ પણ વાપ છે કે આ રહ્યા ગુરુદેવ? અપર્યાપ્ત પાણી સાંભળવા રહ્યા છે. શું કોમના વાણમાં તાલપુષ્પકુંડ અને સુકુમ્ભકુંડ લઈ છે.

આજે પણ રોમ અને પ્રવચન રતનાકર ધારા પૂજ્ય ગુરુદેવના તપની સાર ગુંજ રહ્યા છે કૌલાય રહ્યા છે પ્રવચન રતનાકર તો દરેક મુમુક્ષુ ભવ્ય જનો વાંચા શકી નોમ છે.

રોમ અને પ્રવચન રતનાકરના પાણી કૌલાય ભવ્ય જનો આશ્રમમાં કલ્યાણ કરી સોજ ભવિષ્ય.

ગુજરાતી ભાષાની સુધારણા હાલ પુસ્તક છે.
 ગુજરાતી ભાષાની ગરબ સુધારાની બેઠકો બહુ થઈ ગયા.
 પણ ગુજરાતી ભાષા સુધારાની બેઠકો છે.
 ભુવનગર નગર, ભુવનગર કલ્યાણી ગુજરાતી નો
 ઉંચામાં ઉંચા પુસ્તક હાલ ગયા છે જે કુદરત
 સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા ગયા છે
 જે સુધારા સુધારા છે. સુધારા સુધારા
 સુધારા છે પોતી ભાષા કુદરતી સુધારા નો
 ધારાસભ્ય સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા
 સુધારા ગુજરાતી સુધારા સુધારા સુધારા
 ગુજરાતી સુધારા સુધારા સુધારા ગયા છે.
 સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા કુદરતી
 સુધારા ઉપર સુધારા ઉપર કુદરતી ગયા છે.
 સુધારા ઉપર - ગુજરાત - સુધારા સુધારા
 પણ સુધારા સુધારા ગયા છે જે થા સુધારા સુધારા
 સુધારા સુધારા સુધારા ગયા છે. A
 સુધારા ગુજરાતી કુદરતી સુધારા સુધારા
 કુદરતી જે ગુજરાતી સુધારા છે
 પણ ઉપર ગુજરાતી સુધારા
 સુધારા પણ સુધારા સુધારા સુધારા

પ્રથમ સુધારા સુધારા સુધારા ગુજરાતી સુધારા સુધારા
 છે સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા સુધારા
 સુધારા સુધારા છે.

આવું ગુરુજી મારા સુખનો પધારી છે
સુખપ્રિયુરુમાં આવી મંજાન વાન વાવે છે
અંજાન મારા અંજાનમાં ગુરુજી પધારી છે
આવું હું દુઃખને દુરબ આપી છે

આવું પધારી મારા સદ્ગુરુ દીવા
શા શા કરે જુગ સરખોળા સીપ
દુઃખનો પધારી ગુરુજીને પધારી છે - આજ

આવું દુઃખને ગુરુજી પધારી
જીવે જીવે ભાવે ભાવે સુખને કાવે
વાણ કીરી વંચાણ લંબડ કીરી છે - આજ
ગુરુ ગુરુ ભાવે ભાવે ગુરુ છે -

દાવ આ દુઃખનો ગુરુ ભરતે નવ
જાણેલા સુખ અંજાન પધારી
દેશ વિદેશીય જાણે ભાવે છે - આજ

દુઃખને ગુરુજી પધારી
અંજાનને ગુરુજી અંજાન ઉંજાણ
સુખને ધરણે અંજાન કુડા રીણ છે - આજ

નાશ દાવ ગુરુજીના પાર અંજાન
અંજાન અંજાનમાં દરબાન અંજાન

ગુરુજી પધારી મારા સદ્ગુરુ દીવા છે - આજ
આજ પધારી મારા ગુરુ ભાવે છે - આજ

રત્ન અંજાનને ગુરુજી પધારી
ભાવ ભાવ ભાવે પધારી

સુખપ્રિયુરુમાં આવી મંજાન વાવે છે -
ગાંભીર મંજાનમાં અંજાન વાવે વાવે છે

નાશ દાવ દુઃખને ગુરુ સરખોળા સીપ છે - આજ

આમાનો ૧૬ સોલ

સામ્યકાવ્ય મહા મંગલ દિવસ -

હાલકુ દેવ આમા નરેકુ ઉપયોગ
આકૃષ્ટ વાવ હી નપારી હાલકુ
નરેકુ ઉપયોગ જાન વાવ સીકુ દેવ
પરવન ઉપયોગ જોસાવ નો પોળાવ
હાલકુ માં જાન વાવ હી નપારી અનંત
ગુણ જિદાવી હો, અનંત આનંદ
નરેકુ જિદાવી હો સીતલે દેવ
અનંતર હો નો સુખાવ અનુભવ
હો, વીદવ હો સુખાવ સિદધ -
સ્વરૂપની અરેકી અનુભવ વાવ હી
સીકુ જાન સીતલે દેવ નો અનુભવ
વાવ હો અનંત કીર્ત પરભવ
નપારી દીવાન નવન, સીકરો જિવની
કીર્ત પુન પર પદાવ નપારી દીવાન
નવન સીકુ હી સીતલે દેવ ન
અદભુત અનંત ગુણ સ્વરૂપી
વીદવ હો.

પુન્ય બેળા હસ્તાક્ષરો.

10.10.87

પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરોની કોપી

અફો ઉપકાર જીનવરનો કુંદનો દેવની હીલ્લાનો
 જીન કુંદ દેવની આખા અફો તે ગુરુ કકાનનો
 અફો અફો પૂજ્ય ગુરુદેવ શ્રી શું ઉપકાર કરો છે
 તેની ઉપમા પણ આપી શકાય તેમ નથી.
 શ્રી. ગુરુદેવ તો શ્રી. જીનેન્દ્રદેવનું સ્વરૂપ, વિશ્વંચ મુનીઓનું
 દિગંબર સ્વરૂપ સમજાવ્યું અને શાસ્ત્રજ્ઞાનં સર્વ ઉકેલવાનું
 સ્વરૂપ સમજાવ્યું. શ્રી. ગુરુદેવ તો રાજ વિંતામણી હતા.
 કલ્પવૃક્ષ કામદીનું હતા. તેમની પાસેથી આત્માનું જે સ્વરૂપ
 ઈચ્છે તે માવનું ફળું. ગુરુદેવ પોતે ચૈતન્ય વિંતામણી હતા.
 તેમની વાણી પણ વિંતામણી હતી. તેમનો દેહાર પણ વિંતામણી
 જેવો હતો. તેમનું જ્ઞાનજ્ઞાન અલૌકિક ચૈતન્ય વિંતામણી હતું.
 તેમનાં જ્ઞાનજ્ઞાનની એટલી તો સુસમાતા હતી કે, ભલામલા
 બુદ્ધિવાળા પણ મુંઝાઈ જતા હતા. આવા પરમ તમાકારી
 ગુરુદેવ આચારને મળ્યા, તે આચારનું સર્વેનું અફો અફો ભાગ્ય.
 આ કાળે આવા અનુગમ શક્તિવાળા પુરુષ માવવા દાણા દાણા
 દુર્લભ. આ તો કોઈ શ્રી. જીનેન્દ્રની કૃપાથી અને કુદરતની મહેરબાન
 થી આવા ગુરુદેવનો ભેટો વચ્ચો. અફો અફો આવા પુ. ગુરુદેવનો
 ઉપકાર આચારે શું ગાઈએ....

આ સર્વ કોઈ ઉપર તો એમની અચાલ અચાલ કરૂણા હતી.
 જેમની કરૂણાથી આ ચૈતન્યદેવ જાગતો વચ્ચો, અને અનંતકાળનાં
 જન્મ-મરણનો નાશ વચ્ચો. ભવનો અંત આવ્યો. તેમનાં પ્રતાપે
 આત્મા શાશ્વત સુખને પામશે. એનાથી બીજો શું અધિક
 ઉપકાર ફોય.

અરે આ ગુજરાતનાં ત્યાં ગુરુદેવનો જન્મ હતો, તેથી ગુજરાતમાં
 તો તેમનો મહિમા ફોય જ, પરંતુ દાણા દૂર દેશમાં ડિંદી ભાષા
 મરાઠી આદી અનેક દેશવાળાને પુ. ગુરુદેવની વાણીનો એટલો બધો
 મહાન્મય છે કે, જયપુરથી આઠ આઠ દિવસ પંડિતો જ્યાં
 વાંચવા જાય ત્યાં દર દર પંદર પંદર ફગારની કેસર લેંગીને આવે
 દો. લેંગનાર તો લેંગે પણ લેનારની એટલી પુ. ગુરુદેવની વાણીની

કિંમત છે તે વાત સાબીત વાચ લે, અને તે અમુલ્યવાણીની કિંમતને કારણે તે ભાઈઓ પુ: ગુરુદેવનો મહિમા ~~ને મિલકે~~ ઘાણે જ ગાય છે. આવા આખા ભારતભરને ચીતન્યનો સમાકાર જાણનાર પુ: ગુરુદેવનો જન્મ તે સારા ભારતનાં લીરપુત્રનો જન્મ છે સિંહકેસરીનો જન્મ છે. અદ્વિતીય સવતારી મહાપુરુષનો જન્મ છે.

❖ પ્રથમ શ્રી દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુનો આદર બહુમાન આવે ત્યારે જીવ પાત્ર થઈ શકે. શાસ્ત્ર-સ્વાધ્યાય અને વૈરાગ્યથી મિથ્યાત્વના રસ મંદ પડે છે.

❖ સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થતાં માર્ગ મળ્યો, મોક્ષના દરવાજા ખુલી ગયા. સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થતાં ભગવાનની નાતમાં ભળી ગયો.

❖ આ આત્માને ભેદજ્ઞાન થયું ત્યારથી સાથો સાથ શરીરમાં પણ અસાતાનો ઉદય વધારે રહેતો, ત્યારે આત્મસમાધિ, આત્મ-શાન્તિ, જ્ઞાચક્રભાવની વૃદ્ધિ પણ વધારે થતી, એ પ્રત્યક્ષ અનુભવશીલ વાત છે.

❖ ત્યાગી-બ્રહ્મચારીઓના જીવન વ્રત-તપ-ત્યાગ-વૈરાગ્યમય અને સંયમરૂપી આભૂષણોથી શોભે છે.

પ્રકાશકીય

પરમ વીતરાગી સર્વજ્ઞ ભગવાન સીમંધર સ્વામીના સાક્ષાત્ સંદેશા લાવનાર શ્રી કુંદકુંદઆચાર્યદેવની કૃતિઓ શ્રી સમયસારજી, શ્રી પ્રવચનસારજી, શ્રી નિયમસારજી આદિ અનેક ગૂઢ રહસ્યો ભરેલા લીપીબદ્ધ શાસ્ત્રો જિનાગમો બહાર આવી ગયા છે. તે આપણા સૌના અહોભાગ્ય છે.

આ વિષમ પંચમ કાળમાં પણ ચોથા ધર્મકાળ સમયમાં એક મહાપુરુષ પૂજ્ય શ્રી કાનજીસ્વામીએ સુવર્ણ તીર્થધામમાં પધારી સુવર્ણમય સમયની (આત્માની) કિંમત પ્રકાશી છે. તેઓશ્રીની વાણી પરમ વીતરાગમય, વૈરાગ્યમય, ગંભીરરહસ્યમય ઝરતી ભેદજ્ઞાનના સૂર સાંભળાવતી મુમુક્ષુઓને મુગ્ધ કરે છે, અને ભવ્ય પ્રાણીઓ તેનું રસાસ્વાદન કરે છે.

આ સિંહ સમાન ગર્જના કરતી વાણી સાંભળવા માટે પૂજ્ય બેનશ્રી ચંપાબેન તથા પૂજ્ય બેન શાંતાબેન જેવા નીકટ મોક્ષના મોતીઓ સોનગઢમાં પધાર્યા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવ કહેતા હતા કે બન્ને બેનો એવી ટગરકી લગાવી સાંભળે છે! તેઓ મોક્ષના મોતી છે - નીકટ ભવી જીવો છે. તેઓની આંખોની ચેષ્ટા ઉપરથી તેઓનો ઉત્સાહ અને વિનય દેખાઈ આવે છે.

પૂજ્ય બેનશ્રી ચંપાબેન તથા પૂજ્ય બેન શાંતાબેન બન્ને બેનોએ સુવર્ણતીર્થમાં વસતા કહાનગુરુદેવના શાસનમાં પ્રભાવનાને દિવ્યપણે નિશ્ચયથી તથા વ્યવહારથી ખૂબ સુંદરતાથી દિપાવ્યું છે. બન્ને બેનોની નિશ્રામાં 64 બાળબ્રહ્મચારીબેનો આશ્રમમાં આત્મહિત માટે રહ્યા હતા. બધાને બેટી તુલ્ય વાત્સલ્ય પ્રેમ આપ્યો હતો.

પૂજ્ય બેન શાંતાબેનનો જન્મ મોસાળ પક્ષમાં ઢસા ઢોલરવા (અમરેલીની બાજુ) ગામે વિક્રમ સંવત્ 1966 (ઈસ્વી સન્ 1910) ફાગણ સુદ 11 ના શુભ દિને પિતાશ્રી મણીલાલભાઈ તથા માતુશ્રી દિવાળીબાને ત્યાં પરોઢિયે થયો હતો. દિવાળીબાના દીપક પ્રકાશતા ખારા કુટુંબ ધન્ય બન્યું. કુટુંબમાં સૌથી મોટા પૂજ્ય બેન હતા. તેમને ચાર બહેનો તથા એક ભાઈ મુકુંદભાઈ છે. બચપણથી જ પૂજ્ય બેનનું જીવન વૈરાગ્યમય અને આદર્શરૂપ તેમજ વાત્સલ્યમય હતું.

પૂજ્ય બેન શાંતાબેન પૂજ્ય ગુરુદેવના પરિચયમાં આવ્યા ત્યારથી તેઓને થયું કે આ કહાનગુરુ તે જ મારા સાચા જીવનશિલ્પી. હવે હું બીજા કોઈ ગુરુ ધારીશ નહીં.

સૌ પ્રથમ ગુરુદેવે એવો મહામંત્ર આપ્યો હતો કે "બેન! બહારમાં ક્યાંય સુખ-શાંતિ નથી. પોતાના આત્મામાં જ સુખ ભરપૂર ભર્યું છે. માટે સૌ પ્રથમ આત્માને ઓળખો." ત્યાં પહેલી જ વાર 'આત્મા' શબ્દ સાંભળતાં રોમરોમ ઉલ્લસિત થઈ ગયા અને પૂછ્યું કે હે સાહેબ! આત્માને કેવી રીતે ઓળખવો?

પૂજ્ય ગુરુદેવે જવાબ આપ્યો કે 'આત્મા' મન-વચન-કાયાથી પેલે પાર છે. તો ફરીથી પૂછ્યું કે પેલે પાર એટલે...?

ત્યારે ગુરુદેવે કહ્યું આત્મા મન-વચન-કાયાથી તદન જુદો છે. તેમાં જ્ઞાન આનંદ આદિ અનંત ગુણો ભર્યા છે. તેનાથી આત્મા જણાય છે. શરીરાદિ ઈન્દ્રિયોથી જણાતો નથી. તેવો પુરુષાર્થ કરવો.

અંતરના ઉંડાણથી - તીવ્ર આત્માર્થતા હોવાથી તેવી ઉગ્ર આત્મ લગની જ તેનો માર્ગ કરી આપે છે. આત્માની ખરેખર લગની લાગે તો અંતર પ્રયત્ન વડે તેની શોધ કરે અને અંતર પ્રયત્ન વડે આત્મદેવને જરૂર પ્રગટ કરે છે.

પૂજ્ય બેનશ્રી ચંપાબેન પણ કહેતા હતા કે 'બેન'નો આત્મા ખૂબ સરળ છે. જેમ કહીએ તે જ પ્રમાણે તેમનું દ્રવ્ય પરિણામે છે.

પૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવના અપૂર્વ ભેદજ્ઞાનના મંત્રો એવા હૃદયમાં સોંસરવટ ઉતરી ગયા અને પુરુષાર્થની ધારાએ તીવ્રતાથી આત્મ સાક્ષાત્કાર આસો વદ યોથને દિવસે "આત્મ ઉપયોગ" પોતાના સ્વરૂપમાં થંભી પોતાનું સહજ નિર્વિકલ્પ સ્વરૂપ અનુભવાયું. ત્યારે ચૈતન્ય પ્રભુ જાજ્વલ્યમાન જ્યોતિ સ્વરૂપે "એકલાં" પોતાના નિજ સ્વરૂપમાં ડોલી રહ્યા હતા....નિજાનંદમાં રમી રહ્યા હતા; તે સ્વરૂપની કિંમત થતાં અદ્ભુત અપૂર્વ મહાત્મ્ય આવે છે.

આવું મહાન અદ્ભુત કાર્ય આ મહાપુરુષના પરમ પાવન સમાગમે થયું છે. ત્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવનો ઉપકાર ગાતા-ગાતા બોલતા હતા કે

આ શરીરની સીવડાવું ખોળ કે બદલો નહીં વળે રે લોલ....

પૂજ્ય બેનના હૃદયમાં શ્રી દેવ-શાસ્ત્ર-ગુરુની ભક્તિ ખૂબ ઉછળતી હતી. તે ભક્તિ જેણે જોઈ છે તેને જ ખ્યાલ હશે.

પૂજ્ય બેનના જીવનમાં પણ ઘણા-ઘણા ચડાવ ઉતારના અટપટા પ્રસંગો ભજ્યા છે. ત્યારે તે સમયે સમતા રૂપી કુળદેવી હાજરા હજૂર રહી શાન્તિ અને સુખ પમાડતી હતી. તેમાંના કોઈ-કોઈ પ્રસંગો પૂજ્ય બેને ડાયરીમાં પોતાના હસ્તાક્ષરથી નોંધ કરેલ છે. જે આપણા દરેકના જીવનમાં ઉપયોગી તેમજ લાભદાયક થાય તે હેતુથી આ ડાયરીનું પ્રકાશન કર્યું છે.

આ પુસ્તકના ટાઈપસેટિંગ અને ડિઝાઈનીંગ માટે મે. ક્રિએટીવ પેજ સેટર્સના શ્રી સમીર પારેખ તથા સમયસર સુંદર મુદ્રણ કરી આપવા બદલ મે. પારસ પ્રીન્ટ્સના શ્રી રાજુભાઈ પારેખના આભારી છીએ.

અંતમાં આ કૃતિના માધ્યમથી જિનાગમના મર્મને સમજી સમસ્ત વાચકગણ આત્મહિતને પ્રાપ્ત થાયો એજ ભાવના.

પૂજ્ય શ્રી કાનજીસ્વામી સ્મારક ટ્રસ્ટ, દેવલાલી
ટ્રસ્ટીગણ

દ્વિતીય આવૃત્તિ પ્રસંગે

પ્રથમ આવૃત્તિમાં પૂજ્ય બેન શાન્તાબેનના માત્ર હસ્તાક્ષરોની ડાયરી છપાવવામાં (પ્રકાશનમાં) આવી હતી. એમાં જ સુધારો કરતાં દરેક મુમુક્ષુઓ વાંચી શકે એવી ભાવનાથી પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરની જ કોપી ટાઇપ સેટીંગમાં કરવામાં આવી છે. અને ગુજરાતી ટાઇપ સેટીંગમાંથી હિંદી ટાઇપ સેટીંગ કર્યું છે. જે બધા મુમુક્ષુઓને લાભદાયી થાય. વિશેષમાં જે પ્રથમ આવૃત્તિમાં રહી ગયું હતું તેનો તથા પૂજ્ય બેનશ્રી ચંપાબેન પર લખેલ પત્રો તેમજ દૂધીબેન માટે પરિવર્તન સંબંધી પત્રો પૂજ્ય બેને લખ્યા હતા તે બધું આમાં સમાવેશ કરેલ છે.

અત્યંત સુંદર પૂજ્ય બેન શ્રી શાંતાબેન દ્વારા હસ્તલિખિત ડાયરીના પ્રકાશનનો આ શુભઅવસર અમારા માટે પરમ હર્ષનો વિષય છે. આ ડાયરીમાં લખાયેલ અણમોલ રત્નોના ભવ્ય જીવ પોતાના માનસ પટલ પર સંજોઈને પોતાનો મોક્ષમાર્ગ પ્રશસ્ત કરી શકે એવી ભાવના.

અંતમાં આ કૃતિમાં પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરો, તેનું જ ગુજરાતી ટાઇપ સેટીંગ તથા હિંદી ટાઇપ સેટીંગ આવવું જોઈએ જેથી આત્માર્થી મુમુક્ષુઓને લાભનું કારણ બને તેમ ઘણાં મુમુક્ષુઓની માંગ હોવાથી આદરભાવથી સ્વીકાર કરી આ દ્વિતીય પ્રકાશન બહાર આવે છે. જ્ઞાનીઓની દશાના મર્મને સમજી સમસ્ત આત્માર્થીઓ આત્મહિત પામે એ જ ભાવના.

પૂજ્ય શ્રી કાનજીસ્વામી સ્મારક ટ્રસ્ટ, દેવલાલી
ટ્રસ્ટીગણ

ॐ

卐

卐

સર્વ અરિહંત ભગવાનને નમસ્કાર

સર્વ સિદ્ધ ભગવાનને નમસ્કાર

પંચ પરમેષ્ઠી ભગવાનને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર

પરમ ઉપકારી કહાન ગુરુદેવને પરમ ભક્તિથી નમસ્કાર

જે ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે આ આત્માએ, પોતે પોતાના સત્ સ્વરૂપને ઓળખ્યું. પોતાનો જ્ઞાયક, પોતે જ્ઞાન ને જ્ઞાતા ત્રણે પોતાના એકરૂપ અભેદરૂપ થઈને પરિણમ્યા. અનંત ગુણ ઉછળીને આત્મા પ્રત્યક્ષ પણે દેખાય તેમ આત્માના દર્શન થયા. આનંદનો અનુભવ થયો.

જ્ઞાયક મન વચન કાયાની ક્રિયામાં હર સમયે તે મન વચન કાયાથી જુદો, જ્ઞાયકપણે પરિણમન કરે છે. રાગ દ્વેષના ભાવો જ્ઞાયક દેવના વેદનમાં છે જ નહીં.

વિભાવ પરિણમન આત્માની અશુદ્ધ પરિણતિમાં છે. પણ તે ગૌણપણે વેદાય છે. જ્ઞાયકનું પરિણમન મુખ્યપણે વેદાય છે.

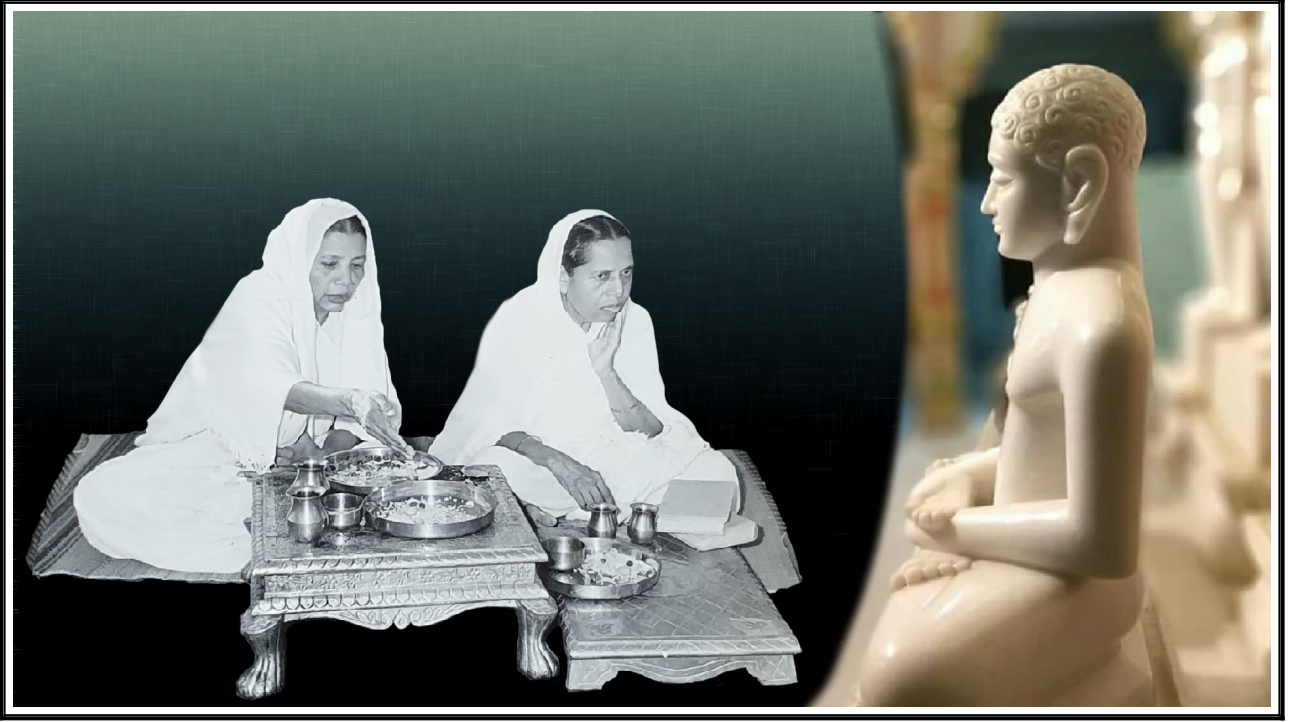

પંચપરમેષ્ઠી ભગવાનને નમસ્કાર

આત્મા જ્ઞાનનો અવતાર છે. જ્ઞાનપિંડ છે. સમતાસ્વરૂપ છે, આનંદ સ્વરૂપ છે. આદિ અનંત ગુણ સ્વરૂપ છે. આત્મા પોતે પરથી નિરપેક્ષ છે. નિરપેક્ષ સ્વરૂપે જ પોતે છે. પરની અપેક્ષા તો આત્માને કલંકરૂપ છે. પોતે પોતાના ગુણથી જ ભરપૂર છે. પછી પરની અપેક્ષા એમાં ક્યાં છે જ? એવા નિરપેક્ષ સ્વરૂપને નિહાળતાં શાંતિ, સમતા, આનંદ ઉછળે છે.

જેમ સિદ્ધ ભગવાન બધાને જાણે દેખે છે છતાં રાગદ્વેષ થતા નથી. તેમ આ આત્મા પણ સિદ્ધ સ્વરૂપે જ છે. જાણવું દેખવું તારો સ્વભાવ છે. સ્વભાવમાં રાગદ્વેષનો અભાવ જ છે.

પૂજ્ય બેન શાંતાબેનના હસ્તાક્ષરોની નિજ ડાયરી

શાંતાબેન મણીલાલ ખારા
વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૨ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૬૬) -સોનગઢ

પૂજ્ય કહાન ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે જીવનની સફળતા થઈ તે જીવનની યાદી પોતાના લાભ માટે

શ્રી સીમંધરનાથને અનંત-અનંત ભક્તિથી નમસ્કાર.
પરમ ઉપકારી શ્રી સદગુરુદેવને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર.

પૂજ્ય ગુરુદેવનો જ્યારથી સમાગમ થયો ત્યારથી લખવાનો વિચાર આવતાં લખાય છે. વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૧ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૫) માં ગઢડાગામે પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચાતુર્માસ હતું. ત્યારે આ શરીરના પિતાશ્રી વગેરે લગભગ ખારા કુટુંબના પોણોસો માણસ સહિત પૂજ્ય ગુરુદેવના દર્શન કરવા ગયા હતા.

તે વખતે પૂજ્ય ગુરુદેવના દર્શન આ જિંદગીમાં પહેલાં જ થયા. એ વખતે આ શરીરની ઉંમર ૧૬ વર્ષની હતી. એ વખતે એમ થયું કે આ કોઈ મહાન પુરુષ છે. તેમની વાણી પ્રત્યે બહુમાન આવતું હતું. ત્યારે તો ત્યાં છ સાત દિવસ રહીને ઘેર આવી ગયા. પૂજ્ય ગુરુદેવને જોતાં જ તેમના પ્રત્યે બહુમાન ઘણું આવતું હતું, આ કોઈ પરમેશ્વર સ્વરૂપે છે કે શું એમ થતું હતું.

ત્યાર બાદ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૨ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૬) નું ચાતુર્માસ પૂજ્ય ગુરુદેવનું વઢવાણ થયું. ત્યાં પૂજ્ય ગુરુદેવના દર્શન કરવા જવાના ભાવ ઘણાં હતા પણ જઈ શકાયું નહીં.

ત્યાર બાદ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૩ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૭) નું ચાતુર્માસ પૂજ્ય ગુરુદેવનું દામનગર હતું. ત્યાં મારી ભાવના સંતુષ્ટ થઈ. મારા પિતાશ્રી મને દામનગર મૂકી ગયા. ત્યાં મને ત્રણ મહીના પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણી સાંભળવાનો લાભ મળ્યો. તે ત્રણ મહીના રહેવાનો પહેલો જ લાભ મળ્યો. ત્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવ ભેદજ્ઞાનનું સ્વરૂપ કહેતા કે ભેદજ્ઞાન થતાં આત્મામાં એવો પરથી ભેદ પડે છે કે જેમ ડુંગરમાં ફાડ પડે પછી તે ડુંગર સંઘાતો નથી તેમ આત્મામાં પરથી જુદાની ફાડ પડે છે, એકત્વબુદ્ધિમાંથી જુદો પડે છે પછી તે પર સાથે એકમેક થતો નથી. આત્મા મન-વચન-કાયાથી

પેલીપાર છે, મન-વચન-કાયાથી આત્માનું સ્વરૂપ જાણી શકાતું નથી. તેનાથી અગમ્ય છે. તે વાત પૂજ્ય ગુરુદેવ પાસેથી વ્યાખ્યાનમાં સાંભળતા અંતરમાં ઘણો ઉલ્લાસ આવતો હતો અને ભેદજ્ઞાનની વાત પ્રત્યે હૃદય ઉછળી જતું હતું. આવું સ્વરૂપ કેમ મને પ્રાપ્ત થાય એવી જિજ્ઞાસા ને લગની ત્યારથી શરૂ થઈ. પૂજ્ય ગુરુદેવ પ્રત્યે બહુમાન આવતું ને આ પુરુષ પૂર્વના પરિચિત હોય, એમ હૃદયમાં થયા કરતું હતું.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૮) માં એક માસ અમરેલી પૂજ્ય ગુરુદેવ પધાર્યા હતા ત્યાં પણ વ્યાખ્યાનમાં ભેદજ્ઞાનનું સ્વરૂપ ઘણું આવતું હતું, ભેદજ્ઞાનની વાત સાંભળતાં, આ ભેદજ્ઞાન આ જીવનમાં જલ્દી કેમ પ્રાપ્ત થાય એમ અંતરમાં લગન રહ્યા કરતી હતી.

ત્યાર બાદ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૮) માં રાણપુર ચાતુર્માસ પૂજ્ય ગુરુદેવનું થયું. ત્યાં પણ ચાર મહિના અમે પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણીનો લાભ લેવા રહ્યા હતા. તે ચોમાસામાં "છ દ્રવ્ય અને નવતત્વની ચર્ચા બહુ સરસ ચાલી હતી" ક્યા ગુણસ્થાને ક્યા ક્યા પાંચ ભાવમાંથી ભાવ હોય, સામાયિકમાં છ દ્રવ્યમાંથી કયું દ્રવ્ય હોય, ને નવતત્વમાંથી કયું તત્વ હોય, વગેરે વગેરે ઘણી ચર્ચા તે ચોમાસામાં ચાલી હતી, વ્યાખ્યાનો પણ ભેદજ્ઞાનના સારા આવતા હતા. કોઈ પણ કથાની વાત પૂજ્ય ગુરુદેવ વ્યાખ્યાનમાં કરે તો પણ તે કથામાંથી આત્મા ઉપર જ ઉતારતા હતા.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૫ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૨૯) નું ચાતુર્માસ લાઠી થયું હતું. ત્યાં પણ અમે પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણીનો લાભ લેવા રહ્યા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવના વ્યાખ્યાન સાંભળતા આત્માની જિજ્ઞાસા વધતી જતી હતી. પૂજ્ય ગુરુદેવ કહે છે તેવું ભેદજ્ઞાન આ આત્માને જલ્દી કેમ પ્રાપ્ત થાય, તેવી ઝંખના રહ્યા કરતી હતી. રાત દિવસ તે જ લગન રહ્યા કરતી હતી.

પૂજ્ય ગુરુદેવના વ્યાખ્યાનમાંથી આત્મ લગન લાગે, લગન વધે તેવા સુવાક્યો પણ ઉતારી લીધા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવની સાથે-સાથે આત્મ સાધના સાધવી છે અને પૂજ્ય ગુરુદેવની સાથે ભવિષ્યમાં પણ આત્મકલ્યાણ કરી સાથે સિદ્ધિને પ્રાપ્ત કરવી છે. એમ અંતરમાં બહુજ ભાવના થતી હતી.

“પૂજ્ય ગુરુદેવના આત્મા પ્રત્યે ઘણું જ બહુમાન આવતું હતું કે દુનિયામાં કેટલાક નામધારી સંત છે પણ આ સંત તો બધાથી જુદા જ મહાન મહિમાવંત છે. યથાર્થ સંત છે. પૂજ્ય ગુરુદેવને પહેલાં જોતાં જ એમ થયું કે આ મારા સાચા ગુરુ છે. હું એમનો સેવક છું. આ ગુરુ દ્વારા જ મારો આત્મા સંસાર સમુદ્રને પાર કરી આત્મ આનંદને પામશે. “

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૬ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૦) નું ચાતુર્માસ અમરેલી ગામે થયું હતું જ્યાં મારા માતા પિતા અને અમે રહેતા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચોમાસું આપણા ગામમાં થયું એટલે ત્યારે એમ લાગતું હતું કે ચાર મહિના જાણે ધર્મનો મહેરામણ ઉમટયો. વ્યાખ્યાન પણ પૂજ્ય ગુરુદેવના એવા રસિક તત્વજ્ઞાનથી ભરેલાં આવે ને વ્યાખ્યાનમાં અધ્યાત્મ પદો પણ ગાઈને બોલતા હતા. તેથી વ્યાખ્યાન સાંભળતા તત્વના રસિકજનો શ્રોતા તો ડોલી ઉઠતાં હતા.

ત્યાં અમરેલી ચાતુર્માસમાં નારણભાઈ પણ સાથે હતા. તે ચોમાસામાં તત્વની તો રેલમછેલમ ચાલી હતી. બહારગામથી માણસો ઘણાં આવતા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવને પોતાનો તત્વજ્ઞાનનો ઉલ્લાસ

હતો. નારણભાઈ નિમિત્ત માત્ર હતા.

ત્યાં અમરેલી ચાતુર્માસ પૂરું થયા બાદ, પૂજ્ય ગુરુદેવ વિંછીયા ગયા હતા ત્યાં અમે વિંછીયામાં પૂજ્ય ગુરુદેવના દર્શન કરવા ગયા હતા. ત્યાં પૂજ્ય બેનશ્રી ચંપાબેન પણ દર્શન કરવા આવ્યા હતા. ત્યાં અમે પહેલા વહેલા ભેગા થયા. એમને જોતાં જ માણું હૃદય એમના તરફ ખેંચાયું અને કેમ જાણે પૂર્વના સંબંધી હોઈએ એવું તેમના પ્રત્યે દિલ એકતાની માફક ખેંચાયું. અમે એક બીજા સામેસામું ટગટગ જોઈ રહ્યા પછી વિશેષ પરિચય ન થયો.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૭ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૧) માં પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચાતુર્માસ પોરબંદર થયું ત્યાં પણ અમે ગયા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણી સાંભળીને મને આવું ભેદજ્ઞાન ક્યારે પ્રાપ્ત થાય એવી ઝંખના થયા કરતી અને ભેદજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરવા માટે અંતરમાં મંથન ચાલ્યા કરતું હતું. ત્યાં દેવીદાસ ઘેવરિયા હતા.

પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણી તો ત્યારે પણ અદ્ભુત જ હતી. સમ્યગ્દર્શન વગર બધું નકામું છે એમ સમ્યગ્દર્શન ઉપર પહેલેથી જ વજન છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૮ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૨) માં જામનગર પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચાતુર્માસ થયું. ત્યાં પણ પૂજ્ય ગુરુદેવના વ્યાખ્યાનો ઘણાં સરસ આવતા હતા પૂજ્ય ગુરુદેવના પ્રતાપે આત્મસ્વરૂપ પામવાની ધગશ બહુ જ રહ્યા કરતી હતી. કોઈ-કોઈવાર નીંદર પણ ન આવે.

ખાવા પીવામાં પણ રસ ન આવે અને એમ જ વેદન રહ્યા કરે કે આ આત્માનું અસ્સલ સ્વરૂપ ક્યારે પ્રાપ્ત થાય.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૯ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૩) માં રાજકોટ શહેરમાં પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચાતુર્માસ થયું. તે સાલમાં પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેન સમ્યગ્દર્શન પામીને રાજકોટ ચાતુર્માસ કરવા આવ્યા હતા. પૂજ્ય બહેનશ્રીને જોઈને એમ થયું કે આમણે તો પૂજ્ય ગુરુદેવના ચોમાસા પણ કર્યા નથી માત્ર આઠ દિવસ દર્શન કરવા ચોમાસામાં આવતા ને આટલો બધો પુરુષાર્થ કરીને સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત કરી લીધું. અને અમે તો આટલા ચાતુર્માસ પૂજ્ય ગુરુદેવની સાથે કરીએ છીએ, વ્યાખ્યાન સાંભળીએ છીએ તો પણ સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થયું નહીં. પૂજ્ય બહેનશ્રી આવ્યા પછી તે સાલમાં પૂજ્ય ગુરુદેવે આ આત્મા પ્રત્યે કૃપા કરીને કહ્યું કે તમે આ ચંપાબેનનો પરિચય કરજો તો તમારા આત્માને પણ લાભનું કારણ થશે.

પૂજ્ય ગુરુદેવની સાક્ષી આવી અને કૃપા કરી આદેશ આ સેવક પર કર્યો તેથી મને ઘણો ઉમંગ આવ્યો, હર્ષ થયો અને મેં પૂજ્ય બહેનશ્રીનો ખાસ પરિચય કરવો શરૂ કર્યો અને પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેનને પણ આ આત્મા ઉપર કૃપા હતી તેથી અંતરની વાત કરવી શરૂ કરી. અને પૂજ્ય બહેનશ્રી પણ કહેતા કે મને પણ એમ વિચાર આવતો હતો કે હું પૂજ્ય ગુરુદેવના ચોમાસામાં જઈશ ત્યાં શાંતાબેનના સહવાસમાં રહીશ એટલે એમની પણ આ સેવક પર ઘણી કૃપા હતી. ત્યાર પછી આત્માનું વેદન ઘણું જ જોરદાર ઉપડ્યું. ક્યાંય ચૈન પડે નહીં. ખાવું પીવું ભાવે નહીં, નીંદ આવે નહીં. એકાંતમાં ત્રણ ત્રણ કલાક બેસીને આત્માની શોધખોળ કરવાનો પ્રયત્ન જ થયા કરતો.

શાસ્ત્ર ઉઘાડીને વાંચવાં બેસું તો વાંચતા વાંચતા એ જ વિચાર આવે કે આ શાસ્ત્રમાં કહ્યું છે તે રૂપે મારી પરિણતિ ક્યારે પરિણમી જાય. પૂજ્ય ગુરુદેવના વ્યાખ્યાનમાં કે શાસ્ત્રમાં ક્ષમાનું સ્વરૂપ આવે

કે સાચી ક્ષમા ને સાચી સમતા તો આત્માના સ્વભાવને જ કહેવાય. ત્યાં એ વાત તો એવી મીઠી લાગે અને અંતરમાં એવું વેદન થાય કે એ સ્વભાવરૂપ ક્ષમાભાવ, સ્વભાવરૂપ સમતાભાવ મને ક્યારે પ્રગટે? મારે તો એ ક્ષમાસ્વરૂપ ભાવ જ જોઈએ છીએ. આ ઉપલક ક્ષમા કે શુભભાવરૂપ ક્ષમાના ભાવથી મને સંતોષ થતો નથી. મારે તો સ્વભાવ ક્ષમાભાવ જ જોઈએ છીએ. એ સ્વભાવભાવ લેવા માટે તો એટલું બધું વેદન થાય કે જેનું વર્ણન થઈ શકતું નથી. વેદનાર પોતે જ જાણે છે.

આ શરીરની બા, આ શરીરનો ભાઈ, જે એકનો એક તેના ઉપર ઘણી પ્રીતિ. તે બધા રાજકોટ આવેલા પણ તે વખતે આત્માને પામવાનું વેદન એટલું બધું કે કોઈ ઉપર પ્રીતિ પણ આવે નહીં. પ્રીતિભાવ-રાગભાવ બધા ભાવ પડેલા પણ તે વખતે આત્મવેદનની મુખ્યતા થઈ જતાં તે બધું ગૌણ થઈ ગયું.

આ શરીરના બા તો રડવા લાગ્યા કે આ મારી દીકરીને આ શું થઈ ગયું. અમારી કોઈ સાથે બોલતી નથી. તેનો ભાઈ તેનો કેટલો વહાલો તે આવ્યો છે તો તેને પણ બોલાવતી નથી. પણ તેને શું કહેવું. આત્મવેદન આગળ કાંઈ ગમતું નહીં.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૮૯ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૩) નું ચાતુર્માસ રાજકોટમાં પૂરું થયું. ત્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવે કૃપા કરી આ સેવકને કહ્યું કે અમે જે સ્થાનકવાસીનું ચિન્હ મુહપત્તિ રાખી છે, પણ આ બધું તે કલ્પિત છે, સાચો માર્ગ તો કોઈ જુદો જ છે. ક્યાંક એકાંત જઈને બેસી જવું છે. ત્યારે આ સેવકે પૂજ્ય ગુરુદેવને કહ્યું કે ગુરુદેવ! આપના વગર અમે ક્યાંય રહી શકવાના નથી. અમે તો જ્યાં આપ જશો ત્યાં આવશું. અમે તો આપનું જ શરણ સ્વીકાર્યું છે. ત્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવે ઘણી કૃપા કરી કહ્યું કે "અમે જ્યાં જઈએ ત્યાં તમે આવજો!" તે વાક્ય સાંભળીને અંતરમાં એટલો બધો આનંદ ને ઉલ્લાસ આવ્યો કે પ્રભુ! ગુરુદેવે ઘણી કૃપા કરી. નહીંતર એમ થતું કે આ ગુરુદેવ ક્યાંક એકાંતમાં ચાલ્યા જશે તો એમના શુદ્ધઅમૃતના ઉપદેશનું સિંચન અને મહા અમૃતરૂપ આત્માના પોષણ વગર આપણે શું કરશું? આવા પુરુષ તો બીજા ક્યાંય દુનિયામાં દેખાતા નથી. પણ પૂજ્ય ગુરુદેવે વચન આપ્યું તેથી તે પ્રકારની અંતરમાં એકદમ શાંતિ થઈ ગઈ ને ફીકર દૂર થઈ.

પછી પૂજ્ય બહેનશ્રી હિમ્મતભાઈને ત્યાં સૂરત ગયા ને હું અમરેલી માતા-પિતા પાસે આવી પણ આત્મચિંતન તો ચાલુ જ હતું. ત્યાં અમરેલીમાં શ્રીમદ રાજચંદ્રનું પુસ્તક વાંચવા બેસતા પણ એમ જ થાય કે આમાં જે લખ્યું છે તે મને ક્યારે પ્રગટે, તે વિચારમાં ચડી જતાં વાંચન આગળ ચાલે જ નહીં. કોઈ પણ અધ્યાત્મ પુસ્તક લઈને વાંચન કરતાં આત્મચિંતનમાં ચડી જવાય ને વાંચન અટકી જાય ને ચિંતન વધી જાય.

ત્યાર બાદ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૪) નું ચાતુર્માસ પૂજ્ય ગુરુદેવે રાજકોટ સદરમાં કર્યું. ત્યાં ચાતુર્માસમાં પૂજ્ય બહેનશ્રી ચંપાબેન ને હું, ને બે ચાર બીજા બેનો અમે રાજકોટ સદરમાં ચાતુર્માસ કરવા આવ્યા.

ત્યારે તે સાલમાં શરૂઆતમાં પૂજ્ય ગુરુદેવ એક વખત બપોરના વ્યાખ્યાન આપતા હતા. સવારના એકાંતમાં વાંચન કરતા હતા. ત્યારે પૂજ્ય બહેનશ્રી મને કેટલીક વાર અંતરના સારા સારા ન્યાય કહેતા હતા. ત્યારે મને બહુ ઉલ્લાસ આવતો ને પૂજ્ય બહેનશ્રી વિષે મને બહુ મહાત્મ આવતું

હતું. ઓરડીમાંથી બહાર આવીને હું બીજા બેનોને કહેવા જેવું કહું કે મને પૂજ્ય બહેનશ્રીએ આજે ઘણું સરસ સમજાવ્યું.

મને પૂજ્ય બહેનશ્રીએ સ્ફટિકનું દૃષ્ટાંત આપ્યું કે સ્ફટિકમાં અશુદ્ધતા છે તે વખતે પણ તેમાં શુદ્ધતા છે. તે અશુદ્ધતાને નજરમાંથી કાઢી નાખો ને એકલા શુદ્ધતા તરફ જુઓ તો એકલી શુદ્ધતા જ દેખાશે. તેમ આત્મામાં રાગ-દ્વેષની પરિણતિ હોવા છતાં તેના તરફ નહીં જોતાં રાગ-દ્વેષ રહિત એકલા શુદ્ધ ચૈતન્યને જુઓ તો ચૈતન્યની શુદ્ધતા દેખાશે. તે વાત તેમણે ખાસ સમજાવવા માટે અને તમે આમ જરૂર વિચારજો એવી કૃપાદ્રષ્ટિથી કહ્યું. જેથી તેમણે કહ્યું ને તુરત જ મારી વિચાર શ્રેણી તેમને કહ્યા પ્રમાણે ચાલવા લાગી. સવારથી જ્યારથી પૂજ્ય બહેનશ્રીએ કહ્યું ત્યારથી તે વિચાર જોરશોરથી ચાલવા લાગ્યા. અને સાંજે લગભગ ચારેક વાગે રાગ-દ્વેષની પરિણતિથી જુદો શુદ્ધ ચૈતન્ય એકદમ લક્ષમાં આવ્યો કે "આહા! આ શુદ્ધ ચૈતન્ય હું પોતે જ છું". એમ આખો આત્મા પ્રતીતિમાં આવ્યો, શુદ્ધ આત્મા અને રાગ-દ્વેષના ભાવોનું ભિન્નપણું એકદમ થઈ ગયું. આ હું આત્મા છું જેનું ચિંતન અત્યાર સુધી થતું હતું ને આત્મા આત્મારૂપે ખ્યાલમાં આવતો નહોતો તે આત્મા ખ્યાલમાં આવ્યો. અત્યાર સુધી દેહ ને આત્માના એકપાણામાં અંધારું જ દેખાતું હતું તો આ આત્મા ખ્યાલમાં આવતાં "એકદમ ચૈતન્ય જ્યોત પ્રગટ થઈ". ઉપયોગની દશા ઉલટ પલટ થઈ ગઈ, અજ્ઞાનદશા અને આ જ્ઞાનનીદશામાં અંતરમાં એકદમ પલટો થઈ ગયો. કેવળજ્ઞાનીનું સ્વરૂપ જણાયું, મુનિઓનું સ્વરૂપ જણાયું. ગુરુદેવનું સ્વરૂપ જણાયું.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ 1934) રાજકોટ સદર

પરમ પૂજ્ય અદ્ભુત ઉપકારી, હિન્દુસ્તાનમાં જે આત્મ સ્વરૂપ છુપેલું તેને પોતે જાતે શોધી સમ્યક્ માર્ગે પોતે ચાલી બીજાને ચલાવનાર પરમ પુરુષાર્થ વડે કોઈ અદ્ભુત આત્મસ્વરૂપનું જ્ઞાન કરી મૂળ માર્ગને સમજાવનાર જગત ઉધ્ધારક હે શ્રી સદ્ગુરુદેવ! આપને મારા અત્યંત-અત્યંત ભક્તિથી વારંવાર નમસ્કાર હો, નમસ્કાર હો. સર્વ પરમ પ્રતાપ હે ગુરુદેવ! આપનો જ છે.

અને વિશેષમાં હે પરમ કૃપાળુ પ્રભુશ્રી! આપે મારા ઉપર અથાગ ઉપકાર કરી આત્મ તત્ત્વને પામેલ સ્વરૂપજ્ઞાની સ્વરૂપધ્યાની આપના પ્રત્યે ભક્તિવંત એવા શ્રી બહેનશ્રીનો સમાગમ કરાવ્યો તેથી તે બહેનશ્રીના (ચંપાબેનના) તદન નિકટ સમાગમથી આ આત્માને અપૂર્વ લાભ થયો છે.

પરમ કૃપાળુ બહેનશ્રીએ પરમાર્થ દ્રષ્ટિ વડે મહાકૃપા કરીને નિરંતર લાભ આપીને અથાગ ઉપકાર કર્યો છે. તે બહેનશ્રી સાધકદશામાં વૃદ્ધિ કરતા સમીપે બિરાજી રહ્યા છે. એવા પવિત્ર આત્માઓની છત્રછાયાથી આ આત્માની સાધકદશા પણ યથાયોગ્ય વૃદ્ધિ પામે છે. અપૂર્વ તત્ત્વને સમજાવનાર હે કૃપાળુ બહેનશ્રી! આપને મારા અત્યંત-અત્યંત ભક્તિથી વારંવાર નમસ્કાર હો નમસ્કાર હો.

હે કૃપાળુ કહાન પ્રભુશ્રી આ આત્માની યોગ્યતા જ એવી હતી કે જ્ઞાનીના તદન નિકટના સમાગમ વડે ચૈતન્ય પ્રભુ તીવ્રતાએ જાગે ને પરમ તત્ત્વને પામે. તે સર્વ સુયોગ પ્રભુ! આપના પ્રતાપે થયો. સર્વમાં પ્રભુ આપનો જ પ્રતાપ છે.

શ્રી સદ્ગુરુ પ્રભુની મહિમા કોઈ અદ્ભુત ને અપાર છે. હે શ્રી સદ્ગુરુદેવ! આપને મારા પરમ ભક્તિથી અનંત-અનંત વંદન હો.

અપૂર્વ દિવસની નિશાની

સાલ વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૪)

શ્રી

રાજકોટ સદર

અઘાઢ વઢ અમાસને શુક્રવારે સાંજે પરમ પૂજ્ય બહેનશ્રી કોઈ અઢ્ઢુત ઉપકાર કરી આત્માનું મૂળ સ્વરૂપ સમજાવતા હતા. તે વખતે શ્રી ગુરુદેવની કોઈ અપૂર્વ કૃપા વડે આત્માના સ્વરૂપનું લક્ષ થયું. આત્મસ્વરૂપ આ જાતનું જ છે તેમ નિઃશંકતા આવી પછી તે આત્મલક્ષમાં જ્ઞાન અને ધ્યાન વડે આગળ વધતાં વધતાં આસો વઢ ચોથને શુક્રવારે રાત્રે દશના ટાઈમે, લગભગ. પરમ પૂજ્ય બહેનશ્રીની સમીપે તેમની કોઈ અઢ્ઢુત કૃપા વડે, શ્રી સઢગુરુદેવની અપૂર્વ મહિમા વડે, આત્મ ઉપયોગ પોતાના સ્વસ્વરૂપ તરફ વળતાં વળતાં સહજપણે ઝડપથી તીવ્રતાએ ઉપયોગ પરથી છૂટીને સ્વસ્વરૂપમાં થંભી પોતાનું સહજ "નિર્વિકલ્પ" સ્વરૂપ અનુભવાયું. તે વખતે ચૈતન્ય પ્રભુ જાજ્વલ્યમાન જ્યોતિ સ્વરૂપે "એકલા" પોતાના નિજ સ્વરૂપમાં રમી રહ્યા હતા. "નિજાનંદમાં" ડોલી રહ્યા હતા. "ઊછળી રહ્યા હતા". વાહ. વાહ. તે સ્વરૂપ તો કોઈ અઢ્ઢુત. તે સ્વરૂપનું કોઈ અઢ્ઢુત મહાતમ આવે છે. ખરૂં આત્મ સ્વરૂપ તો તે જ છે. નિઃશંકપણે તે જ છે.

આ પ્રતાપ, હે શ્રી સઢગુરુદેવ! આપનો જ છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ 1935)

બેન શાન્તા,

પૂજ્ય બહેનશ્રીના આત્માનો ને આ આત્માનો એવો કોઈ સહજ સંબંધ વર્તે છે, કે તે આત્મા અને આ આત્મા તે બન્ને જુદા દ્રવ્યો છતાં બેયના ચૈતન્યની પરિણતિ ઘણી ઘણી વાર એકી સાથે એક સરખી જ અમુક પ્રકારે પરિણમે છે. તેમ કાર્મણ કોથળીમાંથી પણ ઘણી ઘણી વાર ઉદય એક સરખો જ ને એકી સાથે જ પ્રગટ થાય છે. તેમ ઔદારિક શરીરમાં પણ ઘણી ઘણી વાર અશાતા સાતાનો ઉદય એક સરખો ને એકી સાથે પ્રગટ થાય છે, તેમ વર્તમાનમાં વર્તે છે.

આ સંબંધ આ કાળે આશ્ચર્ય ઉપજાવે છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ 1935)

ભવાંતરમાં પણ અમે બન્ને આત્મા સાથે-સાથે સાધકદશા વધારી સાથે-સાથે કેવળજ્ઞાન પામી સાથે-સાથે મોક્ષ જશું. તેમ આ આત્મા સહજપણે કહે છે તે તેમ જ છે ને સત્ય છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ 1935)

આ આત્માને જાણ્યો ત્યારે અરિહંતદેવનું, સિદ્ધદેવનું સાચું સ્વરૂપ જણાયું. પંચપરમેષ્ઠી ભગવાનનું સાચું સ્વરૂપ આ આત્માને જાણવાથી જ જણાય છે. અરિહંત ભગવાને પોતાના ચૈતન્યની પૂર્ણતાને પ્રાપ્ત કરી તેમ આ આત્મા પણ પોતાના ચૈતન્યદેવની પૂર્ણતા પ્રાપ્ત કરે તે જ ભાવના છે. સાચો આનંદ ને સાચું સુખ ને શાંતિ પોતાના ચૈતન્યમાં જ છે, બીજે ક્યાંય છે જ નહીં. પોતાના ચૈતન્યમાં જ આનંદ ને શાંતિ વેદાય છે જે અપૂર્વ છે.

ગુરુદીવો ગુરુદેવતા, ગુરુવર ગુણની ખાન,

ગુરુ વસે જો અંતરમાં, તો પામે ભવનો પાર.

ગુરુ વસે જો અંતરમાં નો અર્થ કે સમ્યગ્દર્શન, સમ્યગ્જ્ઞાન હોય તે જ ગુરુ કહેવાય. તો ગુરુને જે ઓળખે તેણે સમ્યગ્દર્શનને ઓળખ્યું માટે તે સેવકને સમ્યગ્દર્શન સમ્યગ્જ્ઞાન થાય તેથી તે સેવક ભવનો પાર પામે.

અત્યાર સુધી એમ થતું હતું કે ઇમોં અરિહંતાણં બોલીયે છીએ, પરંતુ અરિહંતના આત્માનું સ્વરૂપ કેવું હોય તે તો કાંઈ ખબર નથી. તે આ આત્મા લક્ષમાં આવતાં અરિહંતનું પૂર્ણ સ્વરૂપ આવું હોય તેમ બરાબર સમજાણું. 'પૂર્ણતાને લક્ષે શરૂઆત', જે પૂજ્ય ગુરુદેવ કહે છે તે પણ હવે બરાબર સમજાણું. અનંતા કેવળજ્ઞાનીનું સ્વરૂપ સમજાણું, સિદ્ધ ભગવાનનું સ્વરૂપ સમજાણું. મુનિવરનું સ્વરૂપ સમજાણું, ગુરુદેવનું સ્વરૂપ સમજાણું. પૂજ્ય ગુરુદેવનો ઘણો ઉપકાર એમ થતું હતું પણ પૂજ્ય ગુરુદેવનો આત્મા શું કરે છે તે તો સમજાતું નહોતું, તે હવે સમજાણું. અજ્ઞાનતામાં પુરુષાર્થ કરવા જતાં પણ એકદમ અંધાધુંધી લાગતી હતી. કાંઈ માર્ગ જ દેખાય નહીં, તો હવે આત્માનું સ્વરૂપ લક્ષમાં આવતાં મોક્ષનો માર્ગ એકદમ ચોખ્ખો થઈ ગયો. મોક્ષનો માર્ગ હાથમાં આવી ગયો. મેં બહેનશ્રીને કહ્યું કે

તમારા આત્માનું સ્વરૂપ પણ મને સમજાણું, તમે અંતરમાં શું કરો છો તે મને હવે સમજાણું.

એ રીતે ભેદજ્ઞાન થતાં, જ્ઞાયક આત્મા આખો લક્ષમાં આવતાં પુરુષાર્થનો દોર સમ્યક્ પ્રકારે ચાલુ થયો.

પુરુષાર્થનો દોર હાથમાં આવ્યો એટલે ઉપયોગને સ્વરૂપમાં લીન કરવાનો પ્રયત્ન ચાલુ થયો. ભેદજ્ઞાન થયું. આત્મા લક્ષમાં આવ્યો પણ હજુ નિર્વિકલ્પદશા પ્રાપ્ત થઈ નહોતી તેથી ઉપયોગને સ્વરૂપમાં લીન કરવાનો પુરુષાર્થ કરવા માટે લગની લાગી. ને રાત દિવસ એમ જ થાય કે જ્યાં સુધી નિર્વિકલ્પદશા પ્રાપ્ત થઈ નથી ત્યાં સુધી કાચું છે. જ્યારે નિર્વિકલ્પદશા પ્રાપ્ત થાય ત્યારે જ ખરું સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થાય, ત્યારે જ નિશ્ચયદશા પ્રાપ્ત થઈ કહેવાય. લક્ષગતની પહેલી પહેલીદશા એટલે પ્રયત્ન સારી રીતે કરવો પડ્યો. જ્યાં સુધી તે ખરેખરદશા પ્રાપ્ત ન થાય ત્યાં સુધી ક્યાંય ચેન પડતું નહોતું. જ્ઞાયકને જ્ઞાયકરૂપે રાખવા માટે પ્રયત્ન કરતાં કરતાં અઢી મહિના લગભગ પ્રયત્ન થયો.

ત્યાર બાદ તેજ સાલમાં વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૪) ના આસો વદી ચૌથને શુક્રવારના લગભગ રાત્રે દસ વાગતા એકદમ ઉપયોગ પરથી છૂટીને જ્ઞાયક આત્મામાં લીન થયો ને અદ્ભુત આત્માનો નિર્વિકલ્પ અનુભવ થયો. "અચિંત્ય આનંદ અનુભવાયો" "ચૈતન્યનું અનુપમ સ્વરૂપ અનુભવાયું. આત્માનું ખરેખરું સ્વરૂપ અનુભવાયું.

ખરો આનંદ અનુભવાયો. સાક્ષાત્ ચૈતન્ય સ્વરૂપ અનુભવાયું. સાક્ષાત્ સિદ્ધ સ્વરૂપ અનુભવાયું. અનંત-અનંત ગુણ ઉછળી નીકળ્યા, અનંતગુણ સ્વરૂપ ચૈતન્ય અનુભવાયો. ખરેખરો આનંદ અનુભવાયો, ખરેખર સમભાવ સ્વરૂપ, સમાધિસ્વરૂપ જ્ઞાયક આત્મા અનુભવાયો. જાજવલ્યમાન ચૈતન્ય જ્યોતિ જાગૃતરૂપે દેદીપ્યમાન કરતી અનુભવમાં આવી. સાક્ષાત્ જ્ઞાયક, જ્ઞાયકરૂપે અનુપમ પરિણમન કરતો અનુભવાયો.

વાહ! ચૈતન્ય વાહ! તારું સ્વરૂપ તો ખરેખર અદ્ભુત છે.

આ રીતે સાક્ષાત્ ચૈતન્યનો અનુભવ થતાં જ્ઞાયકધારા દૃઢપણે પરિણમવા લાગી, ઉપયોગ બહાર આવતાં એમ થયું કે જેના માટે વેદન થતું હતું જેના માટે પ્રયત્ન હતો તે સ્વરૂપ પ્રાપ્ત થયું. આ સ્વરૂપ પ્રાપ્ત થયે જ આત્મા પોતાની પૂર્ણદશા પ્રાપ્ત કરી પૂર્ણતાને પહોંચી શકે છે. પૂર્ણ આનંદ પ્રાપ્ત કરે છે. ભવભ્રમણનો અંત પામી શકે છે. જે પુરુષાર્થથી સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થયું તે એવી વિશેષતા પૂર્વક પ્રાપ્ત થયું છે જે સમ્યગ્દર્શનના ફળમાં કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત થશે એવી અપ્રતિહત ધારા એ સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થયું છે.

ત્યારથી ભેદજ્ઞાન ધારા બરાબર ચાલવા લાગી. જ્ઞાનધારા મુખ્ય રહેવા લાગી અને ઉદયધારા ગૌણપણે રહેવા લાગી. બન્ને ધારા એક સાથે પરિણમી છે. ત્યાર બાદ આત્માનું ધ્યાન કરવા બેસાય છે ત્યારે ધ્યાનમાં લીનતા પણ સારી થાય છે. થોડા થોડા દિવસને આંતરે નિર્વિકલ્પદશા પણ આવી જાય છે. આત્માનુભવ કોઈ-કોઈ વાર પ્રગટ થયા જ કરે છે. સવિકલ્પદશામાં પણ જ્ઞાયકની સ્થિરતા સારી રહે છે. જ્ઞાતા, જ્ઞાતાપણે રહીને જે વિકલ્પ આવે તેને જ્ઞેય તરીકે જાણે છે-સાક્ષીરૂપે જ્ઞાતા રહીને વિકલ્પને ભિન્નપણે જાણે છે. વિકલ્પ આવે છે ખરા, પણ તે દુઃખરૂપ ને ઉપાધિરૂપ લાગે છે. જ્ઞાયકમાં લીન થવાની ભાવના રહે છે. વિકલ્પ હેય બુદ્ધિએ જણાય છે.

રાગ દ્વેષના અલ્પ પરિણામ આવે છે ખરા પણ આત્માની જ્ઞાયક સમાધિ સાથે ને સાથે જ રહે છે. જ્ઞાયકસમાધિની મુખ્યતા રહે છે ને રાગ દ્વેષની ભાવના વેદનમાં ગૌણ રહે છે. જ્યાં સુધી પૂર્ણ જ્ઞાયકદશા પ્રાપ્ત નથી થઈ ત્યાં સુધી અલ્પ પણ રાગ-દ્વેષના પરિણામ છે ખરા.

પૂર્ણ જ્ઞાયકભાવની આકાંક્ષા ઘણી રહે છે. પ્રયત્ન કરતાં કરતાં પૂર્ણ વીતરાગ સર્વજ્ઞદશા પણ જરૂર થોડા સમયમાં જ પ્રાપ્ત થઈ જશે. એમ અંતર આત્મા કોલકરાર આપે છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવે પણ અમારા બન્ને બેનોની ઘણા પ્રશ્નો પૂછીને પરીક્ષા કરી. પરમ કૃપાળુ ગુરુદેવના પરમ ઉપકારને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર હો!

પૂજ્ય બેન શાંતાબેને દૂધીબેનને લખેલા પત્રો

(હસ્તાક્ષરની કોપી બ્ર. હરિભાઈ પાસે કરાવી છે)

શનિવાર

સત્પુરુષોના ચરણ સેવનને નિરંતર ઇચ્છનાર બહેન દૂધીબહેન,

વાંકાનેરથી

લી:

શાન્તાના યથા યોગ્ય.

એક મહિનો થયો હું તથા પૂજ્ય બહેનશ્રી જામનગરથી અહીં વાંકાનેર આવ્યા છીએ. પરમ પૂજ્ય કૃપાળુ દેવ પણ અહીં વાંકાનેર હતા. અહીં અગિયાર દિવસ રહી મહા સુદ બીજને દિવસે અહીંથી વિહાર કરી થાન પધાર્યા છે. અને ત્યાંથી આજકાલમાં ચોટીલા પધારશે. તમારો મુંબઈથી લખેલ કાગળ જામનગર કસ્તુરબેન ઉપર હતો તે કાગળ ગઈ કાલે અહીં અમને મળ્યો છે. કસ્તુરબેન પણ પૂજ્યશ્રીના દર્શને આવ્યા હતા. અઠવાડિયું થયું હજી અહીં છે. બીજું, બહેન તમને ઘણી જ ખુશાલી સાથે લખવાનું કે જામનગરથી ગામડે પૂજ્ય સાહેબ પધાર્યા હતા. ત્યાં હું તથા પૂજ્ય બહેનશ્રી ગયા હતા અને ત્યાં કેટલીક પૂજ્ય સાહેબ સાથે વાતચીત થઈ તેમાં પૂજ્ય સાહેબે એક વાત એવી કરી કે જોરાવરનગર ગામ મને બરાબર અનુકૂળ લાગતું નથી કારણ કે જોરાવર માથે વઢવાણ અને કાંપ, તે બન્ને ગામમાં સ્થાનકવાસીનો મોટો જથ્થો. તેને લઈને જોરાવરમાં શાંતિ ન રહે. અને તે બે મોટા શહેરોમાં કેટલાક સાધુ આરજાને દુઃખનું કારણ થાય માટે ક્યુ ગામ અનુકૂળ કે'વાય?

એમ પૂજ્ય સાહેબે અમને વાત કરી એટલે અમને વિચારતાં એમ લાગ્યું કે પ્રભુ! સોનગઢ ગામ બધી રીતે અનુકૂળ છે કારણ કે ત્યાં આગળ પાછળ કોઈ સ્થાનકવાસીનું મોટું ગામ નથી તેમ તે ગામમાં પણ કોઈ ઘર સ્થાનકવાસીનું નહીં તેમ વળી તે ગામના હવા પાણી પણ ઘણાં સારા. અને સ્થાનકવાસી કોઈ ત્યાં નહીં એટલે શારીરિક અને માનસિક બધી રીતે શાંતિવાળું ગામ તે સોનગઢ ગણાય. અને તમે મને પેલી વાત કરી હતી તે પણ મેં સાહેબને કરી. દૂધીબહેન એકવાર કહેતા હતા કે મારા ભાઈ એમ કહેતા હતા કે જો પૂજ્ય સાહેબ અહીં પધારે તો એમને આપણું ઘર રહેવા આપીએ. આવી રીતે દૂધીબહેન એકવાર મને કહેતા હતા. આ બધી વાત કરવાથી પૂજ્ય સાહેબને એમ લાગ્યું કે તે સોનગઢ ગામ આપણા માટે બધી રીતે હમણાં તો અનુકૂળ છે. ત્યાં ચારિત્રવિજયનું આશ્રમ છે એટલે બધી રીતે સારું છે તેમ જાણી પૂજ્ય સાહેબે સોનગઢ તરફ જવા વિચાર નક્કી કરી તે તરફ વિહાર કર્યો છે.

વઢવાણથી મગનભાઈ, દાસભાઈને ત્રંબકભાઈ અહીં બે ત્રણ વાર આવી ગયા ને વઢવાણ

પૂજ્ય સાહેબને પધારવા ઘણી વિનંતી કરી કે સાહેબ જોરાવર નહીં તો કાંપ પાસે એક દુધરેજ ગામ છે ત્યાંનું. તોપણ પૂજ્ય સાહેબે તે લોકોને ના પાડીને સોનગઢનું જ હાલ નક્કી કર્યું છે. હવે ચોટીલાથી વિંછીયા અને ત્યાંથી ઉમરાળા થઈને સોનગઢ પધારશે. ત્યાં પધારતાં લગભગ મહિનોક તો સ્હેજે થઈ જશે. હવે મગનભાઈ અહીં આવ્યા હતા તેમને અને અમારે એમ વાતચીત થઈ કે પૂજ્ય સાહેબને ત્યાં પધારતાં ભલે મહિનો લાગે પણ આપણે તે પહેલાં મકાન વિગેરેની સગવડ રાખવી જોઈએ. તો મગનભાઈએ કહ્યું કે આઠ-દશ દિવસમાં આપણે બધી તૈયારી રાખવી અને ઉમરાળા પૂજ્યશ્રી પધારે ત્યાં આપણે બધા ખબર આપવા કે સાહેબ સોનગઢમાં બધી તૈયારી મકાન વિગેરેની છે. હવે તમને જણાવવાનું એ છે કે તમારા ભાઈનું મકાન છે તે બધા ગૃહસ્થના મકાનની સાથે-સાથે છે કે એકાંતમાં છે અથવા તો તે મકાનમાં પૂજ્ય સાહેબ બે મહિના, ચાર મહિના અગર તો વરસ બે વરસ કે અમુક વરસો કદાચિત્ રહે તો તમારા ભાઈને કાંઈ પણ અડચણ નથી ને? જો કે કેટલો ટાઈમ તે મકાનમાં રહેવું કાંઈ હાલ તો નક્કી નથી. હમણાં તો બે ત્રણ મહિના માટે જોઈએ છે પણ આ તો તમારા ભાવ શું છે તે જાણવા લખ્યું છે. તમારા ભાઈ તેમના મકાનમાં પૂજ્ય સાહેબને રહેવાની હા પાડે તેમાં કોઈ પણ રીતે તેમનું મન દુભાવવું ન જોઈએ. ઉત્સાહપૂર્વક ભાવથી જો તે મકાનમાં રહેવાની હા પાડતા હોય તો જ આપણે તે મકાન જોઈએ છે. નહીંતર બીજા ભાડે મકાનની પણ સગવડ થઈ શકશે. મકાન કેટલી સગવડતાવાળું છે તે જોવા માટે મગનભાઈ તથા દાસભાઈ અઠવાડિયા પછી સોનગઢ આવવાના છે તો તમે તુરત જ દેશમાં આવવાનું રાખશો.

બહેન! તમારી ઘણા દિવસની ભાવના સફળ થઈ છે. તે અપૂર્વ લ્હાવાનો વખત આવ્યો છે. આ લાભ તો મળવો ઘણો જ મુશ્કેલ છે. તેમાં કેટલો લાભ છે તે બધું તમારા ભાઈને જણાવશો અને તે ટાઈમે તમારા ભાઈ પણ દેશમાં હોય તો ઘણું સારું એમ અમને લાગે છે. માટે હમણાં એક બે મહિના તમારા હરગોવિંદભાઈથી જો દેશમાં આવી શકાય તો વધારે સગવડતાવાળું ગણાય. વધારે ટાઈમ નહીં પણ એક મહિના આવે તો ઘણું સારું. પૂજ્ય સાહેબ ત્યાં સોનગઢમાં જ ફેરફાર કરશે કે કેમ તે કાંઈ હજી નક્કી નથી. હમણાં તો ત્યાં પધારવાનું નક્કી છે. ત્યાં આવ્યા પછી શું અનુકૂળતા રહે છે તે ઉપરથી બધું નક્કી થશે. અહીંથી હું તથા પૂજ્ય બહેનશ્રી આવતી કાલે સવારે અમરેલી જવાના છીએ. અને ત્યાં હમણાં રોકાવાનું છે. અમે પેલા એમ ધાર્યું હતું કે અમરેલી જઈ ચાવણથી દૂધીબહેનને અમરેલી તેડાવી આ બધી રૂબરૂમાં વાતચીત કરીશું. પણ તમે મુંબઈ છો તેમ કાલે ખબર મળ્યા તો આ કાગળનો જવાબ હવે તમે વિચાર કરી તમારા ભાઈને પૂછીને તમે ક્યારે દેશમાં આવો છો અથવા ભાઈ આવે છે કે કેમ તે બધા વિગતવાર ખબર અમરેલી મારા સીરનામે (સરનામે) તુરત જ મને જણાવશો. તમારો કાગળ આવ્યા પછી મારે મગનભાઈને કાગળ લખવાનો છે. તમે સોનગઢ આવ્યા પછી મગનભાઈનો કે કોઈનો તમારા ઉપર કાગળ આવે તો તમારા નામથી કોઈ પાસે લખાવજો. તમારા હાથ અક્ષરથી ન લખતા કારણ કે તમારા અક્ષર કોઈ ઉકેલી ન શકે તેથી. મને તમારા અક્ષર ઉકેલે છે તેથી મને તમારે લખવો. તમારે અને મારે હમણાં તો કાંઈ વાતચીત થઈ ન હતી. પણ પેલા તમે મને વાત કરી હતી તે મને વિચારવાથી ઠીક લાગવાથી....

મેં પૂજ્ય સાહેબને કહ્યું ને તમારા પુણ્ય ખીલ્યા અને ભાવનાનું પરિણામ આવવાનો કાળ આવી

ગયો એટલે આ બધું સરખું ઉતરી ગયું છે. તમારા પુણ્યને કારણે આ બધું બન્યું એટલે આ હાથથી તમને કાગળ લખાય છે, નહીં તો આત્મદશાને કારણે આવી કાંઈ પ્રવૃત્તિ થતી નથી. મારી તથા પૂજ્ય બહેનશ્રીની શારિરીક સ્થિતિ સાધારણ સાધારણ રહે છે. તદન તંદુરસ્ત નથી. મેં આ કાગળમાં જેટલા જવાબ માગ્યા છે તેમાંથી કાંઈ પણ નહીં ભૂલતા. વિચારીને ભાઈને પૂછીને બધો વિગતવાર જવાબ અમરેલી તુરત જ લખશો.

(હસ્તે) હ:

સદ્ગુરૂનો શિષ્ય

અમરેલીનું સીરનામું (સરનામું):

મણીલાલ જેચંદ

ગોખલાવાળા

(મુકામ) મુ: અમરેલી

શાન્તાને આપશો

તે પ્રમાણે છે.

પોસ્ટમાં
પોસ્ટનો સિક્કો
16 ફરવરી 1935
અમરેલી
ગુરુવાર

ધર્મપ્રેમી ભક્તિવંત દૂધીબહેન તથા હરગોવિંદભાઈ!

તમારો સત્પુરુષ પ્રત્યે ઘણી જ ભક્તિ ભરેલો કાગળ ગઈ કાલે વાંચ્યો તે વાંચી ઘણો જ આનંદ થયો છે. ખરેખર સત્પુરુષ પ્રત્યે ભક્તિ હોય તે આત્માને મહા કલ્યાણનું કારણ થાય છે. દૂધીબેનની ભક્તિ તો હોય જ પણ ભાઈ હરગોવિંદભાઈની ભક્તિ જોઈ અમે બન્ને બહેનો ઘણા જ ખુશ થયા છીએ. સત્ય સમાજમાં ગણાતા હતા છતાં સત્પુરુષ પ્રત્યે ભાવ ઉલ્લસતાં લાભ લેવામાં સમાજ આડો આવતો નથી. સત્પુરુષ પ્રત્યે ખરી ભક્તિ ઉલ્લસે તે ખરેખર આ મનુષ્ય જીવનનું સફળપણું છે. તમારો કાગળ આવ્યા પછી પણ અમે મગનભાઈને ખબર આપ્યા છે ને પૂજ્ય મહારાજ સાહેબને પણ ખબર આપ્યા છે. ત્યાંથી જે ખબર આવશે તે તમને જણાવશું. અને સોનગઢ ક્યારે પધારશે તે પણ જણાવશું.

દૂધીબેન! તમને જણાવવાનું કે તમે લખ્યું કે હું પૂજ્ય સાહેબ પધાર્યા પહેલાં પંદર દિવસ અગાઉ દેશમાં આવીશ. તો પણ અમે લખીએ છીએ કે જેમ બને તેમ તમે વેલાસર આવવાનું રાખશો. અને તમે દેશમાં આવો ત્યારે આંહી અમરેલી એક બે દિવસ આવી જજો. એટલે આપણે રૂબરૂમાં બધી વાતચીત થઈ જાય. અહીં અમારે ત્યાં જ ઉતરવાનું રાખશો. અને હરગોવિંદભાઈ ને તે બધા પૂજ્ય સાહેબ પધાર્યા પહેલાં એક કે બે દિવસે આવે તો પણ હરકત નથી. તે તમે દેશમાં આવ્યા પછી આપણને ખબર મળશે એટલે તેમને જણાવશું. ત્યારે તે દેશમાં આવે. વિગતવાર કાગળ બધા ખબર મળ્યા પછી લખશું. અમારી બન્ને બેનોની તબિયત ઠીક છે તે ખબર કસ્તુરબેનને તથા શાંતાને આપશો.

મગનભાઈનું સરનામું:
ચુનીલાલ લક્ષ્મીચંદની દુકાને
(આ કાગળ મગનભાઈ સિવાય બીજા કોઈ ફોડશો નહીં.)
તે પ્રમાણે કરશો.

મુ. (મુકામ) વઢવાણ

હ: (હસ્તે)

શાન્તાના યથાયોગ્ય

પોસ્ટકાર્ડ
પોસ્ટનો સિક્કો
10 March 1935
અમરેલી
રવિવાર

સત્પુરુષોની સેવાને સદા ઈચ્છનાર ભક્તિવંત બેન દુધીબહેન!

તમારો કાગળ ઉમરાળાથી લખેલ ભાયાણી સાથેનો મળ્યો હતો. પૂજ્ય પરમ ઉપકારી કૃપાળુ ગુરુ સાહેબ શુક્ર અગર શનિવારે સોનગઢ પધારવાના હતા તો હવે પૂજ્ય પ્રભુશ્રી ત્યાં સોનગઢ સુખ શાંતિથી પહોંચી ગયા હશે. ત્યાં સોનગઢમાં કેટલી સ્થિરતા છે તે જણાવશો. અને પૂજ્ય પ્રભુશ્રીના શરીરે હવે સારી રીતે સુખ શાંતિ હશે. બાકી સમાચાર હોય તો જણાવશો. ભાઈ શાંતિભાઈને કહેશો કે અહીં અમને બધા વિગતવાર ખબર સાથે તમારા જાણવામાં જે આવ્યું હોય તે જણાવશો. ત્યાં કેટલી સ્થિરતા છે અને ત્યાંથી વિહાર કરીને કયા ગામ પધારવાના છે અને તબિયત પૂજ્ય સાહેબની કેમ છે વિગેરે હકીકત જણાવશો. અહીં પૂજ્ય કૃપાળુ બહેનશ્રીની તબિયત સારી છે. આ શરીરે પણ સારું રહે છે.

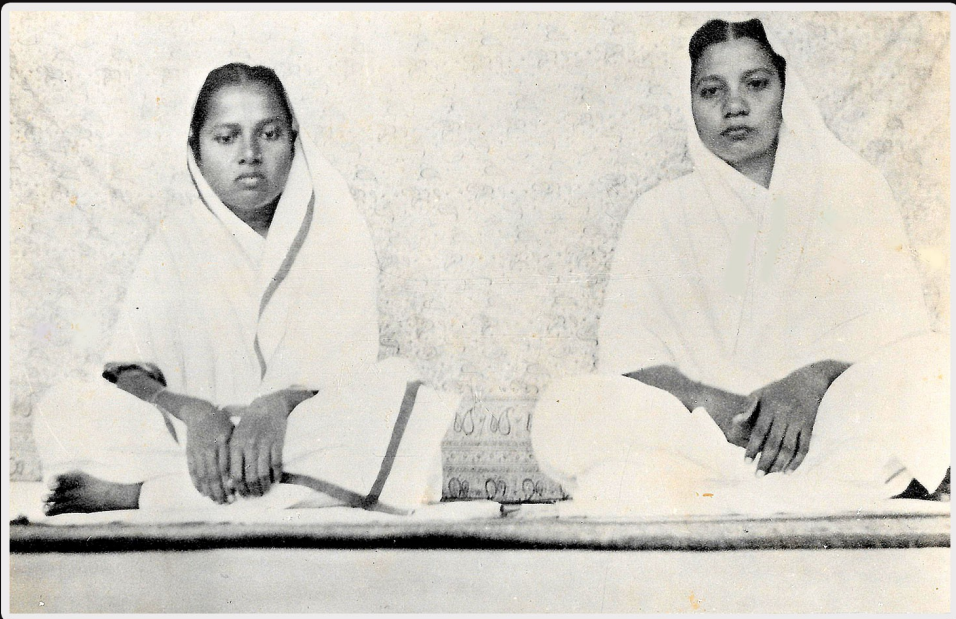
પૂજ્ય પ્રભુશ્રીને અમારા ભક્તિભાવે વંદન હો વંદન હો.

પત્રનો જવાબ તુરંત આપશો. પ્રભુશ્રી ત્યાં પધાર્યા છે કે શું તે જણાવશો.

લી:

બેન શાન્તાના યથાયોગ્ય વંદન.

(તે વખતે પોસ્ટકાર્ડમાં ૩ પૈસા (પોણો આનો) ટિકીટ લાગતી.)

પોસ્ટ કાર્ડ
પોસ્ટનો સિક્કો
૩ અપ્રેલ ૧૯૩૫
અમરેલી
મંગળવાર

ધર્મ પ્રેમી બહેન દુધીબહેન
(સોનગઢ)

મેં તમને એક પોસ્ટકાર્ડ લખ્યું હતું તે મળ્યું હશે. અમને અહીં આવ્યા આજે નવ દિવસ થયા છતાં તમારા તરફથી પૂજ્ય કૃપાળુ દેવ સુખશાંતિમાં બિરાજે છે વિગેરે કાંઈ પણ સમાચાર નથી તો પૂજ્ય સાહેબ સુખશાંતિમાં બિરાજે છે એટલા સમાચાર સાધારણ રીતે પણ સમાચાર જાણવાની વારંવાર ઈચ્છા રહ્યા કરે છે. વિશેષ સમાચાર ન હોય તો કાંઈ હરકત નહીં પણ સાધારણ સુખશાંતિ પુરતા સમાચાર પાંચ છ દિવસે જણાવતા રહો તો ઘણું સાડું.

પૂજ્ય મહાન ઉપકારી કૃપાળુ પ્રભુ સુખશાંતિમાં બિરાજતા હશે. તેઓશ્રીને અમારા વતી બહુ માનથી વંદણા નમસ્કાર પહોંચે. શાંતિલાલભાઈ સુખશાંતિમાં હશે.

વાંકાનેરથી પૂજ્ય બહેનશ્રીના પત્રો અહીં આવે છે. તેઓ પણ સોનગઢના સમાચાર વિષે પુછાવે છે તો તમારાથી પત્ર જલ્દી ન લખી શકાય તો હરગોવિંદભાઈ પાસે લખાવો તો પણ ઘણું સાડું. ત્યાંથી અહીં આવ્યા પછી કાંઈ પણ સમાચાર નથી તેથી તમારા તરફથી પત્રની ઘણી વાટ જોવાય છે માટે તુરંત પત્ર લખવા વિનંતી છે.

લી:

બહેન શાંતાના યથાયોગ્ય વંદન

સત્પુરુષોના ચરણ સેવનને ઈચ્છનાર બહેન દૂધીબહેન

મેં તમને એક પોસ્ટકાર્ડ ચાર દિવસ પહેલાં લખ્યું હતું તે મળ્યું હશે. પરમ પુરુષ પરમ ઉપકારી કૃપાળુ ગુરુસાહેબ વિંછીયાથી આજે વિહાર કરી ચાર પાંચ દિવસમાં ઉમરાળા પધારશે અને ઉમરાળા વધારે રોકાય એમ અત્યારે સંભવ નથી જણાતો. તો હવે પૂજ્ય સાહેબને સોનગઢ પધારવા આડા પંદર દિવસ પણ પૂરા ગણાય નહીં. તો હવે તમે આ કાગળ વાંચી તુરત જ રવાના થવાનું રાખશો. હરગોવિંદભાઈ પણ તમારી સાથે આવે તો વધારે સારું. અમને એમ થાય છે કે ભાઈએ જેમ કાગળમાં ઉછળતા ભાવે ભક્તિ બનાવી છે તેમ પૂજ્ય સાહેબ પાસે ઉછળતા ભાવે વિનંતી કરે તો સોનગઢની અનુકૂળતા વિશેષ ખ્યાલમાં આવી જાય. પૂજ્ય સાહેબ આવે છે સોનગઢ તરફ જ. ભાવ પણ સોનગઢના છે. પણ ઉમરાળામાં ભાઈ પોતે વિનંતી કરે એટલે પૂજ્ય સાહેબને સોનગઢની અનુકૂળતા વિશેષ ખ્યાલમાં આવવાથી બીજા ક્ષેત્રના ભાવનગર વિગેરેના જરા પણ ભાવ રહેતા હોય તે અટકીને સોનગઢ તરફ વિશેષ ખેંચાણ થાય. તો આ કાગળ મળ્યા પછી બે ત્રણ દિવસમાં તમે તથા ભાઈ રવાના થવાનું રાખો તો વધારે સારું. ભાઈને પાછળથી વધારે ન રહેવાય તો હરકત નથી પણ અત્યારે વહેલા આવે તેમાં વિશેષ લાભ રહેલો છે.

પૂજ્ય સાહેબ ઉમરાળા વિશેષ ન રોકાય તો તમે દેશમાં આવ્યા પછી લગભગ અઠવાડિયે જ સોનગઢ પધારશે તેમ જણાય છે અને ઉમરાળા વધારે ઘણું કરીને નહીં રોકાય એમ જ જણાય છે. મુંબઈથી દેશમાં આવવાનું જરા પણ મોડું ન કરશો. આવા અપૂર્વ અવસરે આવવામાં ઢીલ ન થાય તે ખાસ ધ્યાન રાખશો. ઉમરાળા વીરજીભાઈ, મગનભાઈ, દાસભાઈ વિગેરે ભાઈઓ આવવાના છે અને ઉમરાળા ભાઈ પણ જઈ પોતાના ભાવ બતાવે તેમાં વધારે લાભ છે. માટે તમે મુંબઈથી સીધા અહીં અમારી પાસે આવો ને ભાઈ સીધા સોનગઢ જાય અને અમે તમને રૂબરૂમાં બધી હકીકત જણાવીએ. તમે જઈને ભાઈને કહો ને ભાઈ પછી તે પ્રમાણે ઉમરાળા પોતાના ભાવ પૂર્વક વિનંતી કરવા જાય. આમ બને તો વધારે લાભવાળું છે માટે આ પ્રમાણે થવાનો ખાસ ખ્યાલ રાખવાનો છે. અને આ લખાણનું જરા પણ દુર્લક્ષ થવા દેવું યોગ્ય નથી. હવે તમે શું નક્કી કરો છો તેનો જવાબ તુરત જ નક્કી કરી જણાવશો.

લી:

બેન શાંતાના યથા યોગ્ય.

કાગળનો જવાબ તુરંત જ નક્કી કરી જણાવશો અને તમે સીધા અહીં આવશો. ભલે એકાદ દિવસ જ રોકાશો પણ અહીં જરૂર આવશો. આ અવસરે આવવામાં ઢીલ ન થાય તે વધારે લાભ વાળું છે.

બુધવાર
ધર્મ સ્નેહી બહેન દૂધીબહેન!
અમરેલી

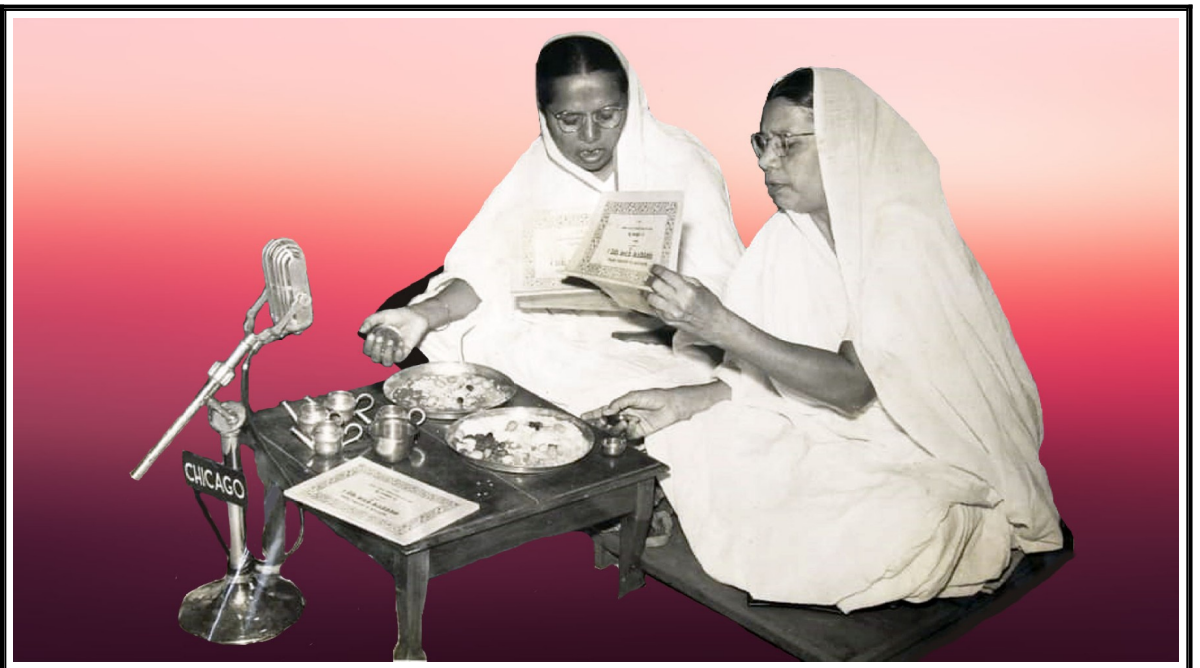
બેન મણી તથા શાન્તાના વંદન સ્વીકારશોજી.

મેં આપને પોસ્ટ કાર્ડ પેલા ઘણા દિવસ પહેલાં લખ્યું હતું તે મળ્યું હશે. પરમ પૂજ્ય મહારાજ સાહેબ રાણપુરમાં હજી બિરાજે છે કારણ કે પૂજ્ય મહારાજ સાહેબની તબિયત રાણપુરમાં વધારે નરમ થઈ ગઈ હતી. પાંચ છ દિવસ વધારે નરમ રહી, ત્યાર પછી તુરંત જ આરામ આવી ગયો છે. અત્યારે તો તબિયત તદન આરામમાં છે પણ અશક્તિ ઘણી થઈ ગઈ હતી. તેથી હાલમાં શાંતિ ખાતર ફાગણ વદ અમાસ સુધી રાણપુર રહેવાના છે. અમે એક આંટો જઈ આવ્યા હતા. હવે તો તબિયત તદન આરામમાં જ છે. ચૈત્ર સુદમાં રાણપુરથી વિહાર કરી વઢવાણ પધારશે. વઢવાણ પધારશે ત્યારે અહીંથી અમારે તથા જામનગર વાળા બેનોને તથા પૂજ્ય બેનને બધાને સૌ સૌની સગવડતા એ રસોડા કરી રહેવા વિચાર છે. માટે તમારે પણ વઢવાણ જવું હોય ને રસોડું કરી રહેવું હોય તો જ કોઈ જાતની હરકત નથી. પૂજ્ય કૃપા નિધીની આજ્ઞા છે.

પૂજ્ય કૃપા નિધી ગુરુદેવ સાહેબ વઢવાણ પહોંચ્યા પછી કઈ તરફ જવું તે નક્કી થશે. હાલ તો વઢવાણથી રાજકોટ જશે તેમ જણાય છે તો પણ વઢવાણ ગયા પછી વધારે નક્કી થશે. પ્રેમચંદ બાપા, મૂળજી બાપા તથા નાનચંદકાકા તે ત્રણે જણા દેશમાં છે. ફાગણ વદ ચોથના જયાના લગ્ન છે. ને ફાગણ વદ આઠમના મંગળજીના લગ્ન છે. પૂજ્ય સાહેબને વઢવાણ જલ્દી પહોંચવાના ભાવ હતા પણ વચ્ચે ઠંડી બહુ પડવાથી તબિયતના કારણે રાણપુર દોઢ મહિનો થયા પધાર્યા છે. હજી પંદર દિવસ સ્થિરતા છે. હવે પૂજ્ય કૃપાળુ દેવની તબિયત તદન આરામમાં છે માટે હવે કાંઈ પણ ફિકર કરવા જેવું નથી. આપની તબિયત સારી હશે.

હ:

શાન્તા

ભક્તિવંત બહેન દૂધીબહેન

તમારો પત્ર મળ્યો. શ્રી કૃપાળુ ગુરુદેવના વેષનું પરિવર્તન થયું તેવા સમાચાર તમે જણાવ્યા તે જાણી આનંદ થાય છે. પરમ પૂજ્ય કૃપાળુ દેવ સુખશાંતિમાં બિરાજતા હશે. તેઓશ્રીને અમારા અત્યંત ભક્તિભાવે વંદન નમસ્કાર પહોંચે. તમે તથા હરગોવિંદભાઈ પૂજ્ય સાહેબના આજ્ઞા પ્રમાણે વર્તન રાખો છો તે ઘણું સારું ને લાભરૂપ છે. હજુ પણ તેમ જ વર્તન રાખવું તે વિશેષ લાભરૂપ છે.

પૂજ્ય ગુરુસાહેબ ક્યાં સુધી નિવૃત્તિમાં રહે છે ને ક્યારથી વાંચવું શરૂ કરશે તે જણાવશો. ત્યાં માણસો કોણ કોણ દર્શને લ્યે આવે છે તે જણાવશો. હરગોવિંદભાઈ વિગેરે પૂજ્ય સાહેબ પ્રત્યે પ્રેમ ભક્તિ સાથે મજા લીધે છે તો પણ એમને માટે સત્પુરુષો પ્રત્યે પ્રેમ ભક્તિ લાભરૂપ જ હોય તે વસ્તુ સ્થિતિ છે.

અમારા બન્નેની તબિયત સાધારણ રહે છે. નવીન જે કાંઈ હોય તે જણાવતા રહેશો. પૂજ્ય સાહેબની શારિરીક સ્થિતિ સારી હશે. પરિવર્તન શાંતિપૂર્વક થઈ ગયું તે ઘણું સારું થયું છે.

લી:

સતની છાંય ઇચ્છનાર
બેન શાંતાબેનના યથા યોગ્ય

પોસ્ટ કાર્ડ

તા. 7 મઈ 1935

વાંકાનેર

ભાઈશ્રી શાંતિલાલભાઈ

તમારો પત્ર મળ્યો. વાંચી સમાચાર જાણ્યા.

પરમ ઉપકારી જ્ઞાન સાગર ગુરૂરાજ સુખસમાધિમાં બિરાજતા હશે. તેઓશ્રીની શારિરીક સ્થિતિ સારી જાણી આનંદ.

તેઓશ્રીને અમારા અત્યંત-અત્યંત ભક્તિ ભાવે વારંવાર વંદન નમસ્કાર પહોંચે.

જ્ઞાનીઓની છાયામાં રહેવારૂપ ગુરૂકૃપાએ ટુંક સમયમાં યોગ બનવા યોગ્ય જાણી ઉલ્લાસ આવે છે.

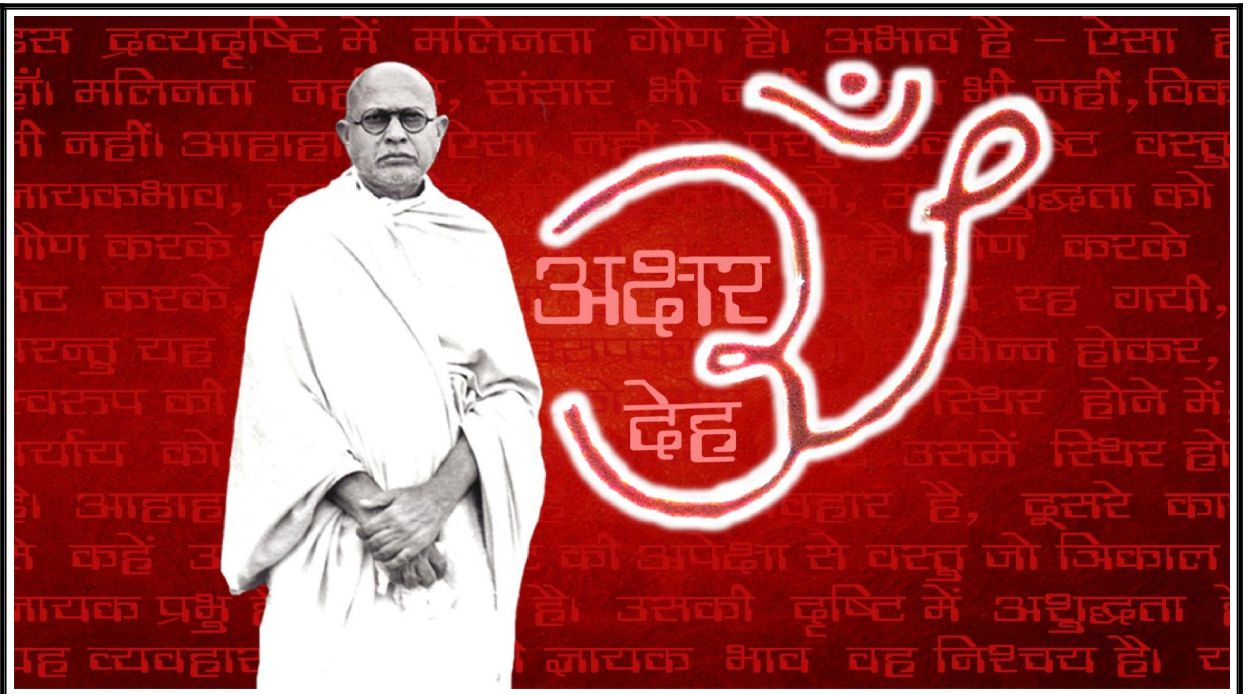
પૂજ્ય પ્રભુશ્રીના વેષનું પરિવર્તન થયું ત્યારે અને ત્યાર પછી પણ સોનગઢમાં શાંતિ જ રહે છે, તેવા સમાચાર જાણવામાં આવ્યાથી આનંદ થાય છે.

જો કે છાપામાં બહુ આડુંઅવળું ઘણું આવે છે, પરંતુ ત્યાં શાંતિ છે તે પૂજ્ય પ્રભુશ્રીના પુન્યનો જ પ્રતાપ છે.

અમોને ત્યાં આવવા વિષે જ્યારે આજ્ઞા થાય ત્યારે જણાવશો. વાંકાનેરથી લી. બન્ને બહેનોના યથાયોગ્ય.

દૂધીબહેને લખેલ સમાચાર જાણ્યા. શ્રી સદગુરૂદેવના સુખશાંતિ પુરતા સમાચાર જણાવતા રહેશો.

ભાઈશ્રી વનીચંદભાઈ મળ્યા હતા. તેમને ત્યાં જણાવવા કહ્યું હતું કે પૂજ્ય મહારાજશ્રીને મારા વતી સુખશાતા પૂછશો ને હું જેઠ સુદ બીજ ત્રીજમાં ત્યાં સોનગઢ આવીશ. તેમ તમે સોનગઢ પત્ર લખો ત્યારે મારા વતી લખશો તેમ અમને કહ્યું હતું. અને તે પૂજ્ય સાહેબ પાસે આવી ગયા બાદ અગાસ જવાના છે તેમ તે કહેતા હતા. અહીં વનીચંદભાઈ કોઈ-કોઈ વાર આવે છે પ્રશ્ન ચર્ચા થાય છે તે સેજ.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૪) નું ચાતુર્માસ પુરું કરીને થોડા ગામ ફરીને પૂજ્ય ગુરુદેવ ૧૯૯૧માં અહીં સોનગઢ પધાર્યા.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૫) ના ફાગણ વદ ત્રીજે પૂજ્ય ગુરુદેવ અહીં સોનગઢ પધાર્યા. પૂજ્ય ગુરુદેવે અંતરજ્ઞાનથી અને દિગંબર શાસ્ત્ર દ્વારા નક્કી કરેલું છે કે દિગંબર ધર્મ જ સાચો ધર્મ છે. અનાદિનો તે જ ધર્મ ચાલ્યો આવે છે. અનંત તીર્થકરો આ માર્ગે ચાલીને મોક્ષ પામ્યા છે. અને અનંત તીર્થકરોએ આ દિગંબર માર્ગને જ સ્થાપ્યો છે. એવો પૂજ્ય ગુરુદેવનો દૃઢ નિશ્ચય હોવાથી તેમને સ્થાનકવાસીનું ચિન્હ જે મુહપત્તિ તેનો ત્યાગ અહીં સોનગઢમાં ચૈત્ર સુદ ૧૩ના મહામંગલ મહાવીર જિનેશ્વરના જન્મકલ્યાણક દિને મુહપત્તિનો ત્યાગ કર્યો. ને "હું બ્રહ્મચારી છું" તેવું પોતાનું પદ "દિગંબર ધર્મ" અનુસાર જાહેર કર્યું. આવો સંપ્રદાયનો મોટો ફેરફાર તો "પુરુષાર્થી સિંહ" પૂજ્ય ગુરુદેવ જ કરી શકે.

પૂજ્યશ્રીના પ્રતાપે સત્ધર્મનો ફેલાવ કોઈ અદભુત થયો છે. નાના બાળકોથી માંડીને વૃદ્ધ સુધીના ભાઈઓ બહેનો સત્ધર્મનો આદર કરતાં અને સત્ધર્મની રુચિ કરતાં થઈ ગયાં છે. આ પંચમકાળમાં આ વીતરાગી સત્ ધર્મનો ફેલાવ આ અદ્વિતીય પુરુષ દ્વારા જ થાય. સામાન્ય મનુષ્યોનું આ કામ નથી.

આ પરમ પુરુષ પૂજ્ય ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે આ આત્માએ અનંતકાળમાં જે આત્માને જાણ્યો નહોતો તે આત્માને આત્માની જાગૃતિ થઈને જાણ્યો, અનુભવ્યો જેથી ભવભ્રમણનો નાશ થયો અને મુક્તિ નજીક થઈ જવાયું. જે સાક્ષાત્ તીર્થકરના યોગમાં પણ આત્મપ્રાપ્તિ ન થઈ તે આ સદ્ગુરુ (કહાનગુરુદેવના) પરમ પ્રતાપે થઈ તે ગુરુદેવને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર હો! નમસ્કાર હો!

આ શરીરમાં છાતીમાં ભીંસ આવવાનું દર્દ ઘણીવાર થતું. ત્યારે જેમ ભીંસનું જોર વધે તેમ જ્ઞાયકભાવની પણ તીવ્રતાનું સામું જોર વધે. તે ભેદજ્ઞાનનો પરમ પ્રતાપ છે.

આ આત્માને ભેદજ્ઞાન થયું ત્યારથી સાથે-સાથ શરીરમાં પણ અશાતા પ્રગટ થઈ છે. પેટમાં વાયુ ગોળો, છાતીમાં દુઃખાવો ભીંસ પણ એ અશાતા જ્યારે વધારે દેખાય ત્યારે આત્મસમાધિ આત્મશાંતિ જ્ઞાયકભાવની વૃદ્ધિ પણ વધારે થાય- થતી એ પ્રત્યક્ષ અનુભવશીલ વાત છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવે અમારા બન્ને આત્માના સમ્યગ્જ્ઞાનની ઘણી પરીક્ષા કરી હતી. પણ પૂજ્ય ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે અમે બન્ને આત્મા પરીક્ષામાં પાસ થઈ ગયા હતા. પાર ઉતરી ગયા હતા.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૫) માં પૂજ્ય ગુરુદેવ સોનગઢ પધાર્યા હતા. ત્યારથી અમે બન્ને બેનો પણ સોનગઢ આવ્યા હતા, ત્યારથી અમે સોનગઢમાં જ રહીએ છીએ. શરૂઆતમાં સોનગઢમાં પૂજ્ય ગુરુદેવ દિવસમાં એક વખત વ્યાખ્યાન વાંચતા હતા. એક વખત વ્યાખ્યાન સાંભળ્યા બાદ બાકીનો ટાઈમ આત્મસાધના માટે એકાંતમાં બે-ત્રણ કલાક બેસીને જ્ઞાયકભાવની વિશેષ વૃદ્ધિને માટે ધ્યાનમાં બેસતાં હતા. બાકી વધેલા ટાઈમમાં શાસ્ત્ર સ્વાધ્યાય પણ કરતાં હતા.

સહજ ॐ વિદ્યાનંદ

૧. અગ્ર સુખની વ્યાખ્યા શી રીતે કરી શકી છે?
૨. જ્ઞાન સવિકલ્પ છે તો અનુભવ વખતે સવિકલ્પ કઈ રીતે છે તેની ઘટના કઈ રીતે છે.
૩. સર્વજ્ઞની વ્યાખ્યા તમારી ભાષાથી કેવી રીતે થઈ શકાય છે,
૪. જ્ઞાન વેદાંતાદિ ક્ષેત્રો જનનુ જુદાવહુ મુખ્ય મુદા સહીત શું માન્યતામાં છે.
૫. આત્મ જ્ઞાનંદ અને નિર્વીકલ્પતામાં ભેદ સ્પષ્ટતા કાઢવું માંવરુ શું છે.
તે પ્રશ્ન પાંચી તરત જવાબ આપે ત સમજવા
સર્વીન્દ્રિય પદો તમારી ભાષાથી કઈ રીતે કરી છે,
જનને એ જુદ જુદ સમજું.

ગુરુદેવે પૂછેલા પાંચ પ્રશ્નોની કોપી

પરમ પૂજ્ય પરમ ઉપકારી કરુણા સાગર જ્ઞાન નિધિ શ્રી ગુરુદેવે પૂછેલા સુવર્ણમય પાંચ પ્રશ્નો, તેના ઉત્તર આ પાંચ લખાયેલા છે.

પરમ પુરુષ શ્રી સદ્ગુરુના કહાનગુરુદેવના જ્ઞાનનું લક્ષ જ્યાં જ્યાં પરિણામે છે તે સર્વકાર્યોમાં અથાગ ઉપયોગ જ હોય છે.

પરમ પુરુષ શ્રી સદ્ગુરુદેવને અને તેમના પરમ ઉપકાર ને વારંવાર નમસ્કાર હો!

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૩ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૭) માગસર માસ

શાંતાબેન

આ પ્રશ્ન વાંચતાને તરત લખાયેલા છે સોમવારે સવારે પાંચ વાગે લખવાની શરૂઆત થઈ તેમાં સૌથી પહેલા આ પ્રશ્ન લખાય છે.

ગુરુદેવનો પાંચમો પ્રશ્ન: આત્મ આનંદ અને નિર્વિકલ્પતામાં ભેદ અથવા કાળનું આતરું શું છે?

પૂજ્ય બેનનો ઉત્તર: જે વખતે આત્મઉપયોગ પર લક્ષથી છૂટી પોતાના જ્ઞાયકમાં એકાકાર નિર્વિકલ્પ ઉપયોગે પરિણામે છે તે વખતે જ ખરો આનંદ અનુભવાય છે.

ઉપયોગનું નિર્વિકલ્પપણે પ્રણામવું ને આનંદનું અનુભવવું તે બેય એક સાથે જ થાય છે તેમાં કાળનું અંતર કાંઈ જણાતું નથી.

આત્મઉપયોગ જ્યારે નિર્વિકલ્પપણે હોય છે ત્યારે જ ખરો આનંદ ને ખરું સુખ વેદાય છે ને ખરો આનંદ ને ખરું સુખ ત્યારે કે જ્યારે આત્મઉપયોગ નિર્વિકલ્પપણે હોય ત્યારે.

હવે તેમાં ભેદ તો શું કહેવો. પણ તેના સ્વભાવ ભેદ અપેક્ષાએ ભેદ લહિયે તો લહી શકાય.

બાકી તો અભેદ એકાકાર પરિણામે તેમાં ભેદ તો શું કહેવો.

(બીજો પ્રશ્ન આ લખાણો છે)

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનો બીજો પ્રશ્ન: અનુભવ વખતે જ્ઞાન સવિકલ્પ કેવી રીતે છે?

પૂજ્ય બેનનો ઉત્તર: આત્માના નિર્વિકલ્પ અનુભવ વખતે જ્ઞાયક જ્ઞાયકસ્વરૂપે પ્રગટ ઉપયોગપણે સહજ પરિણામે છે તે વખતે જ્ઞાતા દ્રવ્યમાં પ્રગટપણે કોઈ "અચિંત્ય ને અદ્ભુતતાએ" જુદી જુદી જાતના સ્વભાવ સ્વરૂપે જુદી જુદી અવસ્થાના જુદા જુદા તરંગોને જુદી જુદી રમત સ્વરૂપે કોઈ "અદ્ભુતતાએ" આત્મ દ્રવ્ય પરિણામી રહ્યું છે તે બધા સ્વભાવો અવસ્થા ને તરંગોને જ્ઞાન જાણે છે તે જ્ઞાનની સવિકલ્પતા છે. અન્તર્મૂર્તની અનુભવ સ્થિતિમાં જ્ઞાયક દ્રવ્યમાં ઉપર લખ્યા મુજબ જુદી જુદી જાતના અવસ્થાને તરંગો ક્ષણે ક્ષણે પરિણામે છે તે બધી અવસ્થાને જાણવા સ્વરૂપે જ્ઞાનમાં, જ્ઞાનની જે નવી નવી અવસ્થા સહજ પરિણામે છે તે જ્ઞાનની સવિકલ્પતા. જ્ઞાનની અવસ્થા ને બીજા બધા ગુણોની અવસ્થા એકી સાથે જ પરિણામે છે.

અનુભવમાં કર્તા ક્રિયા ને કર્મ જે પોતાના છે તેમાં જ્ઞાનગુણનું પરિણમન થઈને જે જ્ઞાનની નવી અવસ્થારૂપે કાર્ય આવે છે, તે પણ જ્ઞાનની સવિકલ્પતા છે. પોતાના જ્ઞાનની નવી અવસ્થા ને બીજા ગુણોની નવી અવસ્થા જાણવારૂપે જે જ્ઞાનનું કાર્ય આવે છે તે જ્ઞાનની સવિકલ્પતા છે.

(ત્રીજો આ પ્રશ્ન લખાયો છે. સર્વજ્ઞની વ્યાખ્યા)

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનો ત્રીજો પ્રશ્ન: સર્વજ્ઞની વ્યાખ્યા તમારી ભાષાથી કેવી રીતે થઈ શકાય છે?

પૂજ્ય બેનનો ઉત્તર: જ્ઞાન ઉપયોગનું પર લક્ષે પરિણમન સર્વથા, સર્વથા પ્રકારે છૂટીને જ્ઞાન ઉપયોગનું જ્ઞાન ઉપયોગપણે અખંડ સહજ પ્રગટ પ્રત્યક્ષ સ્વરૂપે પરિણમી જવું તે સર્વજ્ઞપણું અથવા જાજવલ્યમાન જ્યોતિ સ્વરૂપે અખંડ જ્ઞાતા દ્રવ્યને તેના સર્વ ભાવોને પ્રત્યક્ષપણે એકીસાથે પ્રગટપણે જાણવા-અનુભવવારૂપ સહજ જ્ઞાન ઉપયોગનું પ્રણમવું તે સર્વજ્ઞતા.

(ચોથો પ્રશ્ન આ લખાયો છે)

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનો ચોથો પ્રશ્ન: બીજા વેદાંતાદિ કરતાં જિનનું જુદાપણું મુખ્ય મુદ્દા સહિત શું માન્યતા છે?

પૂજ્ય બેનનો ઉત્તર: જૈન છ દ્રવ્યને માન્ય રાખે છે ને તેના નિમિત્ત નૈમિત્તિક સંબંધરૂપ ભાવને પણ માન્ય રાખે છે ત્યારે વેદાંત એક જ દ્રવ્યને માને છે ને એક જ દ્રવ્યને માનતાં નિમિત્ત નૈમિત્તિક સંબંધરૂપ ભાવનો નિષેધ થઈ જ જાય છે તેનો નિષેધ થતાં નૈમિત્તિકરૂપ જે દ્રવ્યનો સ્વભાવ તેનો નિષેધ થાય છે ને સ્વભાવનો નિષેધ થતાં દ્રવ્ય વસ્તુનો નિષેધ થાય છે, એટલે જૈનનાં અભિપ્રાયમાં વસ્તુ દ્રવ્યનું અખંડ અસ્તિત્વ રહે છે. ત્યારે વેદાંતનાં અભિપ્રાય પ્રમાણે દ્રવ્યની સ્વાધીનતા વગેરે બધું ઉડી જાય છે એટલે વસ્તુસ્વભાવની કંઈ પણ વ્યવસ્થા કે મર્યાદા રહેતી નથી તેમ પરદ્રવ્યનું નિમિત્ત પામીને આત્મદ્રવ્યની પર્યાય વિકારપણે પરિણમે છે તેને પણ વેદાંત માનતા નથી તે વિકારને અવિકારપણે માને છે એટલે અવિકાર પર્યાયપણે પરિણમવાનો તેનો પુરુષાર્થ ઉપડી શકતો નથી એટલે તેના અભિપ્રાય પ્રમાણે તેને સંપૂર્ણ કાર્યસિદ્ધિ થઈ શકતી નથી ને તે સંપૂર્ણ સુખને અનુભવી પણ શકતા નથી.

અને જૈન પરદ્રવ્યના નિમિત્તે આત્મદ્રવ્યની જેમને જેટલા અંશે વિકાર પર્યાય થાય છે તે પ્રમાણે તેને માન્ય રાખે છે એટલે અવિકાર પર્યાયપણે પરિણમવાનો તેનો પુરુષાર્થ ઉપડી શકે છે એટલે તે સર્વ કાર્યસિદ્ધિને પહોંચી શકે છે ને તે સંપૂર્ણ સુખને અનુભવી પણ શકે છે માટે જૈનનો અભિપ્રાય સત્ય છે ને વેદાંતનો અભિપ્રાય તે સત્ય નથી આ રીતે વેદાંત ને જૈન જુદા પડે છે. વેદાંત આત્માને સર્વથા શુદ્ધ માને છે ને જૈન પણ દ્રવ્યદ્રષ્ટિએ સર્વથા શુદ્ધ માને છે એટલે તે અપેક્ષાએ સાધારણ રીતે બેય એક છે તેમ કહી શકાય, પણ વેદાંત શુદ્ધ માને છે તે શુદ્ધનું યથાર્થ સ્વરૂપ સમજ્યા વગર શુદ્ધ માને છે જ્યારે જૈન છે તે શુદ્ધનું યથાર્થ સ્વરૂપ સમજીને શુદ્ધ માને છે માટે તે રીતે પણ જૈન અને વેદાંત જુદા પડે છે.

પાંચમો આ પ્રશ્ન લખાણો છે, પેલો પ્રશ્ન અગુરુલઘુનો છે તેનો ઉત્તર -

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનો પહેલો પ્રશ્ન: અગુરુલઘુની વ્યાખ્યા શી રીતે કરી શકો છો?

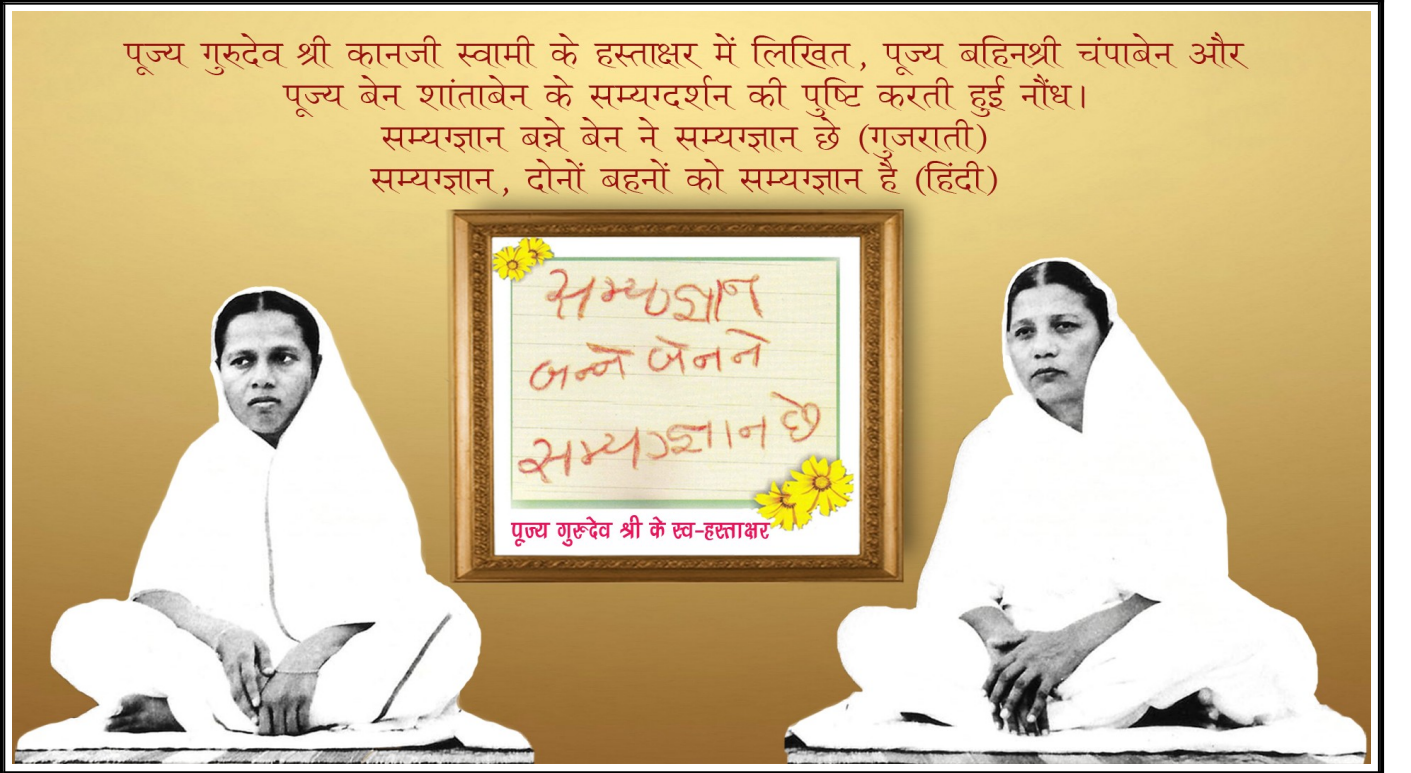
પૂજ્ય બેનનો ઉત્તર: દ્રવ્યની જે હાનિ વૃદ્ધિ સ્વરૂપે પર્યાય પરિણામે છે છતાં પણ તે મૂળ સ્વરૂપે હાનિ-વૃદ્ધિરૂપે નહીં થતાં તેમાં જે એકાકારપણું ઉભુ છે તે અગુરુલઘુ સ્વભાવ.

બાકી અગુરુલઘુ સ્વભાવની વિશેષ સ્પષ્ટ વ્યાખ્યા થવા તરફ લક્ષ પહોંચતું નથી. અનુભવમાં જ્ઞાન સવિકલ્પ ક્યા પ્રકારે છે તેની જે વ્યાખ્યા આવી છે તેમાં અગુરુલઘુ સ્વભાવની વ્યાખ્યા સમાય છે પણ તેમાંથી અગુરુલઘુ સ્વભાવની વ્યાખ્યા વિશેષ સ્પષ્ટ જુદી પાડવા તરફ લક્ષ પહોંચતું નથી.

આ પાંચ પ્રશ્નનો ઉત્તર શ્રી સદ્ગુરુ પ્રતાપે યથાશક્તિ પ્રમાણે લખાયા છે.

ॐ

શાંતિ, શાંતિ, શાંતિ.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૮) માં પૂજ્ય બહેનશ્રીને જાતિસ્મરણ જ્ઞાન થયું હતું. પ્રથમમાં શ્રી કુંદકુંદાચાર્યદેવ અહીં ભરતમાંથી વિદેહ ક્ષેત્રે પધાર્યા ત્યારે અમે બન્ને બેનો, પૂજ્ય ગુરુદેવનો આત્મા અને નારણભાઈનો આત્મા, અમે ચારે જીવો પુરુષપણે ત્યાં ભગવાનનાં સમવસરણમાં બેઠા હતા, વગેરે ઘણું લાંબુ સ્મરણ છે તે પૂજ્ય બહેનશ્રીના લખાણમાં છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૮) ના પોષ માસમાં મને આગલે દિવસે સ્વપ્ન આવ્યું કે હું મહાવિદેહ ક્ષેત્રમાં છું. ત્યાંના માતા-પિતા ઘણા ઊંચા ને મોટા તે પણ સ્વપ્નમાં આવ્યા.

ને પોષ સુદના બીજે દિવસે પૂજ્ય બહેનશ્રીના આંખ સામું સહેજે નજર જતાં એમ સ્મરણ આવ્યું કે આ આત્માને મેં ઓલા ભવમાં પુરુષપણે જોયેલ છે. તે પણ પુરુષ હતા ને હું પણ પુરુષ હતો, તેમ એકદમ સ્પષ્ટપણે સ્મરણ આવ્યું. તેમનું નામ દેવાભાઈ છે ને આ આત્માના પુરુષ શરીરનું નામ ત્યાં લાભભાઈ છે તેમ બરાબર યાદ આવ્યું. લાભભાઈના માતા-પિતાના મોટા મોટા ઘર છે, ઘણા ઊંચા ઊંચા મકાનમાં અમે રહીએ છીએ તેમ બરાબર યાદ આવ્યું.

માતા-પિતા વગેરે સારું ગૃહસ્થ કુટુંબ છે. રિક્કિ-સિક્કિ વાળા ઘર છે. માતા-પિતા ઘણાં ખાનદાન છે તે બરાબર યાદ આવ્યું.

હું લાભભાઈ, રસ્તામાં ચાલ્યો જતો હતો ત્યાં દેવભાઈની બા મને રસ્તામાં મળ્યા. તેમણે મને કહ્યું કે ભાઈ તું ક્યાંક તપાસ કર ને દેવાભાઈ ક્યારનો ગયો છે. તે હજુ આવેલ નથી. મેં કહ્યું હું તેમને ગોતી આવું છું. દેવાભાઈના માતા-પિતાને અને લાભભાઈના માતા-પિતાને મિત્રતા સારી હતી. દેવાભાઈ અને લાભભાઈને પણ મિત્રતા ઘણી સારી હતી. પછી હું રસ્તા પર જતો હતો. ત્યાં દેવાભાઈ સામેથી ચાલ્યા આવતા હતા. મેં તેમને કહ્યું કે દેવાભાઈ ચાલો તમારી બા રસ્તા પર ક્યારના તમારી રાહ જોઈને ઉભા છે. દેવાભાઈએ કહ્યું કે ચાલો આવું છું.

ત્યાં ઉપર મેં નજર કર્યું તો આકાશમાં મોટું સમવસરણ જેવું હતું ને ત્યાં આનંદ મહોત્સવ થઈ રહ્યો હોય એમ લાગ્યું.

ત્યારે કહાનગુરુદેવનો આત્મા લક્ષમાં આવતો નહોતો. ત્યાર બાદ ઘણા વર્ષો વિક્રમ સંવત્ ૨૦૦૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૪૮) ની સાલમાં કહાનગુરુદેવનો આત્મા ત્યાં રાજકુમાર છે તે રાજકુમાર બરાબર યાદ આવ્યા. હું અને દેવાભાઈ અમે બન્ને રાજકુમારના મહેલના બહાર તેમની વાટ જોતા ઉભા હતા. ત્યાં રાજકુમાર ગુરુદેવ કહાનનો આત્મા, તેમના મહેલમાંથી લાલ મખમલના જરીના લુગડા પહેરીને બહાર આવ્યા, અમે ત્રણે જણા સમવસરણ તરફ ચાલ્યા અને રસ્તામાં ધર્મની ચર્ચા કરતા કરતા ચાલ્યા જતા હતા. રસ્તો બહુ સુંદર ચારે બાજુ ઝાડી અને વન હોય એવો હતો ત્યાંથી જતા હતા. આ કહાનગુરુદેવનો આત્મા આ રાજકુમાર છે તેમ સ્પષ્ટપણે બરાબર યાદ આવ્યું.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૪ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૮) ની સાલમાં સ્વાધ્યાય મંદિરની સ્થાપના થઈ પૂજ્ય ગુરુદેવ સ્વાધ્યાય મંદિરમાં બિરાજ્યા.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૫ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૯) માં પૂજ્ય ગુરુદેવ સંઘસહિત શત્રુંજય તીર્થની યાત્રાએ પધાર્યા. ત્રણસોથી ચારસો જેટલા મુમુક્ષુ ભાઈ બેનો સાથે હતા. ત્યાં પાલીતાણામાં શ્રી જિનેન્દ્ર-મંદિરમાં, દિગંબર-મંદિરમાં ભગવાનના દર્શન કર્યા અને દર્શન કરતાં અમે બન્ને બેનોને એવી ભાવના

થઈ કે આપણને સાક્ષાત્ ભગવાનના તો વિરહ પડ્યા પણ આપણે રહીએ છીએ ત્યાં પ્રતિમાજીના દર્શન પણ નથી. તે અમારી ભાવના પૂજ્ય ગુરુદેવ પાસે પહુંચી તે પૂજ્ય શ્રી એ કહ્યું વાત સાચી છે ભાવના ભાવો.

અમને બન્ને બેનોને કોઈપણ ભાવનાનો વિચાર આવે તો કેટલીક વાર સાથે જ આવે. ઘણીવાર એવું બને કે ઘણા ઘણા પ્રકારના પ્રશસ્ત વિચારો (અમને ચંપાબેન શાંતાબેન) બન્ને બેનોને સાથે જ આવે. કોઈ દેવ સંબંધી વિકલ્પ આવે, કોઈ વિકલ્પ ગુરુ સંબંધી આવે, કોઈ વિકલ્પ શાસ્ત્ર સંબંધમાં આવે, કોઈ આત્માના ગુણોના વિચાર કરતાં હોઈએ તો તેના વિકલ્પ આવે તો ઘણી ઘણીવાર એક જ સાથે બન્ને બેનો ને વિકલ્પ સાથે જ આવે, કોઈ આત્માના ધ્યાન સંબંધી વિકલ્પ આવે તો પણ તે ઘણીવાર સાથે જ આવે. આ બન્ને દ્રવ્યનો એવો જ કોઈ સુમેળ છે કે ઘણી ઘણીવાર આવું બન્યું છે, બને છે. ઘણીવાર અમે બન્ને બેનો શાસ્ત્ર વાંચતાં હોઈએ તો આના નામનું તેમના હાથમાં આવે ને તેમના નામનું આના હાથમાં આવે, આવું તો મોટે ભાગે બનતું જ આવે છે. તે કોઈ આ બન્ને દ્રવ્યના સંબંધી સૂચના છે.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૫ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૯) માં રાજકોટમાં પૂજ્ય ગુરુદેવનું ચાતુર્માસ થયું. ત્યાં નાનાલાલભાઈ તથા જડાવબેન જસાણીને અમારી સોનગઢમાં શ્રી જિનમંદિરની ભાવનાનો ખ્યાલ આવતાં સોનગઢમાં દિગંબર જિનમંદિર બંધાવવું. તેવો તેમનો ઉલ્લસિત ભાવે નિર્ણય કર્યો. ૧૯૯૬માં રાજકોટથી ચાતુર્માસ પૂરું કરીને પૂજ્ય ગુરુદેવ સોનગઢ પધારતા હતા. ત્યારે વચમાં જૂનાગઢ તીર્થની યાત્રાનો પ્રોગ્રામ થયો હતો. સંઘ સહિત પૂજ્ય ગુરુદેવ અને અમે બધાએ ગિરનાર તીર્થની યાત્રા કરી. શ્રી તીર્થંકર દેવ નેમિનાથ ભગવાનના ત્રણ કલ્યાણક થયેલી મહા પવિત્ર ભૂમિ ગિરનાર ગિરીની યાત્રા કરતાં પૂજ્ય ગુરુદેવને અપૂર્વ ભાવો આવ્યા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે અમને પણ ઘણા સારા ભાવ આવ્યા હતા. અને ઘણી ભક્તિપૂર્વક ગિરનાર તીર્થની યાત્રા પૂજ્ય ગુરુદેવ સાથે થઈ હતી. સહસ્રામવનમાં પૂજ્ય ગુરુદેવને ઘણા અપૂર્વ ભાવ આવવાથી સાષ્ટાંગ નમસ્કાર કર્યા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવના પ્રતાપે તે જાત્રા અદભુત થઈ હતી.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૬ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૪૦) માં પૂજ્ય ગુરુદેવ સોનગઢ પધાર્યા. ત્યારે તે સારામાં શ્રાવણ સુદ ૧૩ના શ્રીનાનાલાલભાઈ જસાણી દ્વારા શ્રી જિનેન્દ્રમંદિરના પાયા રોપાયા અને શ્રી દિગંબર જિનમંદિર એકદમ જલ્દી પુરું થયું.

શ્રી મંદિરજીમાં પ્રતિમાજી બિરાજમાન કરવાના હતા તો પ્રતિમાજી લેવા માટે પૂજ્ય ગુરુદેવે અમને બન્ને બેનોને (ચંપાબેન-શાંતાબેનને) આજ્ઞા કરી કે તમે જયપુર જઈને વીતરાગી ભાવવાળા પ્રતિમાજી લઈ આવો તેથી અમે જયપુર પ્રતિમાજી લેવા બન્ને બેનો ગયા. ત્યાં પ્રતિમાજીવાળાને ત્યાં આ ત્રણ પ્રતિમા તૈયાર જ હતા. અત્યારે સોનગઢ મંદિરમાં બિરાજમાન છે તે શ્રી સીમંધરનાથ - શાંતિનાથ અને પદ્મપ્રભુ તે ત્રણે પ્રતિમાજી ત્યાં તૈયાર હતા. તે પ્રતિમાજી લઈને અમે સોનગઢ આવ્યા, પ્રતિમાજીને સાથે આવતાં અમારા દિલમાં એટલો આનંદ થયો કે અમે ભગવાનની સાથે આવ્યા ને ભગવાનનો ભેટો થયો તેથી અંતર ઘણું પ્રકુલ્લિત થયું.

સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવ-વીતરાગદેવનો તો વિરહ પડ્યો છે પણ વીતરાગ ભાવની પુષ્ટિનું નિમિત્ત

વીતરાગ પ્રતિમાજીને દેખીને પણ અંતરમાં શાંતિ થઇ પ્રકુલ્લિતતા આવી સંતોષ થયો.

પૂજ્ય ગુરુદેવ પણ પ્રતિમાજીને જોઈને થોડી વાર થંભી ગયા ને તેમને ભાવ આવ્યા કે વાહ! વીતરાગ તારી મુદ્રા વાહ! પૂજ્ય ગુરુદેવના ઉદ્ધારો નીકળ્યા કે હે નાથ! તારા સાક્ષાત્ દર્શનના તો વિરહ પડ્યા! પણ તારી પ્રતિમાજીના દર્શનથી સંતોષ માનશું. અને આરાધના કરીને તારા સાક્ષાત્ દર્શન પામશું. ત્યાર બાદ સીમંધર આદિ ભગવંતોના પંચકલ્યાણક થયા અને ફાગણ સુદી મહામંગલ બીજને દિવસે શ્રી સીમંધર ભગવાન આદિ શાંતિનાથ પદ્મપ્રભુ નેમિનાથ ભગવંતો મંદિરમાં બિરાજમાન થયા. ૧૯૯૭ ની સાલ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૪૧) ને ફાગણ સુદી બીજ હતી.

ભગવાનના પંચ કલ્યાણક થતા ત્યારે અમને બન્ને બેનોને અને પૂજ્ય ગુરુદેવને એવો ભાવ આવતો હતો કે જાણે સાક્ષાત્ ભગવાનના કલ્યાણક થતા હોય ને ભાવ ઉલ્લસે તેવા ભાવ ઉલસતા હતા.

જ્યારે શ્રી મંદિરજીમાં ભગવાન પધારતા હતા ત્યારે બીજા ભાઈઓ બોલતા હતા કે પધારો ભગવાન પધારો! ત્યારે પૂજ્ય ગુરુદેવને એવા ભાવ આવ્યા કે શ્રી મંદિરજીના દ્વારમાં શ્રી સીમંધર ભગવાન પધારતા હતા અને તેમની સામે સાષ્ટાંગ નમસ્કાર લાંબા થઈને કર્યા અને આંખમાંથી આંસુ ચાલ્યા જાય અને પાંચ મિનિટ તો એમ જ રહ્યા. આ રીતે શ્રી સીમંધર ભગવાનના પ્રતિમાજીની પધરામણી વખતે પૂજ્ય ગુરુદેવને ભગવાન પ્રત્યે ભાવ આવ્યા હતા. ઘણીવાર પૂજ્ય ગુરુદેવને વિરહ લાગતો હતો તેવા ઉદગાર ભક્તિમાં નીકળતા હતા.

ભગવાનની પ્રતિમાજીના દર્શનથી જાણે કે સાક્ષાત્ ભગવાનના જ દર્શન થાય છે. જાણે કે સાક્ષાત્ ભગવાનના ભેટા થયા એવા ભાવ આવતા હતા અને આવે છે.

શ્રી જિનેન્દ્ર પ્રતિમાજીની પણ મહિમા અદ્ભુત છે એમાં પણ અહીં સોનગઢમાં બિરાજે છે એવી મુદ્રાવાળા ભગવાનના દર્શન કરતાં જાણે કે સાક્ષાત્ વીતરાગના દર્શન કરતાં હોઈએ એમ થતાં વીતરાગ સ્વરૂપનું બહુમાન આવે છે, વીતરાગી દેવનું બહુમાન આવતાં પોતાને વીતરાગી ભાવ પ્રાપ્ત કરવો છે તેની પુષ્ટિ થાય છે, વીતરાગ ભાવનો ઘણો આદર થાય છે-પોતાના વીતરાગ ભાવની નજીક થવાય છે.

ભક્તિ વખતે સીમંધર ભગવાનની ભક્તિ કરતાં કોઈ-કોઈવાર તો એવું લાગે છે કે સીમંધરભગવાનની મુદ્રા જોતાં જાણે આ રહ્યા સાક્ષાત્ ભગવાન વાહ! પ્રભુ! વાહ! તારું સ્વરૂપ! એવી અદ્ભુત મુદ્રા જાણે કે હમણાં ભગવાનની ધ્વની છૂટશે એવી અપૂર્વ મુદ્રા દેખાય છે. એવા અંતરનાં ભાવ થતાં જ્ઞાનમાં એવી મુદ્રા જણાય છે કે સાક્ષાત્ વીતરાગદેવ બિરાજે છે.

પૂજ્ય ગુરુદેવ વ્યાખ્યાનમાં સમયસાર, પ્રવચનસાર, નિયમસાર, પંચાસ્તિકાય, અષ્ટપાહ્ડ, પંચાધ્યાયી, દ્રવ્યસંગ્રહ, મોક્ષમાર્ગ-પ્રકાશક, સમાધિશતક, પુરુષાર્થસિદ્ધિઉપાય, સ્વામી કાર્તિકેયાનુપ્રેક્ષા, પદ્મનંદી પંચવિંશતિકા વગેરે દિગંબર આચાર્યોના શાસ્ત્ર વાંચે છે ને તેમાંથી એવું સરસ સમજાવે છે. અને આચાર્યોના હૃદય બતાવે છે તે વાત જ્યારે સમજણમાં આવે છે ત્યારે એવું લાગે છે કે આચાર્ય ભગવંતોએ કેવો સરસ ચોખ્ખો માર્ગ બતાવ્યો છે. એકદમ જડ ચૈતન્ય જુદા અને એકદમ ભેદજ્ઞાનની વાત ચોખ્ખી દીવા જેવી બતાવી છે, જો કે અત્યારે આ કાળે તો પૂજ્ય ગુરુદેવે તીર્થકરોનો માર્ગ એકદમ

ચોખ્ખો બતાવ્યો છે. જરા પણ ભેળસેળ વગરનો એકદમ ચોખ્ખો ભેદજ્ઞાનનો માર્ગ પૂજ્ય ગુરુદેવ અત્યારે બતાવી રહ્યા છે. અત્યારના જીવોના ઘણા સદભાગ્ય છે કે આવી ભેદજ્ઞાનની ચોખ્ખી દીવા જેવી વાત પ્રત્યક્ષ સાંભળવા મળે છે. પૂજ્ય ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે ઘણા જીવો અત્યારે આ કાળે મુક્તિ પામવાની લાયકાત પ્રગટ કરી લેશે.

પરમ પૂજ્ય કૃપાળુ ગુરુદેવનો પરમ પરમ ઉપકાર છે જે ભવનો અંત સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવના સમીપે ન આવ્યો તે ભવનો અંત એકદમ નજીકમાં ભવનો અંત જેમના પ્રતાપે થયો તે પરમ કૃપાળુ સદગુરુદેવને અત્યંત-અત્યંત ભક્તિથી વારંવાર નમસ્કાર હો!

સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવના સમીપે ભવનો અંત ન આવ્યો તેમાં આ આત્માની જ લાયકાત નહોતી. તેમાં પોતાનું જ કારણ હતું. સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવ તો સાક્ષાત્ મોક્ષ પમાડવાના પરમ પરમ નિમિત્ત છે તેમના સાક્ષાત્ યોગમાં જીવ ન સમજ્યો તેમાં પોતાની જ ખામી છે.

ભેદજ્ઞાન થયા પછી એમ થાય છે કે હું પોતે જ જ્ઞાયક આત્મા છું મારો જ્ઞાયક હું સુખથી ભરેલો છું. મારામાં જ સુખ છે. મારામાંથી જ સુખ પ્રગટે છે. જ્ઞાયકમાં જ લીન રહેવાથી સુખ અને શાંતિ લાગે છે. જ્ઞાયક સિવાય બીજા વિકલ્પોમાં જરા પણ સુખ ભાસતું નથી. દુઃખ જ લાગે છે.

જેમાં સુખ ન હોય તેમાં સુખ ક્યાંથી ભાસે? જેમ જેમ જ્ઞાયકમાં લીન થવાય છે તેમ તેમ જ્ઞાયકની તીવ્રતા થતી જાય છે, જ્ઞાયકની તીવ્રતા તે જ રુચિકર લાગે છે. વ્યાખ્યાન પછી સવારે મંદિરમાં બેસીએ છીએ ત્યારે તો એકદમ ધ્યાન થઈ જાય છે. જ્ઞાયકમાં લીન એકદમ થઈ જવાય છે.

વ્યાખ્યાનમાંથી પૂજ્ય ગુરુદેવ પાસેથી ચૈતન્ય આનંદનું ઘોલન સાંભળીને સવારે મંદિરમાં બેસીએ છીએ. ત્યારે ધ્યાનમાં એકદમ લીન થઈ જવાય છે. શ્રી જિનેન્દ્રદેવની ધ્યાનસ્થ મુદ્રાની છત્ર છાયામાં આ આત્મા પણ ચૈતન્ય સ્વરૂપમાં એકદમ લીન થઈ જાય છે.

પરમ પૂજ્ય કૃપાળુ ગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે શાશ્વતધામ શ્રી સમ્મેદશિખરજીની યાત્રા પણ ઘણી વાર થઈ. પૂજ્ય ગુરુદેવ સાથે પણ યાત્રા શાશ્વત તીર્થની થઈ. તે શાશ્વત તીર્થના દર્શન થતાં રોમરોમ ઉલ્લસી જતાં હતા. જાણે કે કોઈ સિદ્ધ ભગવાનના ધામમાં આવ્યા હોઈ એ એવો ઉલ્લાસ આવતો હતો. જાણે કે સાક્ષાત્ સિદ્ધ ભગવાનના દર્શન થતાં હોય એવું ભાસતું હતું. જાણે કે ચારે કોર સિદ્ધ ભગવાન બિરાજતાં હોય એવું દૃશ્ય દેખાતું હતું.

સિદ્ધિધામોની યાત્રા કરતાં જાણે કે સિદ્ધ ભગવન્તોના દર્શન થયા એવું લાગે, જાણે કે મુનિવરોના દર્શન થયાં એવા ભાવો ભાસ્યમાન થતા હતા. વન જંગલ દેખીને મુનિરાજ યાદ આવે અને આપણને એવીદશા ક્યારે પ્રાપ્ત થશે કે સર્વ ઉપાધિથી મુક્ત થઈને આત્મસમાધિમાં લીન થઈને સંયમભાવ પ્રાપ્ત કરીને વન જંગલમાં આત્મસાધના સાધીએ એવો ઉત્તમ સુખવસર ક્યારે આવશે, જાત્રા કરતાં આવા સંયમ ભાવની પણ સારી પુષ્ટિ થાય છે.

વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૬ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૦) ની સાલમાં કર્મનો ઉદય આકરો આવ્યો હતો પણ તે ઉદયના સમયે જ્ઞાયકનો સામ્યભાવ સારી રીતે વૃદ્ધિને પ્રાપ્ત થયેલ છે.

કર્મના આકરા ઉદયના સમયે પણ આત્મામાં શાંતિ સમાધિની પ્રાપ્તિ સારી થઈ છે.

ઉદયે ઉદયનું કામ કર્યું આત્માએ આત્મશાંતિનું કામ કર્યું.

આ આત્મામાં પહેલાથી એમ ભાસતું જ થતું હતું કે પૂજ્ય ગુરુદેવ તીર્થંકર થશે અને અમે બન્ને બેનો તેમના ગણધર થશું. મેં પૂજ્ય બહેનશ્રીને વાત કરી કે આમ થવા યોગ્ય છે. તો પૂજ્ય બહેનશ્રીએ કહ્યું કે હા તમારી વાત બરાબર છે એમ જ થવાનું છે. પછી પૂજ્ય બહેનશ્રીના કહેવાથી મને જણાયું કે પૂજ્ય બહેનશ્રીને સ્મરણમાં પણ એમ જ આવ્યું છે કે બન્ને ગણધર થવાના છીએ.

આ આત્માને-જે સમ્યગ્દર્શન પ્રાપ્ત થયું છે તે અપ્રતિહતધારાએ જ છે અને ભવિષ્યમાં પણ તે ધારા વૃદ્ધિ પામીને પૂર્ણતાને પ્રાપ્ત થશે. પરમ પૂજ્ય કૃપાળુ ગુરુદેવના પ્રતાપથી હવે સંસારનો અંત નજીકમાં જ દેખાય છે. જલ્દી આત્માનંદની પૂર્ણતાને પામીએ એ જ ભાવના.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીનું પણ મહા અમૃત વચન છે કે અમે ત્રણે જણા સાથે મોક્ષમાં જવાના છીએ.

પૂજ્ય બહેનશ્રીનું પણ મહામંગલમય એ જ વચન નીકળે છે કે આપણે ત્રણે જણા સાથે જ મોક્ષમાં જશું. હવે જાજો સમય નથી ટૂંક સમયમાં જ ભવનો અંત છે.

આ આત્મામાં પણ એ જ ભાસ્યમાન થાય છે કે પૂજ્ય ગુરુદેવ ને અમે બન્ને બેનો ત્રણે સાથે જ મોક્ષમાં જાશું અને હવે સંસારનો કિનારો નજીક જ છે. આત્માની પૂર્ણ જ્ઞાન આનંદદશા જલ્દી પ્રાપ્ત થાય અને નિજ સ્વરૂપમાં પૂર્ણ સ્થિતિ જલ્દી થાય એજ ભાવના.

વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૭ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૧) સાલમાં, વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૬ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૦) ની સાલ કરતાં પણ ઘણો જ આકરો ઉદય ઉપસર્ગરૂપે બહારનો આવ્યો પણ તે ઉદય વખતે પણ જ્ઞાયકભાવનો સમતાભાવ-સામ્યભાવ સારી રીતે વૃદ્ધિને પામ્યો, જ્ઞાયકભાવનો સામ્યભાવ-આ જ્ઞાયક દેવના પ્રતાપે બરાબર પ્રગટરૂપે પરિણમી રહ્યો હતો, વૃદ્ધિને પામ્યો હતો. ઉદયે ઉદયનું કામ કર્યું, ઉદય તો પર દ્રવ્ય છે, તેમાં આત્માનું કંઈ ચાલે નહીં, આત્મદેવ પોતે પોતાના ભાવને કરી શકે તેથી આ આત્માએ પોતાનો સ્વભાવ શાંતિના ભાવે પરિણમાવ્યો.

આકરો બહારનો ઉદય હતો તે પ્રસંગમાં આત્માના પરિણામમાં ઘણું જ લાભનું કારણ થયું છે. ચોથાકાળમાં પણ મોટી મોટી સતીઓ સીતાજી, ચંદનાજી વગેરેને બહારના ઉદય આવ્યા હતા તો આપણને આ કાળે આવે તેમાં કંઈ આશ્ચર્ય નથી, પરંતુ તે પ્રસંગમાં પોતે પોતાના જ્ઞાયકભાવમાં રહીને જ્ઞાયકભાવની પ્રગટ શાંતિનો અનુભવ કર્યો, આત્મ સમાધિનો વધારો કર્યો તે આ જ્ઞાયકદેવની આરાધના આરાધી અને આરાધે છે. હે જ્ઞાયકદેવ! તને ધન્ય છે!

ઉપસર્ગરૂપે ઉદય આવ્યો હતો ત્યારે સારો સમાજ ધુજી ઉઠ્યો હતો. ભલભલાના કાળજા કંપી ઉઠ્યા હતા પણ આ આત્માએ જ્ઞાયકભાવની પ્રગટ આરાધના કરેલી હતી તે હાજર થઈ ગઈ, કોઈ-કોઈ વાર ખેદ પણ થઈ જતો હતો પણ મુખ્યપણે જ્ઞાયકભાવની સમતા વેદાતી હતી.

ભાઈ ભાભી, બેનો બનેવી, ભાણેજો કુટુંબીજનો અને સ્નેહી જનોએ આ આત્મા પ્રત્યે જે સમયે સારી લાગણી દર્શાવી હતી. શ્રી જિનેન્દ્ર દેવોની કૃપાથી જલ્દી બધું વાતાવરણ સાડું થઈ ગયું હતું.

પરમ ઉપકારી કરુણા સાગર શ્રી સદ્ગુરુદેવને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર હો.

હે પરમ કૃપાળુ ગુરુદેવ! આપના પરમ પ્રતાપે મારો આ જ્ઞાયકભાવ જ્ઞાયક પરિણતિ બરાબર પ્રગટપણે જ્ઞાયકરૂપે સહજપણે પરિણમી રહી છે. આ જાજ્વલ્યમાન જ્ઞાયક જ્યોતિનું પ્રગટપણે બરાબર વેદન થઈ રહ્યું છે. જ્ઞાયકભાવનું વેદન મુખ્યપણે અને શુભાશુભ ભાવનું વેદન ગૌણપણે પરિણમી રહ્યું છે. જ્ઞાયકભાવની પ્રગટ પરિણતિ ક્યારે પણ પરભાવ સાથે એકમેક થતી નથી. બન્નેનું જુદું જુદું જ સહજપણે વેદન વર્તે છે.

અજ્ઞાનનું વેદન તો અંધાધૂંધીપણે હોય. અજ્ઞાનમાં બિલકુલ અજ્ઞાનનું અંધારું જ હોય. તેમાં જ્ઞાયક આત્મા જુદો જણાય જ નહીં. એકલા શુભાશુભ ભાવો અને દેહ તે જ આત્મા જણાય. મારો તો આ જાગતો દેખતો આત્મા જાગૃતપણે જ્ઞાતાનું વેદન કરતો જાગતી જ્યોતપણે બરાબર પ્રણમી રહ્યો છે.

જ્ઞાન ઉપયોગ ક્યારેક ક્યારેક પરભાવથી બિલકુલ છૂટીને “એકલા આત્મા આનંદનો અનુભવ” પણ કરે છે.

ભેદજ્ઞાનની પરિણતિ પ્રગટપણે નિઃશંકપણે બરાબર પરિણમી રહી છે.

મન-વચન-કાયાના પ્રવર્તન વખતે પણ જ્ઞાયકભાવનું જ મુખ્યપણે પ્રગટ વેદન બરાબર વર્તે છે.

સવિકલ્પદશામાં પણ જ્ઞાયકની સ્થિરતા સહજપણે બરાબર રહે છે. જ્ઞાતા, જ્ઞાતાપણે રહીને જે વિકલ્પ આવે તેને જ્ઞેયપણે જાણે છે.

રાગાદિનાં વિકલ્પ આવે છે ખરા પણ તે દુઃખરૂપ ને ઉપાધિરૂપ જ લાગે છે.

વિકલ્પ આવે તે વખતે પણ આત્મ સમાધિ સાથે ને સાથે જ રહે છે વિકલ્પ વખતે જ્ઞાયક સમાધિની જ મુખ્યતા રહે છે.

હે ગુરુદેવ! આપના પ્રતાપે અને પૂજ્ય બહેનશ્રીના પ્રતાપે આત્મ આનંદની પૂર્ણતા જલ્દી થાય. એ જ ભાવના.

કરુણાસાગર પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવને નમસ્કાર.

વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૮ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૨)

આ આત્માનું જ્ઞાયકનું પરિણમન બરાબર પ્રગટપણે પરિણમી રહ્યું છે જ્ઞાનજ્યોતિ પ્રગટપણે બરાબર જાગતી જ્યોત જાજ્વલ્યમાનપણે પરિણમી રહી છે.

ભેદજ્ઞાનધારા બરાબર પ્રગટપણે વેદાય છે. આત્મા નિર્વિકલ્પ અનુભવને પણ કોઈ-કોઈ વાર અનુભવે છે. આ આત્માને આ આત્મદર્શન જ્ઞાયકભાવ પ્રગટ છે તેમાં અનંત સિદ્ધ ભગવાનની સાક્ષી છે. અનંત સિદ્ધ ભગવાને આ આત્માની જ્ઞાયક જ્યોતિ પ્રગટપણે વર્તે છે. તેને સ્વીકારી છે. અનંત અરિહંત ભગવાનની સાક્ષી છે. અનંત અરિહંત ભગવાને આ આત્માની જ્ઞાયક જ્યોતિ પ્રગટ છે તે સ્વીકારી છે.

વિક્રમ સંવત્ ૨૦૨૮ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૨) ભાદ્ર માસ

જ્ઞાયક જ્યોતિ છે તે સમતા સ્વરૂપે વેદાય છે. સમતા સ્વરૂપ છે તે જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે. જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે તે સમતા સ્વરૂપ છે. જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે તે પ્રતીતિ સ્વરૂપ છે, પ્રતીતિ સ્વરૂપ છે તે જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે. જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે તે નિરાકુળ સ્વરૂપે વેદાય છે. જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે તે ધીર સ્વરૂપ છે. જ્ઞાયક સ્વરૂપ છે તે આનંદ સ્વરૂપે છે. આનંદ સ્વરૂપે વેદાય છે તે જ્ઞાયક સ્વરૂપે છે.

વિક્રમ સંવત્ ૨૦૩૨ની સાલ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૬)

જેઠ માસમાં આ શરીર પડી જવાથી ડાબા પગના હાડકામાં ફેકચર થયું ને પગનું ઓપરેશન પણ થયું તે વખતે પગની પીડાના વેદન વખતે જ પીડા કરતાં આત્મશાંતિનું વેદન વધારે હતું "જ્ઞાયકદેવ પોતે હાજરાહજૂર જાગતો હતો" તેમાં જ્ઞાયકદેવનું સુખનું જ વેદન મુખ્ય હતું. જ્ઞાયકદેવ જ જ્ઞાનમાં તરવરતો હતો તેમાં કેટલી વાર તો પીડાનો ખ્યાલ પણ રહેતો નહોતો. આત્મા પોતે અશરીરી છે તે અશરીરપણું જ નજરે દેખાતું હતું, દ્રવ્ય ને ભાવે અશરીરી થવું જ છે. શરીર મળવાનું જ નથી પછી રોગ ક્યાં આવવાનો જ છે? શરીરનો યોગ છે ત્યાં સુધી જે ઉદય હોય તે આવે.

ઓપરેશનના કારણે શરીરમાં ઘણી જ નબળાઈ થઈ જતી હતી ને શરીર કદાચ છૂટી પણ જાય એમ પણ લાગતું હતું તો શરીર છૂટે તેનો ભય જરા પણ નહોતો.

શરીરનો સંયોગ છૂટે, આત્મા તો કાયમ ટકનારો છે, પોતે તો ધ્રુવ સ્વરૂપે શાશ્વત છે જ્યાં સુધી જ્ઞાનાનંદ સ્વભાવની પૂર્ણ પ્રાપ્તિ નથી થઈ ત્યાં સુધી બીજો દેહ તો મળશે અને તે દેવનો ભવ જ મળશે, અને તે દેવભવ પણ સંસાર જ છે. જ્ઞાનાનંદ આદિ અનંત ગુણની પૂર્ણતા કરીને ચૈતન્ય પિંડ શરીર રહિત એકલો ચૈતન્ય દેવ પોતાના અનંતગુણમાં કેલી કરે તેની બલિહારી છે.

શ્રી જિનેન્દ્ર દેવ અને શ્રીગુરુદેવના પરમ પ્રતાપે તે પદ પ્રાપ્ત થવાને જાજીવાર નથી. તેનું આરાધન ચાલે જ છે.

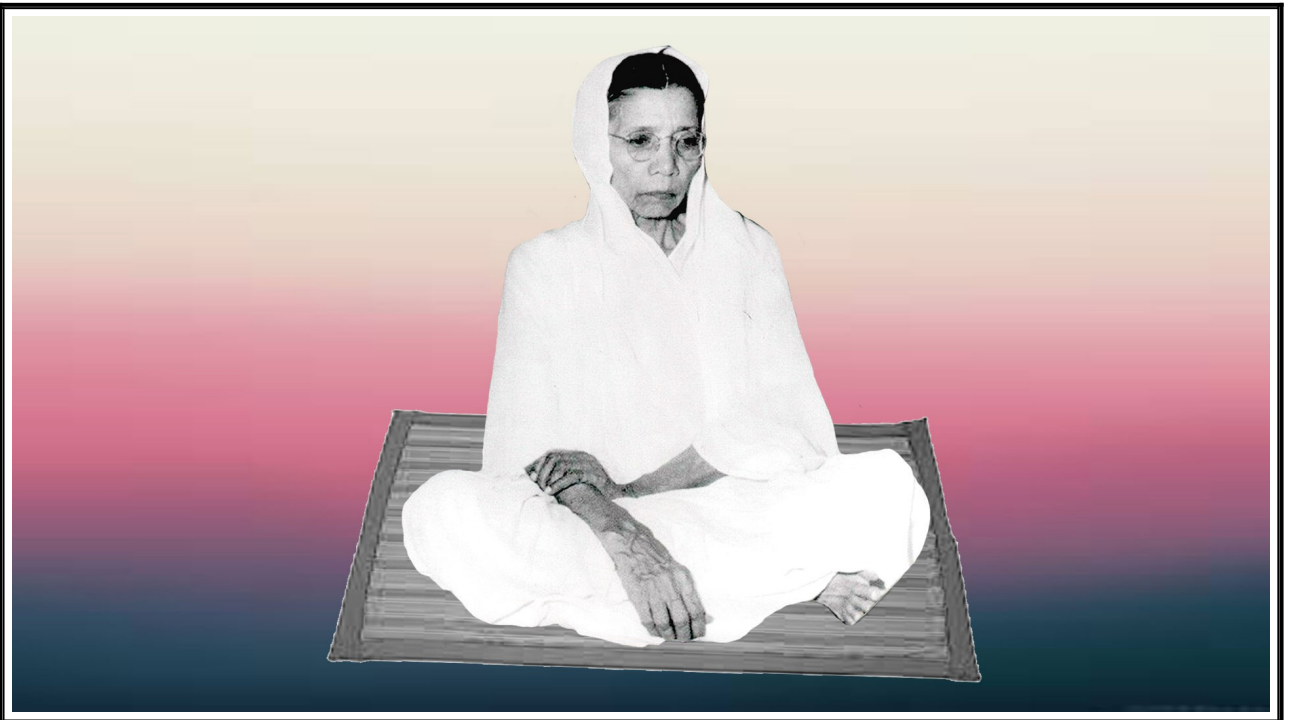
વિક્રમ સંવત્ ૨૦૩૫ની સાલ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૭૮) ની સાલથી પૂજ્ય ગુરુદેવની આ સેવક પર ઘણી કરુણા હતી. આ સેવકના નિમિત્તે ઘણા જ ઉમંગથી મુકુંદભાઈને ઘરે જ જમવા પધાર્યા હતા. પૂજ્ય ગુરુદેવના ત્યારથી આ સેવક માટે ઘણા કરુણાવાળા ઉદગારો નીકળતા હતા, કહેતા હતા કે બેન પણ અમારી સાથે જ છે વગેરે વગેરે ઘણું સાડું કહેતા હતા. છેલ્લા બે વર્ષો આ સેવક પર ઘણી કરુણા રહી.

છેવટ વિક્રમ સંવત્ ૨૦૩૭ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૮૦) ની સાલમાં કારતક વદી સાતમની સાંજે લગભગ સાતના ટાઈમે પૂજ્ય ગુરુદેવનો આત્મા આ નશ્વર દેહને છોડી દેવલોકને પામ્યો. ત્યારે આ સેવક પૂજ્ય ગુરુદેવની સમીપે જ હતો. પૂજ્ય ગુરુદેવ છેલ્લા મુંબઈમાં પધાર્યા ત્યારે આ સેવક પણ મુંબઈ ગયેલ ત્યારે ૧૨ દિવસ ત્યાં પૂજ્યશ્રીની હાજરીમાં હું હતો તે વખતે પૂજ્યશ્રીની તબિયત નરમ હતી અને આ સેવક મુંબઈ ગયેલ તેથી પૂજ્ય ગુરુદેવે ઘણી ખુશી બતાવી હતી. પૂજ્ય ગુરુદેવને દેહ છૂટ્યા પહેલા ૪ દિવસ અગાઉ એવા ભાવ આવ્યા કે મારે આહાર પાણીનો ત્યાગ કરવો છે. ત્યારે આ સેવક પૂજ્ય ગુરુદેવના દર્શન કરવા ગયેલ તો પૂજ્ય ગુરુદેવે આ સેવક સામું જોઈને કહ્યું કે બેન! મારે

સંથારો કરવો છે આહાર વગેરેનો ત્યાગ કરવો છે. અંતમાં પૂજ્ય ગુરુદેવ જ્ઞાયક આત્માની આરાધના કરી અને સ્વર્ગમાં પધાર્યા છે. “જય હો કહાનગુરુદેવનો” અમને ગુરુના વિરહમાં મૂકીને તે ચાલ્યા ગયા.

ॐ

શાંતિ, શાંતિ, શાંતિ.

પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરોની કોપી

(ઉપસર્ગના સમયે વૈરાગ્ય આવતાં નીચે પ્રમાણે ગાયનની રચના કરી.)

ધીરજ સ્વભાવી દેવ
ધીરજ સ્વભાવી દેવ.....ચેતન ધીરજ ધારો,
ધીરજમાં શાંતિ અપાર.....ચેતન ધીરજ ધારો,
ધીરજમાં છે સાથે ગુણ અનંતા,
તે ઝગમગતા પ્રગટે અપાર ..... ચેતન.
ધીરજમાં શાંતિ અપાર ..... ચેતન.
પ્રભુ ઉપદેશ દે છે ભક્તને,
પ્રભુ! દાસને સમજાવે ..... ચેતન.
જ્ઞાયક સ્વભાવી તું તો દેવ રે શાશ્વત
આકુળ વ્યાકુળતાનો નાશ રે ..... ચેતન.
ધીરજમાં શાંતિ અપાર,
પ્રભુ! દાસને સમજાવે ..... ચેતન.
ધીરજનો પિંડ તું દેવ,
જ્ઞાયક સ્વભાવને દેખ રે ..... ચેતન.
ધીરજમાં આનંદ અપાર,
શરણું છે તારામાંય રે ..... ચેતન.
આનંદથી કરો રે પ્રયત્ન રે,
ધીરજથી પહોંચશો ભવપાર રે ..... ચેતન.
ધીરજ છે જ્ઞાયકદેવમાં રે,
દાસને પ્રભુ સમજાવે રે ..... ચેતન.
એક ઉપાય છે તારે રે,
ધ્યેયને ધ્યાનમાં લેજે રે ..... ચેતન.
માર્ગ છે નજરે તમારે રે,
સમય નથી હવે ઝાઝો રે ..... ચેતન.
પ્રભુ વાંછિત કાર્ય સિદ્ધ થાય રે,
પૂર્ણ થાયે સર્વે કાર્ય રે ..... ચેતન.
ટૂંક સમયમાં હું આવું પ્રભુ દ્વારે,
ભગવન્તને ભક્ત મળી જાય રે ..... ચેતન

બેન રમા!

તારે આત્માની જિજ્ઞાસા વધારવી. હાલતા-ચાલતાં ગમે તે કામની પ્રવૃત્તિમાં પણ એ લક્ષ રાખવું કે આ કાર્ય બહારનું શરીરથી થાય છે હું તો તેમાં જાણનાર છું. જે બધાને જાણ્યા કરે છે તે જાણનાર તત્વ હું છું. એમ વારંવાર વિચાર્યા કરવું.

પૂજ્ય ગુરુદેવે શ્રીમદમાંથી કેવા સરસ બોલ આપણને સંભળાવ્યા હતા કે સ્વદ્રવ્યનો રક્ષક ત્વરાથી થા. વગેરે દસ (૧૦) બોલ બહુ સરસ છે, તે વારંવાર યાદ કરવા. ભલે શરીર કામકાજની પ્રવૃત્તિમાં હોય તો તે વખતે પણ આત્મા તો આવા વિચાર કરી શકે છે.

એવા એવા તત્વના સુત્રો યાદ કરી લેવા કે પુસ્તક હાથમાં ન હોય તોપણ તે તત્વના સુત્રોનું સ્મરણ થયા કરે. પૂજ્ય ગુરુદેવના વ્યાખ્યાનમાંથી પણ પોતાને હિત થાય તેવી વાત યાદ રાખી લેવી ને તેનું ચિંતવન કર્યા કરવું. પૂજ્ય ગુરુદેવ તો ચૈતન્ય આત્માની વાત બહુ સ્પષ્ટ બતાવી રહ્યા છે. સમયસાર નાટકમાંથી પણ પૂજ્ય ગુરુદેવ કહેતા હતા ને કે

“સમતા રમતા ઉર્ધ્વતા જ્ઞાયકતા સુખ ભાસ
વેદકતા ચૈતન્યતા એ સબ જીવ વિલાસ”

આવા સુત્રો યાદ કરી રાખવા જેથી ગમે ત્યારે પણ તેનું ચિંતવન કરી શકાય.

જેમ મ્યાનથી તલવાર જુદી છે તેમ દેહથી આત્મા પ્રત્યક્ષ જુદો છે. જેમ નાળિયેરની કાચલીથી અંદરનો ગોળો જુદો છે તેમ દેહરૂપી કાચલીથી આ ચૈતન્ય ગોળો જુદો છે. જ્ઞાની તે ચૈતન્ય ગોળાનો જ નિરંતર અનુભવ કરી રહ્યા છે.

જ્ઞાનીને દેહથી તદન જુદો આત્મા આત્માપણે સ્પષ્ટ પ્રગટ જાજ્વલ્યમાન જ્યોતિનો અનુભવ વર્ત્યા જ કરે છે. જ્ઞાનીને ઉદયધારા જુદી જ નિરંતર વહે છે.

પરમકૃપાળુ ગુરુદેવનો પરમ ઉપકાર છે. પૂજ્ય ગુરુદેવે આત્માનું અપૂર્વ સ્વરૂપ સમજાવ્યું તે સ્વરૂપ તેમના પ્રતાપે અનુભવપૂર્વક સમજાણું. આત્માના સ્વરૂપને સાક્ષાત્કાર પૂર્વક સમજાવ્યું. જ્ઞાન આનંદ આદિ અનંત ગુણના વેદનપૂર્વક સમજાણું તે શ્રી પરમકૃપાળુ ગુરુદેવના ચરણોમાં અત્યંત ભક્તિ પૂર્વક નમસ્કાર. સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવ તો સાક્ષાત્ કેવળજ્ઞાન આપનાર છે. તેમનો તો પરમ પરમ ઉપકાર છે. અપૂર્વ આત્મસ્વરૂપ ગુરુદેવના પ્રતાપે સ્પષ્ટ સમજાણું અને અનંતકાળથી રખડપટ્ટીનો અંત આવી ગયો તે શ્રી ગુરુદેવના ચરણોમાં વારંવાર નમસ્કાર.

સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવ મહાવિદેહમાં બિરાજે છે તેમનો અનંત-અનંત ઉપકાર છે. સાક્ષાત્ તીર્થંકર દેવને અનંત-અનંત ભક્તિ પૂર્વક નમસ્કાર હો.

આત્માર્થીઓને સંબોધન

જ્યારે જ્ઞાનદશા પ્રાપ્ત થાય છે ને અજ્ઞાન નાશ થાય છે ત્યારે અંતર આત્મામાં પરિણતિમાં એકદમ ઉથલપાથલ ફેરફાર દેખાય છે. અજ્ઞાન અંધારામાંથી જ્ઞાન જ્યોતિ પ્રગટ થતાં જ્ઞાનમાં ચૈતન્ય આત્માનું અસ્તિત્વ પકડાતાં આખો ચૈતન્ય જાજ્વલ્યમાન જ્યોતિ હાથમાં આવી જાય છે. અંદરમાં હું કોણ છું તેને જાણવાની મહેનત હતી તે જ હું આ રહ્યો જ્ઞાન પિંડ આત્મા. તેમ જણાતાં આનંદ ઉલ્લસિત થાય છે. રોમ રોમ ઉછળે છે.

આત્મપદાર્થ હું જ આ છું તેમ જણાતાં મોક્ષમાર્ગ જણાઈ ગયો. ભગવાને મોક્ષ માર્ગ કહ્યો છે તે મોક્ષ માર્ગ આત્મા જણાતાં સાચો માર્ગ જણાય છે. આત્મા જણાતાં સાચી દ્રઢ પ્રતીતિ થાય છે. આ જ હું આત્મા છું. આ આત્મામાં ઉપયોગ લગાવવો તે જ મોક્ષ માર્ગ છે.

ગુરુદેવનું સ્વરૂપ પણ આત્મા જ્ઞાનમાં જણાતાં જણાય છે. ગુરુદેવ જે મોક્ષમાર્ગ કહે છે તે પણ આત્મા જ્ઞાનમાં પકડાતાં મોક્ષમાર્ગ સાચેસાચો જણાય છે.

જય હો દેવ-ગુરુ ભગવાનનો.

જય હો આ ચૈતન્ય દેવનો.

અષાઢ વદ અમાસ

સવિકલ્પદશાનો અપૂર્વ દિવસ

પૂજ્ય માસીબાના હસ્તાક્ષરોની પ્રસાદી

આત્મા આત્માને ઓળખવા માટે રુચિ ખૂબ જોરદાર પ્રાપ્ત કરે તો આત્મદેવ અંદરથી જાગ્યા વગર રહે જ નહીં. રુચિ આત્મદેવને ખૂબ આવકાર આપે છે, તો આત્મદેવ અંદરથી જાગૃત થાય જ. માટે સર્વ મુમુક્ષુ જીવો એ આત્માની રુચિ ખૂબ જ વધારવા જેવી છે.

આત્મદેવ જાગૃત થાય એટલે તો એના આનંદનો પાર ન રહે. ભવનો અંત આવી જાય અને આત્મદેવ જાગતા ને જાગતા હોય. પરથી ભિન્ન જ પોતાની જ્ઞાન જ્યોતિને અનુભવે તેને આત્મદેવની પૂર્ણ પ્રાપ્તિ નજીક જ છે. એમાં સંશય નથી જ.

શુદ્ધ ઉપયોગ પ્રાપ્ત થાય તે શુદ્ધ ઉપયોગમાં વારંવાર લીનતા કરવાનો પ્રયત્ન છે તે શુદ્ધ ઉપયોગનું કોઈ હરણ કરી શકતું નથી.

બેટા રમા!

આત્માનું જ્ઞાન આનંદ સ્વરૂપ છે તે વારંવાર યાદ કરવું. હું શરીરથી ને રાગથી તદન જુદો છું તેનું સ્મરણ કર્યા કરવું. પૂજ્ય ગુરુદેવના વાક્યો તને જે પ્રિય હોય તેને વારંવાર યાદ કરવા. અરિહંતજીનું સ્વરૂપ વિચારવું, શ્રી સિદ્ધજીનું સ્વરૂપ વિચારવું. મહામુનિઓને શરીર પર ઉપસર્ગ આવે છે છતાં આત્મામાં કેવા લીન હોય છે તે મહા મુનિરાજની દશાનું ચિંતન કરવું. હવે જલ્દી અશરીરી પદની પ્રાપ્તિ થાય તેની આરાધના નિત્યે આરાધું તેવી ભાવના વારંવાર કરવી.

લી:

માસીબા

શ્રી શ્રુતપંચમી

આજે ધરસેન આચાર્ય દેવે દીઘેલું જ્ઞાન તેને અપૂર્વ રીતે ગ્રહણ કરીને ભૂતબલી મુનિરાજ અને પુષ્પદંત મુનિરાજે તેની શાસ્ત્રોક્ત રચના કરીને આજે તેનો અંકલેશ્વરમાં ઉત્સવ કર્યો. જેથી આજના દિવસનું શ્રુત પંચમી નામ સ્થપાયું છે.

ધન્ય છે તે ધરસેન આચાર્યદેવ, ભૂતબલી મુનિરાજ ને પુષ્પદંત મુનિરાજ! જેમણે આત્માના જ્ઞાનની આરાધના કરતા કરતા સાથે-સાથે શ્રુતજ્ઞાનનો પણ આટલો પ્રચાર કર્યો.

ધન્ય છે તે કુંદકુંદાચાર્યદેવ અને અમૃતચંદ્રાચાર્યદેવ જેમણે આત્માના સ્વરૂપની કેવી મસ્તી લગાવી ને કેવા સરસ ભાવો સમયસાર, પ્રવચનસાર, પંચાસ્તિકાય વગેરે શાસ્ત્રોમાં ભર્યા છે જે વાંચતા આત્મા અનંત ગુણ સ્વરૂપે ઉછળે છે. અસંખ્ય આત્મ પ્રદેશમાં આનંદ આનંદ થાય છે.

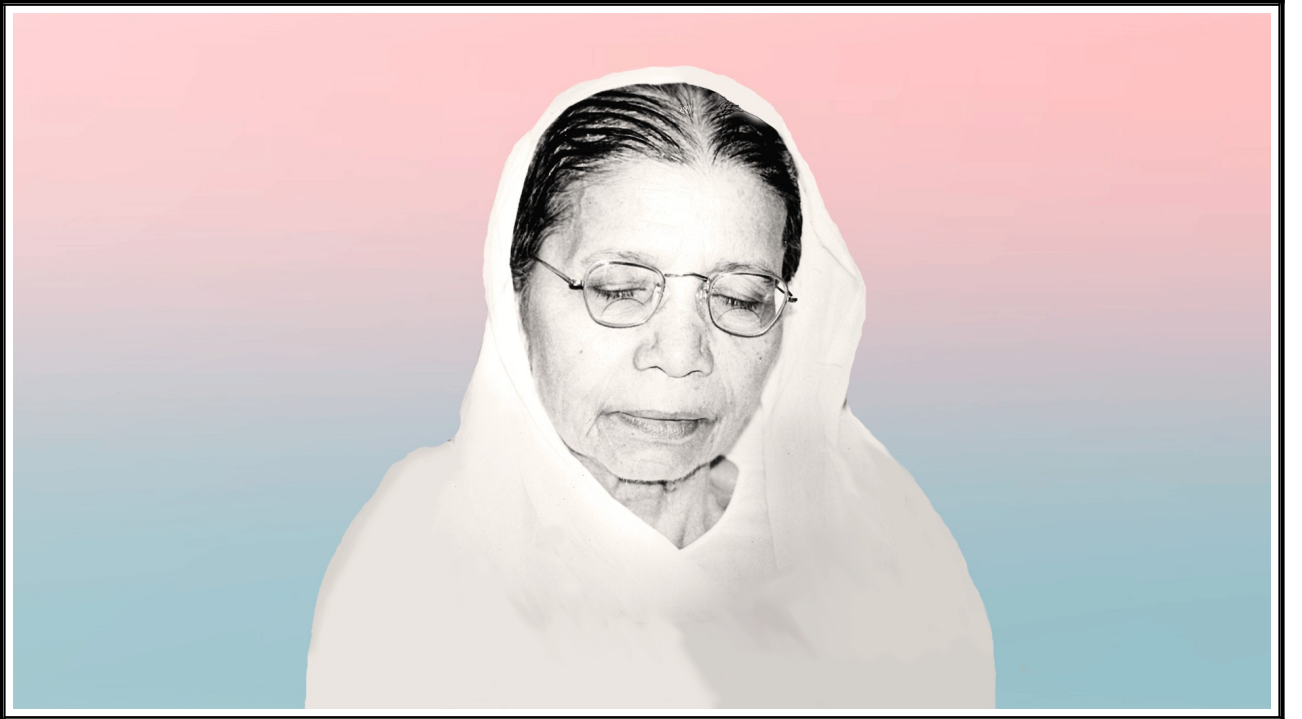
स्वाध्याय मंदिर स्थापना दिवस पर पूज्य बहिनश्री चंपाबेन और
पूज्य बेन शांताबेन जिनवाणी ले जाते हुए

અપૂર્વ શાંતિ પામવા આત્માને ઓળખો

આત્માર્થી જીવે આટલું કરવા યોગ્ય છે. શ્રી સિદ્ધ ભગવાન તથા અરિહંત ભગવાનની ભક્તિ અંતરમાં વિશેષપણે પ્રાપ્ત કરવા યોગ્ય છે. આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, મુનિરાજ, પંચપરમેષ્ઠી ભગવંતોની ભક્તિ. આત્માર્થીતા પૂર્વક વિશેષપણે વધારવા યોગ્ય છે. કષાયની મંદતા પૂર્વક ઇન્દ્રિયવિજેતા થઈ સાધર્મી વાત્સલ્ય ભાવને વધારવા યોગ્ય છે. આત્માની રુચિ વધારવા યોગ્ય છે. જ્ઞાન, આનંદ આદિ અનંત ગુણનો પિંડ આત્મા છે તે આત્માને જ્ઞાનમાં ગ્રહણ કરવા વિશેષ પ્રયત્ન કરવા યોગ્ય છે.

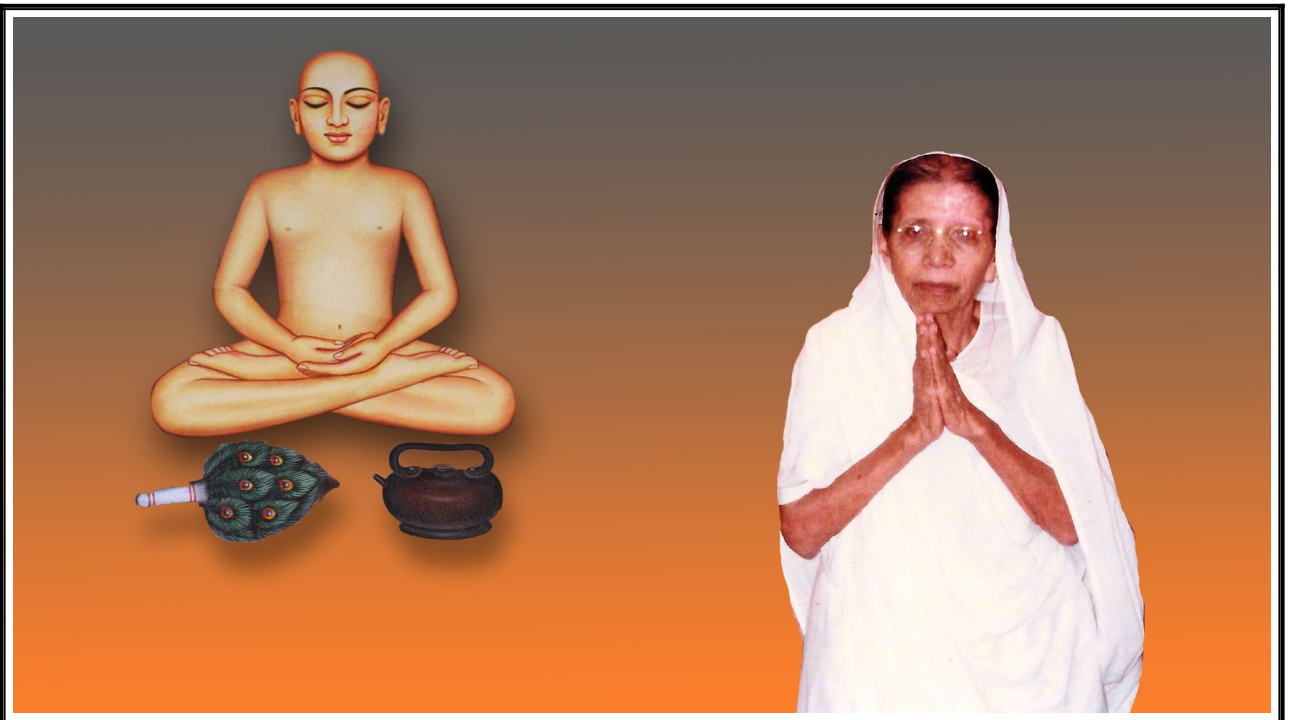
આત્મા જ્ઞાનનો પિંડ વસ્તુ છે તે આત્માને પરથી ભિન્ન અસ્તિત્વને એકલા શુદ્ધ ચૈતન્યમાત્ર આત્માને જ્ઞાનમાં ગ્રહણ કરવા માટે ખાસ પ્રયત્ન કરવા યોગ્ય છે.

ધન્ય છે અરિહંત, સિદ્ધ ભગવાનને જેણે પોતાની પૂર્ણ શુદ્ધતા પ્રાપ્ત કરી ને કૃત્ય-કૃત્ય થયા તેમને વારંવાર નમસ્કાર હો. આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ ભગવંતો પણ પોતાની પૂર્ણ શુદ્ધતાની નજીક પહોંચી ગયા છે તેમને પણ વારંવાર નમસ્કાર હો.

આ આત્મા પણ પોતાના શુદ્ધ સ્વરૂપની આરાધના કરે છે. પોતાના ચૈતન્ય દેવની શુદ્ધતાની પૂર્ણતા તરફ ઝૂકી રહ્યો છે. પોતાનો જ્ઞાયકદેવ જ્ઞાનમાં તરવરે છે. ઝળકી રહ્યો છે. જ્ઞાયક પોતે જ છે. પોતાની સામે મોજૂદ છે. સાક્ષાત્ પોતે ઝળકી રહ્યો છે. નિરંતર જ્ઞાયક દેવનું જ્ઞાયક પરિણમન વેદાય છે. તે જ આનંદ છે.

પૂજ્ય બેને પૂજ્ય ચંપાબેન પર લખેલા પત્રો

વિક્રમ સંવત્ 1992 (ઈસ્વી સન્ 1936)

ચૈત્ર વદ -12 શનિવાર

બપોરના અગિયાર

ચૈતન્ય રત્નાકર જ્ઞાતા પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવને અત્યંત ભક્તિથી નમસ્કાર!

પ્રગટપણે સ્વરૂપ સ્થિત કૃપાળુ બહેનશ્રી આપને મેં કાલે પત્ર લખ્યો છે તે આપને આજે સવારે મળી ગયો હશે. આપનો ગુરુદેવનો લખેલ પત્ર આજે સવારે નવે (નવ વાગે) મળ્યો છે. કોઈ કારણે ટપાલના કારણે ગઈકાલે આપનો પત્ર અમને ન મળ્યો તેમ જણાય છે.

આપના શરીરે સુખાકૃતિ વર્તે છે જાણી પરિણામમાં શાંતિ થઈ છે. આ શરીરમાં છાતીમાં હવે કાંઈ વિશેષ ઉદય નથી પણ અશક્તિનો ઉદય તો હજી રહ્યા કરે છે. બોલવામાં વિશેષ અશક્તિ હવે નથી જણાતી પણ ચાલવામાં થોડું થોડું ઓસરીમાંથી ઘરમાં આસ્તે આસ્તે આવી શકાય છે. ઠીક છે ધીરે ધીરે શક્તિ આવવા સંભવ જણાય છે. જોઈએ છીએ ઉદય કેમ પ્રવર્તે છે તે, બાકી તો શું થાય?

આટલું લખ્યા પછી જમવા બેસાણું. જમવામાં રોટલીની શરુઆત આજે થઈ છે. ઘણું કરીને આ શરીરની ધીરે ધીરે સરખાઈ આવી જવા યોગ્ય જણાય છે.

બાકી તો બધું ઉદય આધીન જ છે ત્યાં શું. પોતે જાણ્યું હોવાથી જાણકમાં સ્થિર ઉભો ઉદયને જોયા કરે છે.

આપ લખો છો તે સત્ય જ કે પરમાણુની પર્યાય પોતે પરિણમે છે તે અશાતાના ઉદયમાં.....

સામે આત્મા પોતે જેટલો સહજ સ્વરૂપે સમભાવ પરિણામે પ્રગટ પરિણમે છે. તે જ આનંદ છે અને વિશેષ વિશેષ સમભાવ સ્વરૂપ.....

અહા! આ જીવનમાં જે સફળતા મેળવવા યોગ્ય છે તે મેળવાણી. તે આપશ્રી સદગુરુનો જ પ્રતાપ છે. તે સદગુરુઓને બહુમાનથી વારંવાર વંદન નમસ્કાર હો.

ધન્ય છે જે આત્માઓ બાહ્ય લક્ષ વિશેષપણે ચૂકી વિશેષપણે વિશેષ સ્વરૂપ ઉપયોગે પરિણમે છે. અથવા તો બાહ્ય ઉપયોગ સર્વથા પલટાવી ને સર્વથા પ્રગટ સહજ સ્વરૂપે પ્રણમી જે મહા આનંદને ભોગવે છે તેવા આત્માઓને ધન્ય છે, વારંવાર ધન્ય છે.

તેવા આત્માઓના જેમણે દર્શન કર્યા છે તેમને પણ ધન્ય છે. સહજ સ્વરૂપ સ્થિતદશાના આનંદને ધન્ય.

અહો અહો મુજને નમું નમો મુજને નમો મુજ રે.

અમીટ ફળ દાન દાતારની જેથી થઈ તુજ ભેટ રે. (શ્રીમદ રાજચંદ્ર)

શ્રી સદગુરુદેવના પ્રતાપને ધન્ય છે. જિંદગીની સાફલ્યતા કરાવે તેવા સદગુરુદેવને વારંવાર વંદન છે. હે ગુરુદેવ તેં આ પામર ઉપર અનંત કૃપા કરી છે. અદ્વિતીય શ્રી ગુરુદેવનું મુલ્ય નથી. આપણા મહાભાગ્યે અમુલ્ય રત્ન ગુરુદેવ આપણને સાંપડ્યા છે.

હવે તેમના ચરણમાં વાસ હો એજ ભાવના.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૩ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૭)

કારતક - બુધવાર સવાર

પરમ ઉપકારી શ્રી ગુરુદેવને પરમ ભક્તિથી નમસ્કાર
કૃપાળુશ્રી (બહેનશ્રી)

આપના હસ્તાક્ષરના પત્રના દર્શન હજુ સુધી થયા નથી. સુશીલાનો પત્ર મળ્યો છે તેમાં આપે લખેલ છે. આંહી તે વાંચીએ છીએ.

પરમ પૂજ્ય ગુરુરાજ સુખશાંતિમાં બિરાજે છે જાણી આનંદ.

આપશ્રી હજુ પણ ત્યાં સુખશાંતિમાં હશો. આપને કોઈ પણ પ્રકારે બહારથી પણ કોઈ અગવડતા આવતી નહીં હોય. આપને શરીરે પણ સુખશાંતિ જ હશે. આપને સર્વ પ્રકારે સુખશાંતિ જ હો તેવા સમાચાર જાણવાની ભાવના છે તો તે આપની કૃપાથી જણાશે.

અહીં વાંચનમાં સમયસાર ચાલે છે. મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશક તો હજુ પણ વંચાણું નથી કારણ કે સમયસાર એકાગ્રપૂર્વક વાંચતા તેમાં ઘણો રંગ આવે છે તેથી તે તરફથી લક્ષ છૂટી મોક્ષમાર્ગ પ્રકાશક વાંચવા ભણી દ્રષ્ટિનું વલણ થતું નથી. સમયસારના એકેક શબ્દના રહસ્ય ઉપર દ્રષ્ટિ મુકતાં જાણે તેમાં ઘણાં ઘણાં રહસ્ય આશયો ભર્યા હોય તેમ ભાસ્યા જ કરે છે.

પણ તેમાં સદ્ગુરુ પ્રતાપે જેટલી પ્રગટ શક્તિ ઉઘડે તે પ્રમાણે ઉકેલ કરી શકાય. બાકી તો જ્ઞાન અનંત શક્તિવાળું છે એટલે સંપૂર્ણ ઉઘડ્યા વગર પૂર્ણ તો ક્યાંથી થાય?

કૃપાળુશ્રી! આપે આ પ્રકારે વાંચન કરવાની આજ્ઞા આપી તે એક મહાન ઉપકાર જ કર્યો છે. ઉપકારી આપશ્રી સદ્ગુરુઓ તો પ્રથમથી તે ઠેઠ સુધી ઉપકાર જ કરી રહ્યા છે. ને ગુરુકૃપાએ થઈશું તે જ સ્વરૂપ જો. તે જ વસ્તુનો નિયમ છે. સહજ સ્થિતિ પ્રમાણે વાંચન, વિચાર, ધ્યાન વગેરે થયા કરે છે. તે આપશ્રી સર્વ જાણો છો. છતાં ભાવના આવવાથી લખી જવાય છે.

અહીં જે વેષનો ફેરફાર કરવાનો છે તેની આજ્ઞા મળી ગઈ છે. હવે આવતી કાલે ગુરુવારે અગર પરમ દિવસે શુક્રવારે તે બેમાંથી એક દિવસે જરૂર ફેરફાર થઈ જશે તેમ જણાય છે. ફેરફાર થશે તે દિવસે હું આપને જણાવીશ. જો કાલે થશે તો કાલે ને પરમ દિવસે થશે તો પરમ દિવસે જરૂર જણાવીશ. બે દિવસમાં જરૂર ફેરફાર થઈ જશે તેમ જણાય છે. ને ત્યાર પછી સારો વાર આવે ત્યારે સોનગઢ જવું તેમ મારી બાની ઈચ્છા છે. તો ત્યાર પછી તો સોમવાર આવે છે. છતાં પણ વહેલાં આવવાના પ્રયાસના ભાવ છે. નહીંતર છેવટ સોમવાર તો સાચો જ છે.

ભવનો અંત કરાવનાર શ્રી ગુરુદેવને પરમ પરમ ભક્તિથી નમસ્કાર.

પરમ પૂજ્ય પરમ ઉપકારી સ્વરૂપે સ્થિત કૃપાળુ શ્રી (બેન)

ત્યાંથી રવાના થયા બાદ અહીં શાંતિથી પહોંચાણું છે. શરીરને ખાસ કરીને કાંઈ વિશેષ હરકત આવી નથી. આપના શરીરે સુખાકૃતિ હશે.

પરમ પૂજ્ય પરમ કૃપાળુ પૂજ્ય ગુરુસાહેબ સુખશાંતિમાં બિરાજતા હશે. અનુભવપ્રકાશ ગ્રંથ વ્યાખ્યાનમાં પૂરો થવા આવ્યો હશે. પછવાડેથી શું આવે છે તે મારાથી વાંચી પણ શકાયું નથી. બીજો નવો ગ્રંથ વ્યાખ્યાનમાં શું શરૂ થાય છે તે યોગ્ય લાગે તો જણાવવા કૃપા.

અનુભવ પ્રકાશમાં અનુભવનું રહસ્ય ઘણું સરસ આવ્યું છે જેમ છે તેમ જ વ્યાખ્યા ઘણી સારી આવી છે. “અનેક સંત સમાધિ ધરી ધરી પાર ભયો હૈ.” તે શબ્દ સાંભળતાં અનુભવીઓને પ્રશસ્ત ઉલ્લાસ આવી જાય છે. ને ઉપયોગનું વલણ અનુભવ તરફ વિશેષ કરીને પરિણમવા માંડે છે. તેમાં કોઈવાર ઉપયોગ તદન નિર્વિકલ્પ ઉપયોગે પરિણમે છે ને કોઈવાર સવિકલ્પ સ્થિરતા વિશેષે થાય છે જો કે અનુભવી આત્માની સહજ સ્થિતિ જ આ પ્રકારની હોય છે છતાં પણ આવા ગ્રંથો પણ કેટલીક વાર વિશેષે લાભનું કારણ બની આવે.

સંપૂર્ણ સમાધિસ્થ પરિણામી આત્માઓને ધન્ય છે. વારંવાર નમસ્કાર છે. તથા તદન એકલા વસતા સર્વસંગ પરિત્યાગ સ્વરૂપે મહાસમાધિસ્થ થયેલા આત્માઓને પણ વારંવાર ધન્ય છે.

પરમ ઉપકારી ગુરુરાજને વારંવાર વંદન હો.

ગાડીના હડદોલાને લઈને સ્હેજ દુઃખાવો જે થઈ આવ્યું છે વિશેષે કાંઈ નથી. એકાદ બે દિવસ શાંતિ લેવાશે એટલે સારું થઈ જશે.

લી:

સદગુરુ શિષ્યના પરમ ભક્તિભાવે વારંવાર વંદન નમસ્કાર હો

પરમ પૂજ્ય શ્રી ગુરુદેવની ચરણ સેવામાં નિરંતર તદન સમીપ હો એ જ ભાવના.

પરમ પૂજ્ય પરમ કૃપાળુ સ્વરૂપેસ્થિત પરિણામી પૂજ્ય બહેનશ્રી ગઈ કાલે આપનો કૃપા પત્ર મળ્યો. આપે લખેલી અન્ય હકીકત જાણી. તે ખરેખર જ છે કે જ્ઞાતા સ્વરૂપે થયેલી સહજ પરિણતિ અમુક અંશે જ્યાં ઉભી છે તેને ઉદયના નિમિત્તે જે અમુક અંશે અસ્થિર પરિણતિ ઉભી છે તે અસ્થિર, સહજ સ્થિરને અસર ન જ કરી શકે તે વાત સત્ય છે. ખરેખર સત્ય છે ને તે તેમ જ છે.

મને છાતીની ભીંસ આવી ન હતી, દુઃખાવો થઈ જાય છે તેવી જાતનો દુઃખાવો થઈ ગયો હતો. ને ગાડીના હડદાને લઈને તે બે દિવસ રહ્યો. હવે છેલ્લા બે દિવસ થયા તો તદન સારું છે.

ત્યાં પૂજ્ય ગુરુદેવ બપોરની વાંચણીમાં શ્રીમદ્ રાજચંદ્ર વાંચશે તે જાણ્યું. ક્યાં ત્યાંનું શાંત વાતાવરણ ને ક્યાં અહીંનું ધમાલિયું વાતાવરણ. સંપૂર્ણતાએ આત્મા, આત્માને આત્મા જ જોઈએ છીએ. બીજું કાંઈ જોઈતું નથી ને બીજે ક્યાંય દષ્ટિ આપવી ગમતી પણ નથી. છતાં ઉદયના કારણે બધી ક્રિયા થાય પણ છે.

સર્વાંશ સમાધિ થાય ત્યારે જ સર્વ રીતે શાંતિ થવા યોગ્ય છે.

અમુક અંશે સમાધિ હોવા છતાં જ્યાં સુધી સર્વજ્ઞ-સમાધિ ન થાય ત્યાં સુધી સંતોષ કોઈ પણ પ્રકારે થાય તેમ નથી. વાંચન ખાસ વિશેષ અત્યારે અહીં થતું નથી.

આપની શારિરીક સ્થિતિ કેમ છે તે જેમ હોય તેમ જ જણાવવા કૃપા.

સ્થાનકવાસીના મહારાજ ત્રણ મારવાડી જે ત્યાં આવ્યા હતા તે અહીં આજે આવ્યા છે.

પરમ કૃપાળુ પૂજ્ય ગુરુરાજ પરમ સુખ શાંતિમાં બિરાજતા હશે. તેઓને અમારા ભક્તિ ભાવે વંદન હો. તેમની શરીર પ્રકૃતિ સારી હશે. તેમની શરીર પ્રકૃતિ સર્વ રીતે સારી રહે એમ અંતરમાં બહુ ઝંખના થાય છે.

લી:

વીતરાગ આદિ સત્પુરુષોના સેવકના પરમ ભક્તિભાવે વંદન હો.

શ્રી સોનગઢ
વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૩ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૭)
ફાગણ વદ - ૫ ગુરૂવાર
સાંજ સાડા ચાર

વાંકાનેર

પરમ કૃપાળુ જ્ઞાનનિધિ ગુરૂદેવને નમસ્કાર

પરમ પૂજ્ય પરમ ઉપકારી સ્વરૂપે સહજ સ્થિત કૃપાળુ બહેનશ્રી

આપનો કૃપા પત્ર આજે આપના તરફથી મળ્યાથી વિશેષ આનંદ થયો. આપશ્રી અહીં સોમવારે આવશો જાણી વિશેષ આનંદ થયો. પરમકૃપાળુ શ્રી સદ્ગુરૂદેવ પરમ સુખશાંતિમાં બિરાજે છે. પૂજ્ય ગુરૂદેવના વ્યાખ્યાનમાં હજી શ્રીમદ્ વંચાય છે.

આજે તેત્રીશ વરસનો 'ઉપયોગ લક્ષણે સનાતન' શ્રીમદનો જે પત્ર છે તેનો ઉપલો ભાગ વ્યાખ્યાનમાં વંચાણો છે. સ્પષ્ટીકરણ ઘણું સારું થતું હતું. તીવ્ર અશાતાના ઉદય વખતે વીર્ય વિશેષ જાગ્રતપણે હોય છે તે જ્ઞાનીની સ્થિતિ છે. તે અશાતાનો ન્યાય આપણે જે પ્રકારે કહેતા હતા તે પ્રકારે જ શ્રીમદ્ માં આવે છે ને સ્પષ્ટીકરણ પણ તે જ પ્રકારે પૂજ્ય સાહેબ કરતા હતા.

આપના દર્શન જલદી થાય તેમ ભાવના વર્ત્યા કરે છે. આપને સોમવારે આવવાનું જાણી પરિણામમાં શાંતિ થાય છે. આપને ત્યાં જવાથી મોટાભેન વિગેરેને શાંતિનું કારણ થયું હશે. મોટાભેન વિગેરે બધાને સોમવારે અહીં આવવાનું રાખ્યું તે સારું કર્યું. પૂજ્ય બાપાનો કાગળ ગઈ કાલે અહીં મળ્યો હતો. આપના શરીરે સારું હશે.

લી:

સદ્ગુરૂસેવક

મારા શરીરે સારું છે. કૃપાળુશ્રી હાલ ઘડી આપના હસ્તાક્ષરના પત્ર દર્શન થયા છે. વાંચી આનંદ થયો છે. મારા શરીરે સારું છે.

પરમ પૂજ્ય ગુરૂસાહેબ સુખશાંતિમાં બિરાજતા હશે. તેમને પરમ ભક્તિભાવે વંદન પહોંચે.

ઉદયને લઈને પૂજ્ય ગુરૂદેવના વ્યાખ્યાનમાં સમયસારનાટક સાંભળવાનો પણ ખંડ પડ્યો છે ઉદય ત્યાં શું થાય? આપ સર્વ તે મહાન લાભ લઈ રહ્યા છો, ધન્ય છે તે નગરીને.

લી:

સંત શિષ્યના પરમ ભક્તિ ભાવે વારંવાર વંદન નમસ્કાર હો.

મારાથી આપનો તથા શ્રી ગુરૂદેવનો વિરહ સહન થઈ શકતો નથી. હવે તો એક ક્ષણ પણ વિરહ ન પડે એવું બને તેમ વારંવાર ભાવના થઈ આવે છે માટે તેમ જરૂર થશે જ.

મુમુક્ષુઓને સંબોધન

દેહ ને આત્મા તદન જુદી વસ્તુ છે. આત્મા ચૈતન્ય ચમત્કાર જ્ઞાન, આનંદનો પિંડ છે. આત્મા ચૈતન્ય ચમત્કાર, જ્ઞાન, આનંદનો પિંડ છે.

શરીરમાં પીડા થાય પણ આત્મામાં શાંતિ ભરી છે તે શાંતિ તરફ નજર કરવી ને શાંતિ સમાધિમાં રહેવાનો પ્રયત્ન કરવો.

દેહ તો બિલકુલ જડ છે તે તો કાંઈ જાણતો જ નથી. જાણનારનો પિંડ આત્મા છે. જાણનાર, દેખનાર વસ્તુ તે આત્મા છે.

ચેતનાર ચૈતન્ય તો હું છું તેમ ચેતનાર આત્માને અંદર ગોતવો.

ચેતનાર આત્મામાં આનંદ, જ્ઞાન વગેરે અનંત ગુણો ભર્યા છે. તે ચેતન આત્માનો જ વિચાર કર્યા કરવો. દેવ, ગુરૂનું મહાતમ યાદ કરવું. પરમ પૂજ્ય ગુરૂદેવનો ઉપકાર યાદ કરવો. શરીરમાં દર્દ થાય ત્યારે શરીર તરફ લક્ષ ન રાખવું.

દેવ, ગુરૂની ભક્તિ યાદ કરવી. આત્માના વિચાર કરવા. જેમાં રસ પડે ને પરિણામ વેદના તરફ ન જાય. તેના વિચારમાં ચડી જવું.

આત્માના ગુણોના વિચારમાં ચડી જવાય તો તે વધારે લાભરૂપ છે. આત્મા રાગ દ્વેષ આદિ વિભાવ ભાવોથી બિલકુલ જુદો શુદ્ધ સ્ફટિક જેવો છે.

જ્યારે જ્ઞાનદશા પ્રાપ્ત થાય છે ને અજ્ઞાન નાશ થાય છે ત્યારે અંતર આત્મામાં પરિણતિમાં એકદમ ઉથલપાથલ ફેરફાર દેખાય છે. અજ્ઞાન અંધારામાંથી જ્ઞાન જ્યોતિ પ્રગટ થતાં જ્ઞાનમાં ચૈતન્ય આત્માનું અસ્તિત્વ પકડાતા આખો ચૈતન્ય જાજ્વલ્યમાન જ્યોતિ હાથમાં આવી જાય છે. અંદરમાં હું કોણ છું તેને જાણવાની મહેનત હતી તે જ હું આ રહ્યો જ્ઞાનપિંડ આત્મા, તેમ જણાતાં આનંદ ઉલ્લસિત થાય છે. રોમ રોમ ઉછળે છે.

આત્મપદાર્થ હું જ આ હું છું. તેમ જણાતાં મોક્ષમાર્ગ જણાઈ ગયો. ભગવાને મોક્ષમાર્ગ કહ્યો છે તે મોક્ષમાર્ગ આત્મા જણાતાં સાચો માર્ગ જણાય છે. આત્મા જણાતાં સાચી દ્રઢ પ્રતીતિ થાય છે. આ જ હું આત્મા છું. આ આત્મામાં ઉપયોગ લગાવવો તે જ મોક્ષમાર્ગ છે.

ગુરૂદેવનું સ્વરૂપ પણ આત્મા જ્ઞાનમાં જણાતાં જણાય છે. ગુરૂદેવ જે મોક્ષમાર્ગ કહે છે તે પણ આત્મા જ્ઞાનમાં પકડાતાં મોક્ષમાર્ગ સાચેસાચો જણાય છે.

જય હો દેવ, ગુરૂ ભગવાનનો.

જય હો ચૈતન્ય દેવનો.

પૂજ્ય ગુરુદેવને આત્મશાંતિકા માર્ગ અનુપમ બતાયા. હે ભવ્ય! તું શાંતિ કા સાગર છે. પર વસ્તુ કા તું કર્તા હર્તા નહીં છે. હોનહાર મેં જો હોનેવાલા હોગા સો હોગા. તું ચૈતન્ય સમતાકા સાગર છે. અનંત ગુણકા પિંડ છે. અનંત ગુણધારી તેરા ચૈતન્ય મેં ઉપયોગ કો જોડ દે. ઉપયોગ કો ચૈતન્ય મેં ડૂબો દે તો તુમ્હેં સમતા સાગરકા અનુભવ હોગા. પૂજ્ય ગુરુદેવને ચૈતન્ય કા સ્વરૂપ ઈતની સૂક્ષ્મતાસે સમજાયા છે, કિ કહતે થે કિ હે ભાઈ! તુમ જાણનાર તત્વ હો, જ્ઞાયક પિંડ હો, તુમ તુમ્હારે જ્ઞાયકકો દેખો તો તુમ્હારે મેં આનંદ સાગર ઉછલેગા. આનંદ, જ્ઞાન, શાંતિ સબ તુમ્હેં ભરા છે, કહીં બાહરસે નહીં આતા. યે તો તુમ જ્ઞાયક દેવ કે સામને દષ્ટિ કર યે હી તેરા કામ છે. પ્રયત્ન કરકે ભી તુમ્હેં દષ્ટિ લગાની યાહિએ. તું તેરે જ્ઞાયક પર દષ્ટિ હો તો તેરે કો સબ ભિન્ન છે. શરીરકા મેં પડોશી હું યૈસા તુમે પ્રત્યક્ષ જૈસા હી માલુમ પડેગા. ગુરુદેવકા તો ઉપકાર અમાપ છે. ઉનકે ઉપકારકા વર્ણન એક જીભસે હો હી નહીં સકતા. મોક્ષકા માર્ગ એકદમ સ્પષ્ટ કરકે દિખાયા. સારે ભારતભરમેં આબાલગોપાલ સબકો પરમ વાત્સલ્ય ભાવ સે સમજાયા.

અભી યે કાલમેં યૈસે ગુરુજી મિલના બહુત દુર્લભ છે.

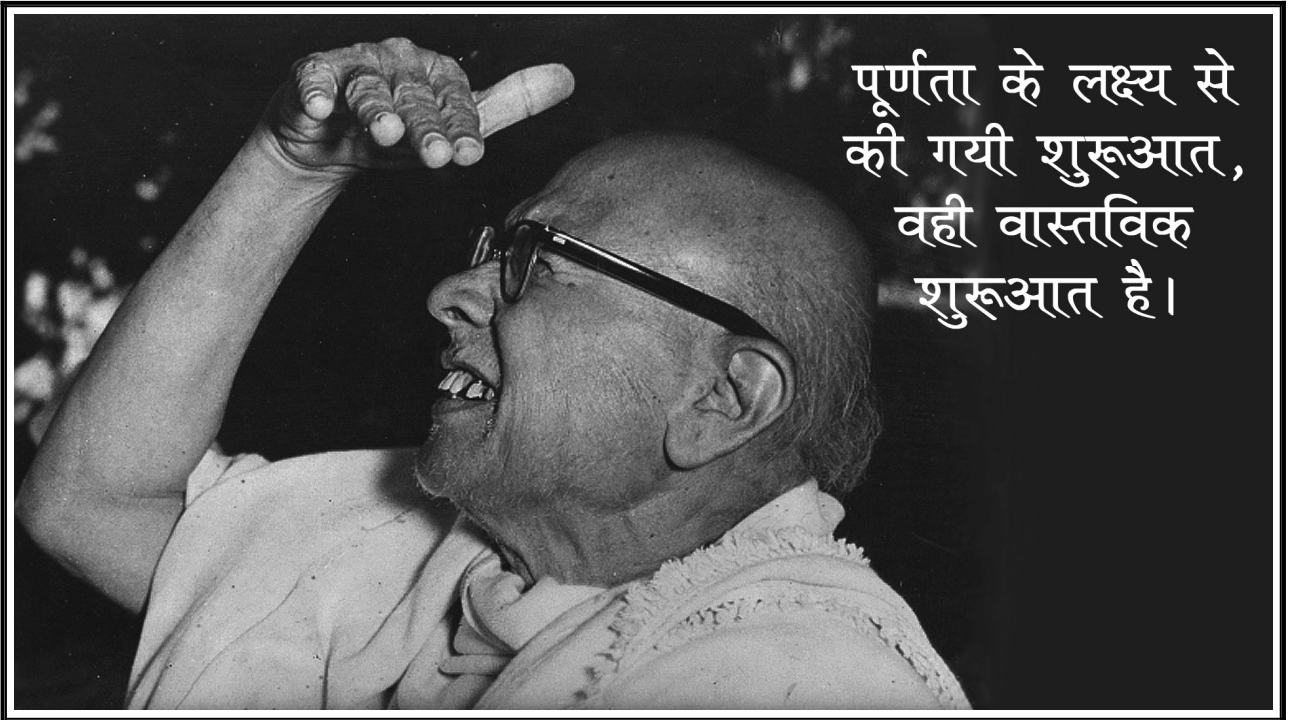

મહા સુદી બીજને દિવસે સવારમાં વહેલું પ્રતિમાજી પ્રવેશ કરાવવા જતા હતા તે દિવસે સ્વપ્નમાં નાનું દેરાસર, પણ ઘણું સુંદર સોનાની નકશીવાળું આવ્યું ને પડખે એક મોટું દડા જેવડું મોતી કે હીરા જેવું દેખાણું હતું. મહા સુદી ત્રીજને દિવસે એવું સ્વપ્ન આવ્યું કે પ્રતિમાજીને સ્ટેશને લેવા જઈએ છીએ. જ્યાં સ્ટેશને ગયા ત્યાં તો સોનગઢના સ્ટેશનમાં મોટું જબરજસ્ત દેરાસર હતું ને દેરાસરની રચના કોઈ દિવ્ય રચના હતી. સોના વિગેરેની કોઈ દિવ્ય નકસીને સોનાથી ને ઈમીટેશનથી ઘણી સરસ રચના હતી. મોટું જબરું દેરાસર હતું. ને નીચે ને ઉપર ઘણાં પ્રતિમાજી હતા. ને ત્યાં આપણે બધા ભગવાનને ગામમાં પ્રવેશ કરાવવા ગયા હતા. એટલે ત્યાં અમે પૂજ્યું કે સીમંધર ભગવાનને અમે અહીં ઓરડીમાં રાખ્યા હતા તે ક્યાં ગયા તે. ત્યાંથી કોઈએ કહ્યું કે સીમંધર ભગવાન ઉપર મેડી ઉપર મંદિરમાં ગોખમાં બિરાજે છે. અમે કહ્યું અમારે ગ્રામ પ્રવેશ ભગવાનને આજે કરાવવા છે તો ત્યાંથી કોઈ એ જવાબ આપ્યો હતો, 'મંદિર સહિત પ્રભુને તમે લઈ જાવ.' પછી મંદિર સહિત પ્રભુને ગામ તરફ પ્રવેશ થવા લાગ્યો. બસ પછી જાગી જવાણું. સ્વપ્નમાં દેરાસર જોયું તેવું દેરાસર જાણે ક્યાંય જોયું નથી. કોઈ અદભુત છે રચના! કોઈ દેવતાઈ દેરાસર હતું.

મહાસુદી સાતમ આઠમમાં એવું સ્વપ્ન આવ્યું કે સીમંધર પ્રભુ, શાંતિનાથ ને પદ્મપ્રભુ તે ત્રણે ભગવાન સ્વાધ્યાય મંદિરમાંથી એમની જાતે સ્વતંત્ર પ્રતિમાજી ચાલીને નિજ મંદિરમાં એમના આસને બેસી ગયા. ને નેમનાથ પ્રભુ ઉપર એમની જાતે એમને સ્થાને બેસી ગયા.

જે દિવસે સાતમ આઠમમાં ઉપરનું સ્વપ્ન મને આવ્યું તે જ દિવસે પૂજ્ય બહેનશ્રીને એવું સ્વપ્ન આવ્યું કે રત્નના પ્રતિમાથી આખો ઓરડો ભર્યો છે.

पूर्णता के लक्ष्य से
की गयी शुरुआत,
वही वास्तविक
शुरुआत है।

પૂજ્ય ગુરુદેવ આહાર માટે ઘરે પધાર્યા હતા

(પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરોની કોપી)

પધારો

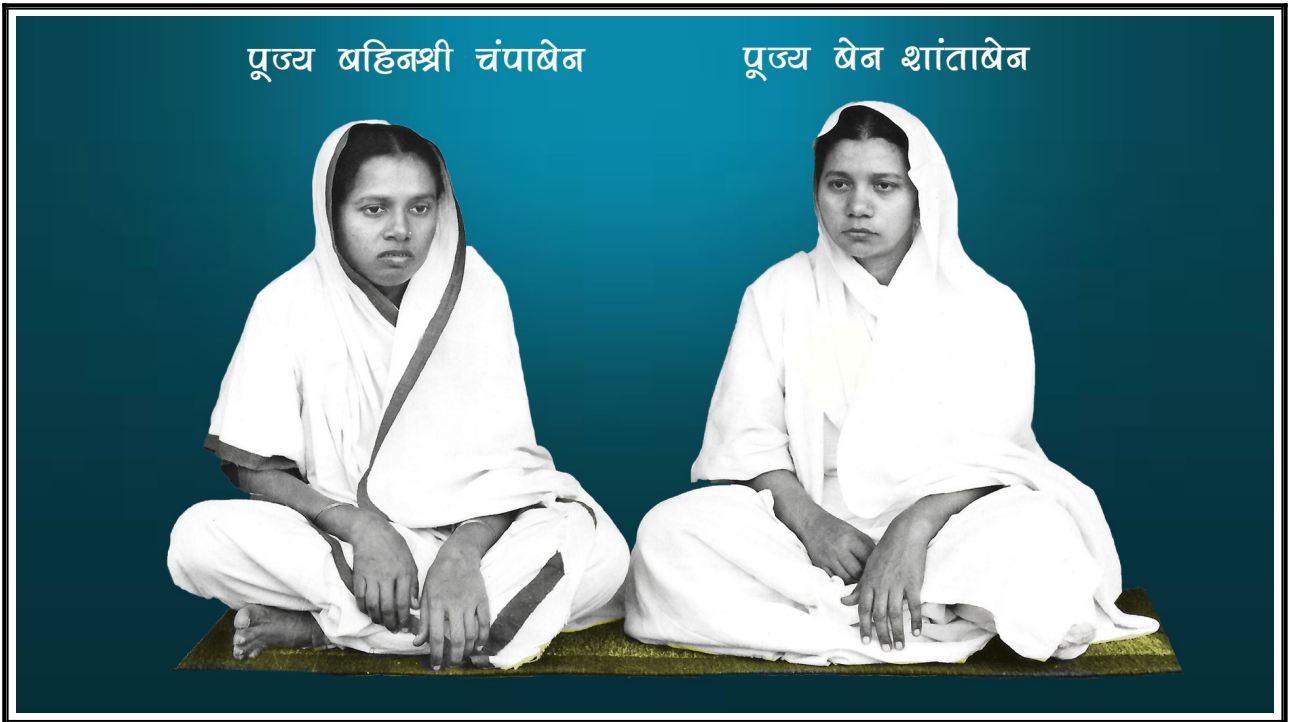
આવો આવો ગુરુદેવ તમારી શું કરું હું સેવ
અમારા આંગણા સોહે
તમારા શા કરું સન્માન તમારા શા કરું ગુણગાન
અમારા આંગણા સોહે
તમે છો જ્ઞાનાનંદ અવતારી ગુરુદેવ ચૈતન્ય ચમત્કારી
અમારે આંગણા સોહે
તમારા પાદ પડે ધન્ય ભૂમિ તમારી દ્રષ્ટિમાં છે નિધિ
અમારા આંગણા સોહે
તમારા મુખે અમૃતધાર અમારા આતમ ઉલસી જાય
અમારા આંગણા સોહે
તમે છો કરુણારસ ભંડાર આનંદ મંગળના દાતાર
અમારા આંગણા સોહે
અમ સેવકના તારણહાર અમ આતમ રક્ષણહાર
અમારા આંગણા સોહે
ગુરુજી અદ્વિતીય અવતારી જેની જગમાં નહીં જોડ
અમારા આંગણા સોહે
ગુરુજીની આરતી ઉતારું તમારા વારણા ઉતારું
અમારે આંગણે આવ્યા નાથ

સોનગઢમાં પંચકલ્યાણક પ્રતિષ્ઠા પહેલા આવેલ બન્ને બેનોને સ્વપ્નો

શ્રી કૃપાળુ ગુરુરાજે કહ્યું કે તમે બેય પાંચમા ગુણસ્થાનવાળા છો અને તમે બન્ને દેવ થવાના છો. એની સાથે જ એમ આવ્યું કે અમે બન્ને દેવ થઈને આપની પાસે આવ્યા છીએ. અને આપની સમક્ષ અમે બન્ને દેવ ઉભા છીએ. દેવનું શરીર વિગેરે ઘણું તેજસ્વી હતું.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૮ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૪૨)

હું અને પૂજ્ય બહેન બન્ને બેઠા હતા તેમાં સામેથી કોઈ જંગલી લશ્કરનું કાળું ટોળું ચાલ્યું આવતું હતું. બેન અને હું અમે બન્ને જણા લશ્કરને નહીં આવવા દેવા માટે ઝઝુમતા હતા. ત્યાં ભગવાન શ્રી કુંદકુંદઆચાર્યદેવ નગ્ન દિગંબર મુનિપણે પધાર્યા અને અમારા બન્નેના આગળ આવીને અમારા બેયની આડા લાંબા હાથ કરીને ઉભા રહ્યા. અમારા બન્નેની રક્ષા કરતા હોય તેવી રીતે લશ્કર સામે મુખ રાખીને લાંબા હાથ કરીને ઉભા જાણે અમને કહ્યું કે તમે નિર્ભય રહેજો કાંઈ નહીં થાય. ત્યાં તો લશ્કર તરત જ ક્યાં ગ્યું તે ખબર ન રહી. પછી અમે બેય જણા ભગવાન કુંદકુંદદેવને ખૂબ વંદન કર્યાં. ખૂબ પગમાં પડી પડી વંદન કર્યાં.

પરમ કૃપાળુ સદ્ગુરુદેવને નમસ્કાર

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૩ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૭) ના ભાદરવામાં અથવા આસોમાં આવેલ સ્વપ્ન

હું પુરુષ છું એમ પુરુષદેહનું સ્વપ્ન આવ્યું. અને મારા મા અને બાપ પણ સ્વપ્નમાં આવ્યા. ઘરે કોઈક મહેમાન આવેલા. સ્ત્રી પણ હતી. ઘરે કોઈક મહેમાન આવેલા હતા તે જતા હતા. મારા મા બાપ તેમને વળાવવા જતા હતા. ત્યાં ઘરમાં ને ઘરમાં હું પણ ઉભો હતો. મોટું જબરું મકાન હતું. મારા મા બાપ મોટા ધનાઢ્ય ગૃહસ્થ છે ને હું એમનો દીકરો છું બન્નેનું શરીર ઘણું મોટું હતું. પુષ્પશાળી હતા. આ રીતે સ્વપ્ન આવેલ.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૦ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૪) ની સાલમાં વસ્તુસ્થિતિ પામ્યા પહેલાં લગભગ તે ટાઈમમાં એમ સ્વપ્ન આવેલું કે હું વીતરાગના દર્શન કરવા જાઉં છું અને મને વીતરાગના દર્શન થયા. અને સામાન્ય કેવળીના ટોળા અને નજન મુનિઓના ટોળાના મેં દર્શન કર્યાં. આવી રીતે ત્રણવાર લગભગ દરરોજ ઉપરા ઉપર સ્વપ્ન આવેલ હતું.

વિક્રમ સંવત્ ૧૯૯૧ (ઈસ્વી સન્ ૧૯૩૫) માં એક વખત ભવિષ્યનું સ્વપ્ન એમ આવેલ કે હું ને પૂજ્ય બેન પૂજ્ય ગુરુદેવ સામે ઉભા છીએ.

પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રીની ૯૨મી જન્મ જયંતી વખતે પૂજ્ય બેને બોલેલા શબ્દો

વૈશાખ સુદ બીજ

તા. 5. 5. 81

આજે પરમ પૂજ્ય ગુરુદેવનો પાવન જન્મ દિવસ, પાવન મંગળ જન્મ દિવસ છે.

ગુરુદેવનો જન્મ તો આપણા આત્માના કલ્યાણ રૂપે નિવડ્યો છે. ગુરુદેવે તો આપણા ઉપર પરમ પરમ ઉપકાર કર્યો છે. ગુરુદેવના ઉપકારનું વર્ણન તો કોઈ રીતે થઈ શકે તેમ નથી.

ણમો અરિહંતાણંથી માંડીને કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરીએ ત્યાં સુધીનો બધો ઉપકાર ગુરુદેવનો જ છે.

ગુરુદેવનો ઉપકાર તો અસંખ્ય પ્રદેશમાં વ્યાપી ગયો છે. આપણે કેવળજ્ઞાન પ્રાપ્ત કરીશું ત્યાં સુધી ગુરુદેવનો ઉપકાર ભૂલાય તેમ નથી.

દર વર્ષે તો આપણે પૂજ્ય ગુરુદેવની જન્મ જયંતી તેમની હૈયાતીમાં ઉજવતા હતા. તેથી આત્મામાં ઉલ્લાસ થતો હતો.

જન્મ જયંતિ સંબોધન

આજે આપણે પૂજ્યશ્રીની જન્મજયંતી તેમની ગેરહાજરીમાં ઉજવીએ છીએ. તેથી વિરહ વસમો લાગે છે. તો પણ પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણી ટેપમાં ભરેલી છે તે સાંભળીએ છીએ ત્યારે એમ જ થાય છે કે આ રહ્યા ગુરુદેવ! આપણને વાણી સંભળાવી રહ્યા છે. શું એમની વાણીમાં તત્ત્વજ્ઞપણું અને સૂક્ષ્મપણું ભર્યું છે!

આજે પણ ટેપ અને પ્રવચન રત્નાકર દ્વારા પૂજ્ય ગુરુદેવના તત્ત્વનો સાર ગુંજી રહ્યો છે. ફેલાઈ રહ્યો છે. પ્રવચન રત્નાકર તો દરેક મુમુક્ષુ ભવ્ય જનો વાંચી શકે તેમ છે.

ટેપ અને પ્રવચન રત્નાકરની વાણી દ્વારા ભવ્ય જનો આત્માનું કલ્યાણ કરે એજ ભાવના.

ઈસ્વી સન્ 1982

આજે ગુરુદેવનો સમાધિ દિવસ છે. ગુરુદેવને ગયા આજે બે બે વરસ થઈ ગયા પણ ગુરુદેવ નજર સામે તરવરે છે. ભૂલાતા જ નથી. ભૂલાય ક્યાંથી? ગુરુદેવ તો ઊંચામાં ઊંચી વસ્તુ દઈ ગયા છે. જે કોઈ ન આપે એવી અદ્ભુત ચેતના આપી ગયા છે. જે ચેતના પોતે જ છે. સર્વ આત્મા ચેતના સ્વરૂપે જ છે. પોતે નજર કરીને જુવો તો હાજરાહજૂર જ્ઞાયક દેખાય એવું જ્ઞાયકદેવનું સ્વરૂપ ગુરુદેવ પોતાના અનોખા શ્રુતજ્ઞાન વડે ઝીણવટથી સ્પષ્ટ રૂપે સમજાવી ગયા છે. એવો જ્ઞાયક દેવનો માર્ગ ચોખ્ખો કરીને ભક્તો ઉપર અપાર ઉપકાર કરી ગયા છે. દેવ-ગુરુ-શાસ્ત્રનું સ્વરૂપ પણ યથાર્થ બતાવી ગયા છે. જેથી આત્માર્થીને સહેલું પડે તેવું બતાવી ગયા છે. માટે ગુરુદેવે કહેલા તત્ત્વને સમજવા પ્રયત્ન કરવો તે ગુરુદેવનું સ્મરણ છે.

પરમ ઉપકારી ગુરુદેવના ચરણમાં વારંવાર પરમ ભક્તિથી નમસ્કાર હો.

પ્રવચન રત્નાકરમાં તો ગુરુદેવે રત્નો જ રેડ્યા છે. રત્નાકરનું મનન કરતાં ચૈતન્ય રત્નાકર પ્રાપ્ત થાય તેવા રત્નાકર છે.

નેરોબીથી પ્રતિષ્ઠા કરી સોનગઢ પધાર્યા ત્યારનું

સ્વાગત-ગીત

(પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરોની કોપી)

આજે ગુરુજી મારા સુવર્ણ પધાર્યા રે
સુવર્ણપુરીમાં આજે મંગળ વાજાં વાગે રે
આજ મારા આંગળિયામાં ગુરુજી પધાર્યા રે
આજ અમ હૈડામાં હરખ અપાર રે
આવો પધારો મારા સદ્ગુરુદેવા
શી શી કરું તુજ ચરણની સેવા
હીરલે વધાવું ગુરુને રત્ને વધાવું રે - આજ
આફ્રિકા દેશમાં ગુરુજી પધાર્યા
જિનેદ્ર ભગવંતોના સ્થાપન કરાવ્યા
વાણી કેરી બંસરીથી બ્રહ્માંડ ડોલ્યું રે - આજ
ગુરુ ગુણ ગીતો ગગનમાં હી ગાજે રે
દિવ્ય આશ્ચર્યકારી ગુરુ ભરતે જાગ્યા
પ્રભાવશાળી સંત અજોડ પધાર્યા
દેશ વિદેશોમાં જયકાર ગાજ્યા રે - આજ
દૂર દેશાવર ગુરુજી પધાર્યા
અગણિત જીવોના અંતર ઉજાળ્યા
સત્યધર્મના આંબા રૂડા રોપ્યા રે - આજ
નિશદિન ગુરુજીની વાટ અમે જોતાં
અમ અંતરીયામાં દર્શનની આશા
ક્યારે પધારે મારા સદ્ગુરુ દેવા રે - આજ
આજે પધાર્યા મારા ગુરુ ભગવંતા રે - આજ
રત્ન ચિંતામણી ગુરુવર પધાર્યા
ભાવી તણા ભગવંત પધાર્યા
સુવર્ણપુરીમાં આજે મંગળમાળ વર્તે રે - આજ
ગગન મંડળમાંથી અમૃત વર્ષા વર્ષે રે
નિશદિન હોજો ગુરુ ચરણોની સેવા રે - આજ

આસો વદ યોથ સમ્યક્ત્વ મહામંગલ દિન

જ્ઞાયકદેવ આત્મા તરફ ઉપયોગ આરૂઢ થાય છે ત્યારે જ્ઞાયક તરફ ઉપયોગ લીન થતાં એકદમ પરથી ઉપયોગ ખેંચાઈને પોતાના જ્ઞાયકમાં લીન થાય છે ત્યારે અનંતગુણ ઉછળે છે. અનંત આનંદ તરંગો ઉછળે છે. ચૈતન્યદેવ ચમત્કારી છે તે સાક્ષાત્ અનુભવાય છે, વેદાય છે. સાક્ષાત્ સિદ્ધ સ્વરૂપનો અંશે અનુભવ થાય છે. એકલા જ ચૈતન્યદેવનો અનુભવ થાય છે. રાગાદિ કોઈ પરભાવ ત્યારે દેખાતા નથી. શરીરાદિના કોઈ પણ પરપદાર્થ ત્યારે દેખાતા નથી. એકલો ચૈતન્યદેવ જ અદ્ભુત અનંતગુણસ્વરૂપે વેદાય છે.

પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરો.

10. 10. 87

પૂજ્ય બેનના હસ્તાક્ષરોની કોપી

સમાધિ-દિન

અહો ઉપકાર જિનવરનો કુંદનો ધ્વનિ દિવ્યનો
જિન કુંદ ધ્વનિ આપ્યા અહો તે ગુરુ કહાનનો

અહો અહો પૂજ્ય ગુરુદેવશ્રી એ શું ઉપકાર કર્યો છે તેની ઉપમા પણ આપી શકાય તેમ નથી. શ્રી ગુરુદેવે તો શ્રી જિનેન્દ્ર દેવનું સ્વરૂપ, નિર્ગથ મુનિઓનું દિગંબર સ્વરૂપ સમજાવ્યું અને શાસ્ત્રજ્ઞના અર્થ ઉકેલવાનું સ્વરૂપ સમજાવ્યું. શ્રી ગુરુદેવ તો રત્નચિંતામણી હતા. કલ્પવૃક્ષ કામધેનુ હતા. તેમની પાસેથી આત્માનું જે સ્વરૂપ ઈચ્છે તે મળતું હતું. ગુરુદેવ પોતે ચૈતન્ય ચિંતામણી હતા. તેમની વાણી પણ ચિંતામણી હતી. દેદાર પણ ચિંતામણી જેવો હતો. તેમનું શ્રુતજ્ઞાન અલૌકિક ચૈતન્ય ચિંતામણી હતું. તેમના શ્રુતજ્ઞાનની એટલી તો સૂક્ષ્મતા હતી કે, ભલભલા બુદ્ધિવાળા પણ મૂંઝાઈ જતા હતા. આવા પરમ ચમત્કારી ગુરુદેવ આપણને મળ્યા તે આપણું સર્વેનું અહો અહો ભાગ્ય. આ કાળે આવા અનુપમ શક્તિ વાળા પુરુષ મળવા ઘણા ઘણા જ દુર્લભ. આ તો કોઈ શ્રી જિનેન્દ્રની કૃપાથી અને કુદરતની મહેરબાનીથી આવા ગુરુદેવનો ભેટો થયો. અહો અહો આવા પૂજ્ય ગુરુદેવનો ઉપકાર આપણે શું ગાઈએ.

આ સર્વ કોઈ ઉપર તો એમની અથાગ અથાગ કરુણા હતી, જેમની કરુણાથી આ ચૈતન્યદેવ જાગતો થયો, અને અનંત કાળ નાં જન્મ - મરણનો નાશ થયો, ભવનો અંત આવ્યો. તેમના પ્રતાપે આત્મા શાશ્વત સુખને પામશે એનાથી બીજો શું અધિક ઉપકાર હોય.

અરે આ ગુજરાતના ત્યાં ગુરુદેવનો જન્મ હતો. તેથી ગુજરાતમાં તો તેમનો મહિમા હોય જ, પરંતુ ઘણા દૂર દેશમાં હિન્દી ભાષી, મરાઠી આદિ અનેક દેશવાળા ને પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણીનું એટલું બધું મહાત્મ્ય છે કે જયપુરથી આઠ આઠ દિવસ પંડિતો જ્યાં વાંચવા જાય ત્યાં દશ દશ પંદર પંદર હજારની કેસેટ વેંચીને આવે છે. વેંચનાર તો વેંચે પણ ખરીદનાર લે એટલી પૂજ્ય ગુરુદેવની વાણીની કિંમત છે.

તે વાત સાબિત થાય છે, અને તે અમુલ્ય વાણીની કિંમતને કારણે તે ભાઈઓ પૂજ્ય ગુરુદેવની મહિમા ઘણી જ ગાય છે. આવા આખા ભારતભરને ચૈતન્યનો ચમત્કાર બતાવનાર પૂજ્ય ગુરુદેવનો જન્મ તે સારા ભારતનાં વીરપુત્રનો જન્મ છે. સિંહ કેસરીનો જન્મ છે. અદ્વિતીય અવતારી મહાપુરુષનો જન્મ છે.

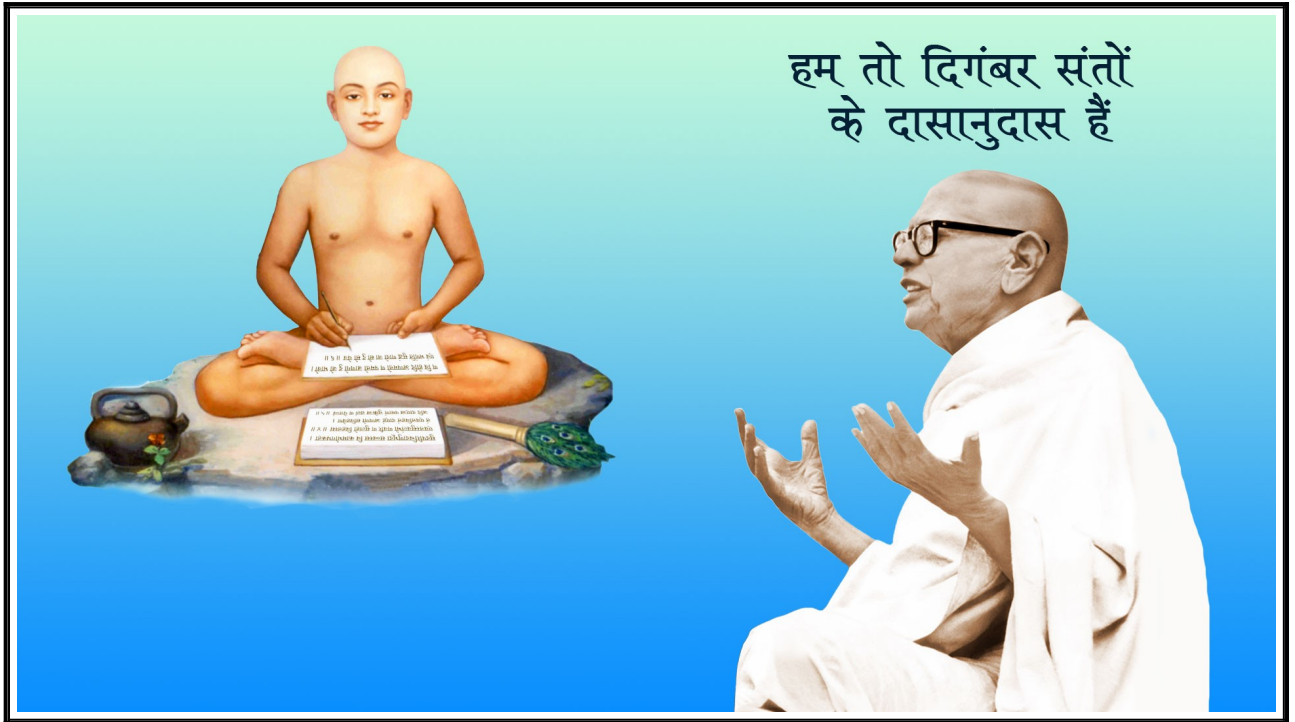

પૂજ્ય ગુરુદેવ શ્રી દ્વારા હસ્તાલિખિત પાંચ પ્રશ્ન
(વિક્રમ સમ્વત 1993 અંગેજી કેલેન્ડર - ઈસ્વી સન 1937 માગસર માસ)

સદનં ॐ ચિદાનંદ

૧. અગર ભુગની વ્યાખ્યા શી રીતે કરી શકી છો?
૨. જ્ઞાન સવિકલ્પ છે તો અનુભવ વખતે સર્વવિકલ્પ કઈ રીતે છે તેની ઘટના કઈ રીતે છે.
૩. સર્વજ્ઞની વ્યાખ્યા તમારી ભાષાથી કેવી રીતે થઈ શકાય છે.
૪. જ્ઞાન વેદાંતાદિ ક્ષેત્રો જીવનું જીવાવહુ મુખ્ય મુદ્દા સહીત શું માન્યતામાં છે.
૫. આત્મ જ્ઞાનને અને ત્રિવીકલ્પનામાં ભેદ અથવા કાળજી આંતરે શું છે તે પ્રશ્ન પાંચો તરત જવાબ આપે તે લખવા સર્વવિકલ્પ પછી તમારી ભાષાથી કઈ રીતે કરી છો, બન્ને એ જુદા જુદા લખજું.

प्रकाशकीय

परम वीतरागी सर्वज्ञ भगवान सीमंधर स्वामी का साक्षात् संदेश देने वाले श्री कुन्दकुन्दाचार्य देव की कृतियाँ श्री समयसारजी, श्री प्रवचनसारजी, श्री नियमसारजी आदि, अनेक गूढ़ रहस्यों से भरे हुए लिपिबद्ध शास्त्र व जिनागम बाहर आ गए हैं। वह अपना सबका अहोभाग्य है।

इस विषम पंचमकाल में भी चौथे धर्मकाल समान, एक महान पुरूष पूज्य श्री कानजीस्वामी सुवर्ण तीर्थधाम में पधारे। आपने सुवर्णमय समय (आत्मा) की कीमत प्रकाशित की है। उनकी वाणी परम वीतरागमय, वैराग्यमय, गंभीर रहस्यमय झरती, भेदज्ञान के सुर सुनाती, मुमुक्षुओं को मुग्ध करती है और भव्य-प्राणी उसका रसास्वादन करते हैं।

इस सिंह समान गर्जना करती वाणी सुनने के लिए पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन तथा पूज्य बेन शांताबेन जैसे निकट मोक्ष के मोती सोनगढ़ में पधारे थे। पूज्य गुरुदेव कहते थे दोनों बहनें ऐसी टकटकी लगाकर सुनती हैं, वे मोक्ष के मोती हैं - निकट भव्य जीव हैं। उनकी आँखों की चेष्टा से उनका उत्साह और उनकी विनय दिखाई देती है।

पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन तथा पूज्य बेन शांताबेन दोनों बहनों ने सुवर्णतीर्थ में रहकर कहान गुरुदेव के शासन में प्रभावना को, दिव्यपने, निश्चय से तथा व्यवहार से खूब सुंदरता से दिखाया है। दोनों बहनों की छत्रछाया में 64 बाल ब्रह्मचारी बहनें आश्रम में आत्महित के लिए रहती थीं। सभी को बेटी तुल्य वात्सल्य प्रेम दिया था।

पूज्य बेन शांताबेन का जन्म मातृपक्ष में ढंसा ढोलरवा (अमरेली के पास) गाँव में विक्रम संवत् 1966 (ईस्वी सन् 1910) फाल्गुन शुक्ला 11 के शुभ दिन पिताश्री मणीलालभाई तथा माताश्री दिवालीबा के यहाँ भोर में हुआ था। दिवालीबा के घर दीपक प्रकाशित हुआ जिससे खारा कुटुंब धन्य बना। कुटुंब में सबसे बड़ी पूज्य बेन थीं। उनकी चार बहिनें तथा एक भाई श्रीमुकुंद भाई हैं। बचपन से ही पूज्य बेन का जीवन वैराग्यमय और आदर्शरूप, साथ ही वात्सल्यमय था।

पूज्य बेन शांताबेन पूज्य गुरुदेव के परिचय में आईं, तब से उनको लगा कि ये कहानगुरु, ये ही मेरे सच्चे जीवनशिल्पी हैं। अब मैं दूसरे किसी को गुरु नहीं बनाऊँगी।

सबसे पहले गुरुदेव ने ऐसा महामंत्र दिया था कि, "बेन बाहर में कहीं सुख-शांति नहीं, स्वयं के आत्मा में ही सुख भरपूर भरा है; इसलिए सबसे पहले आत्मा को पहचानना।" वहाँ पहली ही बार 'आत्मा' शब्द सुनकर रोम-रोम उल्लासित हो गया और पूछा कि साहेब! आत्मा को किस तरह से पहचानें?

पूज्य गुरुदेव ने जवाब दिया कि 'आत्मा' मन-वचन-काया से पार है। तो फिर पूछा के पार अर्थात्.....?

तब गुरुदेव ने कहा-आत्मा मन-वचन-काया से तद्द्वय जुदा है। उसमें ज्ञान आनंद आदि अनन्तगुण भरे हैं। उससे आत्मा जानने में आता है। शरीरादि इन्द्रियों से जानने में नहीं आता, ऐसा पुरुषार्थ करना।

अंतर की गहराई से - तीव्र आत्मार्थता होने से, उग्र आत्म-लगनी ही उस मार्ग को प्रगट कर देती है। आत्मा की वास्तव में लगनी लगे तो अंतर के प्रयत्न द्वारा उसकी शोध करे और अंतर के प्रयत्न द्वारा आत्मदेव ज़रूर प्रगट होता है।

पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन भी कहती थीं कि "बेन" का आत्मा खूब सरल है। जैसा कहती हूँ उस ही प्रमाण उनका द्रव्य परिणमता है।

पूज्य श्री गुरुदेव का अपूर्व भेदज्ञान का मंत्र ऐसा हृदय में सोंसरवट उतर गया और पुरुषार्थ की धारा तीव्रता से आत्म-साक्षात्कार की ओर बढ़ने लगी और आसो वद् चौथ के दिन "आत्म उपयोग" अपने स्वरूप में थमकर स्वयं का सहज "निर्विकल्प" स्वरूप अनुभव में आया। तब चैतन्य प्रभु जाज्वल्यमान ज्योति स्वरूप "अकेला" अपने निज स्वरूप में डोल रहा था.....निजानंद में रम रहा था; उस स्वरूप की कीमत आने से अद्भुत अपूर्व माहात्म्य आता है।

ऐसा महान अद्भुत कार्य इस महापुरुष के परम पावन समागम में हुआ है। तब पूज्य गुरुदेव का उपकार गाते-गाते, बोलती थीं कि-

आ शरीरनी सीवडावुं खोल के बदलो नहि वले रे लोल.....

(हिन्दी अर्थ - इस शरीर की जूती बनवाऊँ, तो भी उपकार नहीं चुकाया जा सकता)

पूज्य बेन के हृदय में श्री देव-शास्त्र-गुरु की भक्ति खूब उछलती थी; ये भक्ति जिसने देखी है उनको ही ख्याल होगा।

पूज्य बेन के जीवन में भी बहुत-बहुत चढ़ाव-उतार के अटपटे प्रसंग बने हैं, तब उस समय समतारूपी कुलदेवी हजराहजूर रहकर शाँति और सुख देती थीं। उनमें से कुछ-कुछ प्रसंग पूज्य बेन ने स्वयं की डायरी में अपने हस्ताक्षरों से नोंध की है, जो अपने प्रत्येक के जीवन में उपयोगी तथा लाभदायक हो, इस हेतु से इस डायरी का प्रकाशन किया है।

इस पुस्तक में टाईप सेटिंग और डिजाइनिंग के लिए मे. क्रिएटिव पेज सेटर्स श्री समीर पारेख के तथा सुंदर मुद्रण का काम सही समय पर करने के लिए हम पारस प्रिंट के श्री राजुभाई पारेख के आभारी हैं।

अंत में इस कृति के माध्यम से जिनागम के मर्म को समझकर समस्त वाचकगण आत्महित को प्राप्त करें, यही भावना।

पूज्य श्री कानजी स्वामी स्मारक ट्रस्ट, देवलाली
ट्रस्टीगण

द्वितीय आवृत्ति के प्रसंग पर

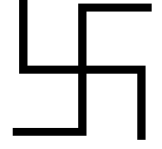
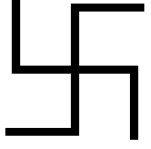
प्रथम आवृत्ति में पूज्य बेन शांताबेन के मात्र हस्ताक्षरों की डायरी छापने में (प्रकाशन में) आयी थी। उसमें ही सुधार करके, सभी मुमुक्षु पढ़ सकें ऐसी भावना से पूज्य बेन की हस्ताक्षर की ही कॉपी टाइप सेटिंग करने में आयी है और गुजराती टाइप सेटिंग में से हिंदी टाइप सेटिंग की है, जो सभी मुमुक्षुओं को लाभदायी हो। विशेष यह कि जो प्रथम आवृत्ति के प्रकाशन में रह गया था, उसका तथा पूज्य बहिनश्री चंपाबेन को लिखे गए पत्र और दूधीबेन को परिवर्तन के लिए लिखे गए पत्र पूज्य बेन ने लिखे थे, उन सबका इसमें समावेश किया है।

अत्यंत सुंदर पूज्य बेन श्री शांताबेन द्वारा हस्तलिखित डायरी के प्रकाशन का यह शुभ अवसर हमारे लिए परम हर्ष का विषय है। इस डायरी में लिखित अनमोल रत्नों को भव्य जीव अपने मानस पटल पर संजोकर अपना मोक्षमार्ग प्रशस्त कर सकें, यही भावना।

अंत में इस कृति में पूज्य बेन के हस्ताक्षर, उनकी ही गुजराती टाइप सेटिंग तथा हिंदी टाइप सेटिंग का समावेश होना ही चाहिए, जिससे आत्मारथी मुमुक्षुओं को लाभ का कारण बने, ऐसी बहुत मुमुक्षुओं की माँग होने से, आदरभाव से उसको स्वीकार किया गया, जिस कारण से यह द्वितीय प्रकाशन बाहर आ रहा है। ज्ञानियों की दशा का मर्म समझकर समस्त आत्मारथी आत्महित को प्राप्त करें, यही भावना है।

पूज्य श्री कानजी स्वामी स्मारक ट्रस्ट, देवलाली
ट्रस्टीगण

ॐ

सब अरहंत भगवान को नमस्कार हो!

सब सिद्ध भगवान को नमस्कार हो!

पंचपरमेष्ठी भगवान को अत्यंत भक्ति से नमस्कार हो!

परम उपकारी कहान गुरुदेव को परम भक्ति से नमस्कार हो!

गुरुदेव के परम प्रताप से इस आत्मा ने स्वयं अपने सच्चे स्वरूप को पहचाना। स्वयं ज्ञायक स्वयं ज्ञान और ज्ञाता, तीनों स्वयं एकरूप अभेदरूप होकर परिणमे, अनंतगुण उछलकर आत्मा प्रत्यक्षपने दिखा, उस आत्मा का दर्शन हुआ, आनंद का अनुभव हुआ।

ज्ञायक मन, वचन, काया की क्रिया में हर समय वह मन, वचन, काया से जुदा ज्ञायकपने परिणमन करता है। राग-द्वेष के भाव ज्ञायकदेव के वेदन में है ही नहीं।

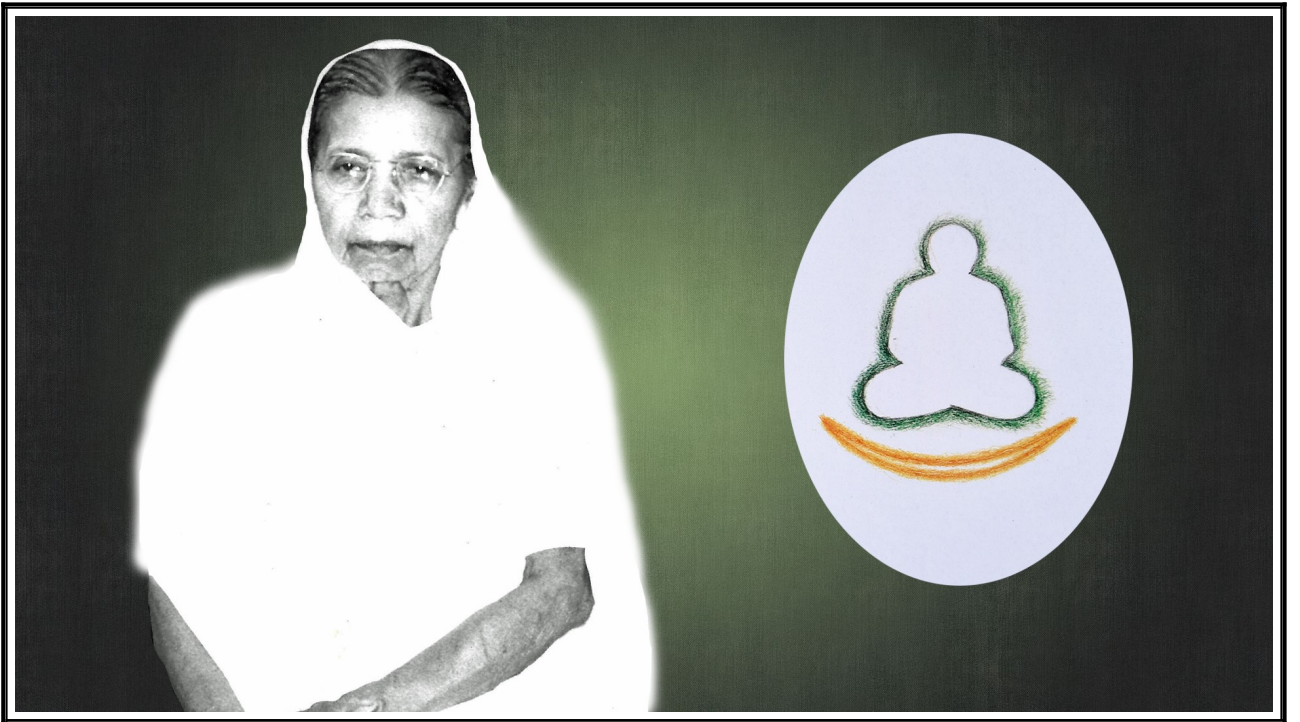
विभाव परिणमन आत्मा की अशुद्ध परिणति में है। किन्तु वह गौणपने वेदन में आता है। ज्ञायक का परिणमन मुख्यरूप से वेदन में आता है।

पंचपरमेष्ठी भगवान को नमस्कार

आत्मा ज्ञान का अवतार है। ज्ञानपिण्ड हैं। समतास्वरूप है, आनंद स्वरूप है, अनादि-अनंत गुण स्वरूप है। आत्मा स्वयं पर से निरपेक्ष है। निरपेक्ष स्वरूप ही स्वयं है। पर की अपेक्षा तो आत्मा को कलंकरूप है। स्वयं, अपने स्वयं के गुणों से ही भरपूर है। फिर पर की अपेक्षा इसमें कहाँ है? ऐसे निरपेक्ष स्वरूप को निहारते ही शांति, समता, आनंद उछलता है।

जैसे सिद्ध भगवान सबको जानते-देखते हैं, फिर भी राग-द्वेष नहीं होता। उसी प्रकार आत्मा भी सिद्ध स्वरूप ही है। जानना-देखना तेरा स्वभाव है। स्वभाव में राग-द्वेष का अभाव ही है।

पूज्य बेन शांताबेन के हस्ताक्षरों की निजी-डायरी

शांताबेन मणीलाल खारा
विक्रम सम्वत् 2022 (ईस्वी सन् 1966) सोनगढ़

पूज्य कहान गुरुदेव के परम प्रताप से, जीवन की सफलता से इस जीवन की याद, हमारे लाभ के लिए

श्री सीमंधर नाथ को अनंत-अनंत भक्ति से नमस्कार!
परम उपकारी श्री सद्गुरुदेव को अत्यंत भक्ति से नमस्कार!

पूज्य गुरुदेव का जब से समागम हुआ तब से लिखने का विचार आया, वो लिखा है। विक्रम सम्वत् 1981 (ईस्वी सन् 1925) में गढडा गाँव में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास हुआ। तब इस शरीर के पिताश्री वगैरह लगभग खारा कुटुंबजन पचहत्तर लोगों सहित पूज्य गुरुदेव के दर्शन करने गए थे।

उस वक्त पूज्य गुरुदेव के दर्शन इस ज़िंदगी में पहली बार ही हुए। उस वक्त इस शरीर की उम्र 16 वर्ष की थी। उस वक्त ऐसा लगा कि ये कोई महान पुरुष हैं। उनकी वाणी के प्रति बहुमान आता था। तब तो वहाँ छह-सात दिन रहकर के घर आ गये। पूज्य गुरुदेव को देखकर ही उनके प्रति बहुत बहुमान आता था। ये कोई परमेश्वर स्वरूप हैं-ऐसा लगता था।

उसके बाद विक्रम सम्वत् 1982 (ईस्वी सन् 1926) में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास वढवाण में हुआ। वहाँ पूज्य गुरुदेव के दर्शन करने जाने का भाव बहुत था, किन्तु जा नहीं सके।

उसके बाद विक्रम सम्वत् 1983 (ईस्वी सन् 1927) का चातुर्मास पूज्य गुरुदेव का दामनगर में हुआ। वहाँ मेरी भावना सफल हुई। मेरे पिताजी मुझे दामनगर छोड़ गये। वहाँ मुझे तीन महीने पूज्य गुरुदेव की वाणी सुनने का लाभ मिला। वहाँ तीन महीने रहने का पहला ही लाभ मिला। वहाँ पूज्य गुरुदेव भेदज्ञान का स्वरूप कहते थे कि, भेदज्ञान होने पर आत्मा में ऐसा पर से भेद पड़ता है कि जैसे पर्वत में दरार पड़ जाये, बाद में वो पर्वत जुड़ता नहीं, वैसे आत्मा में पर से जुदा होने की फाट है, एकत्वबुद्धि में से जुदा पड़ती है, फिर वो पर के साथ कभी एकमेक नहीं होती। आत्मा मन, वचन, काया से पार है। मन,

वचन, काया से आत्मा का स्वरूप नहीं जान सकते, उससे अगम्य है। ये बात गुरुदेव के पास से व्याख्यान में सुनकर अंतर में बहुत उल्लास आता था। भेदज्ञान की बात के प्रति हृदय में उल्लास आता था। ऐसा स्वरूप मुझे कैसे प्राप्त हो ऐसी जिज्ञासा और लगन तब से शुरू हुई। पूज्य गुरुदेव के प्रति बहुमान आता था कि ये पुरुष पूर्व के परिचित हों, ऐसा हृदय में हुआ करता था।

विक्रम सम्वत् 1984 (ईस्वी सन् 1928) में एक माह के लिए अमरेली, पूज्य गुरुदेव पधारे थे। वहाँ भी व्याख्यान में भेदज्ञान का स्वरूप बहुत आता था। भेदज्ञान की बात सुनकर, ये भेदज्ञान इस जीवन में जल्दी कैसे प्राप्त हो, ये अंदर में लगन रहा करती थी।

उसके बाद विक्रम सम्वत् 1984 (ईस्वी सन् 1928) में राणपुर में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास हुआ। वहाँ पर चार महीने हम पूज्य गुरुदेव की वाणी का लाभ लेने के लिए रहे थे। उस चातुर्मास में छह द्रव्य और नव तत्व की चर्चा बहुत सरस चली थी। किस गुणस्थान में पाँच भावों में से कौन-कौनसे भाव होते हैं, सामायिक में छह द्रव्य में से कौनसा द्रव्य होता है और नौ तत्व में से कौनसा तत्व होता है, आदि-आदि बहुत चर्चायें उस चौमासे में चली थीं। व्याख्यान भी भेदज्ञान के अच्छे आते थे। कोई भी कथा की बात गुरुदेव व्याख्यान में करें, तो भी वे कथा में से आत्मा ऊपर ही उतारते थे।

विक्रम सम्वत् 1985 (ईस्वी सन् 1929) में चातुर्मास लाठी में हुआ था। वहाँ पर भी हम पूज्य गुरुदेव की वाणी का लाभ लेने के लिए रहे थे। पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान सुनकर आत्मा की जिज्ञासा बढ़ती जाती थी। पूज्य गुरुदेव कहते हैं, ऐसा भेदज्ञान इस आत्मा को जल्दी कैसे प्राप्त हो, ऐसी झंखना रहा करती थी। रात-दिन यही लगन रहा करती थी।

पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में से आत्म-लगन लगे, लगन बढ़े, ऐसे सुवाक्य भी लिख लिए थे। पूज्य गुरुदेव के साथ-साथ आत्म-साधना साधनी है और पूज्य गुरुदेव के साथ भविष्य में भी आत्म-कल्याण करके साथ में सिद्धि को प्राप्त करना है, ऐसी अंतर में बहुत भावना होती थी।

"पूज्य गुरुदेव के आत्मा के प्रति बहुत ही बहुमान आता था कि दुनिया में कितने नामधारी संत हैं, पर ये संत तो सबसे जुदे ही हैं और महा-महिमावन्त हैं, यथार्थ संत हैं। पूज्य गुरुदेव को पहले देखकर ही ऐसा हुआ कि ये मेरे सच्चे गुरु हैं। मैं इनका सेवक हूँ। इन गुरु द्वारा ही मेरा आत्मा संसार समुद्र को पार कर आत्म-आनंद को पायेगा।"

विक्रम सम्वत् 1986 (ईस्वी सन् 1930) का चातुर्मास अमरेली गाँव में हुआ था। वहाँ हमारे माता-पिता और हम रहते थे। पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास अपने गाँव में हुआ इसलिए तब ये लगता था कि चार महीने धर्म का मेला लगा है। व्याख्यान भी पूज्य गुरुदेव का ऐसे तत्वज्ञान रस से भरा हुआ आवे और व्याख्यान में अध्यात्म के पद भी गाकर बोलते थे; उससे व्याख्यान सुनकर तत्वज्ञान के रसिकजन तो डोल उठते थे।

वहाँ अमरेली चतुर्मास में नारणभाई साथ में थे। उस चौमासे में तत्व की तो रेलम-छेल चली थी। बाहर-गाँव से लोग बहुत आते थे। गुरुदेव को अपने तत्वज्ञान का उल्लास था। नारणभाई निमित्त मात्र थे।

वहाँ अमरेली चातुर्मास पूरा होने के बाद, पूज्य गुरुदेव विंछीया गाँव गये थे। वहाँ हम विंछीया में पूज्य गुरुदेव के दर्शन करने गये थे। वहाँ पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन भी दर्शन करने आयीं थीं। वहाँ हम

पहली बार मिले। उनको देखते ही मेरा हृदय उनकी तरफ खिंचा और ऐसा लगा कि मानो ये कोई पूर्व के संबंधी हैं। ऐसा उनके प्रति दिल एकता के माफिक खिंचा। हम एक दूसरे के आमने-सामने टक-टक देख रहे थे, लेकिन विशेष परिचय नहीं हुआ।

विक्रम सम्वत् 1987 (ईस्वी सन् 1931) में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास पोरबंदर हुआ। वहाँ पर हम गये थे। पूज्य गुरुदेव को बहुत सुनकर "मुझे ऐसा भेदज्ञान कब प्राप्त हो" ऐसी झंखना हुआ करती और भेदज्ञान प्राप्त करने के लिए अंतर में मंथन चला करता था। वहाँ देवीदास घेवरिया थे।

पूज्य गुरुदेव की वाणी तब भी ऐसी अद्भुत ही थी। "सम्यग्दर्शन बगैर सब कुछ व्यर्थ है" ऐसा सम्यग्दर्शन ऊपर पहले से वजन था।

विक्रम सम्वत् 1988 (ईस्वी सन् 1932) में जामनगर पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास हुआ। वहाँ भी पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान बहुत अच्छे होते थे। पूज्य गुरुदेव के प्रताप से आत्मस्वरूप को पाने की धगश बहुत ही रहा करती थी। कई-कई बार नींद नहीं आती थी।

खाने-पीने में भी रस नहीं आता था और ऐसी उहापोह रहा करती थी कि इस आत्मा का असल स्वरूप कब प्राप्त हो।

विक्रम सम्वत् 1989 (ईस्वी सन् 1933) में राजकोट शहर में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास हुआ। उस साल में पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन सम्यग्दर्शन पाकर राजकोट चातुर्मास करने आयीं थीं। पूज्य बहिनश्री को देखकर ऐसा लगा कि आपने तो पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास भी किया नहीं, मात्र आठ दिन दर्शन करने चातुर्मास में आतीं और इतना सारा पुरुषार्थ करके सम्यग्दर्शन प्राप्त कर लिया। और हम तो इतने चातुर्मास पूज्य गुरुदेव के साथ करते हैं, व्याख्यान सुनते हैं, तो भी सम्यग्दर्शन प्राप्त हुआ नहीं। पूज्य बहिनश्री आयीं फिर इस साल में पूज्य गुरुदेव ने इस आत्मा के प्रति कृपा करके कहा कि तुम इन चम्पाबेन का परिचय कर लो, तो तुम्हारे आत्मा के लाभ का कारण होगा।

पूज्य गुरुदेव की साक्षी आई और कृपा करके इस सेवक को आदेश किया जिससे मुझे बहुत उमंग आई, हर्ष हुआ और मैंने पूज्य बहिनश्री का खास परिचय करना शुरू किया। पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन की इस आत्मा के ऊपर कृपा थी, इसलिए अंदर की बात करनी शुरू की और बहिनश्री भी कहती थीं कि मुझे भी यही विचार आता था कि मैं पूज्य गुरुदेव के चौमासे में जाऊँगी, वहाँ शांताबेन के सहवास में रहूँगी। इतनी उनकी भी इस सेवक पर बहुत कृपा थी। उसके बाद आत्मा का वेदन बहुत ही जोरदार हुआ। कहीं चैन पड़े नहीं। खाना-पीना भावे नहीं। नींद आवे नहीं। एकांत में तीन-तीन घंटे बैठकर आत्मा की शोध-खोज करने का प्रयत्न ही हुआ करता था।

शास्त्र खोलकर बैठकर पढ़ती, तो पढ़ते-पढ़ते यही विचार आता था कि इस शास्त्र में कहा है उस रूप मेरी परिणति कब परिणमित हो जाए। पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में या शास्त्र में क्षमा का स्वरूप आये कि सच्ची क्षमा और सच्ची समता तो आत्मा के स्वभाव को ही कहते हैं। वहाँ ये बात तो ऐसी मीठी लगे और अंदर में ऐसा वेदन हो कि ये स्वभावरूप क्षमाभाव, स्वभावरूप समताभाव, मुझे कब प्रगट हो? मुझे तो ये क्षमास्वरूप भाव ही चाहिए। ये ऊपर-ऊपर की क्षमा से, शुभभावरूप क्षमा के भाव से मुझे संतोष नहीं होता, मुझे तो स्वभाव क्षमाभाव ही चाहिए। ये स्वभाव भाव लेने के लिए तो इतना सारा वेदन

हो कि जिसका वर्णन नहीं हो सकता। वेदने वाला स्वयं ही जानता है।

इस शरीर की माँ, इस शरीर का भाई, जो एक ही था, उनके ऊपर बहुत प्रीति थी। वे सब राजकोट आये पर उस वक्त आत्मा को पाने का वेदन इतना ज़्यादा था कि किसी के ऊपर प्रीति आवे नहीं। प्रीतिभाव-रागभाव, सभी भाव पड़े हुए थे, पर उस वक्त आत्मवेदन की मुख्यता हो जाने से वो सब गौण हो गये।

इस शरीर की माँ तो रोने लगी कि मेरी लड़की को क्या हो गया। हमसे, किसी से बोलती नहीं। उसका भाई उसको कितना प्यारा, वह आया है तो उससे भी बोलती नहीं। पर उनको क्या कहें? आत्मवेदन के सामने कुछ अच्छा नहीं लगता।

विक्रम सम्वत् 1989 (ईस्वी सन् 1933) को राजकोट में चातुर्मास पूरा हुआ। वहाँ पूज्य गुरुदेव ने कृपा कर इस सेवक को कहा कि हम जो स्थानकवासी का चिह्न मुँहपट्टी रखते हैं, पर ये सब कल्पित है, सच्चा-मार्ग तो कोई जुदा ही है। कहीं एकांत में जाकर बैठ जाना है। वहाँ इस सेवक ने पूज्य गुरुदेव को कहा कि गुरुदेव आपके बगैर हम कहीं रह सकते नहीं। हम तो जहाँ आप जाओगे, वहाँ आयेंगे। हमने तो आपकी ही शरण स्वीकारी है। तब पूज्य गुरुदेव ने बहुत कृपा करके कहा-जहाँ हम जायेंगे, आप लोग वहाँ आना। ये वाक्य सुनकर अंतर में इतना आनंद और उल्लास आया कि हे प्रभु! गुरुदेव ने बहुत कृपा की। नहीं तो ऐसा लगता कि ये गुरुदेव कहाँ एकांत में चले जाते, तो उनके शुद्ध-अमृत के उपदेश के सिंचन और महा-अमृतरूप आत्मा के पोषण बगैर हम क्या करते? ऐसा पुरुष तो दूसरा कोई दुनिया में दिखता नहीं। पर पूज्य गुरुदेव ने ये वचन दिया, जिससे उस प्रकार की अंतर में एकदम शांति हो गई। चिंता दूर हुई।

बाद में बहिनश्री, हिम्मतभाई के घर सूरत गईं और मैं अमरेली माता-पिता के पास आयी, पर आत्मचिंतन तो चलता ही रहा। वहाँ अमरेली में श्रीमद् राजचंद्र जी की पुस्तक पढ़ने बैठती, पर ऐसा ही लगा कि इसमें जो लिखा है वो मुझे कब प्रगट हो। उस विचार में चढ़ जाती थी, तो वाँचन पूरा चले ही नहीं। कोई भी अध्यात्म पुस्तक का वाँचन करें तो आत्म-चिंतन में चढ़ जायें और वाँचन अटक जाए और चिंतन बढ़ जाए।

उसके बाद विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934) में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास राजकोट के सदर में हुआ। वहाँ चातुर्मास में पूज्य बहिनश्री चम्पाबेन और मैं दो-चार दूसरी बहनों, हम राजकोट सदर में चातुर्मास करने आये।

वहाँ उस साल में शुरुआत में पूज्य गुरुदेव एक बार दोपहर को व्याख्यान देते थे। सुबह में, एकांत में, वाँचन करते थे, तब पूज्य बहिनश्री मुझे कितनी बार अंतर के अच्छे-अच्छे न्याय कहती थीं। तब मुझे बहुत उल्लास आता और पूज्य बहिनश्री का मुझे बहुत माहात्म्य आता था। चौक में से बाहर आकर मैं दूसरी बहनों को कहती कि मुझे पूज्य बहिनश्री ने आज बहुत अच्छा समझाया।

मुझे पूज्य बहिनश्री ने स्फटिक का दृष्टान्त दिया कि स्फटिक में अशुद्धता है, उसी वक्त उसमें शुद्धता है, उस अशुद्धता को नज़र में से निकाल दो और अकेली शुद्धता तरफ देखो, तो अकेली शुद्धता ही दिखाई देती है। उसी प्रकार आत्मा में राग-द्वेष की परिणति होने पर भी उसकी तरफ नहीं देखें और

राग-द्वेष रहित अकेले शुद्ध चैतन्य को देखें, तो चैतन्य की शुद्धता दिखाई देगी। ये बात उन्होंने खास समझायी और तुम इस पर विचार जरूर करना, ऐसी कृपादृष्टि से कहा। उन्होंने कहा और तुरंत ही मेरी विचार श्रेणी उनके कहे अनुसार चलने लगी। सुबह से, जब से पूज्य बहिनश्री ने ये कहा, तब से वो विचार जोर-शोर से चलने लगा और शाम लगभग चार बजे राग-द्वेष की परिणति से एकदम जुदा शुद्ध चैतन्य एकदम लक्ष्य में आया कि "आहा! ये शुद्ध चैतन्य मैं स्वयं ही हूँ।" ऐसा पूरा आत्मा प्रतीति में आया, शुद्धात्मा और राग-द्वेष भावों का भिन्नपना एकदम हो गया। यह मैं आत्मा हूँ, जिसका चिंतन अब तक होता था और आत्मा, आत्मारूप से ख्याल में आता नहीं था, वह आत्मा ख्याल में आ गया। अब तक देह और आत्मा के एकपने में अँधेरा ही दिखता था, तो ये आत्मा ख्याल में आते ही "एकदम चैतन्य-ज्योत प्रगट हो गई।" उपयोग की दशा उलट-पलट हो गई, अज्ञान की दशा और इस ज्ञान की दशा में, अंतर में एकदम बदलाव आ गया। केवलज्ञानी का स्वरूप जाना, मुनियों का स्वरूप जाना, गुरुदेव का स्वरूप जाना।

विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934) राजकोट सदर

परम पूज्य अद्भुत उपकारी, हिंदुस्तान में जो आत्मस्वरूप छुपा हुआ था, उसको स्वयं शोधकर, सम्यक् मार्ग पर स्वयं चलकर दूसरों को चलाने वाले, परम पुरुषार्थ द्वारा कोई अद्भुत आत्मस्वरूप का ज्ञान करके, मूल मार्ग को समझाने वाले, जगत के उद्धारक, हे श्री सद्गुरुदेव! आपको हमारा अत्यंत-अत्यंत भक्ति से बारंबार नमस्कार हो, नमस्कार हो! सर्व परम प्रताप हे गुरुदेव! आपका ही है।

और विशेष यह कि हे परम कृपालु प्रभुश्री! आपने मेरे ऊपर अथाह उपकार करके, आत्मतत्व को प्राप्त, स्वरूप ज्ञानी, स्वरूप ध्यानी, आपके प्रति भक्तिवन्त ऐसी श्री बहिनश्री (चम्पाबेन) का समागम कराया, इसलिए बहिनश्री (चम्पाबेन) के तद्दन निकट समागम से इस आत्मा को अपूर्व लाभ हुआ है।

परम कृपालु बहिनश्री ने परमार्थ दृष्टि द्वारा महाकृपा करके निरंतर लाभ देकर अथाह उपकार किया है। वे बहिनश्री साधकदशा में वृद्धि करके समीप विराज रहीं हैं। ऐसी पवित्र आत्माओं की छत्रछाया से इस आत्मा की साधकदशा भी यथायोग्य वृद्धि को पाती है। अपूर्व तत्व को समझाने वाली हे कृपालु बहिनश्री! आपको मेरा अत्यंत भक्ति से बारंबार नमस्कार हो, नमस्कार हो!

हे परम कृपालु कहान प्रभुश्री! इस आत्मा की योग्यता ही ऐसी थी कि, ज्ञानी की तद्दन निकटता के समागम द्वारा चैतन्य प्रभु तीव्रता से जागे और परम तत्व को प्राप्त हो। ये सर्व सुयोग प्रभु आपके प्रताप से हुआ। सर्व में प्रभु आपका ही प्रताप है।

श्री सद्गुरु प्रभु की महिमा कोई अद्भुत और अपार है। हे श्री सद्गुरुदेव! आपको मेरा परम भक्ति से अनंत-अनंत वन्दन हो!

अपूर्व दिन की निशानी

साल विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934)

श्री

राजकोट सदर

आषाढ कृष्णा अमावस्या को शुक्रवार को शाम, परम पूज्य बहिनश्री कोई अद्भुत उपकार करके आत्मा का मूल स्वरूप समझाती थीं, उस वक्त श्री गुरुदेव की कोई अपूर्व कृपा द्वारा आत्मा के स्वरूप का लक्ष्य हुआ। आत्मस्वरूप इस जाति का ही है, ऐसी निःशंकता आई। बाद में उस आत्म-लक्ष्य में ज्ञान और ध्यान द्वारा आगे बढ़ते-बढ़ते आश्विन कृष्णा चतुर्थी को शुक्रवार रात्रि दस बजे लगभग, परम पूज्य बहिनश्री के समीप उनकी कोई अद्भुत कृपा द्वारा श्री सद्गुरुदेव की अपूर्व महिमा द्वारा, आत्म उपयोग स्वयं के स्व-स्वरूप तरफ झुकते-झुकते सहजपने जल्दी से तीव्रता से उपयोग पर से छूटकर स्व-स्वरूप में थम गया, स्वयं का सहज "निर्विकल्प" स्वरूप अनुभव में आया। इस वक्त चैतन्य प्रभु जाज्वल्यमान ज्योति स्वरूप से "अकेला" अपने निज स्वरूप में रम रहा था। "निजानंद" में डोल रहा था। "उछल" रहा था। वाह! वाह! ये स्वरूप तो कोई अद्भुत है। इस स्वरूप का कोई अद्भुत माहात्म्य आता है। सच्चा आत्मस्वरूप तो ये ही है। निशंकपने ये ही है।

ये प्रताप, हे श्री गुरुदेव! आपका ही है।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935)

बेन शांता,

पूज्य बहिनश्री के आत्मा का और इस आत्मा का ऐसा कोई सहज संबंध वर्तता है कि, वो आत्मा और यह आत्मा, ये दो जुदा द्रव्य होने पर भी दोनों की चैतन्य परिणति बहुत-बहुत बार एक साथ, एक जैसी ही परिणमती है। कर्म की थैली में से भी बहुत-बहुत बार उदय एक जैसा ही और एक साथ ही प्रगट होता है। उसी प्रकार औदारिक शरीर में भी बहुत-बहुत बार असाता-साता का उदय एक जैसा और एक साथ ही प्रगट होता है। उसी प्रकार वर्तमान में वर्तता है।

यह संबंध इस काल में आश्चर्य उपजाता है।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935)

भवान्तर में भी हम दोनों आत्माएँ साथ-साथ साधकदशा बढ़ाते हुए साथ-साथ केवलज्ञान पाकर साथ-साथ मोक्ष जायेंगे। ऐसा यह आत्मा सहजपने कहता है कि, ऐसा ही है और सत्य है।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935)

इस आत्मा को जाना तब अरिहंतदेव का, सिद्धदेव का सच्चा स्वरूप जाना। पंच परमेष्ठी भगवान का सच्चा स्वरूप इस आत्मा को जानने पर ही जानने में आता है। अरिहंत भगवान ने स्वयं के चैतन्य की पूर्णता को प्राप्त किया, वैसे ही यह आत्मा भी स्वयं के चैतन्यदेव की पूर्णता को प्राप्त करे, यही भावना है। सच्चा आनंद और सच्चा सुख और शांति स्वयं चैतन्य में ही है, कहीं और है ही नहीं। स्वयं चैतन्य में ही आनंद और शांति का वेदन होता है, वो अपूर्व है।

गुरुदीवो गुरुदेवता, गुरुवर गुण नी खान,

गुरु वसे जो अंतरमां, तो पामे भव नो पार।

गुरु वसे जो अंतरमां का अर्थ कि सम्यग्दर्शन, सम्यग्ज्ञान हो तो ही गुरु कहलाते हैं। तो गुरु को जो पहचाने, उसने सम्यग्दर्शन को पहचाना, इसलिए उस सेवक को सम्यग्दर्शन, सम्यग्ज्ञान होता है, जिससे वह सेवक भव का पार पा जाता है।

अब तक ऐसा होता था कि णमो अरिहंताणं बोलती थी, परंतु अरिहंत के आत्मा का स्वरूप कैसा है, ये तो कुछ खबर नहीं थी। तब यह आत्मा लक्ष्य में आते ही अरिहंत का पूर्ण स्वरूप ऐसा होता है, ये बराबर समझ आया। 'पूर्णता के लक्ष्य से शुरुआत', जो पूज्य गुरुदेव कहते हैं, वो भी अब बराबर समझ में आया। अनंत केवलज्ञानी का स्वरूप समझ में आया, सिद्ध भगवान का स्वरूप समझ में आया। मुनियों का स्वरूप समझ में आया, गुरुदेव का स्वरूप समझ में आया। पूज्य गुरुदेव का बहुत उपकार है, ऐसा

लगता था, लेकिन पूज्य गुरुदेव का आत्मा क्या करता है ये तो समझ में आता नहीं था, ये अब समझ में आया। अज्ञानता में पुरुषार्थ करते जाते थे पर एकदम अंधाधुंध लगता था। कोई मार्ग ही दिखाई नहीं देता था, तो अब आत्मा का स्वरूप लक्ष्य में आते ही मोक्ष का मार्ग एकदम स्पष्ट हो गया। मोक्ष का मार्ग हाथ में आ गया। मैंने बहिनश्री से कहा कि आपके आत्मा का स्वरूप भी मुझे समझ में आ गया। आप अंतर में क्या करती हो मुझे वो अब समझ में आया।

इस रीति से भेदज्ञान होने पर ज्ञायक आत्मा पूरा लक्ष्य में आने पर पुरुषार्थ की डोर सम्यक् प्रकार से चालू हो गई।

पुरुषार्थ की डोर हाथ में आई इसलिये उपयोग को स्वरूप में लीन करवाने का प्रयत्न चालू हो गया। भेदज्ञान हो गया। आत्मा लक्ष्य में आ गया, किन्तु अभी निर्विकल्पदशा प्राप्त नहीं हुई थी इसलिए उपयोग को स्वरूप में लीन करने का पुरुषार्थ करने के लिए लगनी लगी और रात-दिन ऐसा ही लगता था कि जब तक निर्विकल्पदशा प्राप्त नहीं होती, तब तक कच्चा है। जब निर्विकल्पदशा प्राप्त हो तब ही सच्चा सम्यग्दर्शन प्राप्त होता है, तब ही निश्चय दशा प्राप्त हुई, ऐसा कहा जाएगा। लक्ष्यगत की पहली-पहली दशा, इसलिए प्रयत्न अच्छी तरह करना पड़ा। जब तक वास्तविक दशा प्राप्त नहीं हो तब तक कहीं चैन पड़ता नहीं था। ज्ञायक को ज्ञायकरूप से रखने के लिये प्रयत्न करते-करते ढाई महिना लगभग प्रयत्न हुआ।

उसके बाद, उस ही साल में विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934) की आश्विन कृष्णा चतुर्थी को शुक्रवार को लगभग रात्रि दस बजे एकदम उपयोग पर से छूटकर ज्ञायक आत्मा में लीन हुआ और अद्भुत आत्मा का निर्विकल्प अनुभव हुआ। अचिन्त्य आनंद अनुभव में आया, चैतन्य का अनुपम स्वरूप अनुभव में आया। आत्मा का वास्तविक स्वरूप अनुभव में आया।

सच्चा आनंद अनुभव में आया। साक्षात् चैतन्य स्वरूप अनुभव में आया। साक्षात् सिद्ध स्वरूप अनुभव में आया। अनंत-अनंत गुण उछल पड़े, अनंत गुण स्वरूप चैतन्य अनुभव में आया, वास्तविक आनंद अनुभव में आया, वास्तव में समभाव स्वरूप, समाधिस्वरूप ज्ञायक आत्मा अनुभव में आया। जाज्वल्यमान चैतन्य ज्योति जागृतरूप से दैदीप्यमान करती हुई अनुभव में आयी। साक्षात् ज्ञायक, ज्ञायक रूप से अनुपम परिणमन करता हुआ अनुभव में आया।

वाह! चैतन्य वाह! तुम्हारा स्वरूप तो वास्तव में अद्भुत है।

इस प्रकार से साक्षात् चैतन्य का अनुभव होने पर ज्ञायकधारा दृढ़पने परिणमने लगी। उपयोग बाहर आने पर ऐसा लगा कि जिसके लिए वेदन होता था, जिसके लिए प्रयत्न था, वह स्वरूप प्राप्त हो गया। यह स्वरूप प्राप्त होते ही आत्मा स्वयं की पूर्णदशा को प्राप्त करके, पूर्णता तक पहुँच सकता है। पूर्णानंद प्राप्त कर सकता है। भव-भ्रमण का अंत पा सकता है। जिस पुरुषार्थ से सम्यग्दर्शन प्राप्त हुआ वह ऐसी विशेषतापूर्वक हो गया है कि जिस सम्यग्दर्शन के फल में केवलज्ञान प्राप्त होगा, ऐसी अप्रतिहत धारा से सम्यग्दर्शन प्राप्त हुआ है।

तब से भेदज्ञान की धारा बराबर चलने लगी। ज्ञानधारा मुख्य रहने लगी और उदयधारा गौणपने रहने लगी। दोनों धाराएँ एक साथ परिणमती हैं। उसके बाद आत्मा का ध्यान करने के लिए बैठते हैं, तब

ध्यान में लीनता भी अच्छी होती है। थोड़े-थोड़े दिन के अंतर से निर्विकल्पदशा भी आ जाती है। आत्मानुभव कोई-कोई बार प्रगट होता ही है। सविकल्पदशा में भी ज्ञायक की स्थिरता अच्छी रहती है। ज्ञाता, ज्ञातापने रहने पर जो विकल्प आये, उनको ज्ञेय तरीके जानते हैं-साक्षीरूप से ज्ञाता रहकर विकल्प को भिन्न जानते हैं। विकल्प आते तो हैं, पर वे दुःखरूप और उपाधिरूप लगते हैं। ज्ञायक में लीन होने की भावना रहती है। विकल्प को हेयबुद्धि से जानते हैं।

राग-द्वेष का अल्प परिणाम आता तो है, पर आत्मा की ज्ञायक-समाधि साथ ही साथ रहती है। ज्ञायक-समाधि की मुख्यता रहती है और राग-द्वेष के भाव के वेदन में गौणता रहती है। जहाँ तक पूर्ण ज्ञायकदशा प्राप्त नहीं हुई, तब तक अल्पपने राग-द्वेष के परिणाम हैं तो सही।

पूर्ण ज्ञायकभाव की आकांक्षा बहुत रहती है। प्रयत्न करते-करते पूर्ण वीतराग सर्वज्ञदशा भी जरूर थोड़े समय में प्राप्त हो जायेगी। ऐसा अंतरात्मा वादा करता है।

पूज्य गुरुदेव ने हम दोनों बहनों से बहुत से प्रश्न पूछकर के परीक्षा की। परम कृपालु गुरुदेव के परम उपकार को अत्यंत भक्ति से नमस्कार हो!

पूज्य शांताबेन द्वारा दूधीबेन को लिखे हुए पत्र

(ब्र. हरिभाई द्वारा हस्ताक्षर की कॉपी)

शनिवार

सत् पुरुष के चरण सेवन की निरंतर इच्छा रखने वाली बेन दूधीबेन,

वाँकानेर से
ली:

शांता का यथायोग्य।

एक महीना हुआ मैं तथा पूज्य बहिनश्री जामनगर से यहाँ वाँकानेर आये हुए हैं। परम पूज्य कृपालुदेव भी यहीं वाँकानेर में थे। यहाँ ग्यारह दिन रहकर माह सुद्धूज के दिन यहाँ से विहार करके थान पधारे हैं और वहाँ से आजकल में चोटीला पधारेगें। तुम्हारा मुंबई से लिखा हुआ पत्र जामनगर कस्तूरबेन के पास था। वह पत्र कल यहाँ हमें मिला है। कस्तूरबेन भी पूज्यश्री के दर्शन करने आई थीं। आठ दिन हुए, अभी यहीं हैं। दूसरी बात बहिन, आपको बहुत खुशी के साथ लिख रही हूँ कि जामनगर से गाँव में पूज्य साहेब पधारे थे। वहाँ मैं तथा पूज्य बहिनश्री गये थे और वहाँ पूज्य साहेब के साथ बहुत बातचीत हुई। उसमें पूज्य साहेब ने एक बात ऐसी की कि जोरावर नगर गाँव मुझे बराबर अनुकूल नहीं लगता, कारण कि जोरावर में तथा वढ़वाण और काँप, उन दोनों गाँवों में स्थानकवासी के बहुत लोग (जत्था) हैं। जिस कारण जोरावर में शांति नहीं रहेगी और इन दो बड़े शहरों में कितने साधु, आर्यिकों को दुःख का कारण होने से कौनसा गाँव अनुकूल कहलायेगा?

ऐसी पूज्य साहेब ने हमसे बात की इसलिए हमें विचार करके ये लगा कि हे प्रभु! सोनगढ़ गाँव सब तरीके से अनुकूल है। कारण कि वहाँ आगे-पीछे कोई स्थानकवासी का बड़ा गाँव नहीं है, वैसे भी उस गाँव में भी कोई घर स्थानकवासी का नहीं है और उस गाँव का हवा-पानी बहुत अच्छा है और स्थानकवासी कोई वहाँ नहीं है। इसलिए शारीरिक और मानसिक सब प्रकार से शांति वाला गाँव वो सोनगढ़ कहा जाता है और तुमने मुझसे पहले बात की थी वो भी साहेब से मैंने की। दूधीबेन एकबार कहती थीं कि मेरे भाई ऐसा कहते थे कि जो पूज्य साहेब यहाँ पधारे तो उनको वे अपना घर रहने को देंगे। इस प्रकार दूधीबेन एकबार मुझे कहती थीं। ये सब बात करने से पूज्य साहेब को ऐसा लगा कि सोनगढ़ गाँव अपने लिए सब तरीके से अभी तो अनुकूल है। वहाँ चारित्रविजय का आश्रम है इसलिए सब तरह से अच्छा है। ऐसा जानकार पूज्य साहेब ने सोनगढ़ तरफ जाने का विचार नक्की किया और उस तरफ विहार किया है।

वढवाण से मगनभाई, दासभाई और त्रम्बकभाई, यहाँ दो-तीन बार आ गये और पूज्य साहेब को वढवाण पधारने के लिए बहुत विनती की कि साहेब जोरावर नहीं तो काँप के पास एक दुधरेज गाँव है, वहाँ पर (पधारिए)। तो भी पूज्य साहेब ने उन लोगों को 'ना' बोला और सोनगढ़ का ही फिलहाल नक्की किया है। अब चोटीला से विँछीया और वहाँ से उमराला होकर सोनगढ़ पधारेंगे। वहाँ पधारने में लगभग महीना तो सहज ही हो जाएगा। अब मगनभाई यहाँ आये थे। उनकी और हमारी ये बातचीत हुई कि पूज्य साहेब को वहाँ पधारने में भले महीने लगे पर आपको तो उसके पहले मकान वगैरह की तैयारी रखनी चाहिए। तो मगनभाई ने कहा कि आठ-दस दिन में अपन सब तैयारी रखेंगे और उमराला पूज्य श्री पधारें, तब हम सब खबर देंगे कि साहेब सोनगढ़ में सब तैयारी मकान वगैरह की हो गई है। अब तुम बताओ कि ये तुम्हारे भाई का मकान है, वे सब गृहस्थ के मकान के साथ-साथ है कि एकांत में हैं? अथवा तो उस मकान में पूज्य साहेब दो महीना, चार महीना, अगर हो तो वर्ष, दो वर्ष या अमुक वर्षों तक कदाचित् रहें तो तुम्हारे भाई को कोई भी अड़चन (तो) नहीं ना? वैसे कितने टाईम उस मकान में रहें, ऐसा कुछ फिलहाल तो नक्की नहीं किया था। अभी तो दो-तीन महीने के लिए चाहिए है, पर ये तो तुम्हारा भाव क्या है, यह जानने के लिए लिखा है। तुम्हारे भाई, उनके मकान में पूज्य साहेब को रहने के लिए हाँ कहें, उसमें किसी भी प्रकार से उनके मन में दुर्भाव नहीं होना चाहिए। उत्साहपूर्वक भाव से जो उस मकान में रहने के लिए हाँ कहते हों, तो ही हमें वो मकान चाहिए। नहीं तो दूसरे किराये के मकान की भी सुविधा हो सकती है। मकान कितनी सुविधा वाला है, वो देखने के लिए मगनभाई तथा दासभाई आठ दिन बाद सोनगढ़ आने वाले हैं, तो तुम फौरन ही देश में आने का रखना।

बहन! तुम्हारी बहुत दिनों की भावना सफल हुई है। यह अपूर्व लाभ लेने का वक्त आया है। यह लाभ तो मिलना बहुत ही मुश्किल है। उससे कितना लाभ है, वो सब तुम्हारे भाई को बताना और उस टाईम तुम्हारे भाई भी देश में हों तो बहुत अच्छा, ऐसा हमें लगता है। इसलिए अब एक-दो महीने तुम्हारे हरगोविंदभाई जो देश में आ सकें, तो बहुत सुविधा हो जायेगी। ज़्यादा टाईम नहीं पर एक महीने के लिए आये तो बहुत अच्छा। पूज्य साहेब वहाँ सोनगढ़ में ही फेरफार करेंगे कि क्या, वो अभी नक्की नहीं है। अभी तो वहाँ आने का तय है। वहाँ आने के बाद क्या अनुकूलता रहती है, उसके बाद सब नक्की होगा। यहाँ से मैं तथा पूज्य बहिनश्री कल सुबह अमरेली जाने वाले हैं और वहाँ अभी रुकना है। हमने पहले ऐसा निर्णय किया था कि अमरेली जाकर, चावण से दूधीबेन को अमरेली बुलाकर, ये सब रूबरू में बातचीत करेंगे। पर तुम मुंबई में हो, ये कल खबर मिली, तो इस पत्र का जवाब अब तुम विचार करके, तुम्हारे भाई को पूछकर, तुम कब देश में आने वाले हो अथवा भाई आते हैं कि क्या, वह पूरी विगतवार खबर अमरेली मेरे एड्रेस (पते) पर तुरंत ही मुझे बताना। तुम्हारा पत्र आने के बाद मुझे मगनभाई को पत्र लिखना है। तुम सोनगढ़ आने के बाद, मगनभाई का या किसी का तुम्हारे ऊपर (नाम पर) पत्र आये, तो तुम्हारे नाम से किसी से लिखवाना। तुम स्वयं मत लिखना क्योंकि तुम्हारे अक्षर कोई पढ़ नहीं सकता। मुझे तुम्हारे अक्षर समझ में आ जाते हैं इसलिए मुझे तुम लिखना। तुम्हारी और मेरी अभी तो कोई बातचीत हुई नहीं थी। पर पहले तुमने मुझसे बात की थी, वह मुझे विचारने से, ठीक लगने से....(लिखा)।

मैंने पूज्य साहेब से कहा और तुम्हारा पुण्य खिला और भावना का परिणाम आने का काल आ

गया है, इसलिए यह सब सरलता से उतर गया है। तुम्हारे पुण्य के कारण ये सब बना है, इसलिए इस हाथ से तुमको पत्र लिखा गया है, नहीं तो, आत्मदशा के कारण ऐसी कोई प्रवृत्ति होती नहीं है। मेरी तथा पूज्य बहिनश्री की शारिरिक स्थिति साधारण-साधारण रहती है। एकदम तंदुरुस्त नहीं है। मैंने इस पत्र में जितने जवाब माँगे हैं, उसमें से कुछ भी नहीं भूलना। विचार करके भाई से पूछकर सब विगतवार जवाब अमरेली तुरंत ही लिखना।

(हस्ते) हः

सद्गुरु का शिष्य

अमरेली का एड्रेस (पता):

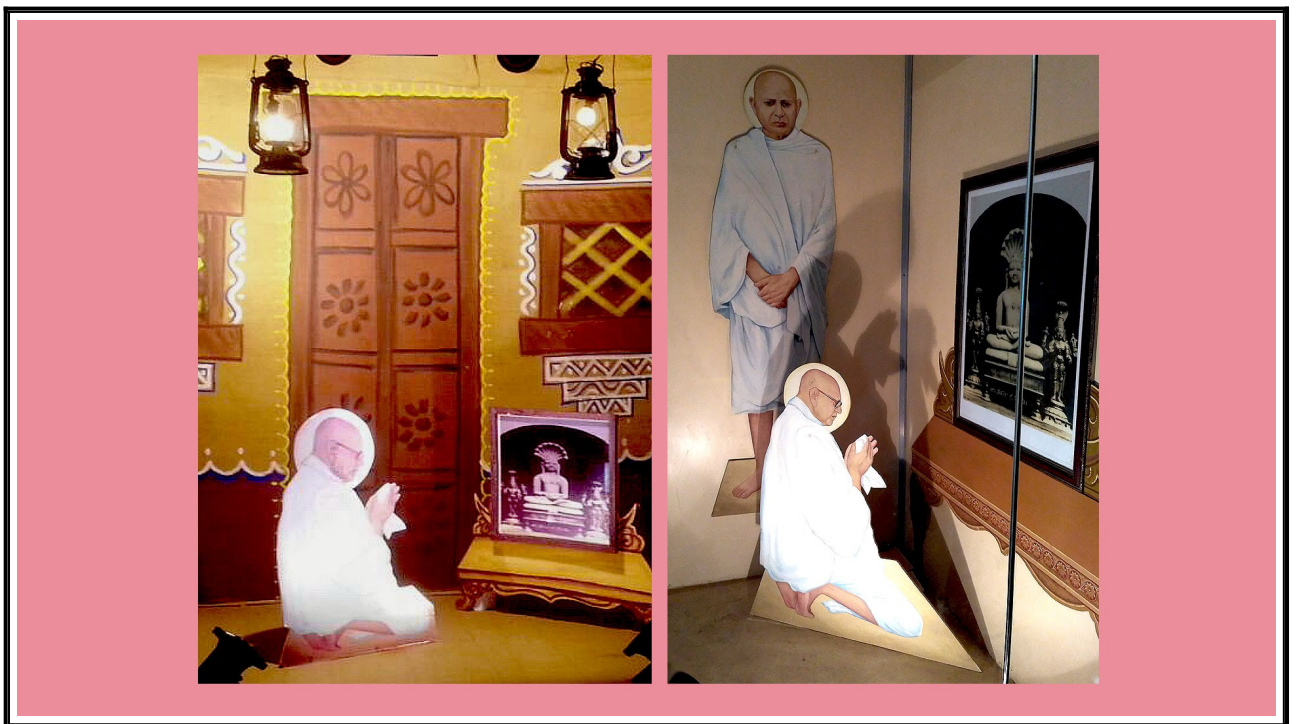
मणीलाल जयचंद

गोखलावाला

(मुकाम) मु: अमरेली

शांता को देना

उस प्रमाण से है।

पोस्ट में
पोस्ट का सिक्का
16 फरवरी 1935
अमरेली
गुरुवार

धर्मप्रेमी भक्तिवन्त दूधीबेन तथा हरगोविंदभाई!

तुम्हारा सत्पुरुष के प्रति बहुत ही भक्ति भरा पत्र कल पढ़ा, उसे पढ़कर बहुत ही आनंद हुआ है। वास्तव में सत्पुरुष के प्रति भक्ति हो, तो वह आत्मा के महाकल्याण का कारण होता है। दूधीबेन को भक्ति तो है ही, पर भाई हरगोविंद भाई की भक्ति देखकर, हम दोनों बहनें बहुत ही खुश हो गए हैं। सत्य समाज में गिनती होने पर भी, सत्पुरुष के प्रति भाव उल्लसित होने से लाभ लेने में, समाज आड़े नहीं आता। सत्पुरुष के प्रति सच्ची भक्ति उल्लसित हो, वो वास्तव में इस मनुष्य जीवन की सफलता है। तुम्हारा पत्र आने के बाद हमने मगनभाई को खबर दी है और पूज्य महाराज साहेब को भी खबर दी है। वहाँ से जो खबर आएगी, वो तुम्हें बतायेंगे और सोनगढ़ कब पधारेंगे, ये भी बतायेंगे।

दूधीबेन! तुमने लिखा है कि मैं पूज्य साहेब के पधारने के पंद्रह दिन पहले देश में आऊँगी, तो भी हम लिख रहे हैं कि जैसे बने वैसे तुम जल्दी आने का रखना और तुम देश में आओ, तब यहाँ अमरेली एक-दो दिन के लिए आ जाना जिससे अपनी प्रत्यक्ष सब बातचीत हो जाएगी। हमारे यहाँ ही उतरने का रखना और हरगोविंदभाई आदि सब पूज्य साहेब के पधारने के एक-दो दिन पहले आयें, तो भी हर्ज़ नहीं। तो तुम्हारे देश में आने के बाद हमें समाचार मिलेंगे, तो उन्हें बतायेंगे, तब वे देश में आवें। विगतवार पत्र सब खबर मिलने के बाद में लिखेंगे। हम दोनों बहनों की तबियत ठीक है, ये खबर कस्तूरबेन को तथा शांता को देना।

मगनभाई का एड्रेस (पता):
चुन्नीलाल लक्ष्मीचंद की दुकान से
(ये पत्र मगनभाई सिवाय दूसरा कोई खोलना नहीं)
इस प्रमाण से करना।

मु. (मुकाम) वाढ़वाण
ह: (हस्ते)

शांता का यथायोग्य!

पोस्टकार्ड
पोस्ट का सीक्का
10 मार्च 1935
अमरेली
रविवार

सत्पुरुषों की सेवा को सदा चाहने वाली भक्तिवन्त बेन दूधीबेन!

तुम्हारा पत्र, उमराला से लिखा हुआ, भयाणी के साथ का मिला था। पूज्य परम उपकारी कृपालु गुरु साहेब शुक्रवार या शनिवार को सोनगढ़ पधारने वाले थे, तो अब पूज्य प्रभुश्री वहाँ सोनगढ़ सुख-शाँति से पहुँच गये होंगे। वहाँ सोनगढ़ में कितनी स्थिरता है, ये बताना और पूज्य प्रभुश्री के शरीर में अब अच्छी तरीके से सुख-शाँति होगी। बाकी समाचार हो तो बताना। भाई शाँतिभाई को कहना कि यहाँ हमें, सब विगतवार खबर के साथ तुम्हें जो पता चला हो, वह बताना। वहाँ कितनी स्थिरता है और वहाँ से विहार करके किस गाँव में पधारने वाले हैं और पूज्य साहेब की तबियत कैसी है, वगैरह हकीकत बताना। यहाँ पूज्य कृपालु बहिनश्री की तबियत अच्छी है। ये शरीर भी अच्छा रहता है।

पूज्य प्रभुश्री को हमारा भक्तिभाव से वंदन हो! वंदन हो!

पत्र का जवाब तुरंत देना। प्रभुश्री वहाँ पधारे हैं क्या, वह बताना।

ली:

बेन शांता का यथायोग्य वंदन!

(उस वक्त पोस्टकार्ड में ३ पैसा (पौन आने) टिकिट लगती थी।)

पोस्ट कार्ड
पोस्ट का सिक्का
3 अप्रैल 1935
अमरेली
मंगलवार

धर्मप्रेमी बहिन दूधीबेन,
(सोनगढ़)

मैंने तुमको एक पोस्टकार्ड लिखा था, वो मिला होगा। हमको यहाँ आये आज नौ दिन हुए फिर भी तुम्हारी तरफ से पूज्य कृपालुदेव सुख-शाँति से विराजते हैं, वगैरह, कोई भी समाचार नहीं (मिला)। तो पूज्य साहेब सुख-शाँति में विराजते हैं, इतने समाचार, सधारण रीति से भी, समाचार जानने की बारंबार इच्छा रहती है। विशेष समाचार न हो तो कोई बात नहीं, पर साधारण सुख-शाँति जितने समाचार पाँच-छह दिनों में बताते रहो, तो बहुत अच्छा।

पूज्य महान उपकारी कृपालु प्रभु सुख-शाँति में विराजते होंगे, तो उन श्री को हमारी तरफ से बहुमान से वंदना नमस्कार पहुँचे! शाँतिलालभाई भी सुख-शाँति में होंगे।

वाँकानेर से पूज्य बहिनश्री के पत्र यहाँ आते हैं। उन्होंने भी सोनगढ़ के समाचार के विषय में पुछवाये हैं। तो तुमसे पत्र जल्दी न लिख पाए, तो हरगोविंदभाई के पास से लिखवाना, तो भी बहुत अच्छा। वहाँ से यहाँ आने के बाद में कोई समाचार नहीं थे, इसलिए तुम्हारी तरफ से पत्र की बहुत राह देखी जाती है, इसलिए तुरंत पत्र लिखने की विनती है।

ली:

बहिन शांता का यथा योग्य वंदन!

सत्पुरुष के चरण सेवन की इच्छा रखने वाली बेन दूधीबेन।

मैंने तुमको एक पोस्टकार्ड चार दिन पहले लिखा था, वो मिला होगा। परम पुरूष परम उपकारी कृपालु साहेब विंछीया से आज विहार करके चार-पाँच दिन में उमराला पधारेंगे और उमराला ज़्यादा रुकेंगे, ऐसा अभी संभव नहीं लगता। अभी पूज्य साहेब को सोनगढ़ पधारने में आठ-पंद्रह दिन पूरे नहीं गिने जायें, तो अभी तुम ये पत्र पढ़कर तुरंत ही रवाना होने का रखना। हरगोविंदभाई भी तुम्हारे साथ आयें तो बहुत अच्छा। हमको ऐसा लगता है कि भाई ने जो पत्र में उछलते भावों से भक्ति बनाई है, उस ही प्रकार उछलते भावों से विनती करें, तो सोनगढ़ की अनुकूलता विशेष ख्याल में आ जाये। पूज्य साहेब सोनगढ़ तरफ ही आ रहे हैं। भाव भी सोनगढ़ का ही है लेकिन उमराला में भाई स्वयं विनती करें, जिससे पूज्य साहेब को सोनगढ़ की अनुकूलता विशेष ख्याल में आने से दूसरे क्षेत्र का, भावनगर वगैरह का, ज़रा भी भाव रहता हो, तो अटककर सोनगढ़ तरफ विशेष खिंचाव आयेगा। तो यह पत्र मिलने के बाद में दो-तीन दिन में तुम तथा भाई भी रवाना होने का रखना, तो ज़्यादा अच्छा। भाई बाद में ज़्यादा न रह पायें, तो परेशानी नहीं, पर अभी पहले आयें, इसमें विशेष लाभ है।

पूज्य साहेब उमराला विशेष न रुकें, तो तुम्हारे देश में आने के बाद लगभग आठ दिन में ही सोनगढ़ पधारेंगे, ऐसा लगता है और उमराला ज़्यादा नहीं रुकेंगे ऐसा लगता है। मुंबई से देश में आने में ज़रा भी देर मत करना। ऐसे अपूर्व अवसर में आने की ढील न हो, इसका खास ध्यान रखना। उमराला वीरजीभाई, मगनभाई, दासभाई वगैरह भाई आने वाले हैं और उमराला भाई भी जाकर स्वयं के भाव बतायें, उससे बहुत लाभ है। इसलिए तुम मुंबई से सीधा यहाँ हमारे पास आओ और भाई सीधे सोनगढ़ जायें और हम तुमसे रूबरू में सब हकीकत बतायें। तुम जाकर भाई को भी कहो और भाई फिर बाद में, उस प्रमाण से, उमराला स्वयं भावपूर्वक विनती करने जायें। ऐसा बने तो बहुत लाभ है इसलिए इस प्रमाण से हो, इसका खास ख्याल रखना है और इस पत्र में से कुछ ज़रा भी दुर्लक्ष होने देना योग्य नहीं। अब तुम क्या नक्की करती हो, उसका जवाब तुरंत ही नक्की करके बताना।

ली:

बेन शांता का यथायोग्य।

पत्र का जवाब तुरंत ही नक्की करके बताना और तुम सीधे यहीं आना। भले ही एकाद दिन ही रुकना लेकिन यहाँ ज़रूर आना। इस अवसर पर आने में ढील न हो, इसमें ज़्यादा लाभ है।

बुधवार
धर्म स्नेही बेन दूधीबेन!
अमरेली

बेन मणी तथा शांता का वन्दन स्वीकार करना।

मैंने आपको पोस्टकार्ड बहुत दिन पहले लिखा था, वो मिल गया होगा। परम पूज्य महाराज साहेब राणपुर में अभी विराजते हैं, कारण कि पूज्य महाराज साहेब की तबियत राणपुर में बहुत नरम हो गई थी। पाँच-छह दिन बहुत नरम रही, बाद में तुरंत ही आराम हो गया है। अभी तो तबियत एकदम अच्छी हैं, फिर भी कमजोरी बहुत आ गई थी। इसलिए अभी शांति के लिए फाल्गुन कृष्णा अमावस तक राणपुर में रहने वाले हैं। हम एक बार होकर आ गये हैं। अब तो तबियत एकदम अच्छी है। चैत्र शुक्ला में राणपुर से विहार करके वढ़वाण पधारेगें। वढ़वाण पधारेगें, तब यहाँ से हम तथा जामनगर वाली बहनों का तथा पूज्य बेन का सबका, अपनी सुविधा अनुसार रसोड़ा करके रहने का विचार है। इसलिए तुम्हें भी वढ़वाण जाना हो और रसोड़ा करके रहना हो, तो भी किसी बात की दिक्कत नहीं है। पूज्य कृपानिधी की आज्ञा है।

पूज्य कृपानिधी गुरुदेव साहेब के वढ़वाण पहुँचने के बाद, कहाँ जाना है, ये तय होगा। अभी तो वढ़वाण से राजकोट जायेंगे, ऐसा लगता है, तो भी वढ़वाण जाने के बाद में ज़्यादा नक्की होगा। प्रेमचंदबापा, मूलजीबापा तथा नानचंदकाका, ये तीनों देश में है। फाल्गुन कृष्णा चौथ को जया की शादी है और फाल्गुन कृष्णा अष्टमी को मंगल जी का लगन है। पूज्य साहेब के वढ़वाण जल्दी पहुँचवाने के भाव थे लेकिन बीच में ठंडी बहुत पड़ने से तबियत के कारण राणपुर डेढ़ महीने पधारे हुए हो गये। अभी पंद्रह दिन स्थिरता है। अब पूज्य कृपालुदेव की तबियत एकदम अच्छी है इसलिए अब किसी भी प्रकार से चिंता करने जैसा नहीं है। आपकी तबियत अच्छी होगी।

हः
शांता!

वाँकानेर
सोमवार

भक्तिवन्त बेन दूधीबेन,

तुम्हारा पत्र मिला। श्री कृपालु गुरुदेव का वेष परिवर्तन हुआ, ये समाचार तुमने बताए, यह जानकर आनंद होता है। परम पूज्य कृपालुदेव सुख-शाँति में विराजते होंगे। उन श्री को भी हमारा अत्यंत भक्तिभाव से वंदन नमस्कार पहुँचे। तुम तथा हरगोविंदभाई पूज्य साहेब की आज्ञा प्रमाण से वर्तन रखते हो, ये बहुत अच्छा और लाभरूप है। अभी भी ये ही वर्तन रखना, वह विशेष लाभरूप है।

पूज्य गुरु साहेब कब तक निवृत्ति में रहेंगे और कबसे पढ़ना शुरू करेंगे, ये बताना। लोग वहाँ कौन-कौन दर्शन को आते हैं, वो बताना। हरगोविंदभाई वगैरह पूज्य साहेब के प्रति प्रेम-भक्ति के साथ मज़ा लेते हैं, तो भी उनके लिए सत्पुरुषों के प्रति प्रेम-भक्ति लाभरूप ही हो, ये वस्तु स्थिति है।

हम दोनों बहनों की तबियत साधारण रहती है। नया कुछ हो तो बताते रहना। पूज्य साहेब की शारिरिक स्थिति अच्छी होगी। परिवर्तन शाँति पूर्वक हो गया, ये बहुत अच्छा हुआ।

ली:

सत्य की छाया को चाहनेवाली
बेन शांता का यथायोग्य।

पोस्ट कार्ड
तारीख 7 मई 1935
वाँकानेर

भाई श्री शाँतिलालभाई

तुम्हारा पत्र मिला, पढ़कर समाचार जाने।

परम उपकारी ज्ञानसागर गुरुराज सुख समाधि में विराजते होंगे। उनकी शरीरिक स्थिति अच्छी जानकर आनंद (हुआ)!

उनको हमारा अत्यंत-अत्यंत भक्तिभाव से बारंबार वंदन नमस्कार पहुँचे।

ज्ञानियों की छाया में रहने रूप गुरुकृपा से कम समय में योग, बनने योग्य जानकर, उल्लास आता है।

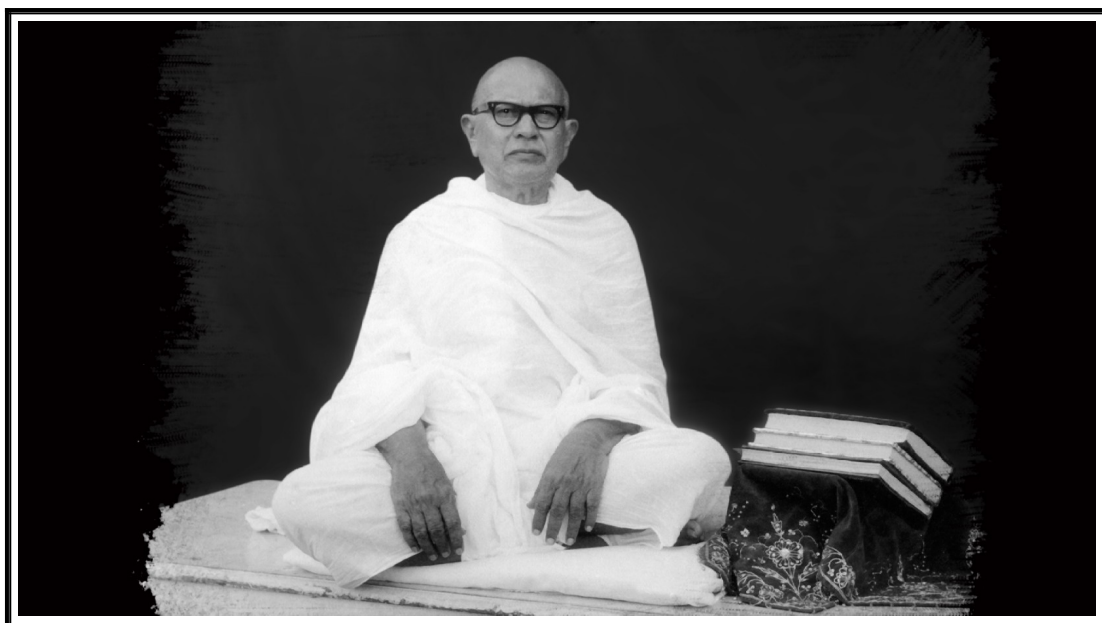
पूज्य प्रभुश्री के वेष का परिवर्तन हुआ, तब और उसके बाद भी सोनगढ़ में शाँति ही रहती है, ऐसा समाचार जानकार आनंद होता है।

वैसे छापे (समाचार-पत्र) में बहुत, उल्टा-सीधा बहुत आता है। परंतु वहाँ शाँति है, ये पूज्य प्रभुश्री के पुण्य का ही प्रताप है।

हमें वहाँ आने के विषय में जब आज्ञा हो, तब बताना। वाँकानेर से दोनों बहनों का यथायोग्य (वंदन)।

दूधीबेन का लिखा हुआ समाचार जाना। श्री सद्गुरुदेव के सुख-शाँति से भरे समाचार देते रहना।

भाईश्री वनीचंदभाई मिले थे। उन्होंने वहाँ बताने के लिए कहा था कि पूज्य महाराजश्री को मेरी तरफ से सुख-शाँति पूछना और मैं जेठ शुक्ला दोज-त्रीज में वहाँ सोनगढ़ आऊँगा। तुम सोनगढ़ पत्र लिखो तब मेरी तरफ से भी लिखना, ऐसा हमें कहा था और वे पूज्य साहेब के पास आने के बाद आगास जाने वाले हैं, ऐसा वे कहते थे। यहाँ वनीचंदभाई कभी-कभी आते हैं, प्रश्न-चर्चा होती है, वह सहज।

विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934) का चातुर्मास पूरा करके गाँवों में घूमकर पूज्य गुरुदेव विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935) में यहाँ सोनगढ़ पधारे।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935) में फाल्गुन वद् तीज को पूज्य गुरुदेव यहाँ सोनगढ़ पधारे। पूज्य गुरुदेव ने अंतर्ज्ञान से एवं दिगंबर शास्त्रों द्वारा नक्की कर लिया कि दिगम्बर धर्म ही सच्चा धर्म है। अनादि से ही यह धर्म चलता आ रहा है। अनंत तीर्थकरों ने इस मार्ग पर चलकर मोक्ष पाया है और अनंत तीर्थकरों ने इस दिगम्बर मार्ग को ही स्थापित किया है। ऐसा पूज्य गुरुदेव को दृढ़ निश्चय होने से उन्होंने स्थानकवासी का चिन्ह जो मुँहपट्टी (धारण कर रखा था), उसको त्याग कर यहाँ सोनगढ़ में चैत्र शुक्ला तेरस को महामंगल महावीर जिनेश्वर के जन्म कल्याणक के दिन मुँहपट्टी का त्याग किया और "मैं ब्रह्मचारी हूँ" ऐसा अपने पद को "दिगम्बर धर्म" के अनुसार जाहिर किया। ऐसा सम्प्रदाय का बड़ा फेरफार तो "पुरूषार्थी सिंह" पूज्य गुरुदेव ही कर सकते हैं।

पूज्य गुरुदेवश्री के प्रताप से सत् धर्म का फैलाव कोई अद्भुत हो गया है। छोटे बच्चों से लेकर वृद्ध तक के भाई-बहन सच्चे धर्म का आदर करते और सच्चे धर्म की रूचि करने वाले हो गये हैं। इस पंचम काल में वीतरागी सच्चे धर्म का फैलाव अद्वितीय पुरूष द्वारा ही हुआ। सामान्य मनुष्यों का ये काम नहीं था।

परम पुरुष पूज्य गुरुदेव के परम प्रताप से इस आत्मा ने अनंतकाल में जिस आत्मा को जाना नहीं था, उस आत्मा को आत्मा की जागृति होकर जाना, अनुभव किया, जिससे भव-भ्रमण का नाश हो गया और मुक्ति नज़दीक हो गई। जो साक्षात् तीर्थकर के योग में भी आत्मप्राप्ति नहीं हुई थी, वो सद्गुरु (कहान गुरुदेव) के परम प्रताप से हुई। उन गुरुदेव को अत्यंत भक्ति से नमस्कार हो! नमस्कार हो!

इस शरीर में छाती में भींस का दर्द बहुत बार होता था। तब जैसे भींस का जोर बढ़ा, वैसे ज्ञायकभाव की भी तीव्रता के सामने जोर बढ़ा। यह भेदज्ञान का परम प्रताप है।

इस आत्मा को भेदज्ञान हुआ, साथ ही साथ शरीर में भी असाता प्रगट हो गई। पेट में वायु गोला, छाती में भींस का भी दर्द, लेकिन ये असाता जब ज़्यादा होती हुई दिखे, तब आत्मसमाधि आत्मशांति ज्ञायकभाव की वृद्धि भी बढ़ जाए। ये प्रत्यक्ष अनुभवशील बात है।

पूज्य गुरुदेव ने हम दोनों बहनों के आत्मा के सम्यग्ज्ञान की बहुत परीक्षा की थी। पर पूज्य गुरुदेव के परम प्रताप से हम दोनों बहनों आत्मा की परीक्षा में पास हो गई थीं, पार उतर गई थीं।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935) में पूज्य गुरुदेव सोनगढ़ पधारे थे, तब से हम दोनों बहनों भी सोनगढ़ आ गयी थीं, तब से हम सोनगढ़ में ही रहने लगे। शुरुआत में सोनगढ़ में पूज्य गुरुदेव दिन में एकबार व्याख्यान देते थे। एक बार व्याख्यान सुनने के बाद बाकी का टाइम आत्म-साधना के लिए एकांत में दो-चार घंटे बैठकर ज्ञायकभाव की विशेष वृद्धि के लिए ध्यान में बैठते थे। बाकी बचे हुए टाइम में शास्त्र स्वाध्याय भी करते थे।

पूज्य गुरुदेवश्रीये जने जेनेने पूछेबा
पाँच प्रश्नों के जेवोश्रीना
धरुवावेमे

१६६-३)

सहन ॐ विधाने

१. अगुरे लुगुनी व्याख्या शीरले करी
शिकी छे?
२. ज्ञान सविकल्प छे तो अनुत्पन्न पजेल
सवीकल्प कथं शते छे तेनी परना कथं शतेछे.
३. सर्वज्ञानी व्याख्या तमारी लाषाथी
केवा शने पछं शकिये छे,
४. ज्ञान वेदांतादि कथलां जनुनु मुदापछु
मुज्ये मुदा सहीत शुं मान्यतामां छे.
५. आत्म ज्ञाने अजे निवीकल्पनामां
मिह अथेवा काजनुं आंतरे शुं छे,
ते प्रश्न पांथी तरव नुपाज आप
न लभया
सर्वानुष्ट पछे तमारी लाषाथी कथं
शते करी छे,
जने अने अने लभुं.

पूज्य गुरुदेव श्री द्वारा पूछे गए पाँच प्रश्नों के स्व-हस्ताक्षर की कॉपी

परम पूज्य परम उपकारी, करुणासागर, ज्ञाननिधि, श्री गुरुदेव द्वारा पूछे गये सुवर्णमय पाँच प्रश्न उनके उत्तर ये पाँच लिखे हैं।

परम पुरूष श्री सद्गुरु के कहान गुरुदेव के ज्ञान का लक्ष्य जहाँ-जहाँ परिणमित होता है, उन सभी कार्यों में वो सर्व कार्य में अथाह उपयोग ही होता है।

परम पुरूष श्री सद्गुरुदेव को और उनके परम उपकार को बारंबार नमस्कार हो!

विक्रम सम्वत् 1993 (ईस्वी सन् 1937) मार्गशीर्ष माह

शांताबेन

ये प्रश्न पढ़कर तुरंत लिखे हैं। सोमवार सुबह पाँच बजे लिखने की शुरूआत हुई, उनमें सबसे पहले ये प्रश्न लिखा है।

पूज्य गुरुदेवश्री का पहला प्रश्न: आत्मानंद और निर्विकल्पता में भेद अथवा काल का अंतर क्या है?

पूज्य बेन का उत्तर: जिस समय आत्म-उपयोग पर लक्ष्य से छूटकर स्वयं अपने ज्ञायक में एकाकार निर्विकल्प उपयोग रूप से परिणमित होता है, उस समय ही वास्तविक आनंद अनुभव में आता है।

उपयोग का निर्विकल्पपने परिणमना और आनंद का अनुभवन, ये दोनों एक साथ ही होते हैं, उसमें काल का अंतर कोई जानने में नहीं आता।

आत्म-उपयोग जब निर्विकल्प रूप होता है तब ही वास्तविक आनंद और वास्तविक सुख वेदन में आता है और वास्तविक आनंद और वास्तविक सुख तभी कहा जाएगा कि जब आत्म उपयोग निर्विकल्पपने हो तब।

अब उसमें भेद तो क्या कहना? पर उसमें स्वभाव भेद अपेक्षा से भेद कहना हो तो कह सकते हैं।

बाकी तो अभेद एकाकार परिणमता होने से उसमें भेद तो क्या कहें।

(दूसरे प्रश्न का यह लिखा है)

पूज्य गुरुदेवश्री का दूसरा प्रश्न: अनुभव के वक्त ज्ञान सविकल्प किस तरह है?

पूज्य बेन का उत्तर: आत्मा के निर्विकल्प अनुभव के वक्त ज्ञायक, ज्ञायकस्वरूप से प्रगट उपयोगपने सहज परिणमता है, उस वक्त ज्ञाता द्रव्य में प्रगटपने कोई "अचिन्त्य और अद्भुतता से" भिन्न-भिन्न जाति के स्वभाव स्वरूप जुदी-जुदी अवस्था में जुदा-जुदा तरंगों को जुदी-जुदी रमत स्वरूप से

कोई "अद्भुतता से" आत्म द्रव्य परिणमित हो रहा है। उन सभी स्वभावों, अवस्थाओं और तरंगों को ज्ञान जानता है, वह ज्ञान की सविकल्पता है। अन्तरमुहूर्त की अनुभव की स्थिति में, ज्ञायक द्रव्य में ऊपर लिखे मुताबिक भिन्न-भिन्न जाति की अवस्था के तरंग क्षण-क्षण में परिणमते हैं। उन सभी अवस्थाओं को जानने स्वरूप ज्ञान में जो नयी-नयी अवस्थायें सहज परिणमती हैं, वह ज्ञान की सविकल्पता। ज्ञान की अवस्था और दूसरे सब गुणों की अवस्था एक साथ ही परिणमित होती है।

अनुभव में, कर्ता, क्रिया और कर्म जो स्वयं के हैं, इनमें ज्ञान गुण का परिणमन होकर के जो ज्ञान की नई-नई अवस्थारूप से कार्य आता है, वो भी ज्ञान की सविकल्पता है।

अपने ज्ञान की नई अवस्था और सब गुणों की नई अवस्थाओं को जाननेरूप, जो ज्ञान का कार्य है, वह ज्ञान की सविकल्पता है।

(तीसरा प्रश्न यह लिखा था, सर्वज्ञ की व्याख्या-)

पूज्य गुरुदेवश्री का तीसरा प्रश्न: सर्वज्ञ की व्याख्या तुम्हारी भाषा में किस तरह से हो सकती है?

पूज्य बेन का उत्तर: ज्ञान उपयोग का पर लक्ष्य से परिणमन सर्वथा-सर्वथा प्रकार से छूटकर, ज्ञान उपयोग का, ज्ञान उपयोगपने अखंड सहज प्रगट प्रत्यक्ष स्वरूप से परिणमित हो जाना, वो सर्वज्ञपना अथवा जाज्वल्यमान ज्योति स्वरूप से अखंड ज्ञाता द्रव्य को, उनके सर्वभावों को, प्रत्यक्षपने एक साथ प्रगटपने जानना, अनुभवनरूप सहज उपयोग का परिणमना, वो सर्वज्ञता है।

(चौथा प्रश्न यह लिखा है)

पूज्य गुरुदेवश्री का चौथा प्रश्न: दूसरे वेदांतादि और जैन का जुदापना या भिन्नपना मुख्य मुद्दे सहित क्या मान्यता है?

पूज्य बेन का उत्तर: जैन छह द्रव्य को मानते हैं और उनके निमित्त-नैमित्तिक संबंधरूप भाव को भी मानते हैं और वेदांती एक ही द्रव्य को मानते हैं और एक ही द्रव्य को मानने से निमित्त-नैमित्तिक संबंधरूप भाव का निषेध हो ही जाता है। उसके निषेध होने पर नैमित्तिकरूप जो द्रव्य का स्वभाव उनका निषेध हो जाता है और स्वभाव का निषेध होने पर द्रव्य वस्तु का निषेध हो जाता है, अर्थात् जैन के अभिप्राय में वस्तु द्रव्य का अखण्ड अस्तित्व रहता है, तब वेदांत के अभिप्राय मुताबिक द्रव्य की स्वाधीनता वगैरह सब उड़ जाती है, इसलिए वस्तु स्वभाव की कोई भी व्यवस्था या मर्यादा नहीं रहती। उसी प्रकार परद्रव्य का निमित्त पाकर के आत्मद्रव्य की पर्याय विकारपने परिणमित होती है, उसको भी वेदांत नहीं मानता। वे विकार को अविकारपने मानते हैं इसलिए अविकार पर्यायपने परिणमने का उसका पुरुषार्थ नहीं हो सकता, इसलिए उनके अभिप्राय प्रमाण से उनके सम्पूर्ण कार्य की सिद्धि नहीं हो सकती और उनको सम्पूर्ण सुख का अनुभव भी नहीं हो सकता।

और जैन परद्रव्य के निमित्त से आत्म द्रव्य की जिसे और जितने अंश में विकार पर्याय होती है, उस प्रमाण से उनको मान्य रखते हैं; इसलिए अविकारी पर्याय रूप से परिणमने का उनका पुरुषार्थ हो

सकता है, इसलिए वे सर्व कार्य सिद्धि तक पहुँच सकते हैं और वे सम्पूर्ण सुख का अनुभव भी कर सकते हैं। इसलिए जैन का अभिप्राय सत्य है और वेदांत का अभिप्राय सत्य नहीं है। इस प्रकार से वेदांत और जैन जुदा पड़ते हैं। वेदांत आत्मा को सर्वथा शुद्ध मानते हैं और जैन भी द्रव्यदृष्टि से सर्वथा शुद्ध मानते हैं, इसलिए उस अपेक्षा से साधारण रीति से दोनों एक हैं, ऐसा कह सकते हैं। पर वेदांत शुद्ध मानते हैं वे शुद्ध का यथार्थ स्वरूप समझे बगैर शुद्ध मानते हैं और जैन शुद्ध का यथार्थ स्वरूप समझ के शुद्ध मानते हैं, इस रीति से भी जैन और वेदांत जुदा पड़ते हैं।

(पाँचवा प्रश्न यह लिखा है), पहला प्रश्न अगुरुलघु का है, उसका उत्तर-

पूज्य गुरुदेवश्री का पहला प्रश्न: अगुरुलघु की व्याख्या किस तरह से कर सकते हो?

पूज्य बेन का उत्तर: द्रव्य की जो हानि वृद्धिस्वरूप से पर्याय परिणमती है, फिर भी वह मूलस्वरूप से हानि-वृद्धि रूप नहीं होते हुए, उसमें जो एकाकारपना है, वह अगुरुलघु स्वभाव है।

बाकी अगुरुलघु स्वभाव की विशेष स्पष्ट व्याख्या तरफ लक्ष्य पहुँचता नहीं। अनुभव में ज्ञान सविकल्प किस प्रकार से है, उसकी जो व्याख्या आती है, उनमें अगुरुलघु स्वभाव की व्याख्या समाती है। पर उसमें अगुरुलघु स्वभाव की व्याख्या विशेष स्पष्ट जुदा करने की तरफ लक्ष्य नहीं पहुँचता।

ये पाँच प्रश्नों के उत्तर, श्री सद्गुरु के प्रताप से यथाशक्ति प्रमाण से लिखे हैं।

शाँति शाँति शाँति।

विक्रम सम्वत् 1994 (ईस्वी सन् 1938) में पूज्य बहिनश्री को जातिस्मरण ज्ञान हुआ था। प्रथम में श्री कुंदकुंदाचार्यदेव यहाँ भारत से विदेह क्षेत्र पधारे, तब हम दोनों बहनें, पूज्य गुरुदेवश्री की आत्मा और नारणभाई की आत्मा, हम चार जीव पुरूषरूप से वहाँ भगवान के समवशरण में बैठे थे इत्यादि बहुत लंबा स्मरण है, वह पूज्य बहिनश्री ने लिखा है।

विक्रम सम्वत् 1994 (ईस्वी सन् 1938) के पौष माह में मुझे अगले दिन स्वप्न आया कि मैं महाविदेह क्षेत्र में हूँ। वहाँ के माता-पिता बहुत ऊँचे और बड़े (हैं), वो भी स्वप्न में आया।

और पौष सुदि दूज के दूसरे दिन पूज्य बहिनश्री की आँख के सामने सहज ही नज़र जाने पर ऐसा स्मरण आया कि इस आत्मा को मैंने पिछले भव में पुरूष रूप में देखा है। वो भी पुरूष थे, मैं भी पुरूष था, वो एकदम स्पष्टरूप से याद आया। उनका नाम देवाभाई था और इस आत्मा के पुरूष शरीर का नाम लाभभाई था, ये बराबर याद आया। लाभभाई के माता-पिता के बड़े घर हैं, बहुत ऊँचे-ऊँचे मकान में हम रहते हैं, ऐसा बराबर याद आया। माता-पिता वगैरह अच्छा गृहस्थ कुटुंब है। रिद्धि-सिद्धि वाला घर है। माता-पिता बहुत खानदानी हैं, ये बराबर याद आया।

मैं, लाभभाई, रास्ते से चलता जा रहा था। वहाँ देवाभाई की माँ मुझे रास्ते में मिली। उन्होंने मुझसे कहा कि तू कहीं ढूँढ न, देवाभाई कबसे गया है। वह अभी आया नहीं। मैंने कहा, मैं उनको ढूँढकर आता हूँ। देवाभाई के माता-पिता और लाभभाई के माता-पिता में भी बहुत गहरी मित्रता थी। देवाभाई और लाभभाई में भी बहुत गहरी मित्रता थी। बाद में मैं रास्ते पर जाता था, वहाँ देवाभाई सामने से चले आते थे। मैंने उनको कहा कि, देवाभाई चलो, तुम्हारी माँ रास्ते पर कबसे तुम्हारी राह देखते हुए खड़ी हैं। देवाभाई ने कहा, चलो! आता हूँ।

वहाँ ऊपर मैंने नज़र की तो आकाश में बड़ा समवशरण जैसा था और वहाँ आनंद महोत्सव हो रहा था, ऐसा लगा।

तब कहान गुरुदेव का आत्मा लक्ष्य में नहीं आता था। उसके बहुत वर्षों बाद, विक्रम सम्वत् 2004 (ईस्वी सन् 1947) के साल में, कहान गुरुदेव की आत्मा वहाँ राजकुमार है, वो राजकुमार बराबर याद आया। मैं और देवाभाई हम दोनों राजकुमार के महल के बाहर उनकी राह देखते खड़े थे। वहाँ राजकुमार गुरुदेव कहान का आत्मा, उनके महल में से लाल मखमल के ज़री के कपड़े पहनकर बाहर आये। हम तीनों जन समवशरण की तरफ चले और रास्ते में धर्म की चर्चा करते-करते चलते जा रहे थे। रास्ता बहुत सुंदर, चारों बाजू झाड़ी और वन हों, ऐसा था। वहाँ से जा रहे थे। यह कहान गुरुदेव का आत्मा ये राजकुमार है, ऐसा स्पष्टपने बराबर याद आया।

विक्रम सम्वत् 1994 (ईस्वी सन् 1938) में स्वाध्याय मंदिर की स्थापना हुई। पूज्य गुरुदेव स्वाध्याय मंदिर में विराजे।

विक्रम सम्वत् 1995 (ईस्वी सन् 1939) में पूज्य गुरुदेव संघ सहित शत्रुंजय तीर्थ की यात्रा के लिए पधारे। 300 से 400 मुमुक्षु भाई-बहन उनके साथ थे। वहाँ पालीताणा में जिनेंद्र-मंदिर में, दिगम्बर-मंदिर में भगवान के दर्शन किये और दर्शन करते हुए हम दोनों बहनों को ऐसी भावना हुई कि हमें साक्षात् भगवान का तो विरह पड़ा है, पर हम रहते हैं, वहाँ प्रतिमाजी के भी दर्शन नहीं। हमारी भावना

पूज्य गुरुदेव के पास पहुँची तो पूज्य गुरुदेवश्री ने कहा कि, बात सच्ची है। भावना भाओ!

हम दोनों बहनों को किसी भी भावना का विचार आवे तो कितनी बार साथ ही आवे। बहुत बार ऐसा बना कि बहुत-बहुत प्रकार के प्रशस्त विचार (हमको-चम्पाबेन, शांताबेन), दोनों बहनों को साथ ही आये। कोई देव संबंधी विकल्प आये, कोई विकल्प शास्त्र संबंध में आये, कोई विकल्प गुरु संबंध में आये, कभी आत्मा के गुणों का विचार करते हों, तो उसके विकल्प आये तो बहुत बार एक ही साथ दोनों बहनों को साथ ही आये, कोई आत्मा के ध्यान संबंधी विकल्प आये तो भी बहुत बार साथ ही आये। ये दोनों द्रव्यों का ऐसा ही सुमेल है कि बहुत-बहुत बार ऐसा बना है, बनता है। कई बार हम दोनों बहनें शास्त्र पढ़ते हों, उस समय इनके हाथ में उनके नाम का एवं उनके नाम का इनके हाथ में आये, ऐसा तो बहुत बार बनता ही आ रहा है। ये कोई दोनों बहनों के द्रव्य के संबंध की सूचना है।

विक्रम सम्वत् 1995 (ईस्वी सन् 1939) में राजकोट में पूज्य गुरुदेव का चातुर्मास हुआ। वहाँ नानालालभाई तथा जड़ावबेन जसाणी को हमारी सोनगढ़ में श्री जिनमंदिर की भावना का ख्याल आने पर सोनगढ़ में दिगम्बर जिनमंदिर बनवाना है, ऐसा उन्होंने उल्लसित भाव से निर्णय किया। विक्रम सम्वत् 1995 (ईस्वी सन् 1939) में राजकोट का चातुर्मास पूरा करके पूज्य गुरुदेव सोनगढ़ पधारने वाले थे। तब बीच में जूनागढ़ तीर्थ की यात्रा का प्रोग्राम हुआ था। संघ सहित पूज्य गुरुदेव और हम सबने वहाँ से गिरनार तीर्थ की यात्रा की। श्री तीर्थकर नेमिनाथ भगवान के वहाँ तीन कल्याणक हुए। महापवित्र भूमि गिरनारगिरी की यात्रा करके पूज्य गुरुदेव को अपूर्व भाव आये थे। पूज्य गुरुदेव के परम प्रताप से हमें भी बहुत अच्छे भाव आये थे और बहुत भक्तिपूर्वक गिरनार तीर्थ की यात्रा पूज्य गुरुदेव के साथ हुई थी। सहस्रवन में पूज्य गुरुदेव को अपूर्व भाव आने से साष्टांग नमस्कार किया था। पूज्य गुरुदेव के प्रताप से वह यात्रा अद्भुत हुई थी।

विक्रम सम्वत् 1996 (ईस्वी सन् 1940) में पूज्य गुरुदेव सोनगढ़ पधारे। तब उस साल में श्रावण शुक्ला तेरस को श्री नानालालभाई जसाणी द्वारा श्री जिनमंदिर की नींव डाली गई और श्री दिगंबर जिनमंदिर एकदम जल्दी पूरा हुआ।

श्री मंदिरजी में प्रतिमाजी विराजमान करवानी थी तो प्रतिमाजी लेने के लिए पूज्य गुरुदेव ने हम दोनों बहनों (चम्पाबेन और शांताबेन) को आज्ञा दी कि, तुम जयपुर जाकर के वीतरागी भाव वाली प्रतिमाजी ले आओ। इसलिए हम जयपुर प्रतिमाजी लेने दोनों बहने गये। उस प्रतिमा जी वाले के पास तीन प्रतिमायें तैयार ही थीं। अभी सोनगढ़ मंदिर में विराजमान है वे श्री सीमंधरनाथ, शांतिनाथ और पद्मप्रभु वे तीन प्रतिमाजी वहाँ तैयार थीं। वे प्रतिमाजी को साथ लाते हुए हम सोनगढ़ आये। प्रतिमाजी के साथ लाकर आते हुए हमारे दिल में इतना आनंद हुआ कि हम भगवान के साथ आये और भगवान से मिलाप हुआ, इस कारण अंतर बहुत प्रफुल्लित हो गया।

साक्षात् तीर्थकरदेव वीतरागदेव का तो विरह पड़ा है, पर वीतरागभाव की पुष्टि के निमित्त, वीतराग प्रतिमाजी को देखकर भी अंतर में शांति हुई, प्रफुल्लता आई, संतोष हुआ।

पूज्य गुरुदेव भी प्रतिमाजी को देखकर थोड़ी देर थम गये और उनको भाव आए कि वाह! वीतराग तुम्हारी मुद्रा वाह! पूज्य गुरुदेव के उद्गार निकले कि हे नाथ! तुम्हारे साक्षात् दर्शन का तो विरह

पड़ा, फिर भी तुम्हारी प्रतिमा के दर्शन से संतोष मानेंगे और आराधना करके तुम्हारे साक्षात् दर्शन पायेंगे। तब उसके बाद श्री सीमंधर आदि भगवान के पंचकल्याणक हुए और फाल्गुन शुक्ला महामंगल दूज के दिन श्री सीमंधर भगवान आदि शाँतिनाथ, पद्मप्रभु, नेमीनाथ भगवन्त, मंदिर में विराजमान हुए। विक्रम सम्वत् 1997 (ईस्वी सन् 1941) का साल और फाल्गुन शुक्ला दूज थी।

भगवान का पंचकल्याणक हुआ, तब हम दोनों बहनों और पूज्य गुरुदेव को ऐसा भाव आया था कि मानो साक्षात् भगवान के कल्याणक हो रहे हों और भाव उल्लसित होते हों, ऐसे भाव उल्लसित होते थे।

जिस समय श्री मंदिरजी में भगवान पधार रहे थे, उस समय दूसरे भाई बोल रहे थे कि पधारो भगवान पधारो! तब पूज्य गुरुदेव को ऐसे भाव आए कि श्री मंदिरजी के द्वार पर श्री सीमंधर भगवान पधार रहे थे और उनके सामने ज़मीन पर पूरे लेटकर साष्टांग नमस्कार किया और आँखों में आँसू आते जाँँ और 5 मिनट तो ऐसे ही रहे। इस प्रकार से श्री सीमंधर भगवान की प्रतिमाजी के पधारने के समय पूज्य गुरुदेव को भगवान के प्रति भाव आए थे। कई बार पूज्य गुरुदेव को विरह लगता था तो वैसे उद्गार उनकी भक्ति में निकलते थे।

भगवान की प्रतिमा के दर्शन से मानो कि साक्षात् भगवान के ही दर्शन हो गये हैं। मानो कि साक्षात् भगवान की भेंट हुई, ऐसा भाव आता था और आता है।

श्री जिनेंद्र प्रतिमाजी की भी महिमा अद्भुत है। उसमें भी यहाँ सोनगढ़ में विराजमान हैं, ऐसी मुद्रावाले भगवान के दर्शन करते समय मानो कि साक्षात् वीतराग का दर्शन कर रहे हैं, इस प्रकार वीतराग स्वरूप का बहुमान आता है। वीतरागी देव का बहुमान आने पर मुझे भी वीतरागी भाव प्राप्त करना है, ऐसी पुष्टि होती है। वीतराग भाव का बहुत आदर आता है, स्वयं के वीतराग भाव के नज़दीक हो जाते हैं।

भक्ति के समय सीमंधर भगवान की भक्ति करते हुए कई बार तो ऐसा लगा कि श्री सीमंधर भगवान की मुद्रा देखकर मानो कि ये रहे साक्षात् भगवान वाह! प्रभु! वाह! तुम्हारा स्वरूप! ऐसी अद्भुत मुद्रा मानो कि अभी भगवान की ध्वनि छूटेगी, ऐसी अपूर्व मुद्रा दिखती है। ऐसे अंतर के भाव होने पर ज्ञान में ऐसी मुद्रा जानने में आती है कि साक्षात् वीतरागदेव विराजते हैं।

पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में समयसार, प्रवचनसार, नियमसार, पंचास्तिकाय, अष्टपाहुड़, पंचाध्यायी, द्रव्य-संग्रह, मोक्षमार्ग प्रकाशक, समाधिशतक, पुरुषार्थ सिद्धि उपाय, स्वामी कार्तिकियानुप्रेक्षा, पद्मनन्दि पंचविंशतिका वगैरह दिगंबर आचार्यों के शास्त्रों का वाँचन करते हैं और उसमें से बहुत सरस (सुंदर) समझाते हैं और आचार्यों का हृदय बताते हैं, ये बात जब समझ में आती है, तब ऐसा लगता है कि आचार्य भगवान ने कितना सरस और स्पष्ट मार्ग बताया है। एकदम जड़-चेतन जुदा और एकदम भेदज्ञान की बात स्पष्ट, दीपक जैसी बताई है, जो कि अभी इस काल में तो पूज्य गुरुदेव ने तीर्थकरों का मार्ग एकदम स्पष्ट बनाया है। ज़रा भी मिलावट बिना एकदम स्पष्ट भेदज्ञान का मार्ग पूज्य गुरुदेव अभी बता रहे हैं। अभी के जीवों का बहुत सद्भाग्य है कि ऐसी, भेदज्ञान की स्पष्ट दीपक जैसी बात प्रत्यक्ष सुनने मिलती है। पूज्य गुरुदेव के परम प्रताप से बहुत से जीव अभी इस काल में मुक्ति पाने की लायकात प्रगट

कर लेंगे।

परम पूज्य कृपालु गुरुदेव का परम-परम उपकार है कि जिस भव का अंत साक्षात् तीर्थकरदेव के समीप नहीं आया, उस भव का अंत, एकदम नज़दीक में भव का अंत जिनके प्रताप से हुआ, ऐसे परम कृपालु सद्गुरुदेव को अत्यंत-अत्यंत भक्ति से बारंबार नमस्कार हो!

साक्षात् तीर्थकरदेव के समीप भव का अंत नहीं आया उसमें इस आत्मा की ही लायकात नहीं थी, उसमें स्वयं का ही कारण था। साक्षात् तीर्थकरदेव तो साक्षात् मोक्ष प्राप्त करवाने वाले परम-परम निमित्त हैं, उनके साक्षात् योग में जीव न समझे, उसमें अपनी ही कमी है।

भेदज्ञान होने के बाद में ऐसा लगा कि मैं स्वयं ही ज्ञायक आत्मा हूँ, मेरा ज्ञायक सुख से भरा हुआ है। मेरे में ही सुख है। मेरे में से ही सुख प्रगट होता है। ज्ञायक में लीन रहने से सुख और शांति लगती है। ज्ञायक सिवा दूसरे विकल्पों में ज़रा भी सुख भासित नहीं होता। दुःख ही लगता है।

जिसमें सुख न हो उसमें सुख कहाँ से भासित हो? जैसे-जैसे ज्ञायक में लीन होते जाते हैं, वैसे-वैसे ज्ञायक की तीव्रता होती जाती है। ज्ञायक की तीव्रता ही रूचिकर लगती है। व्याख्यान के बाद सुबह मंदिर में बैठते हैं, तब तो एकदम ध्यान हो जाता है, ज्ञायक में एकदम लीन हो जाते हैं।

व्याख्यान में से, पूज्य गुरुदेव के पास से, चैतन्य आनंद का घोलन सुनकर सुबह मंदिर में बैठते हैं, वहाँ ध्यान में एकदम लीन हो जाते हैं। श्री जिनेन्द्रदेव की ध्यानस्थ मुद्रा की छत्र-छाया में ये आत्मा भी चैतन्य स्वरूप में एकदम लीन हो जाता है।

परम पूज्य कृपालु गुरुदेव के परम प्रताप से शाश्वत धाम श्री सम्मेशिखरजी की यात्रा भी कई बार हुई। पूज्य गुरुदेव के साथ भी शाश्वत तीर्थ की यात्रा हुई। उस शाश्वत तीर्थ का दर्शन होने पर रोम-रोम उल्लसित हो जाता था मानो कि साक्षात् सिद्ध भगवान के धाम में आए हों, ऐसा उल्लास आता था। मानो कि साक्षात् सिद्ध भगवान के दर्शन होते हों, ऐसा भासित होता था। मानो कि चारों ओर सिद्ध भगवान विराजते हों, ऐसा दृश्य दिखाई देता था।

सिद्धधाम की यात्रा करके मानो सिद्ध भगवंतों का दर्शन हुआ, ऐसा लगता था। मानो मुनिवरों का दर्शन हुए, ऐसे भाव में भास्यमान होते थे। वन-जंगल को देखकर मुनिराज याद आते थे और अपने को भी ऐसी दशा कब प्राप्त होगी कि सर्व उपाधि से मुक्त होकर, आत्मसमाधि में लीन होकर, संयमभाव प्राप्त करके वन-जंगल में आत्म-साधना साधें, ऐसा उत्तम सुअवसर कब आयेगा, यात्रा करते समय ऐसे संयमभाव की भी बहुत अच्छी पुष्टि होती है।

विक्रम सम्वत् 2026 (ईस्वी सन् 1970) में कर्म का उदय कठिन आया था, पर उस उदय के समय, ज्ञायक का साम्यभाव अच्छी तरह से वृद्धि को प्राप्त हुआ है।

कर्म के कठिन उदय के समय भी आत्मा में शांति-समाधि की प्राप्ति बहुत अच्छी हुई है।

उदय ने उदय का काम किया और आत्मा ने आत्मशांति का काम किया।

इस आत्मा में पहले से ही ऐसा भासित होता था कि पूज्य गुरुदेव तीर्थकर होंगे और हम दोनों बहनें उनके गणधर होंगे। मैंने पूज्य बहिनश्री से बात की कि ये होने योग्य है, तो पूज्य बहिनश्री ने कहा-हाँ! तुम्हारी बात बराबर है। ऐसा ही होना है। बाद में, पूज्य बहिनश्री के कहने से मैंने जाना कि पूज्य

बहिनश्री को स्मरण में भी ये ही आया है कि दोनों गणधर होने वाले हैं।

इस आत्मा को जो सम्यग्दर्शन प्राप्त हुआ है, वह अप्रतिहत धारा से ही है और भविष्य में भी वह धारा वृद्धि पाकर के पूर्णता को प्राप्त होगी। परम पूज्य कृपालु गुरुदेव के प्रताप से अब संसार का अंत नज़दीक में ही दिखाई देता है। जल्दी आत्मानंद की पूर्णता को पाये, ये ही भावना।

पूज्य गुरुदेवश्री के भी महाअमृत वचन हैं कि हम तीनों जन साथ में मोक्ष में जायेंगे।

पूज्य बहिनश्री के भी महामंगलमय ये ही वचन निकलते हैं कि अपन तीनों जन एक साथ ही मोक्ष में जायेंगे। अब ज़्यादा समय नहीं है, थोड़े समय में ही भव का अंत है।

इस आत्मा में भी ये भासित होता है कि पूज्य गुरुदेव और हम दोनों बहनें, तीनों साथ ही मोक्ष में जायेंगे और अब संसार का किनारा नज़दीक ही है। आत्मा की पूर्णज्ञान-आनंददशा जल्दी प्राप्त हो और निज स्वरूप में पूर्ण स्थिति जल्दी हो, यही भावना है।

विक्रम सम्वत् 2027 (ईस्वी सन् 1971) में, विक्रम सम्वत् 2026 (ईस्वी सन् 1970) से भी बहुत ही कठिन उदय, उपसर्गरूप से, बाहर का आया, पर उस उदय के समय भी ज्ञायकभाव का समताभाव, साम्यभाव अच्छी तरह से वृद्धि को प्राप्त हुआ, ज्ञायकभाव का साम्यभाव, इस ज्ञायकदेव के प्रताप से बराबर प्रगटरूप से परिणमित हो रहा था। वृद्धि को प्राप्त हुआ था। उदय ने उदय का काम किया, उदय तो पर द्रव्य है, उसमें आत्मा का कुछ चलता नहीं, आत्मदेव स्वयं अपने भाव को कर सकता है जिससे इस आत्मा ने अपने स्वभाव को शांति के भाव से परिणमाया।

मुश्किल (कठिन) बाहर का उदय था, वह प्रसंग आत्मा के परिणाम में बहुत ही लाभ का कारण हुआ है। चौथेकाल में भी बड़ी सतियों सीताजी, अंजनाजी वगैरह को बाहर के उदय आये थे तो अपने को इस काल में आये तो, उसमें कोई आश्चर्य नहीं, परंतु इस प्रसंग में अपने स्वयं के ज्ञायकभाव में रहकर ज्ञायकभाव की प्रगट शांति का अनुभव किया, आत्म-समाधि को बढ़ाया और इस ज्ञायकदेव की आराधना आराधी और आराधते हैं। हे ज्ञायकदेव तुम धन्य हो!

उपसर्गरूप से उदय आया था, तब सारा समाज हिल गया था। अच्छे-अच्छे लोगों के कलेजे काँप उठे थे। किन्तु इस आत्मा ने ज्ञायकभाव की प्रगट आराधना की थी, वह हाजिर हो गयी। कई बार (गौणपने) खेद भी हो जाता था, पर मुख्यपने ज्ञायकभाव की समता वेदन में आती थी।

भाई, भाभी, बहनें, बहनोई, भानजे सब कुटुम्बीजनों और स्नेहीजनों ने इस आत्मा के प्रति उस समय अच्छी संवेदना दिखाई थी। श्री जिनेंद्रदेव की कृपा से जल्दी सारा वातावरण अच्छा हो गया था।

परम उपकारी करुणा सागर श्री सद्गुरुदेव को अत्यंत भक्ति से नमस्कार हो!

हे परम कृपालु परम उपकारी गुरुदेव! आपके परम प्रताप से तथा परम कृपा से मेरा ये ज्ञायकभाव, ज्ञायक की परिणति बराबर प्रगट रूप से, ज्ञायक रूप से, सहजपने परिणम रही है। इस जाज्वल्यमान ज्ञायक ज्योति का प्रगटपने बराबर वेदन हो रहा है। ज्ञायकभाव का वेदन मुख्य रूप से और शुभाशुभभाव का वेदन गौणपने परिणम रहा है। ज्ञायकभाव की प्रगट परिणति कभी भी परभाव के साथ एकमेक होती नहीं। दोनों का भिन्न-भिन्न ही सहजपने वेदन वर्त रहा है।

अज्ञान का वेदन तो अंधाधुंधपने होता है। अज्ञान में बिल्कुल अज्ञान का अंधेरा ही होता है, उसमें ज्ञायक आत्मा जुदा जानने में आता ही नहीं, अकेला शुभाशुभभाव और देह, वो ही आत्मा है, ऐसा जानने में आता है। मेरा तो यह जागता-देखता आत्मा जागृतपने, ज्ञाता का वेदन करता हुआ, जागती ज्योतपने बराबर परिणम रहा है।

ज्ञान उपयोग कभी-कभी परभाव से बिल्कुल छूटकर अकेला आत्मानंद का अनुभव भी करता है।

भेदज्ञान की परिणति प्रगटपने निशंकपने बराबर परिणम रही है।

मन-वचन-काया के प्रवर्तन के समय भी मुख्यपने ज्ञायकभाव का ही प्रगट वेदन बराबर वर्तता है।

सविकल्पदशा में भी ज्ञायक की स्थिरता सहजपने बराबर रहती है। ज्ञाता, ज्ञातापने रहकर जो विकल्प आते हैं, उन्हें ज्ञेयरूप से जानता है।

रागादि के विकल्प आते तो हैं, पर वो दुःखरूप और उपाधिरूप ही लगते हैं।

विकल्प आये, उस वक्त भी आत्म-समाधि साथ-साथ ही रहती है। विकल्प के समय ज्ञायक-समाधि की ही मुख्यता रहती है।

हे गुरुदेव! आपके प्रताप से और पूज्य बहिनश्री के प्रताप से आत्म-आनंद की पूर्णता जल्दी हो, यही भावना है।

करुणासागर परम पूज्य श्री गुरुदेव को नमस्कार हो!

विक्रम सम्वत् 2028 (ईस्वी सन् 1972)

इस आत्मा का ज्ञायक का परिणमन बराबर प्रगट परिणम रहा है, ज्ञान ज्योति प्रगटपने बराबर जागती ज्योत, जाज्वल्यमानपने परिणम रही है।

भेदज्ञान धारा बराबर प्रगटपने वेदन में आती है। आत्मा, निर्विकल्प अनुभव को भी कभी-कभी अनुभवता है। इस आत्मा को यह आत्मदर्शन ज्ञायकभाव प्रगट है, उसमें अनंत सिद्ध भगवान की साक्षी है। अनंत सिद्ध भगवानों में इस आत्मा की ज्ञायक ज्योति प्रगटपने वर्त रही है, उसे स्वीकारा है। अनंत अरिहंत भगवान की साक्षी है। अनंत अरिहंत भगवान को इस आत्मा की ज्ञायक ज्योति प्रगट है, उसे स्वीकारा है।

विक्रम सम्वत् 2028 (ईस्वी सन् 1972) भाद्र मास

वह ज्ञायक ज्योति है वो समतास्वरूप से वेदन में आती है। समतास्वरूप है वो ज्ञायकस्वरूप है। ज्ञायकस्वरूप है वह समता स्वरूप है। ज्ञायकस्वरूप है वह प्रतीतिस्वरूप है, प्रतीतिस्वरूप है वह ज्ञायकस्वरूप है, ज्ञायकस्वरूप है वह निराकुलस्वरूप से वेदन में आता है। ज्ञायकस्वरूप है वह धीर

स्वरूप है, ज्ञायकस्वरूप है वह आनंदस्वरूप है। आनंदस्वरूप से वेदन में आता है, वह ज्ञायकस्वरूप है।

विक्रम सम्वत् 2032 (ईस्वी सन् 1976) में

जेठ माह में शरीर गिर जाने से, दाँ पैर की हड्डी में फैक्चर हो गया और पैर का ऑपरेशन भी हुआ। उस वक्त पैर की पीड़ा के वेदन के समय भी, पीड़ा से आत्मशांति का वेदन ज़्यादा होता था। "ज्ञायकदेव स्वयं हाजराहजूर जागता था", उसमें ज्ञायकदेव के सुख का ही वेदन मुख्य होता था। ज्ञायकदेव ही ज्ञान में तैरता था उसमें कितनी बार तो पीड़ा का ख्याल भी रहता नहीं था। आत्मा स्वयं अशरीरी है वो अशरीरीपना नज़र में आता था, द्रव्य और भाव से अशरीरी होना ही है। शरीर मिलने वाला ही नहीं, फिर रोग कहाँ से आने वाला है? शरीर का योग है, तब तक, जो उदय हो वह आवे।

ऑपरेशन के कारण शरीर में बहुत ही कमज़ोरी हो जाती थी और शरीर कभी छूट भी जाए, ऐसा भी लगता था। लेकिन शरीर छूटे उसका भय ज़रा भी नहीं था।

शरीर का संयोग छूटे, आत्मा तो कायम रहने वाला है स्वयं तो ध्रुव स्वरूप से शाश्वत है। जब तक ज्ञानानंद स्वभाव की पूर्ण प्राप्ति नहीं थी तब तक दूसरा देह तो मिलेगा, वह देव का ही भव मिलेगा और वह देव भी संसार ही है। ज्ञानानंद आदि अनंत गुणों की पूर्णता करके चैतन्य पिंड, शरीर रहित, अकेला चैतन्यदेव, अपने अनंत गुण में केली करे, उसकी बलिहारी है।

श्री जिनेंद्रदेव और श्री गुरुदेव के परमप्रताप से उस पद की प्राप्ति में ज़्यादा देर नहीं है, उसका आराधन चलता ही है।

विक्रम सम्वत् 2035 (ईस्वी सन् 1978) से पूज्य गुरुदेव को इस सेवक पर बहुत करुणा थी। इस सेवक के निमित्त से बहुत ही उमंग से मुकुंदभाई के घर भोजन के लिए पधारे थे। पूज्य गुरुदेव के तब से इस सेवक पर बहुत करुणावाले उद्गार निकलते थे, कहते थे कि बेन भी हमारे साथ ही हैं, वगैरह-वगैरह बहुत अच्छा कहते थे। अंत के दो वर्षों में इस सेवक पर बड़ी करुणा रही।

आखिरी विक्रम सम्वत् 2037 (ईस्वी सन् 1980) में कार्तिक वदी सप्तमी को शाम के लगभग 7 बजे पूज्य गुरुदेव की आत्मा ने इस नश्वर देह को छोड़ देवलोक को प्राप्त किया, तब ये सेवक पूज्य गुरुदेव के समीप ही था। पूज्य गुरुदेव आखिर में मुंबई में पधारे, तब यह सेवक भी मुंबई गया। तब 12 दिन वहाँ पूज्यश्री की हाज़िरी में मैं रहा, उस वक्त पूज्यश्री की तबियत नरम थी और यह सेवक मुंबई गया, जिससे पूज्य गुरुदेव ने बहुत खुशी बताई थी। पूज्य गुरुदेव को देह छूटने के 4 दिन पहले ऐसा भाव आया कि मुझे आहार-पानी का त्याग करना है। तब यह सेवक पूज्य गुरुदेव का दर्शन करने गया, तो पूज्य गुरुदेव ने इस सेवक के सामने देखकर कहा कि, बेन! मुझे संथारा करना है, आहार वगैरह का त्याग करना है। अंत में, पूज्य गुरुदेव ज्ञायक आत्मा की आराधना करके स्वर्ग में पधारे हैं। "जय हो कहान गुरुदेव की" हमें गुरु के विरह में छोड़कर वे चले गए।

शांति शांति शांति।

(पूज्य बेन के हस्ताक्षर की कॉपी)

(उपसर्ग के समय वैराग्य आने पर निम्न प्रकार से गायन की रचना की।)

धीरज स्वभावी देव
धीरज स्वभावी देव ..... चेतन धीरज धारो,
धीरजमां शाँति अपार ..... चेतन धीरज धारो,
धीरजमां छे साथे गुण अनंता,
ते झगमगता प्रगटे अपार ..... चेतन।
धीरजमां शाँति अपार ..... चेतन।
प्रभु उपदेश दे छे भक्तने,
प्रभु! दासने समझावे ..... चेतन।
ज्ञायक स्वभावी तू तो देव रे शाश्वत
आकुल व्याकुलतानो नाश रे ..... चेतन।
धीरजमां शान्ति अपार
दासने प्रभु समझावे रे ..... चेतन।
धीरज नो पिंड तुं देव,
ज्ञायक स्वभावने देख रे ..... चेतन।
धीरजमां आनंद अपार,
शरणुं छे तारामायं रे ..... चेतन।
आनंदथी करो रे प्रयत्न रे,
धीरजथी पहोंचशो भवपार रे ..... चेतन।
धीरज छे ज्ञायकदेवमां रे,
दासने प्रभु समझावे रे ..... चेतन।
एक उपाय छे तारे रे,
ध्येयने ध्यानमां लेजे रे ..... चेतन।
मार्ग छे नजरे तमारै रे,
समय नथी हवे झाझो रे ..... चेतन।
प्रभु वाँछित कार्य सिद्ध थाय रे,
पूर्ण थाये सर्वे कार्य रे ..... चेतन।
टूंक समयमां हुं आवुं प्रभु द्वारे,
भगवंत ने भक्त मली जाय रे ..... चेतन।

बेन रमा!

तुम्हें आत्मा की जिज्ञासा बढ़ाना चाहिए। चलते-फिरते चाहे जिस काम की प्रवृत्ति में हो पर ये लक्ष्य रखना कि ये कार्य बाहर का, शरीर से होता है। मैं तो उसमें जाननहार हूँ। जो सबको जानते रहता है, वह जाननहार तत्व मैं हूँ। यह बारंबार विचार करना।

पूज्य गुरुदेव ने श्रीमद् में से कितना सरस बोल अपने को सुनाया था कि स्वद्रव्य का रक्षक तुरंत हो, वगैरह दस (१०) बोल बहुत सरस हैं, वे बारंबार याद करना। भले शरीर कामकाज की प्रवृत्ति में हो, तो, उस वक्त भी आत्मा तो ऐसा विचार कर सकता है।

ऐसे-ऐसे तत्व के सूत्र याद कर लेना कि पुस्तक हाथ में न हो, तो भी इन तत्वों के सूत्रों का स्मरण हुआ करे। पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में से भी अपना हित हो, वैसी बात याद रख लेना और उसका चिंतवन किया करना। पूज्य गुरुदेव तो चैतन्य आत्मा की बात बहुत स्पष्ट बता रहे हैं। समयसार नाटक में से भी पूज्य गुरुदेव कहते थे कि-

समता-रमता उरधता, ज्ञायकता सुखभास ।

वेदकता चैतन्यता, ए सब जीवविलास ॥

ऐसे सूत्र याद करके रखना जिससे चाहे जब भी उनका चिंतवन कर सके।

जैसे म्यान और तलवार अलग हैं, वैसे ही देह से आत्मा प्रत्यक्ष जुदा है। जैसे नारियल की काचली से अंदर का गोला जुदा है, वैसे ही देहरूपी काचली से ये चैतन्य गोला जुदा है। ज्ञानी उस चैतन्य गोले का ही निरंतर अनुभव कर रहे हैं।

ज्ञानी को देह से तद्दन जुदा आत्मा, आत्मपने स्पष्ट प्रगट जाज्वल्यमान ज्योति का अनुभव वर्तता ही रहता है। ज्ञानी को उदयधारा जुदी ही निरंतर बहती है।

परम कृपालु गुरुदेव का परम उपकार है। पूज्य गुरुदेव ने आत्मा का अपूर्व स्वरूप समझाया, वह स्वरूप उनके प्रताप से अनुभवपूर्वक समझ में आया। आत्मा के स्वरूप को साक्षात्कारपूर्वक समझाया। ज्ञान-आनंद आदि अनंत गुणों के वेदनपूर्वक समझ में आया, उन श्री परम कृपालु गुरुदेव के चरणों में अत्यंत भक्तिपूर्वक नमस्कार! साक्षात् तीर्थकर देव तो साक्षात् केवलज्ञान देने वाले हैं। उनका तो परम-परम उपकार है। अपूर्व आत्मस्वरूप गुरुदेव के प्रताप से स्पष्ट समझ में आया और अनंतकाल की रखड़पट्टी का अंत आ गया। उन श्री गुरुदेव के चरणों में बारंबार नमस्कार!

साक्षात् तीर्थकर देव महाविदेह में विराज रहे हैं। उनका अनंत-अनंत उपकार है। साक्षात् तीर्थकर देव को अनंत भक्तिपूर्वक नमस्कार हो!

आत्मार्थियों को संबोधन

जब ज्ञानदशा प्राप्त हो और अज्ञान का नाश होता है, तब अंतरात्मा में परिणति में एकदम उथल-पुथल, फेरफार दिखता है। अज्ञान अँधेरे में से ज्ञान ज्योति प्रगट होने पर, ज्ञान में चैतन्य आत्मा का अस्तित्व पकड़ में आने पर, पूरी चैतन्य जाज्वल्यमान ज्योति हाथ में आ जाती है। अंदर में, मैं कौन हूँ-उसको जानने की मेहनत थी, वही मैं ये रहा ज्ञान पिंड आत्मा। ये जानने में आने पर आनंद उल्लसित होता है। रोम-रोम उछलता है।

आत्म-पदार्थ मैं ही यह हूँ, ये जानने में आने पर मोक्षमार्ग जानने में आ गया। भगवान ने मोक्षमार्ग कहा है, वह मोक्षमार्ग, आत्मा जानने पर सच्चा मार्ग जानने में आता है। आत्मा जानने पर सच्ची दृढ़ प्रतीति होती है। यही मैं आत्मा हूँ। इस आत्मा में उपयोग लगाना, ये ही मोक्षमार्ग है।

गुरुदेव का स्वरूप भी, आत्मा ज्ञान में जानने पर जानने में आता है। गुरुदेव ने जो मोक्षमार्ग कहा है, वह आत्मा भी ज्ञान में पकड़ में आने पर, मोक्षमार्ग सच्चा-सच्चा जानने में आता है।

जय हो देव गुरु भगवान की!

जय हो इस चैतन्यदेव की!

आषाढ़ कृष्णा अमावस्या सविकल्पदशा का अपूर्व दिवस

परम पूज्य मासीबा (मौसी) के हस्ताक्षरों की प्रसादी,

आत्मा, आत्मा को पहचानने के लिए रुचि खूब जोरदार प्राप्त करे, तो आत्मदेव अंदर से जागे बगैर रहे ही नहीं। रुचि आत्मदेव को खूब आवकार देती है, तो आत्मदेव अंदर से जागृत होता है। इसलिए सब मुमुक्षु जीवों को आत्मा की रुचि खूब ही बढ़ाने जैसी है।

आत्मदेव जागृत हो अर्थात् इसके आनंद का पार न रहे। भव का अंत आ जाये और आत्मदेव जागृत और जागृत हो। पर से भिन्न ही अपनी ज्ञान-ज्योति का अनुभव करें। उस आत्मदेव की पूर्ण प्राप्ति नज़दीक ही है। इसमें संशय नहीं है।

शुद्धोपयोग प्राप्त होने के बाद, उस शुद्ध उपयोग में बारंबार लीनता करने का प्रयत्न है। उस शुद्ध उपयोग का कोई हरण नहीं कर सकता।

बेटा रमा!

आत्मा ज्ञान-आनंदस्वरूप है, ये बारंबार याद करना। मैं शरीर से और राग से तदन जुदा हूँ, उसका स्मरण किया करना। पूज्य गुरुदेव के वाक्य तुम्हें जो प्रिय हों, उनको बारंबार याद करना। अरिहंतजी का स्वरूप विचारना, श्री सिद्धजी का स्वरूप विचारना। महामुनियों के शरीर पर उपसर्ग आते हैं, फिर भी आत्मा में कैसे लीन होते हैं, उन महामुनिराज की दशा का चिंतन करना। अब जल्दी अशरीरी पद की प्राप्ति हो, उसकी आराधना नित्य आराधुँ, ऐसी भावना बारंबार करना।

ली:

मासीबा

श्री श्रुतपंचमी पर्व

आज, श्री धरसेनाचार्यदेव का दिया हुआ ज्ञान, उसको अपूर्व रीति से ग्रहण करके भूतबलि मुनिराज और पुष्पदन्त मुनिराज ने उनकी शास्त्रोक्त रचना करके, आज उसका अंकलेश्वर में उत्सव किया। जिससे आज के दिन की श्रुतपंचमी के नाम से स्थापना हुई है।

धन्य हैं वे धरसेनाचार्यदेव, भूतबलि मुनिराज और पुष्पदन्त मुनिराज! जिन्होंने आत्मा के ज्ञान की आराधना करते-करते साथ-साथ श्रुतज्ञान का भी इतना प्रचार किया।

धन्य हैं वे कुन्दकुन्दाचार्यदेव और अमृतचंद्र आचार्यदेव जिन्होंने आत्मा के स्वरूप की कैसी मस्ती लगाई और कैसे सरस भाव समयसार, प्रवचनसार, पंचास्तिकाय आदि शास्त्रों में भरे हैं, जिनको पढ़ते ही आत्मा अनंत गुणस्वरूप से उछलता है। असंख्य प्रदेश में आनंद-आनंद होता है।

अपूर्व शांति पाने के लिए आत्मा को पहचानो

आत्मार्थी जीव को इतना करने योग्य है। श्री सिद्ध भगवान तथा अरिहंत भगवान की भक्ति अंदर में विशेषपने प्राप्त करने योग्य है। आचार्य उपाध्याय मुनिराज पंचपरमेष्ठी भगवंतों की भक्ति आत्मार्थीतापूर्वक विशेषपने बढ़ाने योग्य है। कषाय की मंदतापूर्वक इन्द्रिय-विजेता होकर साधर्मि वात्सल्य भाव बढ़ाने योग्य है। आत्मा की रुचि बढ़ाने योग्य है। ज्ञान, आनंद आदि अनंत गुणों का पिंड आत्मा है। उस आत्मा को ज्ञान में ग्रहण करने का विशेष प्रयत्न करने योग्य है।

आत्मा ज्ञान का पिण्ड वस्तु है। उस आत्मा को, पर से भिन्न, अस्तित्व को, अकेले शुद्ध चैतन्यमात्र आत्मा को, ज्ञान में ग्रहण करने के लिए खास प्रयत्न करने योग्य है।

धन्य हैं अरिहंत, सिद्ध भगवान कि जो अपनी पूर्ण शुद्धता प्राप्त करके कृत्य-कृत्य हुए हैं, उनको बारंबार नमस्कार हो! आचार्य, उपाध्याय, साधु भगवान भी स्वयं की पूर्ण शुद्धता के करीब पहुँच गए हैं, उन्हें भी बारम्बार नमस्कार हो!

यह आत्मा भी स्वयं के शुद्ध स्वरूप की आराधना करता है। स्वयं के चैतन्यदेव की शुद्धता की पूर्णता तरफ झुक रहा है। स्वयं का ज्ञायकदेव ज्ञान में तरवरता है। झलक रहा है। ज्ञायक स्वयं ही है। अपने सामने मौजूद है। साक्षात् स्वयं झलक रहा है। निरंतर ज्ञायकदेव का ज्ञायक परिणमन वेदन में आ रहा है। ये ही आनंद है।

पूज्य बेन द्वारा पूज्य चंपाबेन को लिखे गए पत्र

विक्रम सम्वत् 1992 (ईस्वी सन् 1936)

चैत्र कृष्णा-१२ शनिवार

दोपहर ११ बजे

चैतन्य रत्नाकर ज्ञाता परम पूज्य गुरुदेव को अत्यंत भक्ति से नमस्कार!

प्रगटपने स्वरूप स्थित कृपालु बहिनश्री, आपको मैंने कल पत्र लिखा है, वह आपको आज ही सुबह मिल गया होगा। आपका गुरुदेव का लिखा हुआ पत्र आज ही सुबह नौ (नौ बजे) मिला है। किसी कारण से टपाल के कारण से कल आपका पत्र हमें नहीं मिला, ऐसा लगता है।

आपके शरीर में सुखाकृति वर्त रही है। ये जानकर के परिणाम में शांति हो गई है। इस शरीर में छाती में अभी कोई विशेष उदय नहीं पर कमजोरी का उदय तो अभी रहा करता है। बोलने में विशेष कमजोरी अभी जानने में नहीं आती पर चलने में थोड़ी-थोड़ी, आँगन में से घर में धीरे-धीरे आ सकती हूँ। ठीक है! धीरे-धीरे शक्ति आना संभव है, ऐसा लगता है। देखते हैं उदय कैसे प्रवर्तता है, बाकी तो क्या हो?

इतना लिखने के बाद खाना खाने बैठी हूँ। खाने में रोटी की शुरुआत आज हुई है। यह शरीर धीरे-धीरे अच्छा हो जाएगा, ऐसा लगता है।

बाकी तो सब उदयाधीन ही है। वहाँ क्या? स्वयं जाना है इसलिए जानने में स्थिर, खड़ा, उदय को देखा करता है।

आप लिखते हो वो सत्य ही है कि परमाणु की पर्याय स्वयं परिणमती है। वह असाता के उदय में...सामने आत्मा स्वयं जितना सहज स्वरूप से समभाव परिणाम से प्रगट परिणमता है। वो आनंद है और विशेष-विशेष समभाव स्वरूप.....

आहा! इस जीवन में जो सफलता मिलने योग्य है, वह मिल गई। वह आपश्री और सद्गुरु का ही प्रताप है। उन सद्गुरुओं को बहुमान से बारंबार वंदन नमस्कार हो!

धन्य हैं वे आत्मायें जो बाह्य लक्ष्य विशेषपने चूककर, विशेषपने विशेष स्वरूप उपयोग में परिणम रही हैं। अथवा जो बाह्य उपयोग सर्वथा पलटाकर के सर्वथा प्रगट सहज स्वरूप से परिणमित हैं, जो महाआनंद को भोगती हैं, वे आत्मायें धन्य हैं, बारंबार धन्य हैं।

ऐसी आत्माओं का जिन्होंने दर्शन किया है, वे भी धन्य हैं। सहज स्वरूप स्थितदशा का आनंद धन्य है।

अहो! अहो! मुजने नमुं, नमो मुजने नमो मुज रे।

अमिट फल दान दातारनी जेथी थई तुज भेंट रे॥ (श्रीमद् राजचन्द्र)

श्री सद्गुरुदेव के प्रताप को धन्य है। जिंदगी की सफलता कर दें, ऐसे सद्गुरुदेव को बारंबार वंदन हो! हे गुरुदेव आपने इस पामर पर अनन्त कृपा की है। अद्वितीय श्री गुरुदेव का मूल्य नहीं। अपने महाभाग्य से अमूल्य रत्न गुरुदेव हमें मिले हैं।

अब उनके चरणों में वास हो यही भावना!

परम उपकारी श्री गुरुदेव को परम भक्ति से नमस्कार!

कृपालु श्री (बहिनश्री)

आपके हस्ताक्षर के पत्र का दर्शन अभी तक नहीं हुआ। सुशीला का पत्र मिला है, उसमें आपने लिखा है। यहाँ वही पढ़ते हैं।

परम पूज्य गुरुराज सुख-शाँति में विराजते हैं, जानकर आनंद हुआ।

आपश्री अभी भी वहाँ सुख-शाँति में होंगी। आपको किसी भी प्रकार से, बाहर की भी कोई प्रतिकूलता आती नहीं होगी। आपके शरीर में भी सुख-शाँति होगी। आपको सर्व प्रकार से सुख-शाँति ही हो, उसके समाचार जानने की भावना है, तो वो आपकी कृपा से जाना जाएगा।

यहाँ वाँचन में समयसार चलता है। मोक्षमार्ग प्रकाशक तो अभी तक पढ़ना हुआ नहीं कारण कि समयसार एकाग्रता पूर्वक पढ़ने से, उसमें बहुत रंग आता है जिससे उस तरफ से लक्ष्य छूटकर मोक्षमार्ग प्रकाशक पढ़ने के लिए दृष्टि का झुकाव होता नहीं। समयसार के एक-एक शब्द के रहस्य पर दृष्टि डालने पर, ऐसा लगता है मानो उसमें बहुत-बहुत रहस्य, आशय भरे हों, ऐसा भासित होता ही रहता है।

पर उसमें सद्गुरु के प्रताप से जितनी प्रगट शक्ति का उघाड़ हुआ है, उस प्रमाण से निकाल सकते हैं। बाकी तो ज्ञान अनंत शक्तिवाला है, इसलिए सम्पूर्ण उघाड़ के बिना पूर्ण तो कहाँ से हो?

कृपालु श्री! आपने इस प्रकार वाँचन करने की आज्ञा दी, वह एक महान उपकार ही किया है। उपकारी आपश्री सद्गुरु तो प्रथम से ही आखिरी तक उपकार ही कर रहे हैं और गुरुकृपा से हुआ, वो ही स्वरूप देखा, वही वस्तु का नियम है। सहज स्थिति प्रमाण से वाँचन, विचार, ध्यान वगैरह हुआ करता है, वो आपश्री सर्व जानते हैं। फिर भी भावना आने से लिखा जाता है।

यहाँ जिस वेष का फेरफार करना है उसकी आज्ञा मिल गई है। अब कल गुरुवार को या परसों शुक्रवार को, इन दो में से एक दिन ज़रूर फेरफार हो जाएगा, ऐसा लगता है। फेरफार होगा उस दिन मैं आपको बताऊँगी। यदि कल होगा तो कल या परसों होगा तो परसों ज़रूर बताऊँगी। दो दिन में ज़रूर फेरफार हो जाएगा, ऐसा लगता है और उसके बाद अच्छा वार आयेगा तब सोनगढ़ जाऊँ, ऐसी मेरी माँ की इच्छा है। तो उसके बाद तो सोमवार आता है। फिर भी पहले आने का प्रयास का भाव है। नहीं तो आखिरी सोमवार तो पक्का ही है।

भव का अंत कराने वाले श्री गुरुदेव को परम भक्ति से नमस्कार!

परम पूज्य परम उपकारी स्वरूप स्थित कृपालु श्री (बेन)

वहाँ से रवाना होने के बाद यहाँ शाँति से पहुँच गई हूँ। शरीर में खास करके कोई विशेष हरकत आई नहीं है। आपके शरीर में सुखाकृति होगी।

परम पूज्य परम कृपालु पूज्य गुरुदेव साहेब सुख-शाँति में विराजते होंगे। अनुभवप्रकाश ग्रंथ व्याख्यान में पूरा होने वाला होगा। बाद में क्या आएगा वह पाठ मेरे से पढ़ा भी नहीं गया। दूसरा नया ग्रंथ व्याख्यान में क्या शुरू होता है, वो योग्य लगे तो बताने की कृपा करें।

अनुभवप्रकाश में अनुभव का रहस्य बहुत अच्छा आया है। जैसा है, वैसी ही व्याख्या बहुत अच्छी आई है। "अनेक संत समाधि धर-धर के पार हुए हैं।" ये शब्द सुनकर अनुभवियों को प्रशस्त उल्लास आ जाता है और उपयोग का झुकाव अनुभव तरफ विशेष करके परिणमित हो जाता है। उसमें कभी उपयोग तदन निर्विकल्प उपयोग से परिणमता है और कई बार सविकल्प स्थिरता विशेष होती है जो कि अनुभवी आत्मा की सहज स्थिति ही इस प्रकार की होती है। फिर भी ऐसे ग्रंथ भी कितनी बार विशेष लाभ का कारण बन गए।

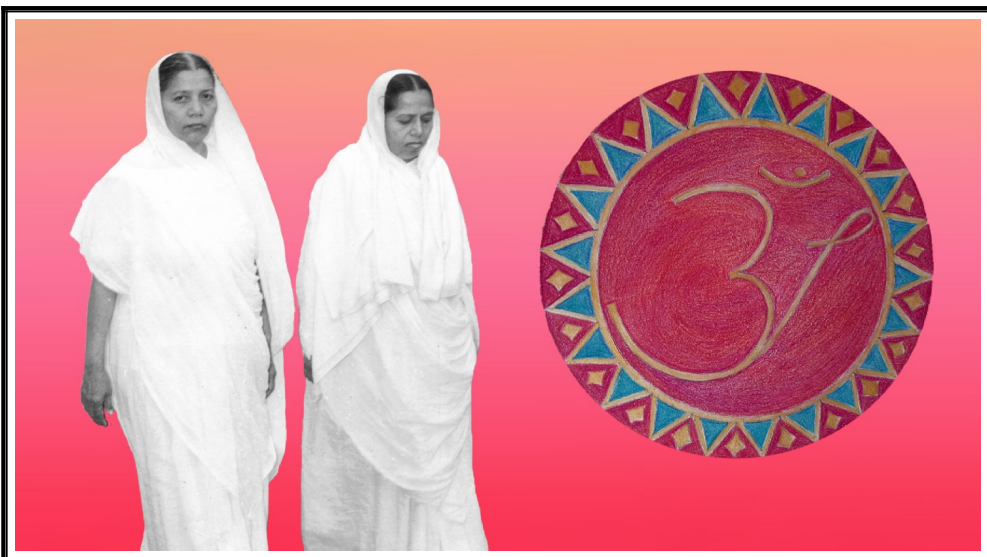
सम्पूर्ण समाधिस्थ परिणामी आत्माओं को धन्य है। बारंबार नमस्कार हो! तथा तदन अकेले रहने वाले सर्वसंग परित्याग स्वरूप से महासमाधिस्थ हुई आत्माओं को भी बारंबार धन्य है!

परम उपकारी गुरुराज को बारंबार वंदन हो!

गाड़ी के धक्के की वजह से, थोड़ा दर्द हो गया है। विशेष कुछ नहीं, एक-दो दिन आराम लूँगी, तो अच्छा हो जायेगा।

ली:

सद्गुरु शिष्य का परम भक्तिभाव से बारंबार वंदन नमस्कार हो!

परम पूज्य श्री गुरुदेव की चरण सेवा में निरंतर तद्न समीप हों, यही भावना है।

परम पूज्य परम कृपालु, स्वरूप में स्थित परिणामी पूज्य बहिनश्री। कल आपका कृपा पत्र मिला। आपके द्वारा लिखी गई अन्य हकीकत जानी। वो वास्तव में ही है कि ज्ञाता स्वरूप से हुई सहज परिणति अमुक अंश में जहाँ खड़ी है, उसके उदय के निमित्त से जो अमुक अंश में अस्थिर परिणति खड़ी है, वो अस्थिर, सहज स्थिर को असर नहीं कर सकती, ये बात सत्य है। वास्तव में सत्य है और वो ऐसा ही है।

मुझे छाती में भींस आई नहीं थी, दर्द हो जाता है, इस प्रकार का दर्द हो गया था और गाड़ी में धक्का लगने से दो दिन दर्द रहा। अभी पिछले दो दिनों से सब ठीक है।

वहाँ पूज्य गुरुदेव दोपहर वाँचन में श्रीमद् राजचंद्र पढ़ेंगे, ये जाना। क्या वहाँ का शाँत वातावरण और क्या यहाँ का शोरगुल वातावरण। सम्पूर्णता से आत्मा को आत्मा ही चाहिए। दूसरा कुछ चाहिए नहीं और कहीं दृष्टि देना अच्छा नहीं लगता। फिर भी उदय के कारण सारी क्रिया होती भी है।

सर्वांश समाधि हो तब ही सर्व रीति से शाँति होने योग्य है।

अमुक अंश में समाधि होने पर भी जब तक सर्वज्ञ-समाधि नहीं हो तब तक किसी भी प्रकार से संतोष हो नहीं सकता। वाँचन खास, विशेष अभी यहाँ होता नहीं।

आपकी शारीरिक स्थिति कैसी है? वो जैसी भी है, वैसी ही बताने की कृपा करें।

स्थानकवासी के महाराज, तीन मारवाड़ी, जो वहाँ आये थे वो यहाँ आज आये हैं।

परम कृपालु पूज्य गुरुराज परम सुख-शाँति में विराजते होंगे। उनको हमारा भक्तिभाव से वंदन हो। उनके शरीर की प्रकृति अच्छी होगी। उनकी शरीर प्रकृति सर्व प्रकार से अच्छी रहे, ऐसी अंदर में बहुत जंखना होती है।

ली:

वीतराग आदि सत्पुरुषों के सेवक का परम भक्तिभाव से वंदन हो!

श्री सोनगढ़
विक्रम सम्वत् 1993 (ईस्वी सन् 1937)
फाल्गुन कृष्णा -५ गुरुवार
शाम ४: ३०

वाँकानेर

परम कृपालु, ज्ञान निधी गुरुदेव को नमस्कार!

परम पूज्य परम उपकारी स्वरूप में सहज स्थित कृपालु बहिनश्री!

आपका कृपा पत्र आज मिलने से विशेष आनंद हुआ। आपश्री यहाँ सोमवार को आयेंगे जानकर विशेष आनंद हुआ। परम कृपालु श्री सद्गुरुदेव सुख-शाँति में विराजते हैं। पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में श्रीमद् पढ़ा जाता है।

आज श्रीमद् का, तैतीस साल का 'उपयोग लक्षणे सनातन' का जो पत्र है, उसके ऊपर के भाग का वाँचन व्याख्यान में हुआ है। स्पष्टीकरण बहुत अच्छा हुआ था। तीव्र असाता के उदय के समय वीर्य विशेष जागृत होता है, वह ज्ञानी की स्थिति है। उस असाता का न्याय आपने जिस प्रकार से कहा था, उस प्रकार से ही श्रीमद् में आता है और स्पष्टीकरण भी उसी प्रकार से पूज्य साहेब करते हैं।

आपके दर्शन जल्द हों, ये भावना वर्तती रहती है। आप सोमवार को आने वाले हैं ये जानकर परिणाम में शाँति हुई है। आपका वहाँ जाना बड़ी बहिन वगैरह की शाँति का कारण हुआ होगा। बड़ी बहिन वगैरह सबका सोमवार को यहाँ आने का रखकर अच्छा किया। पूज्य बापा का पत्र कल यहाँ मिला था। आपका शरीर अच्छा होगा।

ली:

सद्गुरु सेवक

मेरा शरीर भी अच्छा है। कृपालुश्री इसी वक्त आपके हस्ताक्षर के पत्र का दर्शन हुआ है। पढ़कर आनंद हुआ है। मेरा शरीर अच्छा है।

परम पूज्य गुरुसाहेब सुख-शाँति में विराजते होंगे। उनको परम भक्तिभाव से वंदन पहुँचे।

उदय के कारण पूज्य गुरुदेव के व्याख्यान में समयसार नाटक सुनने का भी खंड पड़ गया है। उदय वहाँ क्या हो? आप सभी वो महान लाभ ले रहे हैं, धन्य है उस नगरी को!

ली:

संत शिष्य का परम भक्तिभाव से बारंबार वंदन नमस्कार हो!

मेरे से आपका तथा श्री गुरुदेव का विरह सहन नहीं हो सकता। अब तो एक क्षण भी विरह न पड़े, ऐसा बने, ऐसी बारंबार भावना हो जाती है। इसलिए ऐसा ज़रूर होगा ही।

मुमुक्षुओं को सम्बोधन

देह और आत्मा तदन जुदी वस्तु है। आत्मा चैतन्य चमत्कार ज्ञान, आनंद का पिंड है। आत्मा चैतन्य, ज्ञान, आनंद का पिंड है।

शरीर में पीड़ा हो, फिर भी आत्मा में शांति भरी है। उस शांति की तरफ नज़र करके शांति-समाधि में रहने का प्रयत्न करना।

देह तो बिल्कुल जड़ है, वह तो कुछ जानता ही नहीं। जानने वाला पिंड आत्मा है। जाननेवाली, देखनेवाली वस्तु वो आत्मा है।

चेतनार चैतन्य तो मैं हूँ। उस चेतनार को आत्मा के अंदर खोजो।

चेतनार आत्मा में आनंद, ज्ञान वगैरह अनंत गुण भरे हैं। उस चेतन आत्मा का ही विचार करना चाहिए। देव, गुरु का माहात्म्य याद करना चाहिए। परम पूज्य गुरुदेव का उपकार याद करना चाहिए। शरीर में दर्द हो तब शरीर तरफ लक्ष्य नहीं करना।

देव, गुरु की भक्ति याद करना। आत्मा का विचार करना। जिसमें रस पड़े और परिणाम वेदना तरफ न जाए, उस विचार में चढ़ जाना।

आत्मा के गुणों के विचार में चढ़ जायें तो वह बहुत लाभरूप है। आत्मा राग, द्वेष आदि विभाव भाव से बिल्कुल जुदा, शुद्ध स्फटिक जैसा है।

जब ज्ञानदशा प्राप्त होती है और अज्ञान का नाश होता है, तब अंतरात्मा में परिणति में एकदम उथल-पुथल, फेरफार दिखता है। अज्ञान अंधेरे में से ज्ञान ज्योति प्रगट होने पर ज्ञान में चैतन्य आत्मा का अस्तित्व पकड़ में आते ही पूरी चैतन्य जाज्वल्यमान ज्योति हाथ में आ जाती है। अंदर में मैं हूँ कौन हूँ? उसको जानने की मेहनत थी, तो वो ही मैं यह रहा ज्ञान पिंड आत्मा, ऐसा जानने पर आनंद उल्लसित होता है। रोम-रोम उछलता है।

आत्मपदार्थ मैं ही यह हूँ। ऐसा जानने पर मोक्षमार्ग जानने में आ गया। भगवान ने मोक्षमार्ग कहा है, वो मोक्षमार्ग आत्मा को जानने पर सच्चा मार्ग जानने में आता है। आत्मा जानने पर सच्ची दृढ़ प्रतीति होती है। यह ही मैं आत्मा हूँ। इस आत्मा में उपयोग लगाओ, ये ही मोक्षमार्ग है।

गुरुदेव का स्वरूप भी आत्मज्ञान में जानने के बाद, जानने में आ जाता है। गुरुदेव जो मोक्षमार्ग कहते हैं, वो भी आत्मा ज्ञान में पकड़ में आने पर मोक्षमार्ग सच्चा-सच्चा जानने में आता है।

जय हो देव, गुरु, भगवान की!

जय हो चैतन्यदेव की!

पूज्य गुरुदेव ने आत्मशांति का मार्ग अनुपम बताया है। हे भव्य! तू शांति का सागर है। पर वस्तु का तू कर्ता-हर्ता नहीं है। होनहार में जो होने वाला होगा सो होगा। तू चैतन्य समता का सागर है। अनंत गुण का पिंड है। अनंत गुणधारी तेरे चैतन्य में उपयोग को जोड़ दे। उपयोग को चैतन्य में डुबा दे, तो तुझे समतासागर का अनुभव होगा। पूज्य गुरुदेव ने चैतन्य का स्वरूप इतनी सूक्ष्मता से समझाया है कि कहते थे कि हे भाई! तुम जाननहार तत्व हो, ज्ञायक पिण्ड हो, तुम तुम्हारे ज्ञायक को देखो, तो तुम्हारे में आनंद सागर उछलेगा। आनंद, ज्ञान, शांति सब तुझमें भरा है, कहीं बाहर से नहीं आता। तो तू ज्ञायकदेव के सामने दृष्टी कर, ये ही तेरा काम है। प्रयत्न करके भी (तुझे) तुझमें दृष्टी लगानी चाहिए। तेरी, तेरे ज्ञायक पर दृष्टी हो, तो तेरे से सब भिन्न हैं। शरीर का मैं पड़ोसी हूँ, ऐसा तुझे प्रत्यक्ष जैसा ही मालूम पड़ेगा। गुरुदेव का तो उपकार अमाप है। उनके उपकार का वर्णन एक जीभ से हो ही नहीं सकता। मोक्ष का मार्ग एकदम स्पष्ट करके दिखाया। सारे भारतभर में आबाल-गोपाल सबको परम वात्सल्य भाव से समझाया।

अभी इस काल में ऐसे गुरुजी मिलना बहुत दुर्लभ हैं।

माघ शुक्ला दूज के दिन सुबह में प्यारी प्रतिमाजी का प्रवेश करवाने जाते थे, तो उस दिन स्वप्न में छोटा मंदिर, किन्तु बहुत सुंदर सोने की नक्काशी वाला और पास में एक गोल मोती या हीरे जैसा दिखता था। माघ शुक्ला तीज के दिन ऐसा स्वप्न आया कि प्रतिमाजी को स्टेशन लेने जा रहे हैं। जैसे ही स्टेशन पर गए, तो वहाँ तो सोनगढ़ के स्टेशन में बड़ा जबरदस्त मंदिर था और मंदिर की रचना कोई दिव्य रचना थी। सोने वगैरह की कोई दिव्य नक्काशी, सोने से और इमीटेशन से बहुत अच्छी रचना थी। बड़ा, बहुत बड़ा मंदिर था और नीचे और ऊपर बहुत प्रतिमाजी थी और वहाँ हम सब भगवान का गाँव में प्रवेश करवाने गये थे। वहाँ पर हमने पूछा कि सीमंधर भगवान को हमने यहाँ कमरे (ओरडी) में रखा था, वो कहाँ गये? वहाँ किसी ने कहा कि सीमंधर भगवान ऊपर मेड़ी ऊपर मंदिर में वेदी में विराजते हैं। हमने कहा, हमें गाँव में भगवान का आज प्रवेश कराना है, तो वहाँ से किसी ने जवाब दिया था, मंदिर सहित प्रभु को तुम ले जाओ। फिर मंदिर सहित प्रभु का गाँव में प्रवेश होने लगा। बस फिर नींद खुल गई। स्वप्न में जैसा मंदिर देखा था, वैसा मंदिर कहीं देखा ही नहीं था। कोई अद्भुत रचना है! कोई देवकृत मंदिर था।

माघ शुक्ला सप्तमी, अष्टमी को ऐसा स्वप्न आया कि सीमंधर प्रभु, शांतिनाथ और पद्मप्रभु, ये तीन भगवान स्वाध्याय मंदिर में से अपने आप ही प्रतिमाजी चलकर निज-मंदिर में अपने आसन पर बैठ गए और नेमिनाथ प्रभु ऊपर स्वयं ही अपने स्थान पर बैठ गए।

जिस दिन सप्तमी-अष्टमी में मुझे स्वप्न आया, उस ही दिन पूज्य बहिनश्री को ऐसा स्वप्न आया कि रत्न की प्रतिमा से पूरा चौक भरा है।

पूज्य गुरुदेव आहार के लिए घर पर पधारे

(पूज्य बेन के हस्ताक्षर की कॉपी)

पधारे

आवो आवो गुरुदेव तमारी शुं करूँ हुं सेव
अमारा आंगणा सोहे,
तमारा शा करूँ सन्मान तमारा शा करूँ गुणगान,
अमारा आंगणा सोहे
तमे छो ज्ञानानन्द अवतारी गुरुदेव चैतन्य चमत्कारी,
अमारा आंगणा सोहे
तमारा पाद पड़े धन्य भूमि तमारी दृष्टीमां छे निधि
अमारा आंगणा सोहे
तमारा मुखे अमृतधार अमारा आतम उलसी जाए,
अमारा आंगणा सोहे
तमे छो करुणारस भंडार आनंद मंगलना दातार
अमारा आंगणा सोहे
अम सेवकना तारणहार अम आतम रक्षणहार,
अमारा आंगणा सोहे
गुरुजी अद्वितीय अवतारी जेनी जगमां नहीं जोड़,
अमारा आंगणा सोहे
गुरुजीनी आरती उतारूँ तमारा वारणा उतारूँ,
अमारे आंगणे आव्या नाथ

सोनगढ़ में पंचकल्याणक प्रतिष्ठा के पूर्व दोनों बहनों को आया हुआ स्वप्न

श्री कृपालु गुरुराज जी ने कहा कि तुम दोनों पाँचवे गुणस्थान वाली हो और तुम दोनों देव होने वाली हो। इसके साथ ही ऐसा आया कि हम दोनों देव होकर आपके पास आये हुए हैं और आपके समक्ष हम दोनों देव खड़े हुए हैं। देव का शरीर वगैरह बहुत तेजस्वी था।

विक्रम सम्वत् 1998 (ईस्वी सन् 1942)

मैं और पूज्य बहिन दोनों बैठे थे, उसी समय सामने से कोई जंगली लश्कर का काला टोला चला आ रहा था। बेन और मैं, हम दोनों लश्कर को नहीं आने के लिये झुँझला गये थे। वहाँ भगवान श्री कुन्दकुन्दाचार्यदेव नग्न दिगंबर मुनिदशा में पधारे और हम दोनों के सामने आकर के आड़ा-लंबा हाथ करके खड़े रहे। हम दोनों की रक्षा करते हों, इस तरह से लश्कर के सामने मुख करके लंबा हाथ करके खड़े रहे, मानो हमसे कहा हो कि तुम निर्भय रहो, कुछ नहीं होगा। इतने में तो लश्कर तुरंत ही कहाँ गया, यह पता ही नहीं चला। बाद में हम दोनों ने भगवान कुन्दकुन्दाचार्यदेव का बहुत वंदन किया। चरणों में झुक-झुककर वंदन किया।

शांताबेन

परम कृपालु सद्गुरुदेव को नमस्कार!

विक्रम सम्वत् 1993 (ईस्वी सन् 1937) में भाद्रपद में अथवा आश्विन में आया हुआ स्वप्न।

मैं पुरुष हूँ, ऐसा पुरुष देह का स्वप्न आया और मेरे माँ और बाप भी स्वप्न में आये। स्त्री भी थी। घर में कोई मेहमान आये थे। वे जा रहे थे। मेरे माँ-बाप उनको छोड़ने जा रहे थे। वहाँ घर में, मैं भी खड़ा ही था। बहुत बड़ा मकान था। मेरे माँ-बाप बहुत धनाढ्य गृहस्थ हैं और मैं उनका बेटा हूँ। माँ-बाप, दोनों का शरीर बहुत बड़ा था। पुण्यशाली थे, ऐसा स्वप्न आया था।

विक्रम सम्वत् 1990 (ईस्वी सन् 1934) में वस्तुस्थिति पाने के पहले, लगभग उस टाईम ऐसा स्वप्न आया कि मैं वीतराग के दर्शन करने जाती हूँ और मुझे वीतराग के दर्शन हुए और सामान्य केवलियों के टोले और नग्न मुनियों के टोले के भी मैंने दर्शन किये। इस तरह तीन-बार, लगभग प्रतिदिन लगातार स्वप्न आए थे।

विक्रम सम्वत् 1991 (ईस्वी सन् 1935) में, एक बार भविष्य का स्वप्न ऐसा आया कि मैं और पूज्य बेन, पूज्य गुरुदेव के सामने खड़े हैं।

परम पूज्य श्री गुरुदेव की 92 वीं जन्म-जयंती के समय पूज्य बेन द्वारा कहे गये शब्द

वैसाख शुक्ल दूज

तारीख ५-५-८१

आज परम पूज्य गुरुदेव का पावन जन्म दिवस, पावन मंगल जन्म-दिवस है।

गुरुदेव का जन्म तो अपनी आत्मा के कल्याण के लिए हुआ है। गुरुदेव ने तो अपने ऊपर परम-परम उपकार किया है। गुरुदेव के उपकार का वर्णन तो किसी भी प्रकार से हो नहीं सकता।

णमो अरिहंताणं से लेकर केवलज्ञान प्राप्त करें, वहाँ तक का सारा उपकार गुरुदेव का ही है।

गुरुदेव का उपकार तो असंख्य प्रदेशों में व्याप गया है। हम केवलज्ञान प्राप्त करेंगे तब तक गुरुदेव का उपकार भूल नहीं सकते।

हर वर्ष तो हम पूज्य गुरुदेव की जन्म-जयंती, उनकी उपस्थिति में मनाते थे। जिससे आत्मा में उल्लास होता था।

जन्म जयंती सम्बोधन

आज हम पूज्य गुरुदेवश्री की जन्म-जयंती उनकी गैरहाज़िरी में मना रहे हैं। उनके विरह का दुःख लगता है। तो भी पूज्य गुरुदेव की वाणी टेप में भरी है। वह सुनते हैं, तब ऐसा लगता है कि ये रहे गुरुदेव! हमें वाणी सुना रहे हैं। क्या उनकी वाणी में तत्वज्ञपना और सूक्ष्मपना भरा है!

आज भी टेप और प्रवचन रत्नाकर द्वारा पूज्य गुरुदेव के तत्व का सार गूँज रहा है। प्रचार हो रहा है। प्रवचन रत्नाकर तो प्रत्येक मुमुक्षु, भव्यजन पढ़ सकें, ऐसा है।

टेप और प्रवचन रत्नाकर की वाणी द्वारा भव्यजन आत्मा का कल्याण करें, ऐसी भावना है।

ईस्वी सन् 1982

आज गुरुदेव का समाधि-दिवस है। गुरुदेव को गये आज दो-दो वर्ष हो गये फिर भी गुरुदेव नज़र के सामने तरवते हैं। भुलाते ही नहीं। भूलें भी कैसे? गुरुदेव तो ऊँची में ऊँची वस्तु दे गये हैं। जो कोई न दे, ऐसी अद्भुत चेतना दे गये हैं। जो चेतना स्वयं ही है। सभी आत्मा चेतना स्वरूप ही हैं। स्वयं नज़र करके देखो तो हाजराहज़ूर ज्ञायक दिखता है। ऐसे ज्ञायकदेव का स्वरूप गुरुदेव अपने अनोखे श्रुतज्ञान द्वारा सूक्ष्मता से स्पष्टरूप से समझा गये हैं। ऐसा ज्ञायकदेव का मार्ग स्पष्ट करके भक्तों पर अपार उपकार कर गये हैं। देव-शास्त्र का स्वरूप भी यथार्थ बता गये हैं। जिससे आत्मार्थी को सरल पड़े, ऐसा बता गये हैं। इसलिए गुरुदेव द्वारा कहे गए तत्व को समझने का प्रयत्न करना, यह गुरुदेव का स्मरण है।

परम उपकारी गुरुदेव के चरणों में बारंबार परम भक्ति से नमस्कार हो!

प्रवचन रत्नाकर में तो गुरुदेव ने रत्न ही भर दिए हैं। रत्नाकर का मनन करने पर चैतन्य रत्नाकर प्राप्त हो, ऐसा रत्नाकर है।

नैरोबी प्रतिष्ठा से सोनगढ़ पधारे उस समय स्वागत-गीत

(पूज्य बेन के हस्ताक्षर की कॉपी)

आज गुरुजी मारा स्वर्णे पधार्या रे
स्वर्णपुरीमां आज मंगण बाजां वागे रे
आज मारां आंगणीयामां गुरुजी पधार्या रे
आज अम हैडामां हरख अपार रे
आवो पधारो मारा सदगुरुदेवा
शी शी करूँ तुज चरणनी सेवा
हीरले वधावुं गुरुने रत्ने वधावुं रे - आज
आफ्रिका देशमां गुरुजी पधार्या
जिनेंद्र भगवंतोना स्थापन कराव्या
वाणी केरी बंसरीथी ब्रह्मांड डोल्युं रे - आज
गुरु गुण गीतो गगनमां ही गाजे रे
दिव्य आश्चर्यकारी गुरु भरते जग्या
प्रभावशाली संत अजोड़ पधार्या
देश विदेशोमां जयकार गाज्या रे - आज
दूर देशावर गुरुजी पधार्या
अगणित जीवोना अंतर उजाल्या
सत्य धर्मना आंबा रुड़ा रोप्या रे - आज
निशदिन गुरुजीनी वाट अमे जोतां
अम अंतरीयामां दर्शननी आशा
क्यारे पधारे मारे सदगुरु देवा रे - आज
आजे पधार्या मारे गुरु भगवंता रे - आज
रत्न चिंतामणि गुरुवर पधार्या
भावी तणा भगवंत पधार्या
स्वर्णपुरीमां आज मंगणमाण वर्ते रे - आज
गगन मंडलमांथी अमृत वर्षा वर्षे रे
निशदिन होजो गुरु चरणोनी सेवा रे - आज

आश्विन कृष्णा चौथ सम्यक्त्व महामंगल दिन

ज्ञायकदेव, आत्मा तरफ उपयोग आरूढ़ होता है, तब ज्ञायक तरफ उपयोग लीन होने पर एकदम पर से उपयोग हटकर स्वयं ज्ञायक में लीन होता है, तब अनंत गुण उछलते हैं। अनंत आनंद तरंगे उछलती हैं। चैतन्यदेव चमत्कारी है, वह साक्षात् अनुभव में आता है, वेदन में आता है। साक्षात् सिद्ध स्वरूप का अंश वेदन में आता है। अकेले ही चैतन्यदेव का अनुभव होता है। रागादि परभाव तब कोई दिखता नहीं। शरीरादि कोई भी परपदार्थ तब दिखता नहीं। अकेला चैतन्यदेव ही अद्भुत अनंत गुण स्वरूप से वेदन में आता है।

पूज्य बेन के हस्ताक्षर

10. 10. 87

पूज्य बेन के हस्ताक्षरों की कॉपी

**अहो उपकार जिनवरनो, कुंदनो ध्वनि दिव्यनो
जिन-कुंद ध्वनि आप्या, अहो ते गुरू कहाननो**

अहो! अहो! पूज्य गुरुदेवश्री ने जो उपकार किया है, उसकी उपमा भी नहीं दे सकते। श्री गुरुदेव ने तो श्री जिनेंद्रदेव का स्वरूप, निर्ग्रन्थ मुनियों का दिगंबर स्वरूप समझाया और शास्त्रजी का अर्थ निकालने का स्वरूप समझाया। श्री गुरुदेव तो रत्न-चिंतामणि थे, कल्पवृक्ष, कामधेनु थे। उनके पास से आत्मा का जो स्वरूप चाहता था, वो मिलता था। गुरुदेव स्वयं चैतन्य-चिंतामणि थे, उनकी वाणी भी चिंतामणि थी, उनका दीदार भी चिंतामणि जैसा था। उनका श्रुतज्ञान अलौकिक चैतन्य-चिंतामणि था। उनके श्रुतज्ञान की तो इतनी सूक्ष्मता थी कि तेज बुद्धिवाले भी उलझन में पड़ जाते थे। ऐसे परम चमत्कारी गुरुदेव हमें मिले, यह हम सबका सौभाग्य है। इस काल में ऐसी अनुपम शक्ति वाले पुरूष मिलना बहुत-बहुत ही दुर्लभ। ये तो कोई श्री जिनेंद्रदेव की कृपा से और कुदरत की मेहरबानी से ऐसे गुरुदेव मिल गये। अहो! अहो! ऐसे गुरुदेव के उपकार को हम क्या कह सकते हैं?

ये तो सबके ऊपर तो उनकी अथाह-अथाह करुणा थी, जिनकी करुणा से ये चैतन्यदेव जागृत हुआ और अनंतकाल का जन्म-मरण का नाश हुआ, भव का अंत आया। उनके प्रताप से आत्मा शाश्वत सुख को पायेगा। इससे दूसरा अधिक क्या उपकार हो सकता है?

अरे! इस गुजरात में गुरुदेव का जन्म हुआ इसलिए गुजरात में तो उनकी महिमा होती ही है, परंतु बहुत दूर देशों में, हिंदी भाषा, मराठी आदि अनेक देश वालों को पूज्य गुरुदेव की वाणी का इतना माहात्म्य है कि जयपुर से आठ-आठ दिन पंडित जहाँ स्वाध्याय करने जाते हैं, वहाँ दस-दस, पंद्रह-पंद्रह हजार की कैसेट बेचकर आते हैं। बेचनेवाला तो बेचता पर लेनेवाले को पूज्य गुरुदेव की वाणी की इतनी कीमत है।

ये बात साबित होती है और उस अमूल्य वाणी की कीमत के कारण वे भाई लोग पूज्य गुरुदेव की महिमा बहुत ही गाते हैं। ऐसे पूरे भारतभर को चैतन्य का चमत्कार बताने वाले पूज्य गुरुदेव का जन्म, पूरे भारत के वीर-पुत्र का जन्म है। सिंह केसरी का जन्म है। अद्वितीय अवतारी महापुरूष का जन्म है।